JOHN BOYNE

ÇİZGİLİ PİJAMALI ÇOCUK'UN DEVAMI

ARTIK HİÇBİR YER EV DEĞİL

Türkçeleştiren:
Olcay Mağden

Deliu

JOHN BOYNE

ARTIK HİÇBİR YER EV DEĞİL

"Bir hikâyeyi yeterince sık anlatırsan gerçeğe dönüşüverir."

John Boyne'un Nazi toplama kampları gerçeğini iki çocuğun gözünden anlattığı kültleşmiş romanı *Çizgili Pijamalı Çocuk*'un devamı niteliğindeki *Artık Hiçbir Yer Ev Değil*, Şeytanın kızı olarak anılan ve babası üst düzey bir Nazi komutanı ve Auschwitz kampının yöneticisi olan Gretel'in savaş bittikten sonra tüm bu yıllar boyunca başından geçenleri konu alıyor. Gretel artık 91 yaşındadır ve geçmişin izleri hâlâ onu kovalamaktadır.

Suçluluk duygusu, suç ortaklığı ve yas hakkında büyüleyici bir roman.

"Su dı
ya
Suç
kul

THG
0401708
UPD

ISBN: 978-625-7314-69-5
9 786257 314695

Deli
delidolu.com.tr
delidolukitap
Delidolu Yayınları

John Boyne

1971 yılında İrlanda'nın Dublin kentinde dünyaya gelen John Boyne, Dublin Trinity Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu. Yazarın 2006 yılında yayımladığı ve Nazi toplama kampları gerçeğini iki çocuğun gözünden anlattığı romanı *Çizgili Pijamalı Çocuk*, Miramax tarafından sinemaya uyarlanarak pek çok ödül aldı. Tüm dünyada milyonlarca satan kitap İrlanda listelerinde 80 hafta bir numarada kalarak büyük bir rekora imza attı ve *New York Times*'ın çok satanlar listesinin de zirvesine yükseldi. Yetişkin edebiyatı alanında da ürünler veren Boyne, çalışmalarına Dublin'de devam etmektedir.

Delidolu Yayınları'ndan Çıkan Kitapları:

Romanovlar'ın Son Evi (roman)
Asker Doğmayanlar (roman)
Gökyüzüne Uzanan Merdiven (roman)
Artık Hiçbir Yer Ev Değil (roman)

Olcay Mağden

2011 yılından bu yana çeşitli yayınevlerinde editörlüğün yanı sıra telif hakları yöneticisi olarak görev aldı. Bu arada birçok Almanca, İngilizce ve Fransızca kitabın çevirisine imza attı. Pek çok dergi ve gazete ekinde kitap eleştirileri ile edebiyat ve yayıncılık dünyası üzerine yazıları yayımlandı. *Kırılan Saatin Hiç de Hüzünlü Olmayan Hikâyesi ya da Uzayda Nasıl Çay İçilir?*, *Bozulan Fenerin Biraz Hüzünlü Hikâyesi ya da Aşk Tutması* ve *Yırtılan Fotoğrafın Epey Hüzünlü Hikâyesi ya da Dondurmadaki Anneanne* isimli kitapların da yazarı.

ARTIK HİÇBİR YER EV DEĞİL

© 2022, Tudem Yayın Grubu
1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

metin hakları © 2022, John Boyne

İlk baskı 2022 yılında, İngiltere'de *All the Broken Places* adıyla Transworld Publishers'ın bir alt markası olan Doubleday tarafından gerçekleştirilmiştir. Transworld Publishers, Penguin Random House şirketler gurubunun bir altmarkasıdır.

Bu kitabın telif hakları William Morris Endeavor Entertainment ile anlaşmalı olarak AnatoliaLit Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

YAZAR: John Boyne
TÜRKÇELEŞTİREN: Olcay Mağden
EDİTÖR: Ayşegül Utku Günaydın
DÜZELTİ: Ümit Mutlu
SON OKUMA: İzel Sena Güner
KAPAK TASARIMI: Burak Tuna
GRAFİK UYGULAMA: Aynur Sarıbüyük

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Başkent Organize San. Bölgesi 22 Cad. No:6 Malıköy, Temelli/Ankara
Tel: 0312 284 18 14

Birinci Baskı: Ekim 2022 (10.000 adet)
İkinci Baskı: Nisan 2023 (3000 adet)

ISBN: 978-625-7314-69-5
Yayınevi sertifika no: 45041
Matbaa sertifika no: 48083

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

DELİDOLU, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. AŞ'nin tescilli markasıdır.

delidolu.com.tr

JOHN BOYNE

ARTIK HİÇBİR YER EV DEĞİL

Deli Dolu

Markus Zusak'a...

BİRİNCİ KISIM
ŞEYTANIN KIZI
LONDRA 2022 / PARİS 1946

1

Voltaire'in dediği gibi her insan, yapmadığı tüm iyiliklerden suçluysa o hâlde ben koca bir ömrü, yaşanan tüm kötülükler karşısında masum olduğuma kendimi ikna etmeye çalışarak geçirmişim demektir. Onlarca yıl kendimi geçmişimden sürgün etmek ve tarihsel hafıza kaybının kurbanı olarak görmek, suç ortaklığından aklanmanın, suçlamalardan beraat etmenin iyi bir yoluydu.

Öyle ya da böyle doksan iki yıla yayılmış ömrümün son hikâyesi falçata kadar önemsiz bir şeyle başlayıp sona eriyor. Evdeki falçatam birkaç gün önce kırılmıştı ve mutfak çekmecesinde bulunması gereken işe yarar bir alet olduğunu düşündüğümden yeni bir tane almak için mahalledeki hırdavatçının yolunu tuttum. Döndüğümde beni bekleyen bir mektupla karşılaştım, emlakçıdan geliyordu; Winterville Court bölgesinin tüm sakinlerine gönderilmiş mektupla bire bir aynıydı ve kibar bir dille hepimizi, alt katımdaki dairenin satılığa çıkarıldığı hakkında bilgilendiriyordu. Önceki sahibi Bay Richardson bir numaralı dairede neredeyse otuz yıl yaşamıştı ama Noel'den hemen önce ölmüş, evi öylece boş kalmıştı. Bildiğim kadarıyla New York'ta konuşma terapisti olarak çalışan kızının Londra'ya dönme gibi bir planı yoktu. Bu yüzden ben de çok geçmeden apartmanın girişinde yabancının biriyle konuşmak zorunda kalacağım, hatta belki de onun hayatına ilgi duyuyormuş gibi görünmem ya da kendi hayatımla ilgili ufak tefek ayrıntılar vermem gerekeceği gerçeğiyle barışmıştım.

Bay Richardson ve ben, 2008 yılından beri birbirimize tek kelime bile etmemiş, böylece müthiş bir komşuluk ilişkisinin keyfini sürmüştük. Alt kattaki daireye taşındığı ilk yıllar aramız iyiydi, kendisi kocam Edgar ile satranç oynamak için ara sıra bize gelirdi, ancak yine de onunla aramızdaki ilişki formaliteden öteye geçemedi. Bana her zaman "Bayan Fernsby" diye hitap eder, ben de ona "Bay Richardson" diye seslenirdim. Onun dairesine en son, Edgar'ın ölümünden dört ay sonra, beni akşam yemeğine davet ettiğinde ayak basmış, geri çevirdiğim bir aşk teklifiyle karşı karşıya kalmıştım. Bu reddedilmeyi pek de iyi karşıladığı söylenemezdi ve bundan böyle biz de aynı binayı paylaşan iki yabancıya dönüşmüştük.

Gerçi Mayfair'daki konutumdan daire diye bahsetmek, Kraliçe'nin hafta sonu kaçamak yaptığı Windsor Kalesi'ne sığınak demeye benziyor. Zemin katta bir, diğer iki katta ikişer olmak üzere toplam beş dairenin hepsi de Londra'nın yüz kırk metrekarelik birinci sınıf gayrimenkullerindendir. Üç yatak odası, iki banyosu ve bir tuvaleti olan Hyde Park manzaralı bu evlerin iki ila üç milyon pound ettiği konusunda güvenilir bir kaynak tarafından bilgilendirildim. Biz evlendikten kısa süre sonra Edgar'a hiç evlenmemiş teyzesinden beklenmedik, yüksek meblağda miras kaldı. Edgar, Londra'nın merkezinden uzakta, daha sakin bir bölgeye taşınmayı tercih etse de ben kendi çapımda bir araştırma yapmıştım ve sonunda özellikle Mayfair'de ve bu dairede yaşamaya karar vermiştim. Dairenin fiyatı karşılayabileceğimizin çok üstündeydi, ancak günün birinde hiç hesapta yokken, tıpkı bir mucize, *deus ex machina* gibi, Belinda teyze hayatını kaybetti ve her şey değişti. Edgar'a neden ille de burada yaşamak için ölüp bittiğimi anlatmayı kafama koymuştum ama nedense bunu hiç yapamadım ve şimdi buna çok pişmanım.

Kocam çocukları çok severdi ama ben sadece tek çocuk doğurmayı kabul ettim ve 1961 yılında oğlumuz Caden doğdu. Yakın zamanda mülkün değeri artınca Caden bana onu satmamı ve semtin

daha ucuz kısmında daha küçük bir ev satın almamı önermişti, ama sanırım bunun sebebi yüz yaşına kadar yaşamamdan endişelenmesi ve hâlâ gençken mirasından payına düşen paranın keyfini çıkarmak istemesiydi. Üç kez evlenmiş, şimdi de dördüncüyle nişanlanmıştı; artık oğlumun hayatına giren kadınlarla tanışmayı bırakmıştım. Tanır tanımaz onları hayatından çıkarıyor, yerine yenisini yerleştiriyordu ve tıpkı yeni bir çamaşır makinesi ya da televizyon alındığında yapıldığı gibi, her birinin huyunu suyunu öğrenmek için zaman ayırması gerekiyordu. Çocukken arkadaşlarına da aynı acımasızlıkla davranırdı. Onunla sık sık telefonda konuşuyoruz ve iki haftada bir bana akşam yemeğine gelse de o henüz dokuz yaşındayken bir yıl boyunca onun yanında olamadığım için zarar görmüş, karmaşık bir ilişkimiz vardı. Mesele şu ki, ben çocukların yanında kendimi hiçbir zaman rahat hissetmedim ve özellikle küçük oğlanlarla zor baş edildiğini düşünüyorum.

Yeni komşumla ilgili çekincem onun gereksiz gürültü çıkarma ihtimali değildi; bu daireler çok iyi yalıtılmıştı, sağda solda birkaç zayıf noktası olsa da yıllar içinde Bay Richardson'ın tavanından yükselen tuhaf seslere alışmıştım. Daha çok, düzenli dünyamın altüst olabileceği gerçeği zoruma gidiyordu. Oraya, üst katında yaşayan kadın hakkında hiçbir şey bilmek istemeyen birinin taşınmasını umuyordum. Kimbilir, belki de evden nadiren çıkan ve her sabah yardımcısı tarafından ziyaret edilen hasta bir ihtiyar olabilirdi bu kişi ya da cuma öğleden sonraları, hafta sonu kaldığı eve giden ve pazarları geç saatte dönen, zamanının geri kalanını ise ofiste veya sporda geçiren genç bir çalışan. Kariyeri 80'lerde zirve yapmış ünlü bir pop müzisyeninin, tam da emekliliğe uygun bir yer olarak daireyle ilgilendiği dedikodusu yayılmış olsa da neyse ki devamı gelmedi.

Emlakçı ne zaman yanında daireyi gezmek isteyen bir müşteriyle binanın dışında belirse perdelerimi hızla çeker, olası komşularım

hakkında notlar alırdım. Bir keresinde yetmişlerinin başında, umut vadeden ve usul usul konuşan bir karı koca gelmişti; el ele tutuşup apartmanda evcil hayvana izin olup olmadığını sormuşlardı, merdiven boşluğundan kulak kabartmıştım, izin verilmediğini duyunca sanki hayal kırıklığına uğramışlardı. Bunun dışında kıyafetlerinin berbatlığına ve kendilerinin darmadağınık hâllerine bakılırsa müthiş zengin görünen, otuzlarında eşcinsel bir çift gelmiş, ancak bu "mekânın" onlara muhtemelen biraz küçük geleceğini ve kendilerini evin "ruhuna" ait hissetmediklerini söylemişlerdi. Bir de Steven adında birinin yüksek tavanlara bayılacağını söylemek dışında beklentileriyle ilgili başka hiçbir ipucu vermeyen, yalın yüz hatlarına sahip genç bir kadın vardı. Doğal olarak umudum geylerden yanaydı; genelde iyi komşu olurlardı ve çocuk sahibi olma ihtimalleri çok azdı, ancak daireyle en az ilgilenenler de onlardı.

Derken, birkaç hafta sonra, emlakçı yeni müşteriler getirmeyi bıraktı, satılık ilanı internetten kalktı; sanırım anlaşmaya varılmıştı. İstesem de istemesem de günün birinde apartmanın dışına bir nakliye kamyonu yanaşacak ve biri ya da birileri, dış kapıya anahtarı geçirip alt katımdaki daireye yerleşecekti.

Ah, bu beni nasıl da korkutuyordu!

2

Annem ve ben Almanya'dan 1946 yılının başında kaçabildik, savaşın bitiminden ancak birkaç ay sonra, artık Berlin'den geriye ne kaldıysa onları arkamızda bırakıp Paris'ten geriye kalanlara doğru gidiyorduk. On beş yaşındaydım ve hayata dair pek bilgim yoktu, hâlâ Mihver güçlerinin yenildiği gerçeğiyle baş etmeye çalışıyordum. Babam ırkımızın genetik üstünlüğünü ve Führer'in bir askerî stratejist olarak kıyas götürmez becerilerini büyük bir özgüvenle anlatırdı, zafere her daim garanti gözüyle bakılıyordu. Ancak şimdi nasıl olduysa kaybetmiştik.

Kıta boyunca yaklaşık bin iki yüz kilometrelik yolculuk geleceğe dair pek de iyimser bir hava yaratmadı. Geride bıraktığımız şehirlerde son yıllarda yaşanan yıkımın izi vardı, istasyonlarda ve vagonlarda rastladığım insanların yüzleri savaş sona erdiği için mutlu görünmüyor, daha çok etkilerinden ötürü dehşete düşmüş gibi duruyordu. Tükenmişlik hissi her yana hâkimdi; Avrupa'nın 1938'deki hâline geri dönemeyeceği, tamamının tıpkı sakinlerinin ruhları gibi yeniden inşa edilmesi gerektiği fikri giderek daha da yerleşiyordu.

Doğduğum şehir, neredeyse tamamen yerle bir olmuş, ganimetleri de dört kazanan arasında paylaştırılmıştı. Almanya'dan güvenli bir şekilde ayrılmamızı sağlayacak sahte belgeler hazırlanana kadar kendimizi koruyabilmek için evleri hâlâ yıkılmamış olan birkaç yandaşın bodrumunda kaldık. Pasaportlarımızdaki soyadlarımızın yerinde artık Guéymard yazıyordu, kulağa mümkün olduğunca gerçekçi

gelmesi için telaffuzunu defalarca tekrar ettim. Annem artık büyükannemin adını, Nathalie ismini taşıyordu, bense Gretel olarak kaldım.

Her geçen gün kamplarda olan bitenlere dair yeni ayrıntılar gün yüzüne çıkıyordu ve babamın adı en berbat nitelikteki suçlarla birlikte anılıyordu. Kimse bizim de en az onun kadar suçlu olduğumuzu iddia etmese de annem yetkililere teslim olmamızın bizim için felaket anlamına geleceğini düşünüyordu. Aynı fikirdeydim, ben de onun gibi korkuyordum, yine de birilerinin beni bu vahşetin ortağı sayabileceği düşüncesi dehşete kapılmama sebep olmuştu. Onuncu yaş günümden beri *Jungmädelbund*[1] üyesi olduğum doğruydu ama Almanya'daki her genç kız öyleydi. Sonuçta bu bir zorunluluktu, tıpkı on yaşındaki oğlan çocuklarının *Deutsches Jungvolk*'un[2] bir parçası olmaları gerektiği gibi. Hem zaten partinin ideolojisini benimsemekten çok arkadaşlarımla düzenli olarak spor yapmakla ilgileniyordum. Ne de olsa tel örgülerin ötesine yalnızca bir kez geçmiştim, o da babam beni çalışmalarını gözlemek için kampa getirdiğindeydi. Kendi kendime, bunun dışında sadece bir seyirci sayıldığımı söyledim, vicdanım rahattı ama çok geçmeden tanık olduğum olaylara sağladığım katkıyı sorgulamaya başlamıştım.

Tren Fransa'ya girdiğinde aksanlarımızın bizi ele vereceğinden endişelenmiştim. 1940 yılında yaşadıkları beklenmedik teslimiyetin ardından kısa bir süre önce özgürlüklerine kavuşan Fransız vatandaşlarının, bizim gibi konuşanlara karşı saldırgan bir tutum sergileyeceklerini düşündüm. Uzun sürecek bir konaklama için fazlasıyla yetecek miktarda paramızın olduğunu göstermemize rağmen beş ayrı pansiyondan geri çevrilmemiz ve kaba ev sahipleri tarafından kapıların yüzümüze çarpılması bu endişemde haklı olduğumu kanıtlıyordu. Yaşayacak bir yer bulmamız Vendôme Meydanı'ndaki bir kadın sayesinde oldu; bize

1 Alman Genç Kızlar Birliği: 10-14 yaş arası kızlar için kurulmuş olan Nazi gençlik kolu. [E.N.]

2 Alman Gençliği: 10-14 yaş arası erkekler için kurulmuş olan Nazi gençlik kolu. [E.N.]

acımış ve yakınlardaki bir misafirhanenin adresini vermişti. Söylediğine göre orada Almanlara karşı ayrımcılık yapılmıyordu. O kadın olmasaydı sokakta kalan en zengin yoksullar olup çıkardık.

Kiraladığımız oda, Île de la Cité'nin doğusundaydı ve orada geçirdiğimiz ilk günlerde evden pek uzaklaşmak istemiyordum. Kendimi Sully ve Neuf köprüleri arasında sonsuz kez ileri geri gitmekle sınırlamıştım; köprüleri aşıp bilinmeyen topraklara varmaktan korkuyordum. Bazen aklıma kâşif olmaya can atan kardeşim ve bu yabancı sokakları keşfetmekten ne büyük bir mutluluk duyacağı gelirdi ama bu anlarda onun hatırasını kafamdan çabucak atardım.

Annem ve ben artık iki aydır Île'de yaşıyorduk ki yeşilliğiyle bana kendimi Cennet'e düşmüş gibi hissettiren Lüksemburg Bahçesi'ne gitmek için gereken cesareti toplayabildim. Diğer tarafa varıp da çorak, ıssız doğasıyla karşılaştığımda bunun çok büyük bir çelişki olduğunu düşündüm. Bu tarafta insan yaşamın parfümünü içine çekiyordu, oradaysa ölümün pis kokusuyla boğuluyordu. Şaşkınlık içinde saraydan Medici Çeşmesi'ne, oradan da havuza doğru yürüdüm ama tahtadan yaptıkları kayıkları suya koyan çocukları ve hafif bir esintinin bu oyuncak gemileri karşı tarafta duran arkadaşlarına götürdüğünü görünce geri döndüm. Kahkahaları ve heyecan dolu sohbetleri, tek bir kıtanın nasıl aynı anda böylesi bir güzelliğe ve çirkinliğe ev sahipliği yapabildiğini anlamakta güçlük çektiğim o tanıdık sessiz gerginliğin ardından kulağa üzücü bir müzik gibi geliyordu.

Bir öğleden sonra, içinde koca demir bilyelerin durduğu oyun alanının yakınlarındaki bir bankta güneşten kaçınmaya çalışırken kendimi ağlarken buldum. Benden olsa olsa iki yaş büyük, yakışıklı bir oğlan endişeli bir ifadeyle yanıma yanaştı ve neyim olduğunu sordu. Başımı ona doğru kaldırdım ve o an içimde hevesli bir kıpırtı hissettim; bana sarılmasına ya da başımı omzuna yaslamama izin vermesine ihtiyacım vardı. Ancak konuşmaya başladığımda şu eski, kalıplaşmış cümleleri sıralamaktan öteye geçemedim, ayrıca Alman

aksanım, henüz oturmamış Fransızcamı bastırdı. Bunun üzerine oğlan bir adım geri çekildi, ırkıma karşı hissettiği tüm öfkeyi içinde toplayarak yürüyüp gitmeden ve suratıma vahşice tükürmeden önce apaçık bir küçümsemeyle bana baktı. Tuhaf şekilde bu hareketleri, fiziksel temasa dair açlığımı dindirmek yerine artırdı. Yanaklarımdaki yaşları silip peşinden koştum, onu kolundan yakalayıp isterse beni ağaçlık bir alana götürebileceğini, sapa bir yerde bana ne isterse yapabileceğini söyledim.

"İstersen canımı yakabilirsin," diye fısıldadım, gözlerimi kapayarak. Bana sıkı bir tokat patlattığını, yumruğunu mideme geçirdiğini, burnumu kırdığını hayal ediyordum.

"Ne diye böyle bir şey istiyorsun?" diye sordu; sesindeki huysuzluktan güzelliğini örten bir masumiyet yayılıyordu.

"Böylece yaşadığımı anlarım."

Aynı anda hem uyarılmış hem de iğrenmiş gibi duruyordu. Kafasını işaret ettiğim koruluğa çevirmeden önce birilerinin bizi izleyip izlemediğini görmek için etrafına bakındı. Dudaklarını yalayarak göğüslerimin kabartısına baktı ama onun elini tuttuğumda dokunuşumu bir hakaret gibi algılayıp geri çekildi, *une putain*, bir orospu olduğumu söyledi. Sonra da Guynemer Sokağı'na doğru koşarak gözden kayboldu.

Havanın güzel olduğu günlerde sabahın ilk saatlerinden itibaren sokaklarda dolaşmaya başlardım, misafirhaneye geri döndüğümde annem çoktan neler yaptığımı soramayacak kadar sarhoş olurdu. Eski yaşamında onu tanımlayan zarafet giderek azalmaya başlamıştı ama hâlâ çok güzel bir kadındı. Acaba yeni bir koca, bizimle ilgilenebilecek bir sevgili bulur mu, diye merak ederdim, ne var ki onun aradığı dostluk ya da aşk değildi, tek istediği bardan bara dolanırken kendi düşünceleriyle baş başa kalmaktı. Sessiz bir alkolikti, karanlık bir köşede, şarap şişelerinin gerisinde oturan tiplerdendi; sokağa atılmasına sebep olabilecek en ufak bir soruna bile yol açmamaya

dikkat ederek ahşap masalardaki görünmez izlerin üstünü kazırdı. Bir keresinde güneş Boulogne Ormanı'nın üzerinde batarken yollarımız kesişmiş, sarsak adımlarla yanıma yanaşıp kolumu tutmuş ve bana saati sormuştu. Karşısındakinin kendi kızı olduğunun farkında değildi. Cevap verdiğimde rahatlayarak gülümsedi –hava kararmak üzereydi, ama barların kapanması için daha epey bir vakit vardı– ve Île'i noktalarla işaretleyen baştan çıkarıcı parlak ışıklara doğru yoluna devam etti. Merak ediyordum da, acaba tamamen ortadan kaybolsaydım varlığımı, bir zamanlar beni doğurduğunu unutur muydu?

Aynı yatakta yatıyorduk, sabahları onun yanında uyanmaktan ve nefesini zehirleyen, içine uyku sızmış likör kokusunu solumaktan nefret ediyordum. Gözlerini açtığında bir anlığına şaşkınlıkla otururdu, derken hatıralar geri gelir ve kendini yeniden o hoşgörülü unutuşun kollarına bırakmak için gözlerini kapardı. Günışığının hain nezaketsizliğini nihayet kabul edip de örtülerin altından çıkmaya karar verdiğinde, üzerine bir elbise geçirip dışarı yollanmadan önce lavaboda kendini gelişigüzel temizlerdi; bir önceki, ondan önceki ve hatta ondan da önceki günün tekrarını yaşamaktan dolayı memnundu.

Paramızı ve değerli eşyalarımızı dolabın arkasına yerleştirdiği eski bir çantada saklardı, küçük servetimizin her geçen gün azalışını izliyordum. Aslına bakılırsa rahat sayılırdık –sıkı yandaşlar bunu görmüştü– ancak ne zaman şehrin daha ucuz taraflarından birinde kendimize ait küçük bir daire kiralamayı önersem annem başını sallayarak konaklama için fazla para harcamayı hep reddetti. Görünen o ki, artık hayatına dair daha basit bir planı vardı; kâbusları içerek uzaklaştırdığı, uyuyacak bir yatağı ve mideye indirecek bir şişesi olduğu sürece hiçbir şeye aldırış etmemek. Hayattaki ilk yıllarımı kucağında geçirdiğim, film yıldızları gibi bir yaşam sürmüş, en yeni saç modellerini ve en zarif kıyafetleri taşımış gösterişli sosyete hanımından ne kadar da uzaktı.

Bu iki kadın birbirinden daha farklı olamazdı ve her ikisi de diğerini hor görüyordu.

3

Salı sabahları üç numaralı dairede oturan komşum Heidi Hargrave'i ziyaret etmek için koridorun karşısına geçiyorum. Heidi bu yılın sonuna doğru altmış dokuz yaşına basacak. Biyolojik anne babasını hiç tanımadığı ve doğar doğmaz evlatlık verildiği düşünüldüğünde doğum gününün Meryem Ana'nın lekesiz gebeliğinin kutlandığı bayrama denk gelmesi epey manidar. Heidi, Winterville Court'un tüm hayatını burada geçirmiş tek sakiniydi, doğumhaneden doğruca Mayfair'e getirilmiş ve onun için bir oyun bahçesi olan Hyde Park'ta büyümüştü. Henüz bir yeniyetmeyken hamile kaldı ve hiç evlenmedi; vefat ettiklerinde kendisini evlat edinen anne babasının mirasını devraldı.

Yirmi üç yaş küçük olmasına rağmen bedensel ve zihinsel açıdan benden çok daha hantal sayılır. Gerçi otuz yıl boyunca Londra Maratonu'na katıldı ama sol topuğunda ortaya çıkan *plantar fasit* rahatsızlığı sebebiyle geceleri atel takması ve düzenli aralıklarla steroid iğnesi vurulması gerekince koşmayı bırakmak zorunda kaldı. Böylesine hareketli bir kadın için müthiş bir darbeydi. Kimbilir, belki akli melekelerinin yavaş yavaş azalmasının sebebi de budur, ne de olsa bir zamanlar müthiş zindeydi ve hayli saygın bir göz doktoruydu, oysa şimdi konuşurken lafı dolandırıp duruyor. Neyse ki durumu bunama ya da Alzheimer kadar şiddetli değil, daha çok ara sıra kafası dumanlıymış gibi; ne hakkında konuştuğumuzu aklında tutamıyor, isimleri ve yerleri karıştırıyor ya da konuyu öyle ani bir şekilde değiştiriyor ki insan takip etmekte güçlük çekiyor.

O sabah da onu eski fotoğraf albümlerine bakarken buldum ve umarım ona eşlik etmemi istemez diye düşündüm. Benim böyle albümlerim yok ve insanların evlerini ne diye aile fotoğraflarıyla kirlettiklerini hiçbir zaman anlamadım. Aslına bakılırsa evimde sadece iki fotoğraf var; biri Edgar ve benim gümüş çerçeveli düğün fotoğrafımız, diğeri ise Caden'ın üniversite mezuniyet töreninde çekilmiş. Şunu da eklemeliyim ki bunları duygusal sebeplerden ötürü ortalıkta tutmuyorum, nedeni benden böyle yapmamı bekliyor olmaları.

Bununla birlikte, gardırobumdaki bir rafın arka tarafına gizlenmiş antika bir Seugnot mücevher kutusu var; 1946 yılında Montparnasse'daki bir pazardan aldığım kutu meyve ağacından yapılıp cilalı pirinçle işlenmiş ve ön tarafına monte edilmiş bir de arması var, üstelik anahtarı da hâlâ çalışıyor. İçinde tek bir fotoğraf saklıyorum, yetmiş beş yıldır bakmaya cesaret edemesem de onu hatırlayabiliyorum. On iki yaşındayım, gözlerim fotoğrafçıya çevrilmiş ve cilveli görünmek için elimden geleni yapıyorum çünkü kameranın arkasındaki Kurt'un parmağı deklanşörde; ben ona duyduğum tutkuyu ele vermemeye çalışırken onun gözleri tamamen bana odaklanmış hâlde. Üniformasının içinde dimdik duruyor; ince, kaslı vücudu, sarı saçları ve soluk mavi gözleri beni ezip geçiyor. Onun ihtiyatlı ilgisini hissediyorum ve bunu büyütmeye can atıyorum.

"Şu adamı görüyor musun Gretel?" diye sordu Heidi; elleri kalçasında, ağzından ahşap bir pipo sarkan zeki görünümlü bir adamın fotoğrafını gösteriyor. "Adı Billy Sprat'ti. Bir dansçı ve Rus ajanıydı."

"Öyle mi?" dedim, kendime çay alıp bir yandan bunun da onun uydurmalarından biri olup olmadığını merak ederken; kimbilir belki de bir gece önce eski James Bond filmlerinden birini izlemişti ve kafayı bu yüzden ajanlığa takmıştı. Yine de fotoğrafın çekildiği dönem göz önüne alındığında söyledikleri muhtemelen gerçekti.

O zamanlar İngiltere'de gizlenen çok sayıda Rus ajanı varmış gibi görünüyor.

"Billy, babamın arkadaşıydı ve gizli bilgileri KGB'ye satarken yakalandı," diye ekledi nefes nefese. "Güvenlik güçleri onu tutuklamak üzereydi, ancak kimliğinin açığa çıktığını fark etti ve Moskova'ya kaçtı. Acayip heyecanlı, değil mi?"

"Ah, evet," dedim, ona hak vererek. "Çok."

"Mahkemeye çıkması için geri gelsin diye ısrarcı olmalıydılar. Adaletten kaçan bir suçludan daha can sıkıcı şey yoktur."

Hiçbir şey söylemeden şöminesinin üstündeki saplı, taşınabilir saate ve onun hemen yanındaki, Heidi'nin hazineleri arasında saydığı küçük porselen heykellere baktım.

"Ruslara sempati beslediğin oldu mu hiç?" diye sordu, çayından bir yudum alarak. "1960'lar boyunca onların kendi eşitlik ve ortak kullanım felsefeleriyle ilgili bir şeyin peşinde olduklarını sandım. Ama nükleer bombalarını bize doğrulttuklarında ilgimi kaybettim. Kimsenin başka bir savaşa ihtiyacı yok, değil mi?"

"Politikayla ilgilenmiyorum," dedim, dumanı üstünde iki çöreği yağlayıp birini ona uzatırken. "İnsanlara neler yaptığını gördüm."

"Ama tabii ya, o zamanlar doğmuştun, değil mi?" diye sordu.

"Altmışlarda mı?" dedim. "Evet. Sen de öyle Heidi."

"Hayır, ben daha öncesinden bahsediyorum. Savaştan. Şey... neydi adı?"

"İkinci Dünya Savaşı," dedim.

"Doğru."

"Evet," diye karşılık verdim. Aynı konuşmayı daha önce de yapmıştık, birçok kez, ama geçmişimle ilgili ayrıntıya girdiğim nadirdi ve bunu yaptığımda da genelde uydururdum. "Ama o zamanlar küçük bir kızdım."

Heidi gözlerinde muzip bir pırıltıyla bana dönmeden önce elindeki albümü bıraktı.

"Alt kattan haber var mı?" diye sordu, kafamı iki yana salladım. Başkasına geçmek için bir konuyu kenara atmayı sevdiği ve benim de çok hoşuma giden o anlardan biriydi.

"Henüz yok," dedim, kalan kırıntıları silmek için ağzımı peçeteyle silerken. "Güney cephesinde yeni bir şey yok."

"Şu zencilerden biri gelmez, değil mi?" diye sordu, kaşlarımı çattım. Heidi'nin gün geçtikçe sersemleyen zihninin en rahatsız edici yanlarından biri de vaktiyle, yani sağlığının yerinde olduğu zamanlarda asla ağzına almadığı ve kulağa hiç de hoş gelmeyen ifadeleri kullanma eğilimiydi.

"Sanırım, herhangi biri olabilir," diye karşılık verdim. "Ortaya çıkıncaya dek bunu bilemeyiz."

"Bir zamanlar, uzun yıllar orada yaşamış sevimli bir adam vardı," dedi, yüzü aydınlanmıştı. "Tarihçi. Londra Üniversitesi'nde ders veriyordu."

"Hayır Heidi, o Edgar'dı. Benim kocam," dedim. "Koridorun karşısında benimle yaşıyordu."

"Doğru ya," dedi, bana göz kırparak, sanki bir sırrı paylaşıyorduk. "Artık o senin. Edgar tam bir beyefendiydi. Kendine her zaman özen gösterirdi. Bir kez olsun onu gömleksiz ve kravatsız görmedim."

Gülümsedim. Edgar'ın, dış görünüşüne özel bir alaka gösterdiği doğruydu, hatta tatil günlerinde bile şu meşhur "günlük kıyafetleri" tercih etmezdi. Diş fırçası bıyıklıydı ve onun Ronald Colman'ı andırdığını söyleyenler çıkardı. Pek de haksız bir karşılaştırma sayılmazdı.

"Bir keresinde onu öpmeye çalıştım, biliyor musun," diye devam etti, pencereden dışarı bakarken ve bunu söyleyişinden kimden bahsettiğini unuttuğunu anlamıştım. "Benden yaşça çok büyüktü tabii ama bunu umursamıyordum. Ne var ki benimle ilgilenmedi, karısına sadık olduğunu söyleyip beni başından savdı."

"Öyle mi?" dedim sakince, bir yandan da senaryoyu kafamda canlandırmaya çalışıyordum. Edgar'ın bana bu ufak skandaldan bahsetmeyişine şaşırmamıştım.

"Beni kibarca reddetti, bunun için minnettarım. Benimkisi hayli utanç verici bir davranıştı."

"Oberon bu hafta seni görmeye geldi mi?" diye sordum. Konuyu değiştirme sırası bu kez bendeydi. Oberon, Heidi'nin torunu, otuz yaşlarında, yakışıklı biri ama gülünç bir isimle lanetlenmiş. (Heidi'nin birkaç yıl önce hazin biçimde kanserden hayatını kaybeden kızı tam bir Shakespeare hayranıydı.) Oberon yakınlarda bir yerlerde çalışıyor, sanırım Selfridge's şirketinin üst düzey yöneticilerinden biri. Büyükannesine karşı da nazik, ancak her karşılaşmamızda sanki sağırmışım gibi bağırarak konuşması ve her heceyi üstüne basa basa vurgulaması biraz rahatsız edici. Üstelik ben sağır da değilim. Aslına bakarsanız, herhangi bir sorunum yok, ilerlemiş yaşım düşünüldüğünde bu hem şaşırtıcı hem de endişe verici.

"Yarın akşam yemeğe gelecek," diye yanıtladı. "Kız arkadaşıyla. Bir haberi varmış."

"Belki de evleneceklerdir," dedim ve o da kafasını salladı.

"Belki de," dedi. "Umarım. Artık durulma zamanı geldi. Senin Caden gibi."

Bir kaşımı kaldırdım. Caden öyle durulmuştu ki İngiltere'nin en rahat adamı sayılabilirdi ama oğlumun bağlılık meselesine yönelik umursamaz yaklaşımıyla Heidi'yi sıkboğaz etmek istemiyordum.

"Bir şeyler duyarsan bana haber ver, olur mu?" diye sordu, öne eğilerek. Onun geçici kampını nereye kurmuş olabileceğini düşünerek zihnimin konuşmamızı geriye sarmasına izin verdim.

"Ne duyarsam tatlım?" diye sordum.

"Yeni komşuları diyorum. Onlar için parti düzenleyebiliriz."

"Bundan hoşlanacaklarını sanmam."

"Hiç olmadı, kek yapabiliriz."

"Bu daha uygun olur gibi."

"Peki ya Yahudiler?" diye sordu uzun bir aranın ardından. "Bu tip binaların Yahudileri kabul etmedikleri zamanlar vardı. Bana göre hava hoş. Ben her kesime açığım. Dürüst olmam gerekirse onları hep dost canlısı insanlar olarak görmüşümdür. Tüm o yaşadıkları düşünülürse şaşırtıcı biçimde neşeliler."

Karşılık vermedim ve sonrasında gözleri kapanınca ellerinin arasındaki fincanı aldım, kullanılmış kap kacağı lavaboda yıkadım ve arkamdan kapıyı kapatıp çıkmadan önce alnına hafif bir öpücük kondurdum. Koridorda tırabzanların üstünden alt kattaki daireye baktım. Şimdilik bir mezar gibi sessizdi.

4

Adamın adı Rémy Toussaint'dı ve yerleştirdiği bomba çok erken patladığı için kaybettiği sağ gözünün üstünde Fransız bayrağı işlenmiş bir göz bandı vardı. Biçimsiz görüntüsüne rağmen gür siyah saçları ve gülümseme gibi duran alaycı ifadesiyle fena hâlde yakışıklıydı. Annemden sekiz yaş kadar gençti ve istediği kadınla birlikte olabilirdi ama o annemi seçti ve annem, erkek kardeşimin ölümünden beri ilk kez daha az içmeye ve görünüşüne özen göstermeye başladı, hayatın getirdiklerine açıkmış gibi duruyordu. Odamızdaki lekeli aynanın önünde oturur, saçlarını tarardı. Bir keresinde, Tanrı'nın bahşettiği bu aşk ile onu diğer yerdeki suçlarından azat ettiğini iddia etmişti. Ancak ben buna pek de ikna olmuş sayılmazdım.

Bana, "Mösyö Toussaint hakkında anlaman gereken şey," dedi, adamın soyadını Fransız Akademisi üyeliği için mülakata girmişçesine dikkatle telaffuz etmişti, "onun müthiş nazik biri olduğu. Soyu vikontlar ve markizlerle dolu, ama elbette o tam bir *égalitarist*[3] olduğundan böylesi unvanları küçümser. Piyano çalıp şarkı söylüyor, edebiyatın önemli eserlerinin çoğunu okumuştur ve yaptığı resimlerin bazıları geçen yaz Montmartre'daki bir sergide gösterildi.

"Peki, senden ne istiyor?" diye sordum.

"Benden bir şey 'istediği' yok Gretel," diye yanıt verdi, sesimdeki tınıdan rahatsız olmuştu. "Bana âşık oldu. Buna inanmak senin için bu kadar zor mu? Fransız erkekleri her zaman belli yaştaki kadınları

3 Eşitlikçi. [E.N.]

çömez genç kızlara tercih etmiştir. Tecrübe ve bilgeliğe değer verirler. Kıskanmana gerek yok, yirmi yıl sonra bunun böyle olmasına şükredeceksin."

Yatakta oturuyordum, gözlerini üstümden çekip tekrar aynaya döndü. Söylediklerinin doğru olup olmadığını merak ettim. Bana kalırsa erkekler için cazibe her şeyden önce gelirdi. Annem de hep müthiş bir güzelliğe sahip olmuştu, ancak savaşın ardından canlılığını yitirmişti. Saçları eskisi kadar parlak değildi, gri ışıltılar, siyah tellerin arasına davetsiz birer misafir gibi girmişti; şaraba düşkünlüğü sebebiyle yanaklarında çili andıran ince damarlar belirmeye başlamıştı. Yine de çarpıcı Savoy mavisi gözleri, karşısına oturan herkesi cezbeden çekiciliğini korumayı başardı. Bir erkeğin ona hâlâ âşık olabilmesi imkânsız değildi, bunu kabul ediyordum. Öte yandan kıskandığım konusunda da haklıydı. Eğer bir aşk ilişkisi yaşanacaksa kendimi bunun merkezinde görmeyi isterdim.

"Zengin biri mi?" diye sordum.

"Güzel giyiniyor," diye yanıtladı. "Ve iyi restoranlarda yemek yiyor. Fayet işi bir baston taşıyor ve yakasında da aile arması var. O yüzden evet, hâli vakti yerinde bir adam olduğunu sanıyorum."

"Peki, savaşta ne yapmış?"

Bunu duymazdan geldi, sanki hiç konuşmamışım gibi dolabına seğirtti. Babamın Almanya'dan ayrılacağımızı söylediği gece ona hediye ettiği kırmızı, ipek elbiseyi çıkardı. Üzerine geçirdi, bir zamanlar her bir kıvrımını açığa çıkaracak kadar vücuduna yapışan elbisenin artık o kadar da gurur okşayan bir tarafı kalmamıştı.

Kendini ayna karşısında incelerken, "Kemer lazım," dedi. Çekmeceleri karıştırdı ve kırmızıya zıt renkli bir tane bulup çıkardı.

"Ben onunla ne zaman tanışacağım peki?" diye sordum, pencereden dışarıdaki caddede yürüyen insanlara bakarken. Kaldığımız pansiyonun hemen karşısında bir tuhafiyeci vardı, orada çalışan ve benden çok büyük sayılmayan bir oğlan dikkatimi çekmişti. Onu sık

sık işine giderken izliyordum. Kurt'unkiler gibi sarı saçları vardı ama onunkiler alnına düşüyordu ve beceriksiz bir çocuk misali durmadan tökezliyordu, bu da onu sevmemi sağlamıştı. Dansçı değildi ama çok güzeldi.

"Ne zaman davet ederse," dedi annem.

"Ama bir kızın olduğunu biliyor, değil mi?"

"Bundan söz etmiştim."

"Yaşımı da söyledin mi?"

Duraksadı. "Bunun ne önemi var Gretel?" diye sordu kaşlarını çatarak. "Aslına bakarsan, onun da kızı var. Senden epey küçük tabii. Dört yaşında. Annesiyle Angoulême'de yaşıyor."

"Evli o hâlde?"

"Kız gayrimeşru. Ama elbette onurlu bir adam olduğu için kızın geçimini sağlıyor."

"Pekâlâ, o hâlde belki de bir akşam size katılırım," dedim, boynuna ve bileklerine parfüm sıkarken. Bu son Guerlain Shalimar şişesini yedi yıl kadar önceki doğum gününde ona büyükannem vermişti ve artık bitmek üzereydi. Koku beni zaferin mutlak, Reich'ın da kaderinde bin yıl daha sürmek varmış gibi göründüğü Berlin'deki veda partisine götürdü. Kardeşimin korkuluğun yanında durmuş, resepsiyonun verildiği salonda toplanan memurları ve eşlerini izlediğini fark ettim, ikimiz de koridorlarda renk cümbüşü içinde dolaşan üniformalar ve tuvaletler karşısında büyülenmiştik. Bu, gerçekten de sadece dört yıl önce miydi? Sanki çok uzun yıllar önce yaşanmış gibi geliyordu ve o ânı şimdiden ayıran iki yüz haftanın tamamı, kana bulanmış ve yapış yapıştı.

"Pek sanmıyorum," diye yanıtladı; odadan çıkmadan önce aynada kendine son bir kez daha baktı, artık gecenin getirebileceği her türden maceraya hazırdı.

Pencereden bir kez daha dışarı baktım, tuhafiyeci Mösyö Vannier dışarı çıkmış, kaldırımda bekliyordu. Dükkânın önünde bir araba

durmuştu, şoför bagajı açarken sevdiğim şu oğlan, kucağında her biri tehlikeli biçimde üst üste dizilmiş birkaç kutuyla kapıdan çıktı. Söylemeye gerek yok, kaldırımda ilerlerken ayağı kaydı ve kutulardan biri düştü, çok geçmeden diğerleri de onu takip etti. Neyse ki yağmurlu bir akşam değildi de herhangi bir hasar meydana gelmedi ama Mösyö Vannier yine de çocuğu azarladı, kafasına vurdu ve çocuk acıyı dindirmek için bir elini kulağına koydu. Belki de gözetlendiğini hissederek yukarı baktı ve beni fark etti, sonra kıpkırmızı kesildi ve annem yere düşen kutuların arasından geçip yan sokakta gözden kaybolurken oğlan da hemen dükkâna geri döndü.

5

South Audley Caddesi'ndeki Mayfair Kütüphanesi'nden epey faydalanıyorum, burası daireme on dakikalık keyifli bir yürüyüş mesafesinde ve uzun yıllardır buradan kitap ödünç alıyorum. Edgar tutkulu bir okurdu, kitaplarının çoğu hâlâ bir zamanlar ofis olarak kullandığı, şimdi ise misafir odasına dönüşmüş odadaki kitaplığında dursa da ikimizin zevkleri hayli farklıydı. Gündüzleri tarihçi olan kocam boş vakitlerinde çağdaş romanları tercih ederdi; oysa benim ilgim kurmaca dışına ve bir yığın kitabın arasında dolaşırken tekrar tekrar bu eserlere dönüyorum. Çocukluk dönemime dair her türlü bilgiden kaçınıyorum ama Yunanlılar ile Romalılar beni büyülüyor. Astronotların hayat hikâyelerine karşı özel bir ilgim var, gezegenden kaçma arzusu ve bu sayede onu görebilme kabiliyeti bana tuhaf olduğu kadar övgüye değer geliyor. Edgar kadar açgözlü bir okur değilim ama eşit ölçüde kitap sevgisi babamın iki çocuğuna da aşıladığı bir karakter özelliği.

Erkek kardeşim elbette kâşifler hakkında okumayı sever, günün birinde onlardan biri olup çıkacağını iddia ederdi. Bir keresinde, diğer taraftaki garsonlarımızdan Pavel'e, Berlin'deki evimizden ve arkadaşlarıyla birlikte yılların ıvır zıvırıyla ağzına kadar dolu devasa tavan arasını, labirenti andıran karanlık bodrumu ve mimarın gizemli köşe bucaklara karşı tutkusundan mümkün olduğunca faydalanabilmek için tasarlanmış koridorları saatlerce nasıl didik didik ettiklerinden bahsettiğine kulak misafiri olmuştum.

"Burayı da araştıramaz mısın?" diye sordu Pavel, sesini alçaltmıştı, çünkü Kurt dışarıda güneşin altında botlarını parlatıyordu ve Pavel'in ikimizle de konuşmasını açıkça yasaklamıştı. *Bir sıçanla sohbet etmezsin, değil mi?* Kurt bana böyle demişti ve ben de onu memnun etmek için kahkahaya boğulup espri anlayışını göklere çıkarmıştım.

"İzin vermezler," diye karşılık verdi kardeşim üzülerek.

"Ve sen de bu kurala itaat ediyorsun, öyle mi?" diye sordu Pavel, sesinde yorgun bir teslimiyet vardı. "Belki de çitin ötesine bakınca göreceklerinden korkuyorsundur."

"Hiçbir şeyden korktuğum yok," dedi kardeşim, öfkeyle doğrularak.

"Korksan iyi edersin."

Ardından uzun süreli bir sessizlik yaşandı ve ben, bu lafların üstüne onun merdivenlerden çıkıp odasına gidişini izledim. Annem ve babam daha geldiğimiz günün sabahından itibaren kardeşimin evden çok uzaklaşmaması konusunda son derece katıydı. Ancak onun kendilerini dinlemeyeceğini tahmin etmeliydiler. Küçük oğlanlar bunu nadiren yapar.

Bu sabah, kolumun altında Marie Antoinette'in yakın zamanda yayımlanmış bir biyografisiyle kütüphaneden eve dönerken Winterville Court'un dışında yabancı bir arabanın park etmiş olduğunu gördüm ve ona endişeyle baktım. Sokakta en fazla bir avuç park yeri olur, her biri de öyle pahalıdır ki kimse yanaşma zahmetine girmez. Pansiyon sakinlerinin yakınlardaki bir garaj için park fişleri var, bugünlerde Londra'ya ancak aptalın ya da milyonerin biri gelir. Girişten geçerken bir numaralı dairenin önünde durdum ve kulağımı kapıya dayadım. İçeriden gelen sesleri işitebiliyordum ama insan sesi gelmiyordu.

Kendini duyurmak isteyip de kimseyi rahatsız etmek istemeyen o tuhaf çelişkiyle ahşabı hafifçe tıklattım, kapının açılmasıyla

birlikte genç bir kadınla karşı karşıya geldim, en fazla otuz beşindeydi, kıyafeti eklektik denebilecek bir tarzdaydı ve platin sarısı saçlarının bir tutamı pembeye boyanmıştı. Şevkine hayran kaldığımı söylemeliyim.

"Merhaba," dedi, yüzünde canlı bir ifadeyle, ben de onu taklit ettim ve elimi uzattım.

"Gretel Fernsby," dedim. "Üst kat komşunuz. Sanırım taşınmaya hazırlanıyorsunuz."

"Ah hayır," dedi, kafasını iki yana sallayarak. "Ben iç mimarım. Mekânı ölçüyorum."

Yine o sözcük: mekân. Artık gerçek isimleri kullanamıyor muyduk? Bana kalırsa bu aralar dil, en temel kelimeler bile saldırgan addedilerek paramparça ediliyor. Belki de *daire* kulağa artık fazla burjuva geliyordur. Ya da fazla proleter. Gerçekten de en güvenlisi, hiç konuşmamaktı. Bu durumda belki de dünya bu kadar değişmemiş olurdu.

"Alison Small," dedi kendini tanıtarak. "Küçük Tasarımlar."

"Memnun oldum," dedim, bir yandan da hayal kırıklığına uğrayıp uğramadığımı anlamak için duygularımı kontrol ediyordum. İnsanlar hakkında çabuk karar veririm, hoş birine benziyordu ve onun, alt katımda yaşamasından son derece memnun kalacağımı hissetmiştim. Sadece kıyafetleri bile beni eğlendirebilirdi. "Sanırım perdeler, kanepeler ve diğer şeyler için ölçü alıyorsunuz, değil mi?"

"Evet," dedi ve daireye girip beni içeri buyur etti. "İsterseniz gelin."

Ona teşekkür edip içeri girdim. Muhtemelen eve öyle herkesi davet etmiyordur ama insanlar yaşlılara öylece güveniveriyorlar. Sonuçta ne kadar tehlikeli olabilirdim ki? Yine de ondan geriye kalan ne varsa hepsinin ortadan kaldırıldığını bilerek Bay Richardson'ın dairesinde olmak tuhaf hissettiriyordu. Burası üst kattaki dairemin tıpatıp aynısı olduğundan ben gittikten sonra evin neye benzeyeceğine dair can sıkıcı bir görüntüyle karşı karşıyaydım. Edgar'ın bana

düğün hediyesi olarak verdiği tablodan kızartma tenceremde kullandığım silikon spatulaya kadar yıllar içinde biriktirdiğim her küçük parça varlığımın kanıtı niteliğindeydi ve bir çöp konteynerine ya da Oxfam mağazasına terk edilecekti. Caden'ı tanıyorsam, daha *rigor mortis*[4] gerçekleşmeden daireyi satılığa çıkarırdı.

"Uzun zamandır üst katta mı yaşıyorsunuz?" diye sordu Bayan Small. Kafamı salladım, seslerimizin, titreşimi azaltan döşeme ya da eşya olmayınca odanın içinde ne kadar yankılandığını fark edince şaşırmıştım.

"Altmış yıldan fazla," diye karşılık verdim.

"Ne kadar şanslısınız!" dedi. "Londra'nın bu tarafında yaşayabilmek için sol kolumu feda ederdim."

"Acaba..." Bir anlığına durdum, ne kadarını anlatacağından emin değildim. "Müşteriniz. Ya da müşterileriniz. Yakın zamanda taşınacaklar mı?"

"Evet, bana söylenene göre çok yakında," dedi, duvarların birinde duran elektronik cihaza doğru ilerleyerek. Alet, boyanın üstünde kırmızı bir nokta bıraktı ve kadın da ekranına baktı. Kırmızı noktanın ne ifade ettiğine ya da ne tür bir bilgi ortaya çıkardığına dair en ufak fikrim yoktu ama kadının alnının kırışmasından epey önemli olduğu anlaşılıyordu. "O yüzden ekibimin de benim de motor takması lazım. Neyse ki onları gayet iyi tanıyorum. Daha önce de birlikte çalışmıştık."

"Onlar," dedim, kelimeye boğulmak üzere olan bir adamın şamandırayı yakalayışı gibi tutunarak. "O hâlde, bir çiftten söz ediyoruz."

Tereddüt etti. Rujunun epey kalın sürüldüğünü fark ettim. Dudaklarını birbirine bastırınca şapırdıyordu.

"Bunu söylemesem daha iyi Bayan Fernsby," dedi. "Bilirsiniz, müşteri gizliliği falan."

4 Vücudun ölüm sonrası katılaşması. [E.N.]

"Ah, buna aldırış edeceklerini sanmam," diye karşılık verdim, sesimin meraklı bir ihtiyar gibi çıkmasını mümkün olduğunca engellemeye çalışarak. "Nasılsa alt katımda oturacaklar."

"Olsun. Mahremiyetlerini ne kadar önemsediklerini biliyorum. Dediğim gibi çok yakında taşınırlar ve siz de onlarla tanışma fırsatını yakalarsınız."

Başımı hayal kırıklığıyla salladım.

"Can sıkıcı olduğunun farkındayım," diye devam etti, endişemi hissederek. "Bunca sene oturduğunuz bir binada uğraşmanız gereken yeni komşular. Daha önceki sakini de uzun yıllardır burada oturuyordu, değil mi?"

"Pek sayılmaz," dedim. "1992'de taşındı."

Neden bilmem, güldü.

"Pekâlâ, merak etmeyin, müşterilerimle sorun yaşamazsınız. Onlar çok..." Doğru kelimeyi arıyormuşçasına durakladı. "Bunu nasıl söylesem? Onlar... Fransız Devrimi'ne ilgi duyar mısınız?"

Ona bakakaldım, bu alakasız geçiş beni şaşırtmıştı. Suratımdaki ifade, kafamın karışıklığını ele vermiş olmalı ki elimdeki kitabı gösterdi.

"Marie Antoinette," diye açıkladı.

"Ah, evet," dedim, omuz silkerek. "İktidar sahibi erkekler ve kadınlar beni her zaman büyülemiştir. Gücü kullanışları, onu iyiliğe mi yoksa kötülüğe göre mi kullandıkları ve gücün onları nasıl değiştirdiği ilgimi çekiyor."

Biraz utanmış görünüyordu. Belki de bu, beklediğinden daha ayrıntılı bir açıklamaydı. Cihazı tekrar kaldırıp yola bakan duvara tuttu ve pencerenin çerçevesinde bir kırmızı nokta daha belirdi ve bu kırmızı noktalar ne işe yarıyorsa onu yaptı. Burada gereğinden fazla kalırsam o aleti bana da doğrultur mu diye düşünmeden edemedim.

"Pekâlâ, artık işe dönsem iyi olacak," dedi, beni yola koyarak. Ba-

şımı salladım ve arkamı dönüp kapıya doğru ilerledim. Ancak çıkmadan önce şansımı bir kez daha denedim.

"Son bir soru," dedim, en azından bu konuda beni rahatlatacağını umarak. "Müşterileriniz... Çocukları yoktur, değil mi?"

Rahatsız olmuşa benziyordu. "Üzgünüm Bayan Fernsby," diye karşılık verdi. Hüsrana uğramış şekilde yukarı çıkmadan önce ona el sallayıp veda ettim. Ancak birkaç dakika sonra kendime çay demlerken kadının verdiği cevabın ne anlama geldiğinden emin olamadığımı fark ettim. Acaba üzüntüsünün sebebi, soruma cevap veremeyişi miydi yoksa evet, ortada bir çocuk olması ya da hayır, olmayışı mıydı? Ne de olsa benim gibi yaşlı ve sevimli biri, etrafında bir parça gençlik enerjisini dört gözle bekliyor olabilirdi, öyle değil mi? Cevabı bilmek imkânsızdı.

6

Güneşli bir sabah, ışık Île'deki yapraklı ağaçların arasından süzülürken Marie Köprüsü'nü geçtim ve Vosges Meydanı'na ilerledim; ara sıra burada elimde bir kitapla oturur, şık kıyafetleriyle yanımdan geçip giden zengin Parislileri izlerdim. *Égalité*'ye inandıklarını iddia eden ama doğuştan gelen *supériorité*'lerini[5] sergilemek için kıyafetlerini ve mücevherlerini kullanan eski asilzade sürüsünün bu utanmaz ikiyüzlülüklerine hayran kalırdım.

Savaşın Fransızlara mühim bir düzen getirdiği kanıtlanmıştı, ancak alt sınıfların Vichy hükümetinin çalışmalarını üst sınıflara nazaran daha fazla baltalamak istediklerine dair bir kanı vardı ve bu sebeple bir hesap verme zorunluluğu açığa çıkmıştı. Şimdi halk arasında tek bir kelime *–işbirlikçi–* bir buçuk asır önce bir başkasının *–aristokrat–* yaptığı gibi benzer seviyede terör etkisi yaratıyordu. Zenginlerin yüzlerindeki endişeye bakınca Genel Meclis göreve çağrıldığında atalarının suratında da aynı ifade olduğunu hayal ettim. Elbette şimdi bu insanları darağacına götürüp ya infaza sürükleyen ya da *dégradation nationale*[6] gibi daha düşük bir cezaya çarptıran *épuration légale*[7]'di.

5 Üstünlük. [E.N.]

6 Ulusal aşağılanma. *Épuration légale* adı verilen tasfiye sürecinde Fransa'da adalet mahkemelerinde uygulanan cezalardan biriydi. Ulusal değersizlik suçlarını cezalandırmayı amaçlıyordu. Ulusal aşağılanmaya mahkûm edilen bireyler siyasî, medeni ve mesleki haklarını kaybedip ikinci sınıf vatandaş oldular. [E.N.]

7 İkinci Dünya Savaşı sırasında Nazilerin Fransa'yı işgali sonrasında kurulan Vichy rejiminin yıkılmasının ardından işgalden kurtarılan Fransa'da, 1944-1949 arasında süren resmî yargılama dalgası ve yasal tasfiye süreci. [E.N.]

Vicdanımın karmaşık doğasıyla en çok böylesi anlarda, düşüncelerimle baş başa kaldığımda mücadele ediyordum. Kardeşim öleli üç yıl olmuş, babamın asılmasının üstünden de altı ay geçmişti ve ben her ikisini de farklı şekillerde özlüyordum. Kardeşiminki zar zor aklıma getirebildiğim bir kayıptı ama babamınki her gün aklımdaydı. Onun neyin parçası olduğunu, bizim neyin parçası olduğumuzu yavaş yavaş anlamaya başlamıştım; eylemlerindeki acımasızlık tanıdığımı sandığım adamın davranışlarıyla öylesine tezat oluşturuyordu ki bunların iki farklı insan olabileceğini düşündüm. Kendime hiçbirinin benim suçum olmadığını, o sıralar sadece bir çocuk olduğumu söylüyordum, ama beynimin o ufak parçası bana, eğer tamamen masumsam neden sahte bir isimle yaşadığımı soruyordu.

Ben etrafa bakınırken fıskiyenin diğer tarafından iri yapılı bir adam bana doğru gelmeye başladı, iyice yaklaştığında bunun annemin sevgilisi Mösyö Toussaint olduğunu fark ettim. Benimle konuşmak için durmayacağını umarak arkamı döndüm. Henüz tanışmamıştık, onu sadece annemle içki içtikleri barın penceresinden görmüştüm ve tanışmak için de öyle büyük bir hevesim yoktu. Ama işte şimdi burada, karşımda durmuş, zarif bir şekilde selam verirken şapkasını çıkarıyordu. Aptallığı canımı sıktı. Kendini modern bir silahşor, beni de Versailles yolunda perişan bir kız gibi görecek kadar kibirli olabilir miydi?

"Matmazel Gretel Guéymard ile tanışma şerefine mi nail oluyorum?" diye sordu. Yukarı baktım, uydurma soyadımızın heceleri hâlâ kulağıma yabancı geliyordu.

"Oluyorsunuz," dedim. "Siz de Mösyö Toussaint olmalısınız, değil mi?"

Gülümsedi ve o an, neden bir kadının kendini kolayca onun kollarına bırakabileceğini anladım. Yüzü çizgisiz, yanakları pürüzsüzdü ama dudağının üstündeki ince bıyık, hiç de doğal durmayan kırmızı dudaklarının kalınlığını vurgulayarak adama haylaz bir hava veriyordu.

Gözleri insanın içine işleyen bir maviydi, onları üstüme çevirmesi keyifli miydi yoksa can mı sıkıcıydı, merak ediyordum. Her gün yanımdan geçen onlarca güzel gencin dikkatimi çektiği yaşlarda olsam da Mösyö Toussaint'ın bakışlarında rahatsız edici bir şey vardı. Yakışıklıydı elbette, ancak efsanenin aksine, kendimi Perseus, onu da Medusa gibi görüyor ve onun yüzünde uzun süre gezinmenin benim için tehlikeli olacağını düşünüyordum.

"Annen sana benden söz etmiş öyleyse," dedi.

"Birkaç kez," dedim, onun kendini beğenmişliğini beslediğim için pişmanlık duyarak.

"Madam Guéymard çok nazik bir hanımefendi ve sonunda onun kızıyla tanışabildiğim için minnettarım. Sık sık senden bahsediyor."

Yalan söyleyip söylemediğini merak ettim, annemin benden bahsetmiş olması kulağa inanılmaz geliyordu. On beş yaşında bir çocuk sahibi olmak onu herhangi bir adamın gözünde yaşlı kılardı, üstelik benimle böbürlenmesini sağlayacak pek bir başarım da yoktu.

"Bundan şüpheliyim," dedim ona meydan okuyarak; işte o an gözlerinde bir şey gördüm, ilgili bir parıltı, iltifatlarının altında ezilmediğimi görünce beliren küçük bir şaşkınlık ifadesi. Benden beklediği gibi davranmayı reddederek onu az da olsa etkileyebileceğimi düşündüm ve çocukluğumdan beri yoksun kaldığım gücün artık yeşermeye başladığını fark ettim.

"Beni nasıl tanıdınız?" diye sordum, sanki Paris'te beni tanımayan yokmuş gibi omuz silkti.

"Annene benziyorsun," diye karşılık verdi. "Ayrıca seni gecenin bir yarısı, dışarıda annenin başına bir şey gelmesin diye bizi gözetlerken gördüm. Sanırım odaya sağ salim geri dönebilsin diye ona annelik yapıyorsun. Yoksa peşinde olduğun kişi ben miyim?"

Farkına varmadan beni gözetlemiş olması fikri canımı sıktı.

"Ona hiç de benzemiyorum," dedim, sorusunu görmezden gelerek. "Büyükanneme, babamın annesinin gençliğine benziyorum. Herkes öyle diyor."

"O hâlde müthiş güzel bir kadın olmalıymış," dedi. Gözlerimi devirerek karşılık verdim. "Bu oltaya gelenler oluyor mu hiç?" diye sordum. "Beni çok saf sanıyor olmalısınız."

Artık rahatsız olmaya başlamıştı, alaya alınmaya alışık değildi ve bundan öyle keyif alıyordum ki kendimi durduramayacağımı anladım.

"Yazar olup olmadığınızı sormamda bir sakınca var mı Mösyö Toussaint?"

"Hayır, değilim," dedi, kaşlarını çatarak. "Bunu da nereden çıkardın?"

"Öyleymiş gibi konuşuyorsunuz da. Kötü bir yazarmış gibi yani. Ucuz aşk romanları yazarıymış gibi."

Ardından uzaklaşmak için ayağa kalktım ama bileğimden yakaladı, şefkatli ya da agresif değildi.

"Sen Matmazel Gretel, alışılmadık derecede kaba bir genç kadınsın," dedi, sözlerinden ötürü memnun görünüyordu. "Hiç suçluluk hissetmiyor musun?"

Ona baktım. "Suçluluk mu?" diye sordum. "Ne için suçluluk hissedecekmişim?"

"Zalimliğinden ötürü."

Aramızdaki sessizlik sonsuza dek sürecek gibiydi.

"Ne demek istediğinizi anlamıyorum," dedim nihayet. "Kime zulmetmişim?"

"Bana. Niye ki, sen kimi kastettiğimi sandın?"

Hiçbir şey söylemedim. Ondan mümkün olduğunca uzağa koşmak istiyordum.

"Yaşıtın kızlara benzemiyorsun," dedi. "Bu da bana özel hayatını öğrenmenin çok güzel olacağını düşündürüyor. Oğlanlar ile adamlar

arasında sana göstermekten memnuniyet duyacağım farklar vardır." Diğer elini uzatıp parmaklarıyla yanağımı öyle nazikçe okşadı ki sanki bana büyü yapıyormuş gibi gözlerimin kapandığını hissettim. Tecrübesi sayesinde bu oyunda benden çok daha iyiydi.

Üzerimde hâkimiyet kurmanın memnuniyetiyle beni bıraktı ve uzaklaşmaya başladı, zaferimi hiç zorluk çıkarmadan teslim etmiş olduğum için kendime lanetler yağdırdım. Biraz uzaklaştığında etrafına bakındı ve hâlâ arkasından baktığımı görünce güldü.

7

Akşamın erken saatlerinde Caden uğradı, beklenmedik bir ziyaretti; içeri girerken kilo aldığını fark ettim. Hiçbir zaman öyle incecik bir çocuk olmamıştı ama yetişkinliğinde inşaat sektöründe çalışmaya başlayınca şantiyelerdeki işleri formda kalmasını sağlamıştı. Ancak otuzuncu doğum gününden hemen sonra Edgar ve benim ona verdiğimiz bir miktar parayla kendi şirketini kurmuş, zamanının çoğunu masa başında geçirdiği ve işçiliği başkalarına bıraktığı için eski formunu kaybetmişti. Gömlek düğmelerinin göbeğinin üstünde böylesine şiddetli bir şekilde kasıldığını görmek canımı sıktı.

"Bir telefon geldi," dedi, inleyerek kendini koltuğa bırakırken. Macallan viskiyi, teklif ettiğim çaya tercih etti.

"Neyle ilgili?"

"Daireyle."

"Hangi daire?"

"Senin dairen. Bu daire." Kollarını iki yana açıp etrafına bakındı, sanki sadece oğlum değil de gördüğü ne varsa hepsinin kralıymış gibi. "Bir teklif aldık."

Öfkemin beni ele geçirmesini istemediğimden düşüncelerimi toparlamak için şöyle bir durdum.

"Eğer satışta değilse," dedim, "daire için nasıl teklif almış olabiliriz ki?"

"Bazen insanlar nabız yoklarlar," dedi kayıtsızca, benimle göz göze gelmeye cesaret edemeyerek. "Londra'nın bu tarafındaki evlere ilgi yoğun. Üç virgül bir teklif ediyorlar."

"Üç virgül bir ne?"

"Üç virgül bir milyon."

"Hiç sanmıyorum," dedim, dolaba doğru yürüyerek, kendime de viski doldurdum. Bu konuşmayı sürdüreceksek ihtiyacım olacaktı.

"Beklediğimden çok daha yüksek bir rakam," dedi. "En azından konuşmamak aptallık olur."

"Konuşuyoruz zaten," dedim. "Tam da şu an konuşuyoruz."

"Etrafta ne var ne yok diye şöyle bir baktım," diye devam etti, söylediklerimi göz ardı ederek. "Bir virgül beş civarına sana göre bir şey buluruz, kalan bir virgül altıyla da işimize bakarız."

"Biz mi?" diye sordum. "Beni mi kastediyorsun? Peki, ben 1,6 milyon poundu ne yapacakmışım? Bahis mi oynayacağım?"

"Yatırım yapabilirsin," diye önerdi. "Sana tavsiye verebilecek çok iyi insanlar tanıyorum."

"Ben doksan bir yaşındayım Caden," diye karşılık verdim. "Emekliliğimi rahat geçirebilmek için plan yapmama gerek yok. Hem zaten ben Winterville Court'ta gayet mutluyum."

"Sence de bir değişikliğin zamanı gelmedi mi artık?"

"Hayır, sanmıyorum."

İçini çekti.

"Babam burayı hiçbir zaman sevmedi," diye mırıldandı, pesten ama duymama yetecek kadar yüksek sesle.

Buna şaşırmıştım çünkü Edgar daha önce evimiz hakkında herhangi bir memnuniyetsizlik dile getirmemişti. En azından bana karşı.

"Hiç de bile," dedim.

"Eh, sanırım olabildiğince rahat sayılırdı," dedi, çıkışımı elini sallayıp savuşturarak. "Ama burada yaşlanıp ölmeyi beklemiyordu.

Taşrada küçük bir evde, şöyle şirin bir barı olan tarihî bir kasabada yaşamak isterdi ama sen buna izin vermedin."

"Sanki ben gardiyanmışım, baban da benim esirimmiş gibi konuşuyorsun."

"Eline para geçtiğinde babam bu daireyi alsın diye ısrar eden sen değil miydin?"

"Evet, bendim," diye kabul ettim.

"Neden?"

"Kendimce sebeplerim vardı."

"Ve anladığım kadarıyla, daha sonraki yıllarda da başka bir yerde yaşamayı reddettin."

"Bu da doğru."

"Neden?"

"Yine kendimce sebeplerim vardı."

İçini çekti. "Ben çıkman gereken merdivenlerden çekiniyorum," dedi gönülsüzce.

"Ben de beni bu merdivenlerden aşağı yuvarlamandan çekiniyorum," diye cevap vermem onu gülümsetti. "Bak Caden, tek istediğim, kalan ömrümde altmış yıldan fazladır evim bildiğim yerde yaşamanın verdiği huzur ve güven hissinin tadını çıkarmak. Çok şey mi istiyorum?"

"Sadece..." Şimdi biraz rahatsız olmuşa benziyordu, kendi kendime bana ne kadar baskı yaparsa yapsın pes etmeyeceğime dair söz verdim. "Aslına bakarsan, piyasa pek iyi sayılmaz," dedi. "İşler biraz durgun."

"Ne kadar durgun?"

"Epey. Başımda türlü bela var. Önce şu Brexit meselesi, üstüne tam kurtuldum derken bir de pandemi. Avrupa'yla gümrük sorunlarını halletsinler diye işe yeni birilerini aldım ama sonra şirketi ayakta tutabilmek için hepsine yol vermek zorunda kaldım. Artık Amanda ve Beatrice'e nafaka ödemek zorunda değilim ama Charlotte her ay kanımı emiyor."

Oğlumun inişli çıkışlı romantik geçmişiyle ilgili bir diğer husus da eşlerini tıpkı *The ABC Murders*'taki[8] katil gibi alfabetik sırayla seçmesiydi. Bununla birlikte şu anki nişanlısının adı Eleanor, o yüzden ya söyledikleri gibi *bir şeyler karıştırıyor* ya da ihtiyarlığım bir Deirdre, Deborah ya da Dawn'ı unutmama neden oldu.

"Amanda nasıl?" diye sordum; bir tek ilk eşiyle doğru düzgün anlaşabilmiş, ayrıldıkları zaman üzülmüştüm.

"Fena değil," dedi. "Yani, kanser işte, onun dışında idare eder."

"Ne?" diye sordum, şaşkınlıktan oturduğum yerde doğruluverdim. "Ne demek kanser işte?"

"Dediğim gibi, yumurtalık sanırım."

"Sen de bunu bana daha şimdi söylüyorsun, öyle mi?"

"Anne, Amanda ve ben otuz yıl önce boşandık. Geçirdiği rahatsızlıkları sana haber vermem için hiçbir neden yok. Hâlâ onlar hakkında bir şey duymak zorunda olmam yeterince tuhaf zaten."

"Kanser öyle sıradan bir rahatsızlık değil," diye karşı çıktım, sesindeki umursamazlık beni dehşete düşürdü. "Çok daha ciddi."

"İyileşeceğinden eminim."

"Nasıl emin olabilirsin ki? Sen doktor musun?"

Cevap vermedi.

"Nasıl bu kadar soğukkanlı olabiliyorsun, anlamıyorum!" dedim, sesimi yükselterek. "Evliliğiniz yürümemiş olabilir ama muhtemelen hayatının belli bir döneminde onu sevdin. Hayatını onunla geçireceğine dair söz verdin, tabii bundan vazgeçip hayatını başka biriyle geçireceğine söz vermeden önce. Ve sonra da başka biriyle. Şimdi de yine başka biriyle."

Caden hiçbir şey söylemedi. Yenilgiye uğramaktan nefret ederdi, ki bu da eski eşleri hakkında benimle asla konuşmayışını açıklıyordu. Birkaç ay önce bana yaklaşmakta olan düğün haberini verirken en

8 Agatha Christie'nin aynı isimli romanından uyarlanmış 2018 yapımı üç bölümlük BBC One dizisi. [Ç.N.]

azından utanmış görünme nezaketini göstermişti. Ve dürüst olmam gerekirse, bu düğünü tamamen atlayıp bir sonrakine katılmayı planlıyordum.

"En azından emekli evinde yaşamayı falan düşünmez misin?" diye sordu, konuşmayı nihayet başladığı yere döndürmüştü. "Son zamanlarda çok güzel yerler açıldı. Mutlu mesut yaşayan yaşlıların bir araya geldiği topluluklar. Dans gösterileri oluyor, geziler düzenliyorlar..."

"Her pazartesi ve salı cenaze, sonrasında da güzel bir öğle yemeği. Yaşlı bir kadın olabilirim ama bu, hayatımı böyle yaşamam gerektiği anlamına gelmiyor. Kendi yaşımdaki birine göre sağlığım gayet yerinde ve eğer bir huzurevinde yaşayacak olursam..."

"Emekli evi."

"Bir sene içinde öleceğimden emin olabilirsin."

"Ah, hadi ama anne," diye karşılık verdi, sanki çok daha kötü sonuçların olabileceğini düşünebiliyormuş gibi. "Sen hepimizi gömersin."

"Eh, eğer Winterville Court'ta kalırsam en azından bunun için mücadele edebilirim."

Kadehine baktım. Epey azalmıştı, bir tane daha istemeyeceğini umdum. Yorgundum ve bir film açıp mayışmak istiyordum. Anlayacağını düşünerek kendi bardağımı bitirdim.

"Alt kattaki daire de üçe gitmiş," dedi sonunda; kaşlarımı çatarak karşılık verdim. "Bay Richardson'ın dairesi," diye açıkladı. "Üç milyon papel."

"Sen nereden biliyorsun?"

"İnşaat sektöründeyim anne. Kendi kaynaklarım var."

"Kimin satın aldığını biliyor musun?" diye sordum. Ne yazık ki kafasını iki yana sallayarak karşılık verdi.

"Adamın adını bilmiyorum."

"O zaman bir erkek?"

"Yok, yani, ben öyle..."

"Sen öyle ne?"

Gözlerini devirdi.

"Tamam tamam. Adını ya da cinsiyetini bilmiyorum," dedi. "Ama her kimse üç milyon tekliği çıkarabildiğine göre epey zengin olmalı."

"Bulabilir misin?"

"Neyi?"

"Orayı kimlerin aldığını?"

"Denerim," dedi. "Niye ki, fısıltı gazetesi bu aralar boşa mı çıktı? Konuşacak kimse kalmadı mı?"

"Sadece bilmek istiyorum, hepsi bu," dedim. "Birkaç gün önce evde bir iç mimar vardı, şimdi de boyacılar girip çıkıyor. Neyle karşı karşıya olduğumu bilmek istiyorum. Çok da saçma sayılmaz, değil mi?"

"İşçilere sordun mu?"

"Evet."

"Ee?"

"Bir şey bildikleri yok. Ya da söylemiyorlar."

"Para teklif ettin mi?"

"Tabii ki. Ama kabul etmediler."

"Pekâlâ."

"Bir şeyler bulabilir misin, bir bak bakalım, tamam mı?" dedim.

Ayağa kalktım, o da anladı ve viskinin kalanını kafasına dikti. Elini beline götürüp tekrar inlemeden önce ayaklarının üstünde doğruldu. İhtiyarlık belirtileri gösteren bir oğlunun olması insana tuhaf geliyordu. Babası hayatı boyunca turp gibiydi ve vefatına kadar incecik kalabilmişti. Caden'a kapıya kadar eşlik ettim, dışarı çıkarken beni yanağımdan öptü.

"Yine de bir düşün, senden tek istediğim bu," dedi yeniden bana dönerek. "Üç virgül bir..."

"Acayip para. Evet. Söyledin."

Koridorun karşı tarafındaki kapı açıldı ve Heidi Hargrave dışarı baktı. Saçlarının şeklinden iyi günlerinden birini geçirmediğini anlamak mümkündü.

"Şişmanlamışsın," dedi, Caden'ın göbeğini göstererek. "Tam bir şapşal gibi şişmansın."

Bunu der demez tekrar içeri girdi, oğlumla birbirimize bakakaldık. Gerçekten de söyleyecek başka söz yoktu.

8

Tuhafiye dükkânı her sabah saat onda açılıyordu ama ben aşağı inip yolun karşısına geçmeden önce öğlene, Mösyö Vannier her zamanki gibi iki saat sürecek yemeğine çıkıp gözden kaybolana dek bekledim.

Modası geçmiş, savaş öncesinden kalma tüvit bir elbise giyen bir çift mankenin durduğu vitrinden içeri bakınca dükkânın günün bu saatinde sakin olduğunu gördüm. Oğlan tezgâhın arkasında duruyordu ve ona müstehcen bir ifadeyle pis pis sırıtarak bakan iriyarı orta yaşlı bir adam için gömlek paketliyordu. İşini bitirdiğinde adam cebinden bir kart çıkarıp çocuğa uzattı. Sonra öne eğilip göbeğini tezgâha bastırarak çocuğun kulağına bir şeyler fısıldadı, çocuk kaşlarını çatıp kafasını iki yana salladı ve şaşkın şaşkın baktı. *Acaba adam onunla buluşmak mı istemişti?* diye merak ettim. Öyleyse bile çocuğun ifadesinden, kabul etmeye istekli olmadığı açık bir şekilde anlaşılıyordu. Utanmaz ve kayıtsız adam, aldığı paketi kolunun altına iliştirip dükkândan çıkmadan önce omuzlarını silkmekle yetindi.

İçeri girmeden önce birkaç dakika bekledim. Vannierlerin dükkânına ilk kez geliyordum ve havadaki sandal ağacı ile misket limonu karışımı hoş koku beni hayli etkiledi. Oğlanın her gün kapıları açmadan önce kokuyu dükkânın dört bir yanına püskürttüğünü hayal ettim.

Ayakkabılarım parke zeminde ses çıkararak ilerlerken başını kal-

dırdı, karşısında benim yaşımda bir kız gördüğü için şaşırmış gibiydi, yine de gözlerini kaçırmadı. Hatta bakışlarının üstümde gereğinden uzun kaldığını söyleyebilirdim.

"Size nasıl yardımcı olabilirim matmazel?" diye sordu ve ben de kendimden emin bir tavırla ona doğru ilerledim.

"Düğme," dedim, sözcük ağzımdan düşündüğümden daha yüksek sesle çıkmıştı. "Düğme almam lazım. Doğru yere mi geldim?"

Başını sallayıp tezgâhın altına uzandı ve iki eliyle kocaman ahşap bir kutu çıkarıp aramıza koydu. Kapağı kaldırdığında istemsiz bir sevinç çığlığı attım. Kutunun içinde hepsi farklı şekil, boyut ve renkte binlerce düğme olmalıydı, lambaların ışığı düğmelerin camsı yüzeylerinden yansıyor ve hepsi birden parıldıyordu.

"Asıl mesele, eşlerini bulmak," dedi. "Ama hoşunuza giden bir tane görürseniz söyleyin, aynısından bulmanıza yardım ederim."

Ellerimi kutunun içine, derinlere daldırdım. Verdiği his muhteşemdi, düğmeler tenimde serin ve sert bir etki bırakıyordu ve dokunuşumla hayat bulan minik deniz canlılarını andırıyordu.

"Bazen bunu ben de yapıyorum," dedi oğlan, gülümseyerek. "Güzel bir his, değil mi?"

"Evet."

"Rahatlatıcı. Bazen canım sıkıldığında ya da sinirim bozulduğunda, ben..."

Devam etmedi, biraz utanmışa benziyordu.

"Evet, rahatlatıcı," diye hak verdim. "Neden sıkılabileceğini anlıyorum. Bu arada, ben Gretel. Gretel Guéymard." Ona adımı söylediğimde yanakları öyle bir kızardı ki saçlarının altın rengi kıvrımlarıyla müthiş bir tezat oluşturdu.

"Émile Vannier," dedi.

"*Emil ve Dedektifler*," dedim. Bu çocuk kitabının kapağı zihnimde canlanıverdi, çünkü diğer yerde yaşarken kardeşimin en sevdiği kitaptı.

"Ama benim adımın sonunda e harfi var, Émile," diye açıkladı. "Tabii başında da var. Her iki tarafında da işte." Artık iyice kızarmıştı.

"O zaman kitabı biliyorsun?"

"Küçükken okumuştum. Babam çöpe atmadan önce."

"Niye böyle bir şey yaptı ki?" diye sordum, şaşırmıştım.

"Sence?"

Biraz düşündüm. Çok uzun sürmedi.

"Çünkü evde Alman bir yazarın kitabının olmasına izin vermiyordu," dedim, beni başıyla onaylayınca endişelendim. Paris'e geldiğimizden beri aksanımı gizlemek için epey uğraştım uğraşmasına ama Lüksemburg Bahçesi'nde karşılaştığım çocukla konuşurken olduğu gibi ara sıra da olsa geçmişimden gelen tonlamalar güvenliğimi tehdit ediyordu. Yine de aslında dilin kendisi öyle çok da zor gelmemişti. Annem bunun entelektüel bir dil olduğuna inandığından kardeşim ve benim küçük yaştan itibaren öğrenmemiz gerektiği konusunda ısrar etmiş, bu yüzden Bay Liszt, diğer tarafta yaşarken bize ders vermeye devam etmişti.

"Savaş bitti. Artık bunları geride bırakmalıyız," dedim, hak vermesini umarak. Gerçi bunun gerçekten böyle olduğunu da düşünmüyordum ya. Benim için savaş bitmek bilmemişti, olup bitenlerden ötürü kendi içimde yaşadığım suçluluk duygusundan bir an olsun kurtulamamıştım. Kravatı biraz yamuk duruyordu. Gömleğinin kravatın altında kalan ikinci düğmesi çözülmüştü. Orada bir ten fısıltısı görebiliyordum ve bedenimin derinlerinde bir yerlerden aniden bir iç çekiş geliverdi. Ona dokunmak istiyordum. Daha önce bir oğlana şehvetle dokunmamıştım.

"Belki zamanla olur," dedi. "Ama henüz değil, sanmıyorum. Suçlunun cezalandırılması gerek."

Çocuk dikkatli bir şekilde düzenlemek üzere pantolon askısı sergisinin yolunu tutarken ben düğme avına devam ediyor ve bana

daha fazla ilgi göstermesini nasıl sağlayacağımdan bir türlü emin olamıyordum. Bu benim için yepyeni bir oyun alanıydı ve bu konuda hiç de yetenekli değildim. Henüz küçük bir kızken Kurt'la ve sonra Mösyö Toussaint'la flörtleşirken denediğim baştan çıkarma girişimlerimin ikisi de berbat sonuçlanmıştı.

"Biliyor musun, ben seni görmüştüm," dedim sonunda, ona doğru ilerledim, o da tekrar başını kaldırdı.

"Beni mi gördün?"

"Penceremden." Sokağa doğru bakıp pansiyonumuzun üst kattaki penceresini işaret ettim. "Şurası benim yatak odam. Gelip giderken seni fark ettim. Durmadan düşüyorsun."

"Babam bana sakar diyor. Tuhaflığım canını sıkıyor. Ama ben dükkânda çalışmak için doğmadım ki."

"Ya ne için doğdun?"

Omuz silkti. Belli ki kendisi de bunu düşünmemişti. "Daha bilmiyorum," dedi. "Henüz on altı yaşındayım."

"Ben de yakında on altıma basacağım," dedim. "Aslına bakarsan birkaç haftaya."

Şimdi bana daha fazla ilgiyle baktı, dilinin ucu üst dudağına bastırmak için dışarı çıktı. Acaba daha önce bir kızı öpmüş müdür, diye merak ettim, sanmıyordum. Onda bir masumiyet vardı, ama bence zincire vurulmuş bir köpek gibi serbest kalmaya hasretti.

"Belki bir şeyler yapabiliriz," diye devam ettim can yakıcı bir sessizliğin ardından. "Paris'te yeniyim ve burada çok fazla insan tanımıyorum. En azından benim yaşımda."

"Buraya gelmeden önce neredeydin peki?" diye sordu.

"Nantes," diye karşılık verdim, bunu bana ne diye sorduğunu anlamadım, annem nasılsa ona söylemiş olmalıydı.

"O zaman Madam Aubertin'ı tanıyorsundur," dedi. "Kendisi terzidir. Rahmetli annemin arkadaşıydı. Ben doğmadan önce orada bir dükkânı vardı."

Ne kadını ne de şehri tanıdığımdan bunun bir tür deneme olabileceğinden endişelenerek bir an için durdum.

"Ne yazık ki mali durumumuz son yıllarda terziye gitmeme pek de müsaade etmedi," diye yanıtladım, kesin bir cevap vermekten kaçınmıştım. "Senin takıldığın yerler var mı, Émile? Yani çalışmadığın zamanlarda tabii."

"Sevdiğim bir kafe var," dedi. "Oraya bir şeyler okumak için gidiyorum."

"Alman yazarları okumaya mı? Yoksa babanın sözünden asla çıkmaz mısın?"

"Bazen onları gizlice içeri sokuyorum," diye itiraf etti, derken ben davet beklerken o derin bir nefes aldı. "İstersen bir ara sana gösterebilirim," dedi. Bunu teklif edebilmek için tüm çabasını harcamış görünüyordu. "Kafeyi yani. Çok uzak sayılmaz. Kurabiyeleri çok güzel."

"Çok isterim," dedim. "Yarın akşama ne dersin?"

"Olur," dedi başını sallayarak. "İşim dört gibi biter."

"Ön kapıda buluşuruz."

Gözü pek bir hareketle ve her şeyi riske atarak öne eğilip dudaklarımı yanağına kondurdum. Teni yumuşacıktı, bedeninde bir oğlanın insanı sarhoş eden kokusu vardı. Geri çekilip ona baktığımda utanmazlığıma şaşırmış ama aynı zamanda da memnun görünüyordu. Gözlerinde belirgin bir açlık vardı.

Yine de gülümseyerek arkamı döndüm, sonra da kapıya doğru ilerlerken sallamak için elimi kaldırdım. Bir keresinde bir filmde Marlene Dietrich'in böyle yaptığını görmüş ve hayran kalmıştım.

"Yarın görüşürüz o hâlde," diye seslendim.

"İyi de Gretel!" diye bağırdı arkamdan. "Düğmeleri unuttun."

"Saçmalama," dedim hafifçe gülerek. "Gerçekten de düğme almaya geldiğimi düşünmüyorsun, değil mi?"

9

Ve sonra nihayet Madelyn çıkageldi.

Salı sabahıydı, Caden'ın ziyaretinden bir hafta sonra sayılırdı ve önceki gün işçiler ve dekoratörler öğle yemeğinden önce işlerini bitirmiş, sonunda Winterville Court'u her zamanki sakin hâliyle baş başa bırakmışlardı. Uyandığımda havadaki tuhaf yankılanma, alt katta buralara aşina olmayan en az bir kişi olduğunu düşündürdü. Bu kadar uzun süre aynı yerde yaşayınca atmosferdeki en ufak değişime bile uyum sağlardın.

Birkaç saat sonra salonda oturmuş, Marie Antoinette'e odaklanmaya çalışıyordum, ancak dikkatim çoktan altı metre altımda neler olup bittiğine çevrilmişti. Biraz şu, biraz da bu tarafa itilen eşyaların sesini veya fincan, bardak ya da tabak çanak yerine kaldırılırken çalan müziğin hafif yankısını işitmeyi bekliyordum. Dairenin yeni sakinleri odaları kendi zevklerine göre yeniden düzenlerken kapılar açılıp kapanıyordu.

Nihayet merakıma boyun eğip yüzlerini görmeden rahat edemeyeceğimi kabullendim ve saçlarımı taradım, bileklerimle boynuma hafif bir koku sürdüm, o sabah pişirdiğim çöreklerden alıp tabağa yerleştirdim ve bir numaralı dairenin kapısını çalmadan önce merdivenlerden indim. Önce bir anlığına sessizlik oldu, ardından ahşap zemine çarpan çıplak ayak sesleri işitildi.

"İyi günler," dedim, karşımdaki kadına gülümseyerek. "Ben Gretel Fernsby, üst kat komşunuz. Hem kendimi tanıtmak hem de size bunu getirmek istedim."

Tabağı âdeta dinî bir ritüeldeymişim gibi iki elimle tutarak uzattım ve kadın da yüzünde şaşkın bir ifadeyle baktı. Aklından geçenleri okuyabildiğimi hissettim, bu çörekleri mutlaka alması gerektiğini, ancak ne nereden geldiklerini ne de içlerine ne koyulduğunu bildiğini, kaç kalori edeceklerinden dahi haberdar olmadığını, bu yüzden de onları daha sonra tek ısırık almadan çöpe atmaktan başka çaresi bulunmadığını biliyordu.

Tahminimce yeni komşum otuzlarının başında olmalıydı, epey uzundu ve çarpıcı yüz hatları vardı. Gür sarı saçlarını Dusty Springfield'a özgü şu arı kovanına benzer tarzda toplamıştı ve bu şekilde aynı zamanda hem çağın gerisinde kalmış hem de modaya fena hâlde uygun bir görüntü sergiliyordu. Gözleri soluk maviydi, soldaki yeşile çalıyordu, tam bir piyaniste göre, ince uzun parmakları vardı ve son zamanlarda erkeklerin hoşuna giden, oğlan çocuklarını andıran narin bir endamı vardı. Bir manken olabileceğini düşündüm. Belki de zaten öyleydi. Yeni evine taşındığı bugün bile sanki farklı açılardan fotoğrafının çekilmesini bekliyormuş gibi giyinmişti.

"Ah," dedi sonunda ve geride bir yerlerde beni yeniden yukarı çıkarıp televizyonun önündeki koltuğa oturtmak için hazır bekleyen bir bakıcı olabileceğini umuyormuş gibi arkama bakarak tabağı aldı. "Ne kadar naziksiniz."

"Hiç önemli değil, cidden."

Öylece bakıştık. Onu beklemeye kararlıydım.

"İçeri girmek ister misiniz?" diye sordu sonunda, görgüsünü takınarak.

"Teşekkürler," dedim, zaten eşiğin yarısını geride bırakmış sayılırdım. "Seni fazla tutmam. Eminim çok meşgulsündür. Sadece gelip bir hoş geldin demek istedim."

Kapıyı arkamdan kapattı, ben de etrafıma bakınarak her şeyi özümsedim. Alison Small, Bay Richardson'ın eski püskü dairesini Caden'ın da dediği gibi üç virgül birin her kuruşuna değecek bir

şekle sokmuştu. Mobilyalar oturmak için son derece rahatsız görünüyordu ama bunun çağdaş bir tarz olduğunu biliyordum, ayrıca bu şekilde kendine hastı. İnsanları öylece boyun eğip daha sıkı çalışırlarsa neler elde edebilecekleri konusunda saçma sapan beklentilere sokan dergilerde ya da pazar eklerinde yer alacak türden bir apartman dairesine benzemiyordu. Burada başka hangi hazinelerin saklı olabileceğini görmek için yarım saat daha dolanmak isterdim ama oturma odasından ileriye gidemeyeceğimi biliyordum.

"Bayan... Fernsby, değil mi?" dedi kadın, arkamda durup. Elini sıkmak için ona doğru döndüğümde elindeki çörek tabağını uzaktaki bir sehpanın üzerine koydu.

"Gretel de lütfen," dedim ısrar ederek. "Ya senin adın?"

"Madelyn," dedi. "Madelyn Darcy-Witt."

Başımı salladım ama cevabı tuhaf bir şekilde canımı sıktı. İngiliz olmadığım için Debrett's'in sayfalarından kopup gelmiş gibi duran isimlere garip şekilde sinir oluyordum. Oturmam için bir kanepe gösterdi, ben de fazla vaktini almayacağıma bir kez daha söz vererek oturdum; şansıma, granitten yapılmış gibi görünse de gayet rahattı.

"Muazzam, değil mi?" dedi hemen karşımdaki tekli koltuğa kurularak. Oturmasıyla birlikte bana çay teklifinde bulunmayacağını tahmin ettim. "Kanepe Signorini&Coco. Bu sandalye de Dom Edizioni."

"Benimkisi John Lewis," dedim, onu güldürmeyi umarak ama başaramadım. Zaten John Lewis falan değildi. Hoş eşyaları seven Edgar, mobilyalarımızı yıllardır Brighton'daki bir firmadan alırdı ve bu zamana kadar bunda herhangi bir sorun görmemiştik.

"Elbette," diye karşılık verdi, bununla ne demek istediğinden emin değildim.

"İlk bakışta rahatsız görünüyordu," dedim, kanepeyi ellerimin altında mırıldamak üzere olan bir kediymiş gibi okşayarak. "Ama alakası bile yok, öyle değil mi?"

"İnsanı yanıltıyor," dedi Madelyn. Sesi sanki kanepeyle araları bozulmuş da kısa süreliğine barışmışlar gibi hırçın çıkmıştı.

"Kesinlikle," diye karşılık verdim. Etrafıma bakındım, gözüm raflara yerleştirilmiş küçük sanat eserlerine takıldı; *objets d'art*. Gelişigüzel yerleştirilmiş bir masanın üzerinde, sırtları çevrilmiş çerçeveler duruyordu, içlerindeki resimleri görmeye can atıyordum. "Günün bu saatinde gerçekten de iyi ışık alıyor," diye ekledim. Güneş ön taraftaki cumbalı pencerelerden içeri dalıp odayı altın rengi bir ışıltıya buluyordu. Tavana baktım. Elbette buna uzun zamandır alışkındım ama Winterville Court'un müthiş uzun tavanlarına hiçbir kusur bulunamazdı. Sarkan yeni avize uykusundan uyanmışçasına bana göz kırptı. Açık herhangi bir pencere olmadığından rüzgâr esmemesine rağmen prizma ve kristal zincirlerden birkaçı, orada olmamam gerektiğini bana hatırlatırcasına ışıldadı.

"Işık benim için çok önemli," dedi Madelyn hayallere dalmış bir hâlde. "Emlakçıya söylediğim ilk şey bu oldu. Işık ve yüksek tavan. Çocukken annem mobilyaların rengi solmasın diye perdeleri kapalı tutar, bu da beni deli ederdi. Ziyarete gelen arkadaşlarım, 'Madelyn, burası niye bu kadar karanlık? Neden hep böyle *karanlık*?' derdi. Bir daha da gelmediler. Annem iyi bir kadındı, hakkını vermeliyim. Ancak sahip olduğu esas gücü asla kullanamadı ve başkalarının fikirlerini fazla önemsedi." Utanç verici bir hatırada kaybolmuş gibi bir anlığına duraksadı. "Babam anneme çok kötü davranırdı, anlarsınız ya. Onun babası da annesine aynı şekilde davranmış ve bu hep böyle süregelmiş. Nesiller boyu, öyle değil mi?"

"Bilmem," dedim, daha birkaç dakika önce tanışmamıza rağmen bana bunca şey anlatmasından biraz utanmıştım. "Pek çok insan, anne babasından tamamen farklı şekilde büyür."

"Herkes böyle düşünmek ister," dedi kendinden gayet emin, başını iki yana sallayarak. "Ama bunun gerisinde hepimiz silik taklitlerden ibaretiz."

Bir şey söylemedim. Kendi anne babamı düşündüm. Ben onlar gibi değildim, dedim kendi kendime. Onların yaptıklarını asla yapamazdım. Bu kadın, bu tuhaf kadın tamamen saçma sapan konuşuyordu. Belki de kızgındı, diye düşündüm.

"Burada uzun zamandır mı yaşıyorsunuz?" diye sordu Madelyn; başımı salladım.

"1960'tan beri," dedim.

Bir kahkaha patlattı, ben de ona bakmaya devam ettim.

"Ah, üzgünüm," dedi apar topar, ağzını eliyle kapamıştı. "Şaka yaptığınızı sanmıştım."

"Büyük resme bakarsak *o kadar da* uzun sayılmaz."

"Lütfen affedin," dedi. "Uygunsuz vakitlerde gülmek gibi bir huyum var. Daha geçen hafta bir arkadaşım bana köpeğinin tır altında kaldığını söyledi de yerlere yattım."

Acaba doktor çağırıp ona yardım etmeli miyim diye düşündüm.

"Kusura bakmayın," dedi bir kez daha, şimdi sanki toplumsal bir suç işlediğinin farkına varmış gibi ayaklarına bakıyordu. "Nedenini bilmiyorum..."

"Rahmetli kocam burayı biz evlendikten altı yıl sonra satın aldı," diye devam ettim, sanki yersiz hiçbir şey söylenmemiş gibi. "Neredeyse, şey... on dört yıl önce vefat etti."

"Ve siz de o zamandan beri burada yalnız yaşıyorsunuz, öyle mi?"

"Evet, doğru."

"Altmış iki yıl," dedi, işaretparmağıyla alt dudağını dürterek. "Tek bir yerde kalmak için çok uzun bir süre."

"Eğer kalmak için iyi bir sebebin varsa değil," dedim.

"Sizin var mıydı peki?" diye sordu. "İyi bir sebebiniz var mıydı?"

"Evet," dedim, gözlerimi onunkilere dikerek, bana ne olduğunu sorması için ona meydan okuyordum. Elbette bunu ona asla ama asla söylemeyecektim ama o ânın rahatsız ediciliğinden keyif aldım. Onun "tek bir yerde kalmak için çok uzun bir süre" deyişinden hiç

hoşlanmamıştım, sanki beni herhangi bir hırsımın ya da merakımın olmamasıyla yargılıyor gibiydi. Bu haksızlık sayılırdı çünkü Edgar ve ben, evliliğimiz boyunca bir sürü seyahate çıkmış, o henüz ölmeden Afrika dışında listemize eklediğimiz tüm kıtaları gezmiştik.

"Pekâlâ, bunu duyduğuma sevindim," dedi. "Ben o kadar kalır mıyım, şüpheliyim."

"Muhtemelen kalmazsın ama ben gittikten sonra burada olacağından eminim," dedim, hafifçe gülerek. Başını iki yana salladı, öne eğilip ellerimi ellerinin arasına aldı ve böyle şeyler söylememem gerektiğini ifade etti, böyle şeyler söylememeliydim.

"Ama burada çok mutluydum," dedim, elimi geri çekerek. "Burası harika bir apartman. Sakinleri genelde kendi hâllerinde ama aynı zamanda düşüncelidirler de. Bir derdin olursa istediğin kapıyı çalabilirsin."

"Sessizlik benim için çok önemli," dedi. Bunu söylerken gergin bir şekilde yutkunduğunu fark ettim, sükûneti bozacak gürültülü bir patlama bekliyormuşçasına etrafına bakındı. "Dürüst olmak gerekirse Gretel, taşraya taşınmayı tercih ederdim, alabildiğine geniş bir arazi ve sadece ineklerin böğürme sesleri. Ama Alex ısrar etti. İş için şehirde olması gerekiyor, anlarsınız ya. Ben çalışmıyorum. Bir zamanlar çalışıyordum tabii. Ama artık değil. Günün birinde tekrar başlamak isterim, tabii belki..."

Ondan kendisini savunmasını istemediğim bir konuda kendini haklı çıkarmaya çalışıyormuş gibi geldi. Doğal olarak sarf ettiği ismi hemen kaptım.

"Alex," dedim. "O şey mi..."

"Kocam."

Ya. Bir de koca vardı demek. Yalnız değildi.

10

Aşağı inip sokağa çıkmadan önce Émile'in tuhafiyeciden çıkmasını bekledim. Beni görür görmez başıyla tuhaf bir şekilde selamladı ve alnından geriye doğru taranıp briyantinlenmiş gür saçları gözlerinin önüne düştü. Parmaklarıyla tutamları geri itip gülümsedi.

"Yakışıklı olmuşsun," dedim, çünkü öyleydi, bunun üzerine biraz kızardı, sonra da kendini düzeltmeden önce, söylediklerimi aynen tekrar etti.

"Yani güzel demek istedim," dedi. "Çok güzel olmuşsun."

Pencerenin gerisinden Mösyö Vannier'nin rahatsız edici bir endişe ve kibirle karışık düşmanca bakışını fark ettim. Oğluna karşı bu kadar koruyucu muydu da onun bir kızla birlikte olmasına dayanamıyordu? Gözlerimiz buluştu, ben adamın arkasını dönüp gitmesini bekledim, ama hayır, bakışları bana kilitlenmişti; ancak dayanması çok güç olunca yenilgiyi kabul etmek zorunda kaldım. Eskiden yaşadığım o diğer yerde kimse, değil böyle bir küçümsemeyle, herhangi bir şekilde bana doğru bakmaya cesaret edemezdi.

Kafeye girer girmez Émile'in burada neden bu kadar rahat ettiğini anladım. Paris'teki çaycıların çoğu savaşın bitiminden beri süregelen gergin tasarruf havasını koruyordu, oysa buranın sanki düşmanlıklar başlamadan önceki duruma kasten geri dönmek istiyormuş gibi bohem bir hissi vardı. Masaların en az yarısı kitap okuyan, sigara içen ve güzel kızlarla flört eden yakışıklı erkeklerle doluydu. Köşeye geçip pencere kenarına yerleştik, kahve ve tatlı siparişi verdik, sonra da

Émile'in utangaçlığını fark edip babasının dükkânında çalışmaktan hoşlanıp hoşlanmadığını sorarak sohbeti başlattım.

"Bu konuyu pek düşünmedim," dedi. "Ama günün birinde dükkân benim olacak, o yüzden işi öğrenmeliyim. Bunu yapmazsam babam çuvallar, o zaman ben de çuvallarım."

"Orada sonsuza dek çalışmayı düşünmüyorsun, değil mi?" diye sordum.

"Umarım öyle olur."

Söylediğini değerlendirdim. Günlerimi bir tuhafiyecide geçirmek ister miydim? Hiç sanmıyorum.

"Ama böylesine keskin bir karar vermek için çok gençsin," dedim. "Seyahat etmek istemez misin? Dünyayı gezmek? Bu sokakların ötesinde başka bir hayat var, biliyorsun."

"Babamı hayal kırıklığına uğratamam," dedi.

"Neden ki? Onlar bizi hiç durmadan hayal kırıklığına uğratıyorlar."

"Aslına bakarsan," diye devam etti, "dükkân Louis'ye kalacaktı. Benden dört yaş daha büyüktü ve babam hep mirasını ona devretmeyi planlamıştı."

"O zaman bir abin var?"

"Vardı. Ama artık yok. Öldü. Savaşta tabii."

Bu cevabın geleceğini tahmin etmeliydim. Pencereden dışarı bakıp kahvemi yudumladım ve oğlanın anısını yaşamasına olanak sağlayan saygılı bir sessizlik bahşettim. Kaybettiğim kardeşimin acısı içimde fokurduyordu. Bir an için gözlerimi kapattım, bu sızıyı beni incitemeyeceği bir yere iteledim.

"Direniş cephesindeydi," dedi, bu kutsal örgüte herhangi bir saygısızlık etmek istemiyormuşçasına oturduğu yerde dikleşti. "Nazi tanklarının Paris'e girdiği gün ilk Alman'ını öldürdü. Sonrasında burada bir toplantı düzenlenmesine yardımcı oldu, kaçmadan önce iki kez yakalanıp işkence gördü. Sonuna kadar davaya sadık kaldı, ona ne yaparlarsa yapsınlar, kimsenin adını vermedi."

"Peki ona ne yaptılar?" diye sordum ama başını sallamakla yetindi, söyleyemedi. Gözlerinde biriken yaşları mendille sildi.

"Korkunç şeyler," dedi, kelimeler boğazında düğümlenmişti. "Onu vurduktan sonra cesedini sokağa, köpeklere attılar. Askerler müdahale etmeyelim diye silahlarıyla başında bekledi. Ondan geriye kalanları alıp düzgün bir cenaze töreni düzenlememize izin verilmesi bir haftayı buldu. Keşke yaşım daha büyük olsaydı. O zaman ben de savaşa katılabilirdim. O zaman her birini tek tek öldürürdüm. Bıçağımı Alman askerlerin hepsinin boynuna saplar, sonra gırtlaklarını ağır ağır keserdim."

Sözlerinin gaddarlığından rahatsız olmuştum. "Herhangi bir şey için hayatından vazgeçmene değmez," dedim.

"Tabii ki değer," dedi ısrarcı bir tavırla.

Birkaç dakika ses çıkarmadan oturduk.

Sonunda uzanıp elimi onunkinin üstüne koydum.

"İyi ki hayattasın," dedim.

"Bazen, öyle miyim gerçekten, diye merak ediyorum."

"Öylesin," dedim, bu kez parmaklarını sıkarak. "Seni hissedebiliyorum. Ve artık bitti. Savaşı diyorum. Durmadan bunu düşünmek zorunda değilsin."

"Bitmedi," diye karşılık verdi, elini geri çekerek. "Uzun bir süre boyunca da bitmeyecek. Gazete haberleri, hepsi birbirinden korkunç. Hiç okudun mu? Yazılanları duydun mu?"

"Bunu yapmaktan kaçınıyorum," dedim. "Geçmişte yaşamak istemiyorum."

"Bu doğru olamaz, hiç sanmıyorum," diye devam etti, kaşlarını çatarak, yüzü umutsuzlukla kaplanmıştı. "Bu kamplar, orada olup bitenler hakkında söylenenler..." Duraksadı, ne diyeceğini bilemiyor gibi görünüyordu. "Böyle şeyler kimin aklına gelir ki? Kim böyle yerler yapabilir? Bu yerleri inşa edip bunca insanı öldürür? Böylesine toplu bir vicdan eksikliği nasıl olabilir?"

Sandalyemi geri itmemle birlikte ortalığı fayansa sürtülen metalin sesi kapladı, özür dileyerek tuvaletin yolunu tuttum, bu sırada beni baştan aşağı süzen genç adamların bakışlarından kaçınıyordum. İçeri girer girmez kapıyı kilitledim, iki elimle lavaboyu kavradım ve aynadaki yansımama baktım. Kendimi nefes almak için mücadele ederken buldum ve elbisemin etrafındaki kemerle birlikte boynumdaki yakayı gevşettim.

Yüzümü incelerken orada babamın gölgesini, onun anlayıştan uzak ifadesini, hayatı boyunca inanarak geçirdiği fikirlere sadık kalma kararlılığını gördüm. Aklıma bir hatıra geldi. Ofisinin önünde duruyordum, her gün pencerelerimizden gördüğümüz bu insanların kim olduğunu merak eden kardeşimle konuşmasını dinliyordum. Çitin diğer tarafındakilerdi onlar.

"O insanlar," dedi babam, sesi kardeşimin sorusuyla keyiflenmiş gibi çıkmıştı, "eh, onlar insan sayılmaz."

Kardeşim bu cevaptan tatmin olmamıştı ki daha sonra aynısını bana da sordu. Oranın bir çiftlik olduğunu söyledim. Oranın hayvanların alıkonulduğu bir yer olduğunu söyledim.

Gözlerimi kapatıp yüzüme su çarptım, sonra da kirli bir havluyla kuruladım. Onu baştan çıkarmaya devam edebileceğimi ummuştum, ama konuşma hiç de keyif almadığım bir yöne gitmişti. Hayatta kalmak için hayatımın geri kalanında her gün her konuda yalan söylemem gerekeceğini ilk defa fark etmiştim.

Masaya geri döndüğümde Émile daha eğlenceli konulardan bahsetmeye karar vermişti, böylece dükkânda karşılaştığı garip tiplerle ilgili hikâyeler anlatmaya koyuldu. Beni güldürdü, ben de onu eğlendirecek bir şeyler uydurdum; sokakta karşılaştığım tuhaf insanlar, arka ayakları üzerinde yürüyen bir köpek, birbirlerinin cümlelerini tamamlayan ikizler... Memleketimin Nantes olduğunu söyledim, yalandı. Babamın ben daha küçük bir çocukken öldüğünü söyledim, yalandı. Annemin kasabada terzilik yaptığını söyledim, yalandı.

Paris'e de doğduğu yerde yaşamını sürdürmek için annemin henüz çok genç olması nedeniyle gelmiştik, yalandı. Geride üç sıkı dost bırakmıştım; Suzanne, Adèle ve Arlette, ama sık sık mektuplaşıyorduk, yalandı. Kedim Lucille'i, Arlette'e bırakmıştım ve taşındığım için burnumda tütüyordu, yalandı.

Şimdi elini uzatma sırası ondaydı, parmaklarını benimkilerin üstüne bastırdı. Dokunuşu beni heyecanlandırdı.

"Geçen gün beni öptüğünde," diye başladı, bakışları masaya inmiş, yüzü hafif renklenmişti.

"Biliyorum biraz fazla ileri gittim," dedim.

"Ama benim çok hoşuma gitti."

Masanın üstünden uzanıp beni tekrar öpmeden önce birilerinin bakmadığından emin olmak için etrafına göz gezdirdi. Bu kez dudaktan öpüştük. Ayrıldığımızda düşüncelere dalmış görünüyordu.

"Utanmaz," dedi, gülümser diye bekledim, ama hayır, bana hiçbir şefkat kıpırtısı göstermeden baktı. Erkekler öptükleri kızlara karşı böyle mi hissediyorlardı? Bizi istiyorlar, ama bu arzu karşılık bulduğu anda bizi hor mu görüyorlardı?

"Peki senin kardeşin yok mu?" diye sordu Émile, bir süre sonra Quai Voltaire sokağı boyunca yürüyüp eve doğru giderken, bir yandan da diğer taraftaki bahçeye uzanan köprülere bakıyorduk.

"Yok," dedim.

"O zaman şanslısın," diye karşılık verdi. "İnsanın annesini ya da babasını yitirmesi doğal bir süreç. İkimiz de bunu yaşadık ve hayatta kaldık. Ama kardeş kaybı? Bu, hayatımın sonuna dek peşimden gelecek. Böylesi bir kayıp yaşamadığın için şanslısın."

Eve doğru giderken bir pantomim sanatçısı gördük, o günkü işini bitirmişe benziyordu, çünkü o tanıdık siyah beyaz çizgili kıyafeti, koyu renk beresi, pantolon askıları ve makyajlı suratıyla dururken bir yandan da sigara içip dünya üstündeki azalan yerinden ötürü öfkeli görünüyordu. Yanımdan geçerken sigarasını fiskeleyerek savurdu ve

izmarit ayaklarımın dibine düştü, bana öyle küçümseyen bir ifadeyle baktı ki sanki hiç ses çıkarmasa da o gün tam olarak ne kadar yalan söylediğimin farkındaydı.

11

"Demek evlisin," dedim, en büyük merakımın yanıtını alarak. "Ne güzel. Ne kadardır evlisiniz?"

"On bir yıldır," diye karşılık verdi ve neden bilmem, bunu söylerken dilini içeriden yanağına bastırdı. İfadesi de değişti, sanki kendisi bile bunun ne kadar uzun süre olduğuna inanamıyor gibiydi. "Evet," diye devam etti bir süre sonra. "On bir yıl."

"Ah Tanrım! Ama çok gençsin!"

"Ah hayır, o kadar genç sayılmam," dedi. Sonra da, "Gelecek ay otuz iki olacağım. Erken yaşta evlendim sayılır tabii," diye kabul etti. "Alex sakin bir hayata hazırdı, benden on yaş büyük. Benim de o sırada çıktığı şanslı kız olduğumu söylüyor." Sanki bu söylediği komikmiş gibi gülmeye başladı. "Sence de komik değil mi?" diye sordu.

"Pek sayılmaz," dedim. "Şaka mı yapıyor peki?"

"Ah, hayır," dedi kaşlarını çatarak. "Hayır, kocam şaka yapmaz."

"Peki, sakıncası yoksa eşinin ne iş yaptığını sorabilir miyim?"

"Film yapımcısı," dedi.

"Ne kadar ilginç!"

"Sanırım. En azından insanlar böyle düşünüyor."

"Ne tür filmler yapıyor?"

"Her türden."

Bir düzine film sıraladı ve son zamanlarda sinemaya gitmesem de bunlardan birkaçını duymuştum. Ünlü yıldızları cezbeden, ödüller kazanan filmlerdi. Adını hatırlamak için beynimi yokladım. Alex

Darcy-Witt. Daha önce bu ismi duymuş muydum? Sanmıyordum. Ama sonra düşündüm de yönetmenlerin bile çoğunun adı bilinmezken yapımcıları duymak pek olası sayılmazdı.

"Ne kadar da kabayım," dedim bir süre sonra. "Seni atlayıp önce kocanın ne iş yaptığını sordum. Eskiden çalıştığını söyledin. Ne iş yapıyordun?"

"Aktristim," diye karşılık verdi. "Kocamla da böyle tanıştım. Filmlerinden birinde oyuncuydum. Çok geçmeden benimle ilgilendiğini belli etti, ben de ona karşı koymakta zorlandım. O sıralar inanılmaz masum olduğumu eklemem gerek. Ne kadar da saftım. Düşünebiliyor musunuz, daha bakireydim. Yani tam olarak değilse de öyle sayılırdı."

Aniden gelen bu samimi açıklamaya nasıl karşılık vereceğimden emin olamadım.

"Yine de, on bir yıl," dedim, öylesine söylediklerine karşılık vermekten kaçınarak. "Günümüz şartları için epey uzun bir süre. Belli ki olacağı varmış."

Kaşlarını çattı, sonra da başını eğdi.

"Artık kalkayım," diye devam ettim, ellerimi dizlerimin üstüne koyup kalkmaya hazırlanarak, ama şaşırtıcı bir şekilde kafasını iki yana salladı.

"Hayır, biraz daha kal. Gidersen kolileri açıp yerleştirme işine devam etmem gerekecek ve dürüst olmam gerekirse buna hiç hâlim yok."

"Pekâlâ," dedim, biraz daha oturabileceğim için keyiflenerek. Çay ikram etmesini dilerdim ama belli ki konukseverlikten anlamıyordu.

"İngiliz değilsin, değil mi?" diye sordu, vücudumun kaskatı kesildiğini hissettim. Biri bana bunu sormayalı epey olmuştu. O kadar uzun süredir Londra'da yaşıyordum ki buradakilerden farklı konuştuğumu düşünmüyordum.

"Nereden anladın?" dedim.

"Oyunculuk yaparken," diye anlatmaya başladı. "Daha doğrusu konservatuardayken uzun süre aksanlar üzerine çalıştım. Hocalarım yetenekli olduğumu söylüyorlardı. Şimdi anlıyorum ki ben insanların seslerinin gerisindeki bir şeyi, geçmişlerini ele veren bir şeyi tespit edebiliyorum. Senin konuşmanda da Orta Avrupa tınısı var. Tahmin etmem gerekirse Almanya derdim."

Ona gülümsedim. Merakımı celbetmişti. "Haklısın," dedim. "Aslına bakarsan Berlin'de doğdum."

"Berlin'e bayılırım," dedi keyifle. "Bir keresinde orada Sally Bowles'u oynamıştım. Tam da ona göre bir şehir."

"Kesinlikle."

"Beni epey beğenmişlerdi," diye ekledi ve ben de ilk kez acaba bir tür ilaç mı kullanıyor, diye merak ettim. Sanki kendi düşüncelerinde kayboluyor ve yanında biri olduğunu unutup içine dönüyordu.

"Rahmetli kocam ve ben eskiden sık sık tiyatroya giderdik," dedim. Madelyn oturduğu yerde irkilerek dikleşti. "Sinemadan çok tiyatroyu tercih ediyorum, ya sen?"

"Sakın bunu kocama söylemeyin. Sizi vurdurur."

"Bana kalırsa insanlar tiyatroda daha medeni davranıyor. Perde kapanana dek açlıktan ya da susuzluktan ölebilirlermiş gibi elleri kolları yiyecek ve içecekle dolu şekilde salona girmiyorlar."

"Tiyatroda çalışmaya devam etmek isterdim," diye karşılık verdi. "Ama kocam sinemaya odaklanmam gerektiği konusunda ısrar etti. Beni uzun vadede bir yere getirmese de."

"Oyunculuğu bıraktın yani?" diye sordum.

"Öyle bir şey işte," diye karşılık verdi, hiç de cevaba benzemeyen bir cevaptı.

"Geri dönmek ister miydin?"

Doğruca bana baktı, sanki beni gördüğüne şaşırmıştı. "Bu mümkün değil ki," dedi. "Artık çok geç. Bunun için çok yaşlıyım."

Kahkaha patlattım. "Otuz bir yaşındasın," dedim. "Daha çocuk sayılırsın! Artık insanlar kırklarına kadar dikiş tutturamıyor."

"Yok," dedi. "Yok, bu imkânsız. O nasıl öldü? Kocandan bahsediyorum?"

Ona öylece baktım. Heidi Hargrave'e yakışan türden, muazzam bir konu değişimiydi.

"Astımdan çok çekti," diye anlatmaya başladım. "Birkaç kez bu yüzden hastanede kaldı. 2008 yılıydı, bir gün Hyde Park'ta yürüyüşten dönüyorduk, tam da saman nezlesi zamanıydı. Bir şeyler okumak için oturdu ama kitabı eline alır almaz hapşırmaya başladı. Hiç durmadan hapşırdıkça hapşırdı, hatta başta onunla dalga geçtim, ama bir anda nefes almakta zorlandığını fark ettim. Ona Ventolin'ini getirdim ama işe yaramadı. Boğulmaya başladı. Ciğerleri su toplamaya başlamıştı yani. Ambulans çağırdım. Birkaç dakika içinde geldiler, yine de onu kurtaramadılar. Oturma odasında vefat etti. Bizim yürüyüşten dönmemiz ile ambulansın naaşını evden çıkarıp götürmesi arasında yirmi dakika ya var ya yoktu. Ama o süre içinde benim tüm hayatım değişiverdi." Bir an duraksayıp yere baktım. "İşte böyle," dedim. "Bugün varsın, yarın yoksun."

"Üzgünüm," dedi, gerçekten de öyleydi. Bana bakıyor, yüzümde yalan söylediğime dair herhangi bir iz olup olmadığını görebilmek için tüm hatlarımı inceliyordu. Acaba bunu da konservatuarda mı öğrenmişti? "Onu sevdin mi?"

"Elbette sevdim," dedim çıkışırcasına, sorunun kabalığı karşısında şaşırmıştım. Burada yeterince kalmıştım. Artık gitmek istiyordum. "Elbette sevdim," diye tekrarladım, sesimi yükselterek, aksini söyleyen herhangi bir iddiaya karşı öfkeliydim. "O benim kocamdı."

"Kusura bakma, herhangi bir şey kastetmek istemedim."

Öfkemi kontrol altına aldım. Yorgun görünüyordu. Zavallı şey.

"Hayır, asıl sen kusura bakma," dedim. "Her neyse, eminim işine

devam etmek istiyorsundur. Tüm gün benim maceralarımı dinleyecek değilsin ya."

Ayağa kalktım, yalvarsa bile bu kez gitmeye kararlıydım ama kalktığım için memnun görünüyordu. Beni kapıya kadar geçirdi.

"Peki kocan," dedim, "akşam sana eşlik edecek mi?"

"Hayır, şu an Los Angeles'ta," dedi. "Bir haftadan önce gelmez."

"O hâlde bir başınasın," diye karşılık verdim. "Neyse, en azından yerleşmeye fırsatın olur. Hiç de fena değil."

Sonunda cevabımı alacağımı bilerek bekledim. Aslında başını iki yana salladığında anlamıştım.

"Yalnız olmayacağım," dedi. "Oğlum akşamüstü gelir."

"Oğlun," diye tekrarladım hızlıca.

"Evet. Henry. Bugün yeni okuluna başladı." Saatine baktı. "Üç buçukta evde olur."

Başımı salladım. Bir oğlan. "Kaç yaşında?" Bunu ben koridora çıkarken kapıyı tuttuğu sırada sordum.

"Dokuz," diye karşılık verdi. "Tanıştığıma çok memnun oldum Gretel," dedi. "Umarım arkadaş oluruz."

"Umarım." Bunu kapıyı kapatırken söylemiştim, sonra da hayır, söylemediğimi fark ettim, sadece düşünmüştüm. Sözcüklerin ağzımdan çıkmasını sağlayamadım. Acaba hayatının son anlarında Edgar'ın da hissettiği bu muydu, yaşamak için nefes alması gerektiğini bile bile ciğerlerini havayla bir türlü dolduramamak. Panik ânı. Korku. Başa geleceklerin korkusu.

12

Annem, Mösyö Toussaint'ın kendisini öğleden sonra Seine nehri boyunca yürüyüşe çağırdığını söylediğinde benim de bu davete dâhil edilmeme epey şaşırdım.

"İkimizi de kastettiğinden emin misin?" diye sordum.

"Kesinlikle," dedi, aynanın önünde oturmuş, saçlarını taramadan önce yüzünü pudralarken. Annem her zaman bir kadının en önemli özelliğinin saçları olduğunu söylerdi, sadece bir aksesuar olmaktan öte dişiliğine dair verdiği ilk izlenim, derdi. "Seninle tanışmak için can atıyor. Senden o kadar çok bahsetmişim ki seni çoktan tanıyormuş gibi hissettiğini söyledi."

Elbette bu beni şaşırttı. Demek ki Mösyö Toussaint, birkaç hafta önce yollarımızın Vosges Meydanı'nda kesiştiğini ve orada tanıştığımızı anlatmamıştı. Gerçi bunu ben de yapmamıştım ya.

Kalkıp perdeleri açarak, "Hava yürüyüş için çok soğuk," dedim, çünkü onlara katılmak içimden hiç gelmiyordu. Sokağa ve Mösyö Vannier'nin tuhafiyecisine doğru baktım ve Émile'in sanki görünmemi bekliyormuşçasına beni izlediğini fark edince şaşırdım. El salladım ama arkasını döndü ve dükkânın karanlığına doğru gözden kayboldu. Beni görmemiş miydi acaba?

"Saçmalama," dedi annem. "Güneş çıktı. Hafif serin evet, ama sıkı giyiniriz. Hadi Gretel, git banyo yap ve üstünü giyin. Rémy'yi bekletmek istemiyorum."

Yıkanırken bu gezinin amacını merak ettim. Acaba Mösyö Tous-

saint anneme evlenme teklif edip etmeyeceğine karar verebilmek için beni yakından mı tanımak istiyordu? Sonuçta evine annemi almak başka, ona bağımlı bir çocuğu almak tamamen bambaşka bir şeydi.

Daha sonra giyinirken anneme Mösyö Toussaint'ın onunla ilgili ne düşündüğünü sordum, yüzü bir anlığına bir zamanlar olduğu kadını hatırlayarak umutla aydınlandı. Berlin'in annesi, sevdiğim annem, kardeşime ve bana bakan, ikimize de kesinlikle zarar gelmeyeceğini vadeden annem.

"Sanırım," diye söze başladı, sonra gözlerini bir anlığına kapatıp kendini düzeltti. "Umarım, benimle evlenmek istiyordur."

"Bundan hiç bahsetti mi?"

"Öyle doğrudan etmedi, hayır. Ama iyi anlaştığımızı düşünüyorum. O kadar çok ortak noktamız var ki..." Duraksadı. "Eh, artık sana sevgili olduğumuzu söyleyecek kadar büyüdün. Ve bana kalırsa ikimiz de gayet şeyiz, *simpatico*."

Masumiyetime ihanet etmek istemediğimden ayakkabılarımın bağcıklarını bağlarken arkamı döndüm, yüzüm kızarmıştı. Utandığımın farkına varan annem, ayağa kalktı ve yatağa gelip yanıma oturdu. Sanki yeniden çocuk olmuştum ve şimdi teselliye ihtiyacım vardı.

"Anlaman lazım Gretel," dedi sessizce. "Hayatımda babandan başka erkek olmadı. Ne önce ne de sonra. Yani, şimdiye dek. Hakkımda kötü düşünmeni istemiyorum. Geçmişte birçok hata yapmış olabilirim ama namusumu hiçbir zaman kirletmedim."

Ona bakmak için döndüm ve yüzündeki alçakgönüllülüğü gördüm, ama yine de yaşadığımız onca şey düşünüldüğünde onun birinin sevgilisi olup olmamasının benim ona karşı inancımı yerle bir edeceğine inanması şaşırtıcıydı.

"Biz oradayken," dedim. "Yani şu diğer yerde."

"Evet?"

"Teğmen Kotler?"

Şimdi kızarma sırası ondaydı. Uzaklara baktı, gözlerini benimkilerle buluşturamıyordu.

"Kurt yalnızca bir çocuktu," dedi. "Yakışıklıydı evet ama bir çocuktu."

"Yani onunla hiç flört etmedin, öyle mi?"

Kardeşim birinden şüphelenmiş ve bunu bana da söylemişti. O sırada böyle bir şeyi sırf aklına getirdiği için bile onun canını yakmak istemiştim. Ve bunu yaptım da.

"Söylediğim gibi," dedi. "Daha bir çocuktu."

Sessizliğimi korudum. Bu bir cevap değildi.

"Babanı çok sevdim," diye devam etti. "Bu görevi kabul etmesini istemiyordum. Bunun için ona yalvardım."

"Hayır, bunun için heyecanlıydın," diye karşı çıktım. "Verdiğimiz partiyi hatırla. Berlin'i terk etmeden önce. Sen..."

"Sadece iyi rol yaptım," diye karşılık verdi. "Oradakileri hatırlasana. Ne kadar önemli kişiler vardı. Endişelerimi öylece ortaya dökemezdim. Bu hepimizi mahvederdi, özellikle de babanı."

"Yine de," dedim, ayağa kalkıp aynaya doğru ilerleyerek; kendimi baştan aşağı süzdüm. Gayet iyi görünüyordum, bir tek yüzümün pırıltısı eksikti, ne de olsa başımıza gelecekleri düşünüyordum. "Sen de kabul ettin. Ve bizi buraya getirdin. Beni ve..."

"Yapma," dedi, sesi alçalmış, âdeta çektiği yasla paramparça olmuştu. "Yapma Gretel," dedi yalvarırcasına. "Adını söyleme."

Tekrar yanına oturdum.

"Üzgünüm," dedim, elini tutarak.

"Onun adını duymaya katlanamam."

"Biliyorum."

"Korkuyorum," dedi, bana doğru döndü, gözleri yaşla dolmuştu. "Kendim için, senin için, geleceğimiz için korkuyorum. Evet, kenarda biraz paramız var ama ne kadar daha yetecek ki? Belki bir yıl daha? Sonra ne olacak? Bize ne olacak?"

"İş bulabiliriz," dedim, yanıt apaçık ortadaymış gibi.

"Ben çalışmak için yetiştirilmedim," dedi başını iki yana sallayarak. "İşin aslı bu, hiçbir becerim yok. Hayır, eğer hayatta kalmak istiyorsam tekrar evlenmem şart. Rémy zengin biri. İyi bir işi var. Bize bakar."

"Kendi başımızın çaresine bakabiliriz," dedim. "Kendimi eğitir, sonra da bir iş bulup para kazanabilirim."

"Hayır, senin de evlenmen lazım," dedi kararlı bir ses tonuyla. "Hemen şimdi değil tabii. Ama birkaç yıl sonra, işte on dokuz yirmi yaşlarına geldiğinde sana uygun birini bulacağız. Mösyö Toussaint'ın da yardımıyla genç adamlar senin için sıraya girecek." Elimi tutup iyice sıktı. "Geçenlerde bir arkadaş seni sokağın karşısındaki dükkânda çalışan oğlanla görmüş," dedi. "Umarım yanılıyordur."

"Sadece çalışmıyor," diye karşı çıktım. "Dükkân sahibinin oğlu. Günün birinde orası ona kalacak."

"Sana uygun değil," diye karşılık verdi, ayağa kalkıp masanın üstünde duran anahtarı alırken. "Tamam, hoş görünüyor, kabul ediyorum ama seni ileride tezgâhtar olarak hayal edemem. İlle de gerekiyorsa onunla flört edebilirsin, burada günlerin sıkıcı geçtiğinin farkındayım, yapacak bir şey ya da bir arkadaş bulamıyorsun ama onunla daha ileriye gidemezsin. Anlıyor musun? İtibarının lekelenmesine izin veremezsin. Bugün tüm etkileyiciliğini takın," diye devam etti, omuzlarımdan tutup gözlerimin içine bakarak. "Eğlenceli ve konuşkan olmaya bak, ama üste çıkma. Esprilerine gül ve oyundaki becerisi için ona iltifat et. Kişisel sorular sormaktan kaçın, ama sana soru sorarsa açık ol."

"Ne kadar açık?" diye sordum. "Ne kadarını biliyor ki?"

"Ona anlattığım kadarını."

"Nantes tarafından geldiğimizi."

"Kesinlikle."

"Peki, olur da evlenirseniz ömrümüzün sonuna dek bu masalı anlatmaya devam mı edeceğiz?"

Arkasını döndü. "Bu artık bir masal değil Gretel. Bir hikâyeyi yeterince sık anlatırsan gerçeğe dönüşüverir."

Konuştukça aksanı hafif kayıyor, Fransızca yerini Almancaya bırakıyor, bunu duydukça daha fazla inançla devam ediyordu.

"Mesele sadece para değil, bunu biliyorsun değil mi?" dedi.

"Ne öyleyse?" Bunu sordum, çünkü eğer mesele para değilse tüm bunların amacını anlamakta güçlük çekiyordum.

"Mesele hayatta kalabilmek," dedi. "Bir hata, sadece küçücük bir hata ikimizin de sonu olur Gretel. Bunu unutma. Bu insanların acıması yok."

"Buna şaşırıyor musun?" dedim.

"Ne?" diye karşılık verdi, kaşlarını çatarak.

Acı acı güldüm. "Sen gerçekten de ikimizden birinin affedilmeyi hak ettiğini mi düşünüyorsun?"

Bana baktı. Zihninin işleyişine aşina değildim, onun da benim kadar suçluluk duyup duymadığını merak ediyordum. Onun da ıstırap çektiği belliydi. Tekrar konuşmaya başladığında sesi kısık ve ısrarcıydı.

"Ben mutlu olmayı hak ediyorum," dedi. "Yanlış hiçbir şey yapmadım. Sen de öyle."

Merdivenlerden inmeye koyulduk, koltuğunda oturan ev sahibemizi izledim. Elinde yeni bir gazete tutuyordu: *Le Monde*. Sayfaları çevirdi ve kısa bir an için büyük puntolarla ön sayfayı kaplayacak şekilde yazılmış bir kelime gördüm. Babamın bu kelimeyi bazı durumlarda Kurt ile kullandığını işitmiştim ve orayı en az iki kez ziyaret ettiğini hatırlıyordum.

Sobibór.

Sokağa çıktığımızda bunu kendi kendime tekrarladım. Artık büyük küçük tüm çalışma kampları hakkında yazıyorlardı. Bizimki gibi aileler, nasıl bir dünya yaratmıştı böyle?

13

Fortnum&Mason'ın dışında bir taksiyi durdurmak üzereydim ki adımın söylendiğini duydum. Şaşkınlıkla arkamı döndüm ama Piccadilly çok kalabalıktı ve müthiş bir aceleyle yaklaşan adamı görene dek tanıdık kimseye rastlayamadım. Güpegündüz soyulmak üzere miydim acaba, düşüncesiyle olduğum yerde kaldım. Ya da daha kötüsü, birileri beni tanımış olabilir miydi? Yetmiş yıldan fazladır böyle bir şey olmamıştı ama yine de benim için çok rahatsız ediciydi. Sokakta yaşlı birinin yanından geçmenin ve parmaklarıyla beni işaret edip suçlamadan önce beni izlemelerinin içime saldığı korku...

"Bayan Fernsby!"

Adam yaklaştıkça yavaşladı, nefesini düzenlemek için ellerini iki yanına koyarak hafifçe eğildi. O an aslında onu tanıdığımı fark ettim.

"Oberon," dedim, Heidi'nin Shakespearvari ismi olan torunuydu. "Beni korkuttun! Nereden çıktın sen?"

"Büyükannemi ziyarete gidiyordum," diye açıkladı, "derken mağazadan çıktığınızı gördüm. Çantalarınızı taşımanıza yardım etmemi ister misiniz?"

"Ben de taksi çağıracaktım," dedim. "Ama taşımak istersen yürüyebiliriz de?"

"Tabii ki."

Elimdeki torbaları büyük bir minnetle ona uzattım ve yola birlikte devam ettik. Birkaç aydır karşılaşmamıştık, onu gördüğüme hep sevinmişimdir. Bakışlarında şu "star ışığı" denen şeyden vardı ve bir o kadar da çekiciydi.

"Nasılsın?" diye sordum, ara sokaklardan ilerlerken.

"Gayet iyi," dedi. "Çok yoğunum. Büyükannem sana yeni gelişmeleri anlattı mı?"

Heidi'yle oğlunun evlenme planları üzerine yaptığımız konuşmayı hatırlamaya çalıştım. O zamandan beri haklı çıkıp çıkmadığımızı ona sormak aklıma gelmedi.

"Neymiş bu yeni gelişmeler?" diye sordum.

"Avustralya'ya taşınıyorum," dedi.

Karşılık vermeden önce derin bir nefes aldım. Ben de bir keresinde o kıtaya gitmiştim ve Sidney'in Circular Quay Limanı'ndaki malum bara adımımı atmamış olsaydım günlerimi orada geçirebilirdim. Ama oradaki zamanım kötü şekilde sona ermişti ve o zamandan bugüne geçen onlarca yılda ne zaman o şehri televizyonda görsem kanalı hemen değiştirirdim. Orayı hatırlamak istemiyordum. Ya da onu. Gerçi şimdiye dek ölmüş olmalı ama neyse.

"Öyle mi?" diye sordum. "Nereden çıktı?"

"Aslına bakarsan oraya hep bayılmışımdır," diye açıkladı. "Üniversiteden önceki boş yılımı orada geçirdim ve döndükten sonra da ara ara tekrar gittim. İnsanlarını, iklimini ve plajlarını seviyorum. Bir iş imkânı çıktı, bayağı da iyi bir iş, en büyük alışveriş merkezlerinden birinin müdür yardımcısı pozisyonu. Ben de başvurdum ve kabul edildim."

"Tebrikler," dedim. "Çok heyecanlı olmalısın. Ama büyükannen seni özleyecektir. Sana çok bağlı."

Bir anlığına sessizliğini korudu, düşüncelere dalmış gibiydi, o sırada torbaları bir elinden diğerine geçirdi.

"Son zamanlarda nasıl sence?" diye sordu.

"Gayet kendinde," dedim. "Bana mı öyle geliyor, yoksa iyi günler, kötü günlerden fazla mı? Acaba hastalığı... nasıl deniyordu... stabilleşecek mi? Belki de onu korktuğumuz kadar zayıflatmayacaktır."

"Yine de," dedi, "iyileşecek gibi görünmüyor, değil mi? Ya böyle kalacak ya da daha kötüye gidecek."

"Evet, sanırım öyle," dedim, sesindeki karamsarlık beni hayal kırıklığına uğratmıştı. "Onu sık sık ziyaret edebilecek misin? Avustralya çok uzak."

"Benim de seninle konuşmak istediğim konulardan biri bu."

Ona acaba başta sandığım gibi tesadüfen mi karşılaşmıştık, yoksa orada durmuş beni mi bekliyordu diye merakla baktım. Ne de olsa belli bir rutinim vardı.

"Mesele şu ki," dedi. "Büyükannemi de götürmek istiyorum."

"Avustralya'ya mı?"

"Evet."

Kahkaha patlattım. Heidi'nin Sidney Limanı Köprüsü'ne çıkması ya da Manly sahillerinde başıboş dolaşması fikri bana çok tuhaf gelmişti. Neredeyse yetmiş yaşındaydı ve dünyanın diğer ucundaki, kâğıt paraların dahi farklı olduğu başka bir ülkeye gitmek, zihninin karmaşıklığını daha da beter hâle getirecekti.

"Ben ciddiyim," dedi Oberon, gülümseyerek.

"Ama bu iyi bir fikir mi sence?" diye sordum. "Sonuçta, bildiği her şey burada. Hiçbir zaman o kadar uzağa seyahat etmedi."

"Dünyaya dair yeni bir şey görmesi için yeterli bir sebep değil mi bu?"

"Yirmi yaş genç olsaydı, belki," dedim, ikna olmamıştım.

"Aslına bakarsan," diye devam etti, "benim için onunla konuşmanı rica edecektim."

"Ne hakkında?"

"Yapmak istediğim şey... anlarsın, daireyi satmak..."

"Hangi daireyi? Seninkini mi?"

"Hayır. Büyükanneminkini."

"Anlıyorum."

"Ve giderken onu da yanımda götürmek istiyorum. Yani yanımızda. Kız arkadaşım da benimle geliyor. O da buradan bıktı. Önce Brexit, sonra pandemi..."

"Hayatı boyunca üç numaralı dairede yaşadığının farkında mısın? Evlat edinen ailesi onu henüz bir bebekken buraya getirmiş. Başka bir yerde yaşamadığını biliyorsun, değil mi?"

"Tabii ki, o yüzden buradan artık sıkılmış olmalı, öyle değil mi?" diye sordu sırıtarak, ama bu şaka beni hiç eğlendirmedi. Bu konuşmanın nereye gittiği apaçık ortadaydı ve canımı sıkmıştı. Tüm bu adamlar, anne babalarının ya da büyükanneleriyle büyükbabalarının ölümlerini paraya çevirmeyi mi bekliyorlardı yani?

"Bu daireler servet değerinde," diye devam etti. "Gerçi sen zaten biliyorsundur. Caden söylemiştir."

"Caden..." diye başladım ama düşüncemi nasıl devam ettireceğimi bilemedim. Caden ve Oberon benim arkamdan mı konuşuyorlardı? Heidi ve ben yollarından çekilsek işlerin ne kadar kârlı olabileceğine dair fikir alışverişinde mi bulunuyorlardı?

"Mosman'dan ev almak istiyorum, çok pahalı bir yer," dedi. "Sidney'in kuzey kıyısında, şeyin yanında..."

"Mosman'ın nerede olduğunu biliyorum," dedim.

"Öyle mi?"

"Sidney'de yaşadım," dedim. "Uzun zaman önce. Ama oraları bilirim."

"Sürprizlerle dolusun."

"Tahmin ettiğinden çok daha fazlasıyım. Ama baksana, Heidi'nin o kadar uzaklarda yaşayabileceğini hiç sanmıyorum."

"Ah, beni yanlış anladın," dedi. "Ben ve Lizzie'yle aynı eve taşınsın demedim. Biraz araştırdım, yakınlarda inanılmaz emekli evleri var. Orada bir sürü arkadaş edinebilir, pek çok aktivite var, hem hava da..."

"Hava, hava, hava," dedim, elimi yukarı kaldırıp sallayarak. İngilizlerin her konuşmayı bu tür sıkıcı konulara getirme kararlılığından hep sıkılmışımdır. "Hayattaki önemli tek şey bu değil, biliyorsun."

"Hayır, ama..."

"Peki büyükannen bu müthiş planın hakkında ne düşünüyor?"

"Pek hevesli değil," diye itiraf etti.

"Hayret."

"İşte sana da bu aşamada ihtiyacım var."

"Ne aşamada?" diye sordum. "Onu ikna etmemi mi umuyorsun?"

"Bunun en mantıklısı olduğunu sen de görüyorsundur. Ben kalkıp 17.000 kilometre uzağa gittiğimde..."

"Ben kilometreden anlamam," dedim, "bana bildiğim dilden konuş."

Biraz düşündü. "Sanırım 10.000 mil."

"Peki, sonra..."

"Ben kalkıp 10.000 mil uzağa gittiğimde onun da benimle gelmesi en doğrusu. Sonuçta tek ailesi benim."

"Ki bu da aynı şekilde kalman için bir sebep olabilir."

"Kalamam, Bayan Fernsby," dedi, başını iki yana sallayarak. "Bu benim için harika bir fırsat. Yeni bir maceraya ihtiyacım var. Selfridges'de hayat kurup günden güne, haftadan haftaya, yıldan yıla tükenmek için çok gencim."

Söyledikleri mantıksız sayılmazdı, biraz yumuşayarak başımı salladım. Artık Winterville Court'a yaklaşıyorduk ve ön kapıya çıkan basamakların orada durduk.

"Eğer endişelendiğin konu buysa merak etme, onu hiçbir konuda kandırmayacağım," dedi Oberon. "Daireyi satıp parayı kendi cebime falan atmayacağım. Bununla birlikte zaten benim olan mirasın bir kısmını ihtiyacım varken kullanmak işime yaramayacakmış gibi de davranamam. Büyükannemi asla yüzüstü bırakmayacağım. Yine de

sırf onun istediği olsun diye böyle bir fırsatı da geri tepmek istemiyorum. İkimiz için de orta yolu bulmaya çalışıyorum."

"Caden'la ne zaman konuştun?"

"Pardon?"

"Caden'la ne zaman konuştun?" diye tekrarladım. İlk söylediğimde de gayet iyi duymuştu ama zaman kazanmaya çalışıyordu.

"Evet, konuştuk," diye itiraf etti. "Ama tamamen tesadüfen denk geldik. İki meselenin birbiriyle alakası yok."

"Hangi iki mesele?"

"Benim planlarım ve..." Şimdi az da olsa utanmış görünme lütfunda bulunmuştu. "Onunkiler, yani, senin planların, şey işte, dairenle ilgili planlar."

Gözlerimi başka tarafa çevirip sokağa bakan ve arkasında muhtemelen Madelyn Darcy-Witt'in oturduğu cumbalı pencereye baktım. Perdeyi kararan küçük bir gölge belirdi. Bir çocuğun yüzü. Küçük bir oğlan. Demek eve gelmişti. Onu henüz görmemiştim ama annesiyle birlikte apartmana girip çıkarken sesini duymuştum. Sakin bir hâli vardı ve ben bunun iyi mi kötü mü olduğundan emin değildim.

"Onunla konuşacak mısın peki?" diye sordu Oberon, torbalarımı elinden aldım, aklım başka yerdeydi.

"Konuşacağım," dedim. "Ama sadece ne yapmak ve nerede yaşamak istediğini öğrenmek için. Onu hiçbir şekilde ikna etmeye çalışmam. Bu beni aşar. Ama senin adına sevindim Oberon, gerçekten. Haklısın, bu müthiş bir fırsat ve büyükanneni de planlarına dâhil etmen harika."

Duyduklarından tatmin olmuşa benziyordu, ben de apartmana yöneldim ve kapıyı ardımdan kapattım. Bir anlığına, bir numaralı daireden ses gelir umuduyla çıt çıkarmadan koridorda durdum ama hiçbir şey duyamadım. Yine de, açıklaması imkânsız bir sebepten oğlanın da evin içinde kulağını kapıya yasladığından emindim. Ya da sandalyenin üstüne çıkmış, gözetleme deliğinden bana bakıyordu.

Oberon'un, büyükannesine uğramaya gelmediği ancak yukarı çıktığımda kafama dank etti. Beni öylece planlarının içine sürüklemiş, sonra da çekip gitmişti.

14

Mösyö Toussaint yanından geçen herkesin ilgisini çeken gösterişli, kırmızı bir Saoutchik'le aldı bizi. Servetinin nereden geldiğine dair en ufak fikrim yoktu ama sanırım savaş sırasında dikkatlice saklanan ve şimdi kurtuluşla birlikte yeniden sahalarda boy gösteren bir mirasyediydi. Onunla ilgili şüphelerime rağmen böylesi bir araca binmek heyecan vericiydi. Sokağın karşısında Émile, tuhafiyeciden çıktı, suratında kıskanç bir ifade vardı.

"Uzaklara gitmiyorsun, değil mi?" diye sordu, metal döşemenin üstüne eğilip deri koltukları ve cilalı iç aksamı inceleyerek. Annem arabaya atlarken ona şöyle bir baktı, ikimizin konuşmasından hoşlanmamıştı.

"Sadece bugünlük," dedim. "Tekne gezintisine gidiyoruz." Hiç istemiyormuşum gibi gözlerimi devirdim ama aslında yeni yerler keşfetmek için sabırsızlanıyordum. "Benim fikrim değildi."

"Eğer o pis ellerinle boyayı kirletirsen onu yıkamak zorunda kalırsın Émile," dedi Mösyö Toussaint, direksiyona geçerken. Émile kapıyı mendiliyle silerek etkileyici bir gösteri yaptı, kibarca selam verdi, sonra da dükkâna geri döndü. Araba uzaklaşırken gözden kayboluncaya dek bizi izleyeceğini umarak şöyle bir bakındım, ama hayır, çoktan içeri girerek beni hayal kırıklığına uğratmıştı.

Mösyö Toussaint arabanın üstünü açmıştı ve yol boyunca rüzgârı yüzümde hissetmek harika bir duyguydu. Arabayla bir yere gitmeyeli o kadar uzun zaman olmuştu ki. Elbette şu diğer yerde yaşarken ba-

bamın arabası vardı ve Kurt çoğu zaman onun şoförlüğünü yapardı. Genç teğmenin arkasında otururken, gür sarı saçlarından ve tarağın bıraktığı, yeni sürülmüş bir tarlaya benzeyen izlerden büyülenmiş hâlde onu arzulayıp heyecanlanırdım. Hâlâ gözümün önündeydi, güneşin altında babamın arabasının yanında durmuş, pantolonunun üstüne bronzlaşmış kaslı kollarını ortaya çıkaran kolsuz bir yelek geçirmişti. Onunla çocukça flört ediyordum, ta ki kardeşim araya girip üstüne basa basa sadece on iki yaşında olduğumu ve daha büyükmüş gibi davranmayı kesmemi söyleyene dek. O zaman Kurt benden uzaklaşmıştı, bunun nedeni çok küçük olmamdan dolayı yaşadığı endişe miydi yoksa babamı sinirlendirmekten korkması mıydı, merak ediyordum. O an kardeşime çok kızmıştım. İlk kez zarar görmesini dilemiştim.

"Sahi nereye gidiyoruz?" diye sordum, ama ne Mösyö Toussaint'dan ne de annemden bir cevap geldi. Kahkahalar eşliğinde sohbet etmekle o kadar meşgullerdi ki. "Mösyö Toussaint!" diye tekrar seslendim. Sesim rüzgârın arasından kendine bir yol açmaya çalışıyordu. "Bizi nereye götürüyorsunuz?"

"Saint-Ouen diye bir yer," dedi, arkasını dönmeden ve gözünü yoldan ayırmadan. Sol elinin annemin kucağında olduğunu fark ettim. "Çok uzak sayılmaz, yarım saat ya var ya yok. Orada öğle yemeğimizi yiyebileceğimiz bir park var, sonra da nehirde tekneyle gezintiye çıkacağız."

"Güvenli mi peki?" diye sordum.

"Ah Gretel," dedi annem, son derece yapmacık bir tavırla. "Rémy bizi asla tehlikeli bir yere götürmez, değil mi hayatım?"

"Bacağımı kessinler daha iyi," dedi. Düşüncelerimle yalnız kalmayı tercih ederek uzatmamaya karar verdim. Saçlarım arkamda uçuştu, havayı tenimde hissetmek için elbisemin iki düğmesini açtım ve başımı arkaya yatırarak gözlerimi kapadım. Gözlerimi yeniden açtığımda Mösyö Toussaint'ın beni dikiz aynasından izlediğini fark

ettim ve bakışlarımız buluştu. Geri dönmek istedim ama bunu yapamazdım. Annem yanına bakınca birbirimizi izlediğimizi fark etti ve elini adamın koluna nazikçe yerleştirdi. Bunun üzerine adam anneme döndü ve iki elini tekrar direksiyona koymadan önce gülümsedi.

Rémy yanında bir piknik sepeti getirmişti, Grand Parc des Docks'un kuru çimlerine oturup *ficelle* ekmeği, kurutulmuş et, *Tomme de Savoie* peyniri ve daha önce hiç tatmadığım, içi kuru domates ve zeytinle dolu bir kek yedik; tüm bunlar kadehler dolusu şarapla ıslatıldı. Etraf kalabalık sayılmazdı ama sağda solda dolanıp duran, birbirlerine aşkla bakan birkaç genç çift ile küçük çocuklarını ve çok daha küçük köpeklerini yürüyüşe çıkarmış aileler vardı. Sadece bir ya da iki yıl önce acaba burada nasıl bir manzarayla karşılaşırdım? Park tamamen askerlerle mi dolu olurdu, yoksa insanlar işgalden önceki gibi günlük hayatlarına devam mı ediyorlardı?

"Kıyafetleriniz çok şık Mösyö Toussaint," dedim ve annem bana dönüp kaşlarını çattı; sebebini anlamak güçtü, çünkü bana ona karşı kibar olmam gerektiğini söyleyen kendisiydi, hem iltifat dediğimiz nezaketin zirvesi değil de neydi?

"Teşekkürler Gretel," diye karşılık verdi. "Ne kadar naziksin."

"Sanırım bir terziniz var?"

"Evet, var," dedi.

"Kendisi Mösyö Vannier mi?"

Bir anlığına durdu. "Mösyö Vannier de kim?" diye sordu.

"Yaşadığımız yerin karşısındaki tuhafiyecinin sahibi. Alışverişinizi oradan yaptığınızı düşündüm."

"Hayır," dedi. "Benim terzim Faubourg Saint-Germain'de yaşıyor."

"O zaman Mösyö Vannier'nin dükkânına hiç girmediniz, öyle mi?"

"Maalesef girmedim," dedi kafasını sallayarak. "Tavsiye eder misin?"

"Sanırım Gretel orada çalışan çocuğa âşık oldu, ne yazık ki," dedi annem, aldığı alkol miktarı arttıkça sesinin tonu da çirkinleşmişti. "Ona kesinlikle uygun değil elbette."

"Ne açıdan uygun değil?"

"Yani, esnaflık yapıyor işte. Tezgâhtar bir oğlan parçası."

"Yakışıklı mı?" diye sordu Mösyö Toussaint.

"Ama onu tanıyorsunuz," dedim.

"Hayır," dedi, tamamen masum görünüyordu. "Dediğim gibi, o dükkâna hiç girmedim."

Konuyu uzatmamaya karar verdim. Az önce yanlış mı işitmiştim? Ama hayır, ne dediğini çok net hatırlıyordum. *Eğer o pis ellerinle boyayı kirletirsen onu yıkamak zorunda kalırsın Émile.* Dükkândan ve sahiplerinden haberdar değilse nasıl oluyordu da Émile'in adını biliyordu?

"Pekâlâ, sanırım güzelce yiyip içtik," dedi, ayağa kalkıp üstünü silkeleyerek. "Hadi artık gidip şu tekneyi kiralayalım, ne dersiniz?"

"Ah evet!" diye haykırdı annem, piknik tabaklarını ve çatal bıçakları toplayıp sepete geri koyarken. "Hadi Gretel, gel de şunları kaldırmama yardım et."

Örtüleri katladım, sonra bir kez daha katladım, ardından boş şarap şişelerini topladım.

"Kitap okumayı sever misin Gretel?" diye sordu Mösyö Toussaint, sepeti koymak için arabaya geri dönerken. Annem tuvalet aramaya gitmişti ve şimdi sadece ikimizdik.

"Evet, severim," dedim.

"*Thérèse Raquin*'i okudun mu?"

Başımı iki yana salladım. Zola'yı elbette duymuştum ama yazdıklarıyla henüz tanışmamıştım.

"İlginç bir hikâye," diye anlatmaya koyuldu. "Kitabın üç ana karakteri tam da buraya, Saint-Ouen'e geliyor, gündüz vakti tekne gezintisi yapmaya. Thérèse, onun hasta kocası Camille ve Camille'in

en iyi arkadaşı olan âşığı Laurent. İki genç âşık, bu hasta adamı tekneden nehre atmayı planlıyor, Camille'inse bundan haberi yok. İkisi evlenebilmek için adamı boğmak istiyor."

"Ne kadar zalimce," dedim, bana bunu neden anlattığını merak ediyordum. "Peki başarılı olabiliyorlar mı?"

"Evet," diye karşılık verdi. "Ama mutlu sonları hüsran oluyor. Camille her gece rüyalarına girip onlara musallat oluyor. Onların bu alçakça suçlarından haberdar ruhu asla huzur bulamıyor ve bunu onlara ödetmeye karar veriyor."

"Peki, hikâye nasıl bitiyor?"

"Sürprizi bozmak istemem," dedi gülümseyip sivri beyaz dişlerini bana göstererek. "Ama adalet yerini buluyor diyelim."

"Buna inanıyor musun?" diye sordum. "Haksızlık ettiğimiz ruhların bizi aradığına ve intikam almak için beklediğine?"

"Ben Dünya'nın yuvarlak olduğuna ve gündüzden sonra gecenin geldiğine inanıyorum," dedi. "Ama endişelenmeni gerektirecek bir şey yok, değil mi Gretel? Senin yaşındaki bir kız kimseye haksızlık etmiş olamaz. Vicdanın temizdir, değil mi?"

"Siz ikiniz orada ne kaynatıyorsunuz öyle?" diye sordu annem, yeniden aramıza katılmıştı ve şüpheyle bir ona bir bana bakıyordu.

"Cinayet," dedi Mösyö Toussaint, doğruca gözlerimin içine bakmaya devam ederek. "Düzenbazlık. İntikam."

"Böylesi bir gün için fazla felsefi," dedi annem, biraz ürpermişti. "Hadi Rémy," diye ekledi, adamın koluna girerek. "Gidip bir tekne bulalım. Güneş, çok geçmeden şu bulutların arkasına girecektir."

Rıhtıma doğru yürüdüler ama ben bir süre daha arabanın yanında kaldım. Annem dönüp de bana seslenince peşlerinden gittim.

15

Elbette Henry'yle tanışmam an meselesiydi.

Winterville Court'un arka tarafında uzunlamasına bir bahçe vardı, on beş metreye dokuz metre boyutlarındaydı ve ağaçlarla çevriliydi. Batısında ve doğusunda karşılıklı birer ahşap bankın durduğu sakin bir yerdi, en uzaktaki ucunda da bir piknik masası bulunurdu. Edgar'la yaz aylarında burada sık sık oturur, huzur içinde kitaplarımızı okur ya da öylece güneşin tadını çıkarırdık. Ancak yaşlandıkça burada daha az vakit geçirir oldum ve Henry'yle yollarımızın kesiştiği gün, oraya son gidişimin üstünden en az dört ay geçmiş sayılırdı.

Sıcak bir sabahtı, evi havalandırmak için bütün pencereleri açmıştım, yine de kendimi biraz sıkışmış hissediyordum, bu yüzden çekmeceden güneş gözlüğümü çıkardım ve Marie Antoinette'le birlikte aşağı indim. Yanımda bir su şişesiyle banklardan birine oturdum. Ağaçların sarkan dalları güneşin altında hoş bir gölge sağlıyordu. Kaldığım yerden, bu genç maceracı kadının Louis-Auguste ile evlenerek Fransa veliahtının karısı olduğu kısmından devam ettim, damadın seremoniye katılma nezaketini dahi göstermediği düşünüldüğünde gayet iyi bir numara sayılırdı.

Daha yirmi dakika bile okumamıştım ki birinin beni izlediği hissine kapıldım. Yukarı baktım, etrafıma bakındım ama her yer sessizdi, ben de kitabıma geri döndüm. Sonunda binanın bahçeye açılan arka kapısı aralandı ve küçük bir kafa dışarı çıktı. Yaşanacak ânın

kaçınılmazlığını kabul ederek kendime çekidüzen verdim ve oğlanla tanışmaya hazırlandım.

Caden doğduğunda en büyük korkum, bana kardeşimi hatırlatmasıydı, kız çocuk istememin sebeplerinden biri de buydu. Neyse ki ona hiç benzemiyordu, baba tarafına çekmişti. Ancak Henry'deki her şey beni seksen yıl öncesine götürdü, kendimi toplamak için uzanıp bankın kolçağını tutmam gerekti.

Tıpkı kardeşim gibi bu çocuk da yaşına göre ufaktı; dağınık, koyu kahverengi saçları ve temiz, lekesiz bir yüzü vardı. Üstüne parlak renkli bir şort ve polo tişört giymişti, aramızdaki mesafeye rağmen mavi gözlerini görebiliyordum. Birbirimizi incelerken ikimiz de ayrı ayrı, olduğumuz yerde donakaldık. Benim için sanki karşıma çıkmak üzere küllerinden doğmuş bir hayaletti. Nihayet büyük bir dikkatle bana doğru yürümeye başladı.

"Merhaba," dedi yaklaşırken.

"Merhaba," diye karşılık verdim.

Sol kolu bileğinden dirseğine kadar alçıdaydı ve askıda duruyordu. Ağaçların tepelerine baktığında tırmanmayı sevip sevmediğini merak ettim, belki de önceki evinde yaşadığı bir talihsizlik yaralanmasına neden olmuştu.

"Adım Henry," dedi oğlan.

"Ben de Gretel."

Buna şaşırmış gibiydi, sonra hafifçe güldü.

"Sana böyle seslenemem," dedi.

"Niye ki?"

"Çünkü sana Bayan İşte-Adın-Her-Neyse demem lazım. Görgü kuralı."

"Pekâlâ, o zaman bana Bayan Fernsby diyebilirsin," dedim. "Ama Gretel desen de sorun etmem. Hatta bunu tercih ederim. Gösterişten hoşlanmıyorum."

"Hansel ve Gretel'deki gibi mi?" diye sordu.

"Sanırım, evet. O masalı biliyor musun?"

Başını salladı. "Korkunç, yaşlı bir cadı onları kaçırıp hapsediyor. Sonra da onları şişmanlatıp ateşte pişirmeye kalkıyor."

"Doğru," dedim, ona hak vererek. "Ama başarılı olamıyor."

"Peki Hansel adında bir kardeşin var mı?"

"Hayır," dedim.

"Kardeşin mi yok, yoksa Hansel adında bir kardeşin mi yok?"

Cevap vermedim. Belki de bu masal bahsi onun kucağımdaki kitaba bakmasına neden oldu ve kitabı işaret etti.

"Ne okuyorsun?"

"Marie Antoinette'in biyografisini," dedim, kapağını göstermek için kitabı kaldırarak.

"O kim?"

"Kimdi?" diye karşılık verdim, onu düzelterek. "Fransa'nın kraliçesiydi, ah, iki yüz yıldan fazla zaman önce."

"Peki, ona ne oldu?"

"Kafası kesildi," dedim.

Henry gözlerini faltaşı gibi açtı ve ağzı da bir karış açılıp kocaman bir o şekline büründü. Onu korkutmadığımı umdum.

"Neden?" dedi soluk soluğa.

"Halk ayaklandı," diye açıkladım. "Yani vatandaşlar. Kral ve kraliçenin kendilerine iyi davranmadıklarını düşündükleri için devrim yaptılar."

Dikkatle dinliyordu, içimden bir ses onun iyi bir öğrenci olduğunu söylüyordu, etrafındaki dünyayla, geçmişte olanlarla ve henüz gerçekleşmemiş şeylerle ilgilenen bir öğrenci.

"Kafasını nasıl kestiler?" diye sordu, bu kez gülümseyen bendim. Oğlan çocukları böyle ürkütücü detayları dinlemekten büyük keyif alıyordu.

"Giyotin diye bir alet vardı," diye anlattım. "Hiç duydun mu?"

Başını iki yana salladı.

"Uzundu, tahtadan yapılmıştı, tepesinde eğik açılı bir bıçak vardı. Devrimciler düşmanlarını onun içine yatırır, sonra da bıçağı yukarıdan bırakırlardı. Bıçak boynu keser, kafa da bir sepete düşerdi. Söylentiye göre güya kadınlar en ön sırada oturup bir yandan izlerken bir yandan da örgülerini örerlermiş. Doğru mu, değil mi yoksa Hollywood uydurması mı, bilmiyorum."

"Bu korkunç," dedi, ama bir yandan da bunun korkunçluğu karşısında heyecanlandığını anlayabiliyordum.

"Öyle," dedim. "Yine de acısız olduğunu söylüyorlar. İnsani olması gerekiyordu."

Kaşlarını çatıp, "Bu ne demek?" dedi.

"İnsanlara karşı iyi davranmak demek," diye karşılık verdim.

Söylediklerimi düşündü, arkasını döndü ve saldırmaya hazırlanan bir boğa gibi spor ayakkabılarını çimlere sürttü. Bir anda bahçenin köşesine koştu; dikkatliydi, alçıdaki kolunu incitmek istemiyordu. Derken geri geldi, sanki aniden enerji yakma ihtiyacı hissetmişti. Tekrar konuşmaya başladığında bunların hiçbiri yaşanmamış gibiydi.

"Sen de burada mı oturuyorsun?" diye sordu, başımı sallayıp ilk katın penceresini gösterdim.

"Tam üstünüzde," dedim. "İki numaralı daire."

"Ben birde oturuyorum."

"Biliyorum. Burada olmak hoşuna gidiyor mu?"

Omuzlarını silkti, sanki onun için herhangi bir yerin farkı yokmuş gibi.

"Yatak odan güzel mi?" diye sordum.

"Duvarımda Harry Potter'ın bir posteri var," diye anlattı. "Tüm kitaplarını, ayrıca on bir tane de oyuncağını aldım."

"Hepsini okudun mu?"

"İki kez," dedi. "Ama şimdi bunu okuyorum."

O âna kadar yanında bir kitap olduğunu fark etmemiştim, sağlam kolunun altındaydı ve işte şimdi burada, bana doğru uzatılmıştı.

"Annem *Harry Potter*'a bir kez daha başlamadan önce başka bir kitap okumam gerektiğini söyledi."

Sanki biri bana tokat atmıştı. Caden küçük bir çocukken Henry'nin iki kez okuduğu bu kitabı kütüphaneden almasına izin vermemiştim. Ona istediği her şeyi, hangi yaş grubuna ait olursa olsun seçebileceğini söylemiştim, bir tek bu kitap hariç.

"Ne oldu?" diye sordu Henry.

"Hiç," dedim.

"Suratın bir tuhaf oldu."

"Ben yaşlıyım," diye açıkladım.

"Kaç yaşındasın?" diye sordu.

"Yüz yirmi altı," dedim, bunu son derece mantıklı bir cevapmış gibi karşıladı.

"Ben daha dokuz yaşındayım."

Bahçenin öbür ucundaki kapı açıldı ve Madelyn dışarı çıktı, suratından endişe akıyordu. İkimizi konuşurken görünce ya da aslında Henry'nin canlı olduğunu görünce bir elini göğsüne koydu, çocuğun yokluğunun hayalinde yarattığı dehşet dinmiş gibiydi.

"Demek buradasın!" diye seslendi ve çocuk arkasını döndü.

"Annem," dedi, ben de başımı salladım.

"Evet, biliyorum," dedim. "Daha önce tanışmıştık."

"Henry, Bayan Fernsby'yi rahatsız etmeyi bırak!" diye bağırdı kadın. "İçeri gel hemen."

Oğlan hiç karşı çıkmadan kendisine söyleneni yaptı, bu kadar itaatkâr olmasından etkilenmiştim.

"Görüşürüz Gretel!" dedi, uzaklaşırken.

"Görüşürüz Henry!" dedim ve beni duyamayacak kadar uzaklaşmadan önce ona seslendim. "Hey Henry!"

Geri dönüp bana baktı, suratında meraklı bir ifade vardı. Kapı hâlâ açıktı ama Madelyn ortalıkta değildi, muhtemelen evine dönüyordu.

"Koluna ne oldu?" diye sordum.

Önce bana sonra da söz konusu kola baktı. Aklında bir cevap oluşturmaya çalıştığını fark ettim, sanki ne söylemesi gerektiğini hatırlayamıyormuş gibi gözlerini kıstı. Sonra tek kelime etmeden geri döndü ve içeri koşup kapıyı arkasından çarptı.

Ancak o zaman *Define Adası* kitabını bankta unuttuğunu fark ettim.

16

Tekne gezisinden birkaç gün sonra Émile'e ulaşmak için Mösyö Vannier'nin dükkânına gittim ama orada beni pek de nazik olmayan babası karşıladı. İlk kez konuşuyorduk ve sözlerinden oğlunun hayatındaki varlığımdan pek de memnun olmadığını anlayabiliyordum.

"İkiye kadar dönmesi gerekiyordu," dedi, yeleğinin cebinden köstekli bir saat çıkarıp camını tıkırdatarak. Tırnakları bir erkeğe göre çok uzundu, onlara bir parça tiksintiyle baktım. "Ve bak, on dakika geçti bile. Kaypak bir çocuk."

"Ama çok sıkı çalışıyor," diye karşılık verdim, onu savunarak. "Kendini hem işe hem de size adamış."

Mösyö Vannier anlaşılmayan bir şeyler mırıldandı. Hiç de sakinleşecekmiş gibi durmuyordu.

"Gretel, değil mi?" diye sordu sonunda, başımı salladım.

"Evet, Gretel Guéymard," dedim.

"Guéymard," diye yavaşça tekrarladı, gözlerini bana dikerek. Yüzümdeki ifadenin, bu ismin sadece kısa bir süredir bana ait olduğu gerçeğini açığa çıkarmasını istemediğimden uzaklara baktım.

"Pekâlâ Matmazel Guéymard, oğlumdan ne istiyorsunuz?" diye sordu.

"Arkadaşlık etmesini, hepsi bu," diye karşılık verdim, sorusu beni şaşırtmıştı.

"Sizin yaşınızdaki kızlar ve oğlanlar sadece arkadaş olmazlar. Hisler araya giriverir. Ona göz diktiğinizi düşünüyorum."

Başımı iki yana salladım. Benimle, eskiden annemin hizmetçimiz Maria'yla konuşmasına benzer şekilde küçümseyici tavırla konuşmaya cesaret etmesine sinirlenmiştim. Bana hâlâ özel bir saygıyla yaklaşılması gerektiğine inanacak kadar kibirliydim. "Birbirimizi tanımaya çalışıyoruz, hepsi bu."

"Onun, işinden kopmasını istemiyorum," dedi Mösyö Vannier.

"Herkesin zaman zaman uzaklaşmaya ihtiyacı olur," dedim, cesaretim yerine geliyordu. Mösyö Vannier tam benimle tartışmak için ağzını açıp karşılık vermeye koyulacaktı ki kapının üstündeki zilin sesi geldi ve dönüp baktığımızda Émile'in içeri girdiğini gördük. Alnına düşen saçlarını geri itti ve dükkânın ortasında durup birimizden diğerine baktı, bizi konuşurken görmek canını sıkmıştı.

"Baba," dedi, babasına doğru başını sallayarak. "Gretel."

"Geç kaldın," diye karşılık verdi Mösyö Vannier, tezgâhın arkasına geçip askılıktan paltosunu aldı.

"Geciktim. Özür dilerim."

Babası homurdandı ve ikimize de tek kelime etmeden öğle yemeği için dükkândan çıktı. Émile utangaç bir gülümsemeyle bana döndü.

"Kusura bakma," dedi. "Acıkınca huysuzlaşıyor."

"Sorun değil," dedim. "Zaten benden hoşlandığını pek sanmıyorum."

"Hep böyledir. Benim için endişelenir."

"Seni yoldan çıkardığımı düşünüyor."

"Hayır, ondan değil."

Kaşlarımı çatıp açıklaması için bekledim ama bunun yerine yanıma geldi ve hayli tuhaf şekilde öpüştük.

"Pazar gününden beri beni görmedin," dedim. "Mösyö Toussaint'ın annemle beni Saint-Ouen'e götürdüğü günden beri."

"Özür dilerim," diye karşılık verdi. "Burası çok yoğundu. Güzel geçti mi?"

"Pek sayılmaz. Tekne kullanmakta üstüne yokmuş gibi davrandı, ama aslında neredeyse tekneyi deviriyordu, hem de birden çok kez. Muhtemelen çok fazla şarap içtiğinden. Annem çığlık attı ve nehirdeki herkes dönüp bize baktı. Yerin dibine geçtim."

Émile güldü. "Bunu görmek isterdim," dedi.

"Keşke sen de orada olsaydın. Düşünüyorum da..." Duraksadım, yanıma yanaştı. Yere baktım, bunun uzanıp parmaklarını çenemin altına götürmesi için onu cesaretlendirmesini umuyordum. Bunu yaptığında bakışlarımı kaldırıp gözlerinin içine baktım.

"Aklından ne geçiyor?"

"Mösyö Toussaint bana âşık olabilir."

Yüzündeki keyif dolu ifadeyi görmemek imkânsızdı. Sinir bozucu olduğu kadar saldırgandı da.

"Şaka yaptığımı mı sanıyorsun?"

"O yaşlı bir adam," diye karşı çıktı Émile. "En az otuz beş var. Ve sen küçük bir kızsın."

"O yaştaki adamlar benim yaşımdaki kızlardan hoşlanır," dedim. "Masumiyetimizi beğenirler."

"Seni tanımlamak için kullanacağım kelimenin bu olduğundan emin değilim," dedi.

"Neden?" diye sordum, sesindeki düşmanca gelen tını beni şaşırtmıştı ama o sessiz kalmakla yetindi. Ona baktım. Acaba ileri gitmek isterken bunu fazla mı kaçırmıştım?

"Kabalık yapıyorsun," dedim.

"Şakalaşıyorum sadece," dedi, elini nazikçe koluma koyarak. "Bu kadar hassas olmana gerek yok."

Tezgâhın yanında duran kutuya doğru ilerledi, alıp düzgünce tezgâha koydu ve keskin bir bıçakla üstünden geçip mührünü açtı. Gökkuşağı renginde bir sürü çorap açığa çıkıverdi. Herhangi bir erkeğin böylesine cafcaflı bir şey giydiğini hayal etmekte zorlandım ve ben hâlâ oradayken Émile'in işe dönmesi keyfimi kaçırdı. İlgisini

bana vermesini istiyordum. Tamamını. Bu benim hakkımmışçasına istiyordum.

"Ee," dedim sonunda, "bir daha ne zaman görüşeceğiz?"

"Şu anda görüşüyoruz," diye karşılık verdi.

"Ne demek istediğimi biliyorsun," dedim. "Belki beni yine o kafeye götürürsün? Ya da belki yürüyüşe çıkarız. Ya da bir akşam şey yapabiliriz..."

Konuşmayı bıraktım, bana baktı, sesimdeki müstehcen tınıyı fark etmişti. "Ne yapabiliriz?" diye sordu.

"Eh, baban sabahtan akşama kadar evde durmuyor, değil mi? Birlikte vakit geçirebiliriz. Yukarıda." Dükkânın arka tarafındaki kapıya baktım, bunun bir merdivene, onun da yaşadıkları yere ve Émile'in odasına açıldığını düşünüyordum. Bakışlarımı takip etti ve yeniden bana döndüğünde yüzündeki arzuyu görebiliyordum. Bir oğlanın ilgisini çekebilmenin ne kadar da kolay olduğunu anladım.

"Gerçekten mi?" diye sordu, sesi biraz çatallanmıştı.

"Gerçekten," dedim, hafifçe gülümseyerek. Bunun beni onun gözünde küçük düşürüp düşürmediği umurumda bile değildi. Önemli olan ilgisini üstümde tutmaktı ve bu geçiş törenini onunla yaşamak istiyordum. Ona ilk göz koyduğum andan beri bunu istiyordum.

Yeniden bana yaklaştı ve bu kez beni çok daha şehvetli bir şekilde öptü. Kendini bana bastırdığında arzusunu hissedebildim ve bir elimi onun göğsüne koydum.

"Şimdi demedim," dedim.

"Ne zaman peki?"

"Başka bir zaman. Haftaya. Ne zaman uygun olur?"

Düşündü. "Perşembe," dedi. "Babam perşembe akşamları arkadaşına gider ve saatlerce gelmez."

"Nasıl bir arkadaş bu?"

"Hanım arkadaş," dedi, bu onu hem utandırmış hem de tiksin-

dirmiş gibi görünüyordu. "Aralarında bir anlaşma var. Kolonya kokarak gidiyor, berbat bir parfüme bulanarak dönüyor."

"O zaman bizi suçlayamaz, değil mi?" diye sordum. "Sen..." Devam etmeye çekindim, kendi geçmişim hakkında bu kadar ketumken onunkini ne kadar deşebileceğimden emin değildim. "Daha önce bir kızla birlikte oldun mu?"

Başını salladı. "Sadece bir kere," dedi. "Savaşın bittiği geceydi. Benden büyüktü. Onu tatmin edip edemediğimden emin değilim. Ya sen? Bir erkekle birlikte oldun mu?"

Başımı hayır anlamında salladım. Şaşırmış görünüyordu, elini yanağıma koydu, başparmağı yanağımda yumuşakça dolaştı. O anda onu yukarı sürüklememek için kendime zor engel oldum ama bunu yapmamam gerektiğini pekâlâ biliyordum. Onunla yatmak istiyordum, evet, ama bundan daha fazlasını da istiyordum. Bana âşık olmasına, benimle evlenmesine, beni annemden uzaklaştırmasına ve geçmişimi silecek yeni bir yaşam kurmama yardım etmesine ihtiyacım vardı. Onu bekleterek istediğimi daha rahat alabilecekken acaba ona kendimi çok mu erken sunuyordum? Ama perşembeyi kabul etmiştim bir kere ve bundan geri dönmeyecektim. Pek çok şey olabilirdim ama kimseyle dalga geçen biri değildim.

Biraz daha öpüştük ve nihayet dükkândan çıkacağım sırada aklıma bir şey geldi.

"Mösyö Toussaint konusunda yanıldığımı mı düşünüyorsun yani?" diye sordum. "Bana âşık olduğu konusunda."

Émile omuzlarını silkti. "O tanıştığı her kıza âşık olur," dedi. "Genç ya da yaşlı fark etmez. Onun kadınlara karşı doymak bilmez bir arzusunun olduğunu söylüyorlar."

"O hâlde onu iyi tanıyorsun."

"Onu küçüklüğümden beri tanırım. Çok daha büyük olsa da abimin yakın arkadaşıydı. Louis ona hayrandı, onun gözünde bir kahramandı. Direniş'e de sırf Rémy'yi etkilemek için katıldı."

Soğuk rüzgârın sert ve kırılgan suratıma çarptığı sokağa çıktığımda bunu düşündüm. Demek onu tanıyordu. Ya da daha doğrusu, birbirlerini tanıyorlardı. Peki o zaman, Mösyö Toussaint bana neden yalan söylemişti?

17

Heidi Hargrave keyifli sabahlarından birini yaşıyordu.

Ustanın biri onun fırınını tamir ederken biz de Heidi'nin evinde oturmuş, kahvelerimizi yudumluyorduk. Adam gelir gelmez Heidi beni aramıştı çünkü tanımadığı erkeklerle yalnız kalmaktan hoşlanmazdı. Aşağı yukarı on yıl kadar önce doğalgaz idaresinden geldiğini söyleyen bir adam oturma odasına kadar girip 200 sterlinini çalmış, o da bu olaydan sonra kendine olan güvenini bir türlü toplayamamıştı.

"Yeni komşularla tanıştın mı?" dedi, gizli bir şey söyler gibi, ben de başımı sallayarak karşılık verdim.

"Karısıyla tanıştım," dedim. "Bir de oğlanla. Kocayla daha tanışmadım. Söylediğine göre film yapımcısıymış."

"Ben dün onunla tanıştım," dedi. Bay Darcy-Witt'in Los Angeles' tan döndüğünün farkında değildim ve Winterville Court'taki varlığını belli edecek herhangi bir şey ne görmüş ne de duymuştum. "Tanıştım diyorum," diye ısrar etti, yüzümdeki şüpheyi fark ederek. "Uydurmuyorum. Kendin görene dek bekle."

"Niye?" diye sordum.

Gülümseyip bir elini göğsüne koydu, kirpiklerini genç bir kız gibi kırpıştırdı, öyle ki gülmemi bastıramadım. "Richard Gere'i biliyor musun?" dedi.

"Aktörden mi bahsediyorsun? Evet."

"Eh, işte bana onu hatırlattı," dedi. "Daha yakışıklısı. Girişte mektuplarımı alıyordum, o da kendi posta kutusunu kontrol etmeye çıktı. Çok hoş bir sohbet ettik."

"Ne hakkında?"

"Winterville Court hakkında. Filmler hakkında. Sandal ağacına batırılmış gibi kokuyordu. Bir erkeğin böylesine güzel kokabileceğini bilmezdim. Ve dişleri! Gretel, gerçek olup olmadıklarını bilmiyorum ama kar gibi bembeyazlardı."

"Kaplama olabilir."

"Öyle sıradan bir İngiliz'de görebileceğin türden bir şey değildi, orası kesin. Film işinde çalıştığını biliyorsundur. Ah, keşke yirmi yaş genç olsaydım!"

"Ya çocuk?" diye sordum. "Onunla da konuştun mu?"

"Hayır ama dışarıda oynadığını gördüm." Pencereye doğru başını salladı, tıpkı benim evim gibi burası da bahçeye bakıyordu. "Oğlan çocuklarından pek hoşlanmam," dedi umursamaz bir tavırla.

"Hanımefendi," dedi usta; odaya girmiş, elindeki tornavidayı tehditkârca tutuyordu. "Sadece ızgarayı değil duyu ve kabloları da değiştirmem gerekiyor. Bu sizin için uygun mu?"

"Evet evet," dedi Heidi, elini havada sallayarak. "Tekrar yumurta haşlayabileyim de. Tek derdim bu."

Usta, başını sallayıp odadan çıktı. Onun arkasından baktım.

"Nereli?" diye sordum, beni duymaması için sesimi alçaltarak.

"Bilmem, sormadım. Herhâlde Avrupa'dan bir yerdendir. Niye ki?"

"Hiç," dedim. "Eh, hoşuna gitti yani? Arkadaş canlısı mıydı?"

"Kim? Fırını tamir eden usta mı?"

"Hayır, alt kattaki Bay Darcy-Witt."

"Ah, evet. Adı Alex."

"Evet, karısı söylemişti."

"Herhâlde Alexander'dır."

"Muhtemelen."

"Karısı nasıl biri?"

Biraz düşündüm. "Söylemesi zor," dedim. "Bana biraz şaşkın gibi geldi. Ya da kafası karışıkmış gibi. Belki de yeni bir eve taşınmanın yarattığı tüm bu tantana yüzünden yorgundur."

"Mutlu muydu bari?"

"Hayır, kesinlikle hayır. Çalışmıyor. Kocasının bunu istemediğini ima etti. Aslında bir aktrismiş. Öyle tanışmışlar."

"Güzel kadın," dedi Heidi. "Hakkını teslim etmeliyim."

"Onunla tanışmadığını söylemiştin."

"Tanışmadım ama gördüm. Ne zaman giriş kapısının açıldığını duysam hemen pencereden bakıyorum. Geleni gideni izlemek hoşuma gidiyor."

Acaba kimin ne yaptığını not ettiği bir defteri var mıdır diye düşünürken kaşlarımı çattım. Belki de soyulduktan sonra böyle yapmaya başlamıştı.

"Öylece oturup hiçbir şey yapmamak için çok genç değil mi sence de?" diye sordum. "Onun gibi genç bir kadın kendi geçimini sağlayabilmeli. Kocasına bel bağlamamalı."

"Oturduğu yok ki," diye karşı çıktı Heidi, ev hanımlığından benden çok daha fazla keyif alırdı ve buna karşı çıkan tek bir kelime dahi duymak istemezdi. "Bir kere bakması gereken bir çocuğu var."

"Çocuk dokuz yaşında," dedim. "Zaten çoğunlukla okulda. Belki de sabahları spora gidip öğle yemeği için arkadaşlarıyla buluşan ve çay saatinde de kokteylini yudumlayan kadınlardandır." Pek kibar olduğum söylenemezdi ama ruh hâlim tam da böyleydi.

"Çocukla tanışmadım," diye tekrarladı.

Kahvemden bir yudum aldım ve bir şey demedim. Heidi'nin bu şekilde sohbete girip çıkışı hayret vericiydi, bir an için son derece anlaşılır konuşurken birden konudan uzaklaşıyordu, öznesi hareket ettikten bir milisaniye sonra çekilmiş bir fotoğraf gibi. Belki tamamen odağın dışında kalmıyor ama biraz bulanıklaşıyordu.

"Pekâlâ," dedim, konuyu değiştirip asıl konuşmak istediğim tarafa çekerek. "Şu Avustralya meselesi de nedir?"

"Neymiş?" diye sordu, kaşlarını çatarak. "Avustralya'ya ne olmuş?"

"Geçen Oberon'a rastladım," diye anlatmaya başladım. "Oraya gideceğini ve seni de yanında götürmek istediğini söyledi."

Bana aklımı kaçırmışım gibi baktı.

"Sana ne dedi?" diye sordu, koltuğunda öne gelerek.

"Böyle söyledi işte," dedim omuz silkerek, "doğru değil öyleyse?"

"Bana şu iş teklifinden bahsetti, evet," dedi, doğrulayarak. "Ve onunla gitmemle alakalı bir şeyler de söyledi ama ona gayet kesin bir dille, buradan ancak bir tabutun içinde çıkacağımı söyledim. Ben ve Avustralya ha! Düşünebiliyor musun?"

"Ah neyse ki," dedim, epey bir rahatlayarak. "Seni bir daha göremeyeceğiz diye endişelenmiştim."

"Gretel, neredeyse yetmiş yaşındayım," dedi, artık gülerek. "Beni Yeni Zelanda'da şu kangurularla ve valabilerle oynarken düşünebiliyor musun?"

"Avustralya," diye düzelttim.

"Saçma sapan işler."

Başka bir şey daha söyleyecektim ki aşağıdan kapı açılma sesi geldi ve ikimiz de camdan dışarı baktık. Henry bahçeye çıkmıştı ve banklara doğru ilerledi. Oturup kitabını açtı –*Define Adası*'nı oradan alır diyerek bir numaralı dairenin kapısına bırakmıştım– sonra da okumaya koyuldu. Belki de izlendiğinin farkına varıp bize doğru baktı, biz de yapmamız gereken bir iş üstündeyken yakalanmış gibi geri çekildik.

"Oberon onunla gitmeni çok istiyor," diye devam ettim, kelimelerimi dikkatlice seçerek. Heidi'yi kızdırmak ya da büyükanne ile torunu arasında gerginliğe yol açmak istemiyordum, öte yandan kadından faydalanılmasına da izin veremezdim. "Bana kalırsa bunun ona maddi açıdan da fayda sağlayacağını düşünüyor."

"Paramın peşinde yani."

"Eh, tam olarak öyle değil. Onun iyi bir çocuk olduğunu biliyorum. Her zaman çok temkinliydi. Sanırım senin de yardımınla normalde yapacağından çok daha iyi bir başlangıca sahip olabileceğini düşünüyor."

"Avucunu yalar," dedi Heidi umursamaz bir tavırla. "Oberon'u seviyorum, gerçekten ve başka bir yere giderse çok üzülürüm ama cevabım hayır. Avustralya'ya gidersem bir aya kalmaz ölürüm. Ne insanlarını ne parasını ne dilini bildiğim bir yer..."

"Orada da İngilizce konuşuluyor Heidi."

"Öyle mi Gretel?" dedi kaşlarını çatarak. "Öyle mi?"

"Yani, evet. Öyle."

"Yine de Mars'a taşınmak gibi bir şey. Hayır, hiçbir yere kıpırdamayacağım. Bu daire bir gün Oberon'a kalacak ve o gün işine yarayabilir ama umarım bu birkaç yıl içinde gerçekleşmez."

Keyifsizliğim bir anda uçup gitti. Ortada bir karışıklık falan yoktu, söylediklerinde daha açık olamazdı. Usta yeniden göründü ve işin bittiğini, ocağın tekrar çalıştığını, yumurtaların yeniden haşlanıp kızartılabileceğini söyledi, isterse poşe de yapabilirdi, sonra da ona imzalaması için bir belge uzattı. Heidi teşekkür edip adamı geçirmek için ayağa kalktı. Geri döndüğünde ben de ayaklanmıştım ve ona veda ettim. Öpüşmedik, bunu yapmazdık. Ne de olsa Fransız değildik.

Dairelerimizin arasındaki koridora çıktığımda ustanın henüz gitmediğini fark ettim; merdivene yaslanmış, telefonuna bakıyordu. Beni görünce başını salladı ve sonra bakışlarını tekrar ekrana çevirdi.

"Sakıncası yoksa size nereli olduğunuzu sorabilir miyim?" dedim, kapımın yanında, anahtarı çoktan hazırlamıştım. Aksanı bana tanıdık gelmişti ama bir türlü çıkaramıyordum.

"Holborn," dedi.

"Evet, ama aslen nerelisiniz?"

Duraksadı. Acaba göçmenlerle ilgili hiç de hoş olmayan bir yorumda bulunacağımı mı düşünmüştü?

"Polonya," dedi.

"Polonya'nın neresi?" diye sordum.

"Mikołów diye bir yer, güneyde. Katowice'ye yakın. Polonya'yı bilir misiniz?"

Başımı iki yana salladım. Küçük bir kızken orada yaşadığımı söyleyecek değildim. Koluma baktı ama uzun kollu bir bluz giymiştim. Sol kolum kendiliğinden dövmemin duracağı yerin üstünü kapattı.

"Büyükannem," diye lafa başladı usta, ama hemen başımı sallayarak sözünü kestim.

"Yo, yo, yo, öyle değil," dedim, bu konuşmayı hiç başlatmamış olmayı dileyerek. Niyetim öyle değilse de benim bir zamanlar hapis yatmış olabileceğimi düşünmesi utanç vericiydi. "Hayır, beni yanlış anladınız."

Anahtarı kilide sokuşturdum ve kendimi içeri attım, zar zor nefes alıyor, kendimi sıkışmış hissediyordum. Cumbalı pencereye doğru ilerleyip her iki kanadı da ardına kadar açtım, içeri giren esintiyle birlikte derin bir nefes aldım. Henry kafasını kitabından kaldırıp aşağıdan bana baktı.

Derken hayret verici bir şekilde sağ kolunu ağır ağır havaya kaldırıp işaretparmağını bana doğrulttu. Dudakları hareket etmiyordu ama ben korkup arkamı dönene dek elini orada tutmaya devam etti.

18

O perşembe akşamı uzun uzun yıkandım, o kadar çok sıcak su kullandım ki ev sahibimiz kapıma vurup o musluğun döndüğünü bir kez daha duyarsa annemi de beni de sokağa atacağını söyledi. Ama Émile için temiz olmak istiyordum, mümkün olduğunca arı.

Makyaj masamıza oturup saçlarımı fırçalamaya başlamadan önce annemin kremlerinden ve parfümlerinden sürdüm, bir yandan da aynadaki yansımamı inceledim. Güzel olduğumun farkındaydım. Sokaktaki onaylayan bakışlardan çok daha fazlasıyla kendimi süzdüm. Öte yandan gözlerimin feri sönmüş gibiydi. Bir zamanlar Berlin'de yaşayan bir kızken büyükannem bana gözlerimin en güzel yanım olduğunu, erkeklerin onlar için bana âşık olacağını söylemişti ve ben de tüm kendimi beğenmişliğimle onun haklı çıkacağı günün hasretini çekmiştim. Artık gözlerim dikenli tel, paslı fırın, duman ve kül rengindeydi.

Günler boyunca kendimi Émile'e çok erken sunmuş olabileceğimden endişe etmiştim. Annem erkeklerin, onun "bozuk mal" dedikleriyle ilgilenmedikleri ve bir kocanın düğün gecesi karısının bakire olmasını beklediği konusunda beni uyarmıştı, elbette erkeklerle ilgili böyle bir beklenti yoktu. Onu gözüme kestirdiğim ilk andan beri aile namına elimde kalan tek ilişkiden biraz olsun bağımsızlık elde edebilmek için Émile'i piyon olarak kullanmaya karar vermiştim, ama eğer benimle sevişmesine izin verirsem daha sonra beni, çok daha namuslu olduğunu düşündüğü biri için kenara atar mıydı?

Yine de artık kararımı değiştirmek için çok geçti. Kendini bir erkeğe teslim edeceğine söz verip daha sonra onu hayal kırıklığına uğratan kızlardan olamazdım.

En güzel giysimi giydim, şu diğer yeri terk ettiğimizde yanıma aldığım tek güzel kıyafetimdi, ardından bir elimi midemin üstüne koyarak kendimi sakinleştirmeye çalıştım. Endişeden midem bulanıyor, ama aynı zamanda içimde bir heyecan dalgası yaşanıyordu. Mösyö Vannier her zamanki randevusuna gitmek için dükkândan çıkana kadar sokağı izledim ve sonra merdivenlerden inip karşıya geçtim, ardından tuhafiyecinin kapısını tıklattım.

"Geldin demek," dedi Émile, beni görme umuduyla mankenlerin arasında dolaşıyordu. Beni içeri almak için kapının sürgüsünü açarken elleri hafifçe titriyordu. Kapıyı arkamdan kilitlemesi için birkaç kez denemesi gerekti, anahtar elinde sallanıyordu.

"Geleceğimi söylemiştim," diye karşılık verdim, çokbilmiş bir tavır takınmaya çalışarak.

Yüzündeki ifade bir an için durup düşünmeme sebep olsa da hâlinden memnun olduğunu görebiliyordum. Beni öpmek mi yoksa öldürmek mi istediğinden emin değildim.

"Yukarı çıkalım mı?" diye sordum, o da başını salladı. Önümde geçerek dükkânda ilerledi ve bir yandan da ışıkları kapattı. Babasıyla paylaştığı küçük daireye giden merdivenleri çıkarken elimi tuttu ve ben de o sırada iki adamın, evi ne kadar iyi durumda tuttuklarını görmek için etrafıma bakındım. Her yer, en az alt kattaki dükkân kadar düzenliydi ve bu da hiç şaşırtıcı değildi. Mösyö Vannier her türlü dağınıklıktan rahatsız olacak türden titiz bir adamdı.

Gelişigüzel koyulmuş bir masada Émile'in annesiyle babasının, evlendikleri güne ait çerçevelenmiş bir fotoğrafı duruyordu; resimdeki kadının annesi olduğunu varsaymıştım tabii. Fena hâlde perişan görünüyorlardı.

"Korkunç, değil mi?" dedi Émile, beni izlerken hafifçe gülerek. "Sanki cenazeye gideceklermiş gibi."

"Birlikte olmaktan memnun değiller miydi?" dedim, ona dönüp.

"Hiç de bile," dedi savunmaya geçerek. "Birbirlerini çok severlerdi."

"Belki de sadece gerginlerdi," diye tahminde bulundum.

"Ya da belki de gelecekte onları nelerin beklediğine dair sezgileri vardı. Babam elbette Birinci Dünya Savaşı'nda savaştı. İkincisinde de bir oğlunu kaybetti."

Uzaklara baktım. Savaştan bahsedilmesinden nefret ediyordum.

Rahatsız edici bir sessizliğin ardından, "Bana bir dakikalığına izin verir misin, Gretel?" diye sordu. "Sabahtan beri çalışıyorum ve banyo yapsam iyi olur."

"Tabii ki," dedim, bir yanım gün boyunca tenine işlemiş kokunun olduğu gibi kalmasını istiyordu. Başka bir odaya geçti, önce banyodan gelen suyun, sonra da yere düşen kıyafetlerin sesini işittim. Onu benimle birlikte olmak için hazırlanan çıplak hâliyle hayal edince heyecanlandım.

Odanın içinde dağınık hâlde duran birkaç fotoğraf daha vardı ve ben de tek tek onları inceledim. İlki Émile'in çocukluğundan bir kareydi, kameraya gülümsüyordu. Bir diğerinde daha büyük bir oğlan vardı, abisi Louis olmalıydı. Dikkat çekici derecede yakışıklıydı, koyu renk saçları, kararlı bakışları ve erkekliğini göstermek istercesine öne çıkardığı bir çenesi vardı. Kafasına işçi kasketi takmıştı, Mösyö Vannier'nin tuhafiyecisinden alınacak bir şapka değildi bu, daha çok bir fabrika işçisinin çalışırken giyebileceği türdendi. Birkaç gündür tıraş olmamıştı ve sakalları çekiciliğini daha da artırıyordu. Burada duran, güçlü bir adamdı. Burada duran, ülkesini ölümüne savunacak türden bir adamdı. Fotoğrafı yerine geri koyarken onun idam mangasının önünde durduğunu hayal ettim, kurşunlar genç bedenini delip geçerken dahi bir kolu havada olmalıydı.

Banyodan suyun boşalma sesi geldi ve ben de hemen oturma odasından çıkıp koridora doğru ilerlemeye koyuldum. İki yatak odası vardı, birinde çift kişilik bir yatak, diğerinde de tek kişilik iki yatak vardı, benim girdiğim ikincisiydi. Yataklardan biri tamamen çıplak hâldeydi, şiltesi bile sökülmüştü. Geriye bir tek demir çerçevesi ve metal şeritleri boyunca uzanan yayları kalmıştı. Diğeriyse özenle yapılmıştı. Acaba Émile her gün buna bu kadar dikkat ediyor muydu yoksa benim için özel mi hazırlamıştı? İki yatağın arasında ancak dar bir komodinin girebileceği kadar boşluk vardı, üstünde de iki kardeşin yan yana olduğu başka bir fotoğraf duruyordu. İkisi kolunu birbirinin omzuna atmıştı, Louis doğrudan kameraya bakarken Émile hayranlığa yakın bir ifadeyle abisini izliyordu. Orada öyle bir hürmet vardı ki abisini kaybettikten sonra nasıl hayatta kalabildiğini düşündüm. Ben de kardeşimi seviyordum ama ben onu henüz ikimiz de çocukken yitirmiştim. Yaşasaydı, sanırım ilişkimiz de zamanla büyüyecek ve biz de yakınlaşacaktık. Ama bunun olmasının artık imkânı yoktu. O ölmüştü. Louis ölmüştü. Milyonlarca kişi ölmüştü.

Arkamdan gelen bir ses beni ürküttü, döndüğümde kapıda duran Émile'in, beline doladığı havlu dışında çıplak olduğunu fark ettim. Onu böyle soyunmuş olarak görünce şaşırıp kızardım. Göğsü cılız ve tüysüz, kasları belirgindi. Tenine dokunmanın nasıl hissettireceğini bilmek istiyordum. Bunu fark edince gülümsedi ve yaklaştı. Öpüştük, heyecanının arttığını hissedebiliyordum.

"Bunu yapmadan önce," dedi bir an için uzaklaşarak; parfümünü solurken teninin nemi ve kokusu gözlerimi kapamama neden oldu. Başka birinin elinde kendimi hiç bu kadar güçsüz hissetmemiştim. O an bana istediğini yaptırabilirdi, pencereden atlamamı, kendimi ateşe vermemi isteyebilirdi ve ben de ne derse yapardım. "Bunu yapmadan önce," diye tekrarladı, "sana sormam gereken bir şey var."

"Evet?" dedim, ona bakarak.

"Bu pazar. Üç gün sonra. O akşam benimle buluşur musun?"

"Tabii ki," dedim, onu öpmeye çalışarak ama beni tuttu.

"Bana söz vermeni istiyorum," dedi. "Pazar akşamı saat altıda. O güne dek ne olursa olsun beni yarı yolda bırakmayacaksın."

Şu an neden böyle önemsiz bir ayrıntıya takıldığını anlayamayarak kaşlarımı çattım. "Söz veriyorum," dedim. "Pazar akşamı saat altıda. Dükkânın önünde buluşuruz. Niye ki? Beni nereye götüreceksin?"

Gülümseyip başını iki yana salladı.

"Sürpriz," dedi. "Güven bana."

"Sana güveniyorum," dedim. "Sana her konuda güveniyorum."

Aldığı cevaptan memnun görünüyordu, elbisemin düğmelerini çözmeye başlarken ben de titreyen ellerimle havlusunun düğümünü açtım. Çıplak ayağıyla arkamızdaki kapıyı itti ve beni beklediğimden çok daha kendinden emin şekilde küçük yatağına götürdü.

Yine de yüzü boynuma, vücudu benimkine gömülmüş, uzanmışken sevgisinde umduğum tatmini bulamayacağımı anladım. Yanımızdaki boş yatak geçmişimi yargılar gibiydi. Abisinin ya da abisinin hayaletinin sesini duyabiliyordum, Émile'i kışkırtıyor, beni bağışlamamasını, beni tümden inkâr ederken elinden geldiğince çok haz almasını söylüyordu.

Hoşuna gidecekse canımı acıtmasını da.

19

Uyanır uyanmaz ters giden bir şey olduğunu anlamıştım.

Benim yaşımdaki pek çok insanın aksine uyku düzenim öyle sık sık bozulmazdı. Genelde akşam on haberlerinden sonra uyurdum, alarmım sabah yediye kurulmuş olsa da beynim o saatte uyanmaya o kadar alışmıştı ki gözlerim alarm çalmadan beş dakika önce açılır ve güne bip sesiyle başlamayayım diye uzanıp alarmı kapatırdım.

Ancak o gece, kendime geldiğimde oda hâlâ karanlıktı. Gece lambamı açıp saate baktım. 1'i biraz geçiyordu. İçimi çektim, uykum yoktu ama bütün gece uyanık kalma fikrinden de ödüm kopuyordu. Beni gevşetir umuduyla gidip kendime papatya çayı yapmayı düşündüm ama daha karar veremeden apartmanın içinden gelen bir ses işittim ve ne olduğunu anlamak için hemen yatağımdan kalktım. Bu saatte Winterville Court'un huzurunu bozmak görülmüş şey değildi, ancak ses öyle yüksek çıkıyordu ki bunu duyan sadece ben olamam diye düşündüm. Bir kapı öyle şiddetli çarpıldı ki sanki menteşelerinden fırlamıştı. Sabahlığımı üstüme geçirip oturma odasının yolunu tuttum, ışığı açmak üzere anahtara uzandığımda bunu yapmaktan vazgeçtim. Belki de karanlıkta beklemek daha doğru olacaktı.

Çıt çıkarmadan bekleyip daha sonra olacakları dinlemeye koyuldum, derken altımdaki daireden gelen bağırışları işittim. Bu Henry'ydi, hiç şüphe yok. Istırap içindeydi. Sokağa bakan pencereye yaklaşıp perdeyi hafifçe araladım. Sokak lambaları sokağı huzurlu, sarı bir ışıkla donatıyordu, ama o an inanılmaz bir manzarayla karşılaştım.

Madelyn Darcy-Witt başı dizlerine gömülmüş, uzun saçları bacaklarının üstünden dökülmüş hâlde kaldırımda oturuyordu. Üstünde külot ve sutyenden başka bir şey yoktu, uyumlu bir takımdı. Vücudunun ileri geri sallanışından ağladığını tahmin ettim. Arkamı döndüm, sanki kadının hâline orada bir anlam yükleyebilecekmişim gibi oturma odama baktım.

Ne yapacağımı bilemeyip perdeyi tekrar araladım ve dışarı baktım. Şimdi ayağa kalkmıştı, kolları havada, sol bacağını kaldırımdan kaldırmış, dimdik duruyor, bir tür yoga pozu yapıyormuş gibi görünüyordu, avuç içlerini başının üstünde birbirine bastırdı. Vücudu yere yığılacakmış gibi görününceye dek öylece durdu, derken tökezledi, neredeyse düşüyordu. Acaba sarhoş muydu?

Çiçek tarhının üstündeki taşlardan birini almadan önce etrafına bakındı, onun dışında sokak tamamen boştu. Taşı sağ elinde tutup birkaç dakika inceledi, derken aniden alnının ortasına geçirdi. Kendine sert bir şekilde vurmamıştı, morartacak kadar şiddetliydi ama kanatacak kadar da değildi. Bunun üzerine istemsiz bir çığlık atıverdim ve kendini daha ciddi yaralamadan önce aşağı koşup sokağa çıkmaya hazır hâlde arkamı döndüm. Ancak ben bunu yapamadan apartman kapısının hızla açıldığını ve yüksek perdeden öfkeli bir sesin kadına doğru ilerlerken tek heceli bir küfür savurduğunu işittim. Adam, Madelyn'in yanına vardığında pencereden geri çekildim, beni görmesini istemediğime emindim, yine de adamın bir kolunu kadının ince beline sarıp onu kaldırdığını görebildim. Kadın bir çığlık attı, küfredip inledi, bacaklarıyla havada tekmeler savuruyordu, ancak içeri girer girmez tekrar sessizleşti, acaba adam eliyle onun ağzını mı kapadı, diye düşündüm.

Bir numaralı dairenin kapısı merdiven boşluğunda yankılanarak gümbürtüyle kapandı ve sonra her yer yine sessizliğe büründü.

Sinirlerimi yatıştırsın diye kendime az bir viski doldurmak üzere içki dolabına gitmeden önce, tanık olduğum şeyden son derece

rahatsız hâlde, olduğum yerde kalakaldım. Olay beni derinden sarsmıştı.

Yatağa dönebileceğimi hissedene kadar yirmi dakika daha geçmişti. Ancak tam ayağa kalktığımda alt katın kapısı tekrar açıldı ve adamın bağırdığını duydum. Artık kızgındım, aklımdan aşağıya inip onu Winterville Court'ta yaşayan diğer insanları da düşünmeye davet etmeyi geçirdim ama buna cesaret edemedim. Bunun yerine çok daha hafif bir ses çıkaran ayak sesleri apartmanın içinde koşup arka tarafa geçinceye dek dinledim. Yatak odama dönüp bahçeyi görebileceğim şekilde durdum.

Etrafta yaşanan birkaç soygun olayından sonra bir iki sene evvel dışarıya bir hareket sensörü yerleştirilmişti. Neyse ki hayvanlar âleminden çıkagelen gece yarısı ziyaretçilerinden etkilenmiyor, sadece insanları algılıyordu. Şimdi ışığı yanmıştı. Ağaçların arasında bir kıpırtı fark ettim. Henry'ydi bu. Ayakları çıplaktı, üstünde çizgili pijamalar vardı, kolunu tutan askının beyazlığı ışığı yakalıyordu. Korkudan dehşete kapılmış gibi görünüyordu ve ben de onun için aynı şekilde korktum. Derken bir ses duyuldu:

"Henry!"

Madelyn'i içeri sürükleyen adam şimdi de oradaydı, üstünde kot pantolon ve beyaz bir gömlek vardı, gömleğin manşetleri güçlü bileklerini göstermek için kıvrılmıştı. Bu mesafeden bile onun kaslı ve göz korkutucu biri olduğu anlaşılabiliyordu, hele ki bir çocuk için.

Adam öfkeden deliye dönmüş sesiyle çocuğun adını sayıklamaya devam ederken Henry çalıların arasına saklandı. Küçücük vücudu saklanacak daha güvenli bir yer bulmak için bir kez daha hareketlendi. Pencerenin camına iyice yaslandım, bu onun dikkatini çekmiş olacaktı ki yukarı baktı ve beni gördü. Sensörün ışığı yüzüne çarpıyordu ve ben çocuğun gözlerindeki korkuyu ve çaresizliği görebiliyordum. Sağlam kolunun işaretparmağını dudaklarına bastırıp sessiz olmamı istedi ama bu, babasının onu fark etmesi için yeterliydi, artık

ona doğru yürüyordu. Çocuk kendini geri çekse de onu bir un çuvalı kadar hafifmiş gibi kucakladı.

Bay Darcy-Witt çocuğu beceriksizce kaldırdı, oğlunun yaralı koluna fazla sıkı bastırdığı için Henry acı içinde çığlık attı, o yüzden babası onu yere bıraktı. Henry'nin üzerine eğildi, bir an için onu tekmeleyeceğinden emindim, ama hayır, Alex onu tekrar kaldırıp bu kez yüzündeki vahşi ifadeyle çelişecek şekilde ihtiyatla kucaklayıncaya dek, ikili bu korkutucu tablonun içinde öylece kaldı.

Başka bir tarafa bakmaya çalıştım ama beceremedim. Tüm olan biten öyle can sıkıcıydı ki ancak hiç kımıldamadan durursam kendimi saklayabileceğimi düşündüm. Ancak belki de Bay Darcy-Witt'i izlendiği konusunda uyaran bir şey olmuştu, çünkü apartmana girmeden önce durdu, hareket etmeden bekledi ve sonra doğrudan bana baktı, gözleri benimkilerle buluştu. Yüzündeki, küçük bir çocukken şu diğer yerde yaşarken gördüğüm ifadeydi. Askerlerin hepsinde vardı, neredeyse her birinde. Acı çektirme arzusu. Kimsenin onları durdurmak için yapabileceği bir şeyin olmamasının farkındalığı. İnsanı büyüleyen bir ifade. Ne ben başka tarafa bakabildim ne de görünüşe göre o. Geriye sendeleyip kendimi beceriksizce yatağıma atmadan önce birbirimize neredeyse yirmi saniye boyunca öylece baktık. Alt kattan, kapanıp içeriden kilitlenen kapının sesi geldi, sonra da altımdaki daireye yönelen ayak sesleri. Anlaşılan o ki çocuk annesine teslim ediliyordu. "Onu içeride tut!" diyen bir ses işittim.

Her şey sessizliğe gömüldü, ta ki beni dehşete düşürecek şekilde merdivenleri tırmanan ayak seslerini duyana dek. Olabildiğince sessiz oturma odasına ve dış kapıya doğru seğirttim, kapının kilitlenip sürgülendiğinden emin oldum. Adımlar yaklaştıkça kalbimin göğsümde şiddetle attığını hissedebiliyordum. Gözümü koridorun buğulu bir görüntüsünü önüme seren küçük gözetleme deliğine bastırdım.

Alex Darcy-Witt orada durmuş, doğruca bana bakıyordu. Hareket etme cesaretini kendimde göremedim. Acaba kapının altından ayaklarımın belli belirsiz gölgesini görebiliyor muydu? İleriye doğru bir adım attı, ardından sağ elini kaldırıp başparmağını gözetleme deliğinin üstüne bastırdı ve uzun süre tuttu, böylece hiçbir şey göremez oldum. Geri çekildim, ne yapacağımı bilemez hâlde oturma odasına döndüm. Polisi aramalı mıydım? Ya da Caden'ı? Ama o çok uzakta yaşıyordu. Oberon'un numarası telefonumda kayıtlıydı ve bana çok daha yakın sayılırdı. Doğru düzgün düşünemiyordum. Henüz tepeden tırnağa korkmuş hissetmiyordum, gerçi bu his çok yakında açığa çıkacaktı.

Sonunda, en az on dakika hareket dahi etmeden durduktan sonra yavaş yavaş tekrar kapıya yöneldim ve görebileceklerimden çekinerek bir kez daha gözetleme deliğinden baktım. Koridor artık boştu ve gördüğüm tek şey, Heidi'nin koridorun karşı tarafındaki evinin tanıdık kapısıydı.

Gecenin geri kalanı şükürler olsun ki sakin geçti. Biliyorum çünkü bütün gece uyanıktım.

20

Émile'le yattıktan sonra farklı mı hissediyordum? Pişman değildim, o kadarının farkındaydım ama yaşadığım deneyimden keyif aldığımı söyleyemezdim. Eylem boyunca alenen canımı acıttığı gerçeğine karşı duyarsız, vahşi ve saldırgandı. İki kez ondan biraz daha kibar olmasını istemiştim, bu onu bir süreliğine yumuşatsa da çok daha acımasız bir ritme dönmesi hiç de uzun sürmemişti. Biraz kanamanın normal olduğunu biliyordum ama sevişmenin şiddeti, tabii buna böyle denebilirse, çarşafın üstünde normalden çok daha fazla leke bıraktı ve sonrasında hayli acı çektim. İşi bittiğinde, korktuğum gibi beni umursamıyor görünüyordu, öyle olduğunu sandığım hassas, şefkatli oğlanın tam zıddıydı. Eve gitmek için kıyafetlerimi toplarken yine pazar akşamki planımızla ilgilenmeye başladı. Eve döndüğümde annemle paylaştığımız yatakta tek başıma ağladım, ruh hâlim Paris'e geldiğimizden bu yana hiç bu kadar kötü olmamıştı.

Yine de onunla karşılaşmaktan kaçınarak geçirdiğim üç günün ardından aslında bu kadar acımasızca davranmak istemediğine kendimi ikna ettim. Ne de olsa o da aslında acemi sayılırdı ve belki de bir oğlanın, şefkatli davranması gerektiğini öğrenmesi zaman alıyordu. Anneme sormayı düşündüm ama bunu nasıl karşılayacağından emin olamadım. Zaten Mösyö Toussaint'ın onu çıkaracağı akşam yemeği için hazırlanmakla meşguldü, endişelerimi dinlemeye vakti yoktu.

"Bu geceyi ömrümün sonuna dek hatırlayacağımı söyledi." Konuşurken heyecandan ışıldıyordu. "Sanırım bana evlenme teklif

edecek Gretel. Aslına bakarsan eminim edecek. Sonra tüm sorunlarımız ortadan kalkacak."

Bununla ilgili gerçekten ne hissettiğimi sorguladım. Bu küçücük odadan kurtulup kendime ait alanımın olacağı bir yere taşınmak elbette harika olurdu ama üvey baba fikri pek de umurumda değildi, özellikle de bu üvey baba söz konusuysa.

"Ee, kabul edecek misin peki?" diye sordum, sesimdeki endişe kendini ele veriyordu.

"Tabii ki," diye karşılık verdi. "Böylece artık dul Madam Guéymard gibi davranmaktan kurtulup evli Madam Toussaint olacak, bir kez daha toplum içinde saygın bir yer edineceğim."

"Peki bu bize geçmişte ne kazandırdı?" diye sordum.

"Eh, hayatta kalmamızı sağladı, değil mi?"

"Yani, bir kısmımızı evet."

Bana sanki beni tokatlamamak için varlığının her zerresiyle mücadele ediyormuş gibi baktı.

"Neyin var senin?" diye çıkıştı. "Büyük bir evde yaşamak istemiyor musun? Ya da güzel elbiseler ve sokağın karşısındaki o tezgâhtar oğlandan daha iyi bir talip?"

Cevap bulmakta zorlandım. Evet, bir tarafım bunların hepsini istiyordu, babamın kızı olmaktan keyif aldığımı inkâr edemezdim. Ancak korkuyordum da. Bu tip şeylerin ne kadar geçici olabileceğinin farkındaydım.

"İstediğimiz zaman gidebiliriz," dedim.

"Gitmek mi?" dedi annem, kaşlarını çatarak. "Nereden gidiyoruz? Paris'ten mi?"

"Evet."

Aklımı kaçırmışım gibi baktı. "Elde etmek için geldiğimiz her şeye kavuşmak üzereyken mi? Saçma sapan konuşma Gretel! Nereye gideriz?"

"Nereye olursa. Her şeye baştan başlayabiliriz. Eski isimlerimizle."

"Sen hapse mi girmek istiyorsun?" diye bağırdı, öfkelenmişti. "Çünkü olacak şey bu. Babanın işlediği suçlar için hesap verelim diye ikimiz de Nürnberg'e götürülelim, bunu mu istiyorsun? Tüm dünyanın gözü üstümüze çevrilsin, mahkûm edilelim ve en berbat isimlerle anılalım mı istiyorsun?"

"Babamın mı?.."

Tüm yaşananlardaki rolünü bu kadar kolayca görmezden gelmesi beni şaşırtmıştı. Ve tabii benim rolümü de.

"Evet, babanın suçları!" diye haykırdı. "Onun. Sadece onun. Benim değil. Senin değil."

"İyi de, biz..." dedim, başımı iki yana sallayıp dehşete düşmüş şekilde yatağın içine gömülerek.

"Biz ne?"

"Biz de suçluyuz," dedim ve bu sefer duraksamadı. Tokadı yüzüme indirmeden önce elini geriye kaldırdığını göremedim bile. Darbenin acıya dönüşmesi birkaç dakika sürdü, yine de vurduğu yere dokunmadım. Bıraktığı izi görmesini istiyordum.

"Bizim hiçbir suçumuz yok," dedi, sözcükleri tükürürcesine konuşuyordu.

"Ama var," diye karşılık verdim, her ne kadar onları silmeye çalışsam da gözyaşlarım yanaklarımdan akmaya başlamıştı. "Bunu biliyor olmalısın."

"Hiçbir şey bildiğim yok benim," dedi ısrarla. "Senin de öyle."

"Ben oradaydım," dedim. "İçeri girdim, hatırlıyor musun? Babam ve Kurt ile."

"Kapa çeneni salak kız!" dedi tıslayarak, şüpheli birilerinin konuşmamızı dinliyor olmasından, sarf edilen her kelimeye kulak misafiri olabileceğinden endişe ediyormuş gibi etrafına bakındı. "Ben, evlendiğim gün ettiğim yeminde söz verdiğim gibi kocasının buyruklarını yerine getiren bir kadındım. Ve sen de daha çocuktun. O Yahudilere gelince... o pis Yahudilere..."

"Yapma lütfen," diye yalvardım.

"Savaştan önce sebep oldukları tüm o dertler... Ve şimdi, savaş bittikten sonra yol açtıkları bunca sorun. Siyaset umurumda bile değil, bunu biliyorsun ama Tanrı aşkına, olanlara, aldıkları intikama bakınca Führer'in davasında haklı olduğu kanıtlanmış olmuyor mu? Bu insanlar! Baban haklıydı. Onlar insan bile değil."

Duyduklarıma inanamayarak ona baktım, gözleri ışıl ışıldı, yanakları öfkeden kızarmıştı. İçimi çektim ve ağzımdan şimdiye dek söylemeyi hayal bile edemeyeceğim hatta bir kez olsun aklımdan bile geçirmediğim bir cümle çıktı. Yine de her kelimesi doğruydu.

"Keşke ölen ben olsaydım," dedim.

Hiçbir şey söylemedi. Aramızdaki sessizlik öyle uzun sürdü ki acaba bir daha konuşacak mıyız diye merak ettim. Sonunda gülümsedi, dönüp aynada kendisine son bir kez daha baktı, sanki tüm bu konuşma hiç yapılmamıştı.

"İstersen bu gece beni bekle," dedi nihayet, sesi her zamanki gibiydi. "Güzel haberlerle dönmeyi umuyorum. Ve o zaman, sevgili kızım, yeniden başlayabiliriz. Geçmiş silinip gider. İkimiz de yeniden doğmuş gibi oluruz."

*

Neredeyse bir saat sonra Mösyö Vannier'nin dükkânının kapısını tıklattım, Émile göründüğünde onu öpmek için uzandım ama o dudaklarımdan kaçındı. Kafası karışık, hatta gergin görünüyordu, ona bir sorun olup olmadığını sordum.

"Hayır," dedi sokaklar boyunca ilerleyip beni bilmediğim bir tarafa doğru götürürken.

"Ama çok sessizsin."

"Kafam dolu, başka bir şey değil."

"Neyle dolu? Anlatsana."

Kafasını iki yana salladı ve beni Carmes Sokağı boyunca yürüttü, ardından Panthéoun'u geçtik, şehirde yaşadığım süre boyunca varlı-

ğından haberdar olmadığım kalabalık ara sokaklara vardık. Endişeliydim ama nereye gittiğini gayet iyi biliyor gibiydi. Ona yetişmek için hızlı yürümek zorunda kaldım.

"Beni nereye götürüyorsun?" diye sordum.

"Çok özel bir yere," diye karşılık verdi. "İnan bana, bu geceyi ömrünün sonuna dek hatırlayacaksın."

Kaşlarımı çattım. Bu, Mösyö Toussaint'ın anneme birlikte geçirecekleri akşam için söylediği sözlerin aynısıydı. Tesadüf olabilir miydi yoksa burada dönen bir dolap mı söz konusuydu? Onu kolundan tuttum, olduğu yerde durdu.

"Ne?" diye sordu, saçlarını gözünün önünden çekerken sinirli bir hâli vardı.

"Sana sormam gereken bir şey var," dedim.

"Sor."

"Mösyö Toussaint annemle beni Saint-Ouen'e götürdüğü gün arabada sana adınla seslendi. Seni tanımadığını söyledi ama sen bana onu yıllardır tanıdığını anlattın. Neden yalan söyledi?"

Gülümsedi ama bu benim çözebileceğim bir gülümseme değildi. Acı bir yanı vardı. Zalim bir tarafı.

"Anlatayım tabii," dedi sol tarafımızdaki kapıyı göstererek. "Ama zaten geldik bile. İstersen biraz bekleyelim, ne dersin? Hadi içeri girelim. O zaman her şey gayet açık bir hâl alacak, sen de anlayacaksın."

"Hayır, şimdi anlat," diye ısrar ettim. "Neden yalan söyledin?"

Sanki ne kadarını anlatacağına karar veriyormuş gibi sokağın bir sağına bir soluna bakmadan önce tereddüt etti. Ardından son derece alelade duran kapıya yürüdü, bir depoya açılan gri, demir bir kapıydı. Bana cevap vermesini isteyerek peşinden gittim, omuzlarını silkip doğruca gözlerimin içine baktı.

"Yalan söylediğimi mi düşünüyorsun?" diye sordu, sesi şimdi son derece sakindi.

"Söylediğini biliyorum."

"İyi ama söylesene Gretel," dedi, öne eğilip kolumu tutarak, parmaklarıyla öyle sıkı kavramıştı ki çığlık attım. "Senin gibi bir *putain* için ne diye doğruları söyleyeyim?"

Donakaldım, onu doğru mu duymuştum? Benimle gerçekten bu şekilde mi konuşmuştu? İtiraz etmeme fırsat kalmadan kapıyı çekerek açtı ve beni içeri fırlattı, sonra da binaya doğru iterken kapıyı arkamızdan sıkıca kapattı. Buradan çıkmaya kararlı bir şekilde arkamı dönmeden önce sendeledim, neler olup bittiğini anlayamıyordum; başka birinin içeri girmesini engellemek için karşısındaki sürgüyü çekerken itirazlarımı yok saydı. İçeri girerken oradan ses geldiğini işittim ama artık susmuşlardı. Émile arkasını dönüp bir kez daha kolumdan tuttu ve beni karanlığın içinden çıkarıp öne doğru sürükledi. Beni bıraktığında gördüklerim karşısında şaşkına dönmüştüm.

En az kırk kişi toplanmıştı. Yaşlı adamlar, yaşlı kadınlar, genç adamlar, genç kadınlar. Kıyafetlerine bakılırsa her kesimden insan vardı; zengin, fakir, tüccar, seçkin. Bana bakmak için döndüler, yüzlerinde tiksinti vardı. Odanın ortasında yan yana yerleştirilmiş iki sandalye duruyordu.

Biri boştu, diğerindeyse annem oturuyordu.

Hayretler içinde Émile'e döndüm, beni acımasızca ileri doğru sürükledi. Kurtulmaya çalıştım ama bu sefer başka bir adam kolumdan tuttu, Émile'in babası Mösyö Vannier'ydi bu. Etrafıma baktıkça daha fazla tanıdık yüz fark ettim. Sokağımızın köşesindeki dükkânda bize et satan kasap. Annemin müdavimi olduğu mekânlardan birinde barda duran kız. Ve orada, tam köşede, bize parasını aldığı sürece kiracılarının nereden geldiğini umursamadığını söyleyen ev sahibemiz. Bakışlarımı birinden diğerine çevirdim, korkunç, gerçeküstü bir kâbusun içine çekildiğimi hissediyordum ve ancak annem bana bakmak için ağır ağır başını kaldırdığında konuşmaya cesaret edebildim.

"Neler oluyor?" diye haykırdım. "Burada ne oluyor?"

Annem gözlerinde acınası bir korkuyla bana bakınca bana attığı

tokattan çok daha sertini yediğini fark ettim. Ağzının sağ tarafında kurumuş kan vardı, incecik bir çizgi hâlinde çenesine doğru akıyordu, yanağındaysa taze bir morluk belirmiş, gözü şişmişti.

"Gretel," dedi, başını iki yana sallayarak, sesi iniltiye dönüştü. "Hayır hayır hayır. Kızım olmaz, lütfen. Onun bununla ilgisi yok."

Tanımadığım bir adam beni boynumdan sertçe tutup annemin yanındaki sandalyeye fırlattı. Kımıldamayayım diye belime bir ip bağlarken annemin de aynı şekilde bağlanmış olduğunu fark ettim. Ayağa kalkmaya çalıştım, başka bir adam çizmesiyle beni sandalyeye geri itti ve bağladı. Hayatımda daha önce hiç bu kadar aşağılanmamıştım.

Derken, gölgelerin içinden Rémy Toussaint göründü.

Önce anneme, sonra bana baktı; yüzünde öyle bir küçümseme vardı ki gören bizi iblis sanabilirdi. Ardından hemen sessizleşen kalabalığa döndü.

"Benim adım Rémy Toussaint," dedi otoriter ve net bir sesle. "Abimin adı Victor Toussaint'dı. Brüksel'in dışında bir Alman taburuna ateş açtıktan sonra ağaca asıldı. İlmek boğazına geçirildiğinde Romalıların çarmıha gerilmiş İsa'ya yaptıkları gibi onu süngüleriyle bıçakladılar."

Neler olup bittiğini bana anlatması için yalvararak Émile'e döndüm, ama gözlerimiz buluştuğunda öne çıktı ve konuşmaya başladı.

"Adım Émile Vannier," dedi. "Naziler tarafından yakalanıp işkence gören, cesedi sokaktaki köpeklere atılan Louis Vannier'nin kardeşi."

"Ve ben de Marcel Vannier," dedi babası, sesi çatallanmıştı. "Louis benim oğlumdu."

Sonra orada bulunan herkes tek tek çıkıp ismini söyledi ve kaybettikleri sevdiklerini anlattı. Kimi askerdi, kimi Direniş üyesi olduğu için yakalanmış ve öldürülmeden önce vahşice işkence görmüştü, elbette kimisi de hayatını kamplarda kaybetmişti.

"Bizim bunlarla hiçbir alakamız yok," diye inledi annem. "Yanlış insanları yakaladınız."

"Sen..." dedi Mösyö Toussaint, parmağını suçlayan bir ifadeyle annemin üstüne dikip ona gerçek adıyla hitap etti. "Kocan oranın şeytanıydı..." O sırada, Berlin'den sonra yaşadığımız diğer yerin adını söyledi. "Ve sen Gretel," diye devam etti. "Şeytanın kızı."

"Hayır, bu doğru değil!" dedi annem.

"Doğru!" diye haykırdı bir kadın, kendilerini kaçıranlar tarafından Rus ruleti oynamaya zorlanan iki oğlunu da kaybetmişti. Bize doğru hızla koştu, annemin yüzünü parçalamaya atıldı ve birilerinin onu geri çekmesi gerekti.

"Hayır!" dedi Mösyö Toussaint, kollarını perişan hâldeki kadına sardı ve onu kibarca yatıştırdı. "Biz böyle yapmıyoruz Marguerite. Bu canavarlarla başa çıkmamızın bir yolu var, biliyorsun. Suçlarının bedelini ödeyecekler."

Ona baktım ve o an, o gece öleceğimi düşündüm. Annem masum olduğunu haykırıyordu, ama benim içimde tuhaf bir sükûnet vardı, hızla gerçekleştiği sürece önüme çıkacak her türlü cezaya razıydım. Gözlerimi kapadım, kurşun yemek için dua ettim. Kurşunun can yakmayacağını düşünüyordum. Bir an evvel buradayken bir an sonra yok olacaktım.

Ama hayır.

Gözlerimi tekrar açtığımda, iki iri adam bize doğru geliyordu, hiçbir şey söylemeden elbiselerimizi yırttı; geriye sadece iç çamaşırlarımız kalana dek her şeyi parçaladılar. Tek başına bu aşağılanma bile dayanabileceğimden fazlasıydı.

"Farkında olmadığımızı mı sanıyordunuz?" diye sordu Rémy, soğukkanlılığı karşı karşıya kaldığımız vahşet kadar ürkütücüydü. "Şeytanlarla bağlantılı olabilecek, geçmişleri tutarsız yabancılara dikkat etmediğimizi mi düşündünüz? Şüphelendiğimiz herkesin gerçek kimliklerini bulmaya hevesli casuslarımızın olmadığını mı sandınız?"

Sonra, "Sen!" dedi anneme dönüp, "senin şu ucuz elbiselerin ve aksanını gizlemek için acıklı girişimlerin... İnan bana, senden aktris olmaz. Ayrıca aptalsın da. Kaç kez Nantes yerine Nice dediğinin farkında mısın?" Güldü.

Annem cevap vermedi. O da benim gibi planladıkları her neyse bunun geri dönüşünün olmadığını biliyordu.

"Ve sen," dedi Mösyö Toussaint, bu kez bana doğru dönerek. "Vosges Meydanı'nda karşılaştığımızda benimle flört etmeye çalıştın. Salak çocuk. İğrenç velet. Belki bunu babanla da yapıyordun? Kirpiklerini kırpıştırıp olduğundan daha fazlası gibi görünmeye çalışmışsındır? Onun yanına gitmek istiyorsun, değil mi? Sonsuza dek yanmak?"

Başımı salladım. "Evet," dedim, elimden geldiğince sakin. "Evet, istiyorum."

Kaşlarını çattı, bu cevabı beklemiyordu ama ifadesinde anlayıştan eser yoktu. Odayı sessizlik kapladı, başımı kaldırınca ellerinde usturalarla Mösyö Toussaint ve Émile'e yaklaşan iki yaşlı kadın gördüm. Annemin haykıra haykıra ağlamadan önce derin bir nefes aldığını işittim.

"Hayır, biz kadınları öldürmeyiz," dedi Émile, aklımızdan geçenleri tahmin ederek, ona bakmak için döndüm. Benim için artık bir yabancıydı. "Onun yerine bunu yaparız."

Yavaşça yürüyerek kadınların birinden usturayı aldı. Ardından bana yaklaştı; paniğe kapıldım, tenimi parçalamasını bekliyordum. Kontrolümü kaybettim ve mesanemdekilerin bacaklarımın arasından dökülüp ayaklarımın etrafında biriktiğini hissettim, Émile tiksinerek bir adım geri çekildi. Birkaç akşam önce içimde olan çocuktu bu.

Yine de bıçak boğazımı deşmedi. Onun yerine Émile usturayı alnıma, tam da saçlarımın başladığı yere dayadı ve acımasızca geriye doğru çekti, saçımı kazırken derisini de beraberinde götürdü.

Düşündüğümden çok daha yüksek sesle çığlık attım ve Mösyö Toussaint aynısını ona yaptığında annemin de haykırdığını işittim. Berberim gösterişli hareketlerle ilk saç tutamlarını yere, sidiğin içine bıraktı, sarının içine yayılan siyah örümcek ağları gibiydi; derken tekrar başladı, bir tutam daha, usturanın bıçağı kafamı acımasızca parçalıyordu. Yeterince acı çektirdiğinden emin şekilde beni tıraş ederken kanın gözlerime aktığını hissedebiliyordum. Kucağıma kustum ve yanımda duran annemin bayıldığını fark ettim. Bir kadın öne çıkıp uyanması için onu sertçe tokatladı ve ancak tekrar kendine geldiğinde Rémy tıraşa devam etti. İşkence bitene dek bilincimiz yerindeydi. Anneme baktım, güzelliği paramparça edilmiş, yerini tüyler ürpertici, yarı çıplak, tutam tutam saçlı, yüzüne doğru süzülen kanla kaplı bir kafa almıştı. Derin bir nefes aldı ve Émile yeniden bana girişti̇ğinde ne insanı ne de hayvanı andıran bir çığlık koyuverdi. Direnmenin işe yaramayacağını ve kendilerini yaptıkları işe adadıklarını bildiğim hâlde bağırdım. Çığlıklarımız görevleriyle uyumsuz refakatçilerden başka bir şey değildi.

Nihayet bitirdiler. Tamamen kel kalmamıştık, bizi olabildiğince biçimsiz göstermek için bir sürü korkunç tutam ve tel bırakmışlardı. Kafatasım yanıyordu, kan gözlerime öyle bir hücum ediyordu ki karşımdaki jüriyi ancak yapış yapış, kırmızı bir perdenin arkasından görebiliyordum. İplerimiz çözüldü ve sandalyeden düştüm, nereye gittiğimi bilmeden sürünüyordum. Merhamet diledim. Acaba şu diğer yerdeki evimizde ben güven içinde bebeklerimle oynayıp Teğmen Kotler'le flörtleşirken ve Pavel'den öğle yemeğimi hazırlamasını isterken ötekiler de bunu yapmış mıydı? Ötekiler de benim gibi yalvarmış mıydı? Masum olmalarına rağmen yalvarışları karşılıksız kalmışken benimki neden duyulacaktı ki?

"Yardım edin," diye fısıldadım, bacaklarım ve dizlerim taş zeminin pürüzlü yüzeyinde sürünürken acının artık benim için hiçbir anlamı yoktu. "Yardım edin, lütfen. Biri yardım etsin."

Derken karanlığın içinden tanıdık bir yüz çıktı.

Buradaydı.

Sonunda buradaydı.

Kardeşim. En sevdiği şortu, beyaz gömleği ve mavi süveteriyle hâlâ dokuz yaşındaydı. Kalabalığın ortasında durmuş, tüm yaşananlar boyunca beni izliyor gibiydi ve şimdi yüzünde hiçbir duygu olmadan bana yaklaşıyordu. Sol elinde o çok sevdiği kitap duruyordu: *Define Adası*.

Bedenimi ona doğru sürükledim, adını haykırdım, acaba ölmüştüm de beni öbür dünyaya götürmek için mi gelmişti? Elimi ona uzattım, onu tutmasını ve nereye götürüldüyse ya da ne tür bir yere dönüyorsa beni de oraya almasını istiyordum. Ama elim kanla kaplıydı, öylece bakıp kafasını iki yana salladı, kendimi tüm dünyanın, onun ve Tanrı'nın önünde böylesine rezil etmemden dolayı hayal kırıklığına uğramış gibiydi.

ARA FASIL
TEL ÖRGÜ
LONDRA 1970

Vakama atanan doktor benimle aynı yaşlarda olmasına rağmen 1940'ların başında Galler'deki bir çiftliğe gönderildiği için savaş sırasında çok az sorun yaşamış ve orada sakin bir zaman geçirmişti, tabii bana anlattığı hikâyeler doğruysa. Babası savaşa katılmış ama hayatta kalmayı başarmıştı, abisiyse ellerinden birini kaybetmiş, onun dışında savaşı hasarsız atlatmıştı.

Hastanedeki ilk aylarım sırasında bana, "Ya sen Gretel," der dururdu. "Ya sen neler yaşadın, öyle ya da böyle hepimiz savaştan bir şekilde etkilendik, değil mi?"

Bir şeyler anlattım ama hep az konuştum. Bir şey söyleme ihtiyacı hissettiğimde annemin neredeyse çeyrek yüzyıl önce bulduğu hikâyeye sadık kaldım; gençliğimi, yapılan münakaşaların hiçbirine tanıklık etmediğim ve tekdüze bir hayat sürdüğüm Nantes'ta geçirmiştim. Ona anlatmadığım, annemle ilişkimin ne kadar zorlaştığıydı, çünkü Paris'teyken yaşananlar ilk kez kendi suçluluğumu düşünüp kabullenmemi sağlarken Nazilere karşı yapılan herhangi bir eleştiriye karşı iyice düşman kesilen annemde tam tersi bir etki yarattı. Gerçekten de savaş sırasında dahi siyasetle genelde pek ilgisi olmayan biri olan annem, sözde jürimizin ellerinden gördüğümüz şiddet ve aşağılanma sonucunda inanılmaz ölçüde katılaştı ve düşen rejime sadakati arttı, bu da aramızdaki ilişkiyi iyiden iyiye zedeledi. Zamanla Hitler'i haksız yere bozguna uğratılan bir davanın şehidi olarak anmaya başladı, ona karşı çıkmamayı öğrendim, çünkü

tartışmalarımız o kadar nefret doluydu ki bana fiziksel olarak saldırmasından korkuyordum.

"Bana karşı dürüst olduğunu sanmıyorum," diye karşılık verdi Doktor Allenby, hayal kırıklığına uğramış gibi görünüyordu. "Aksan konusunda iyiyimdir ve sesinde öyle belirgin bir Fransız aksanı duyamıyorum."

"Uzun zaman önce kayboldu," dedim. "1950'lerin başında İngiltere'ye yerleşmeden önce Avustralya'da biraz vakit geçirdim. On yedi yıldır da buradayım. Aksanımın değişmesi normal."

Böyle zamanlarda sadece gülümser ve defterine notlar alırdı, anlattıklarımın tek kelimesine inanmadığı aşikârdı ama tartışmamayı seçerdi. Belki de zamanla ona güveneceğimi ve böylece sırlarımın yükünden kurtulacağımı hissediyordu, ki bu da aslında beni ne kadar az tanıdığının kanıtıydı.

"Bir teorim var," dedi bir keresinde. "Bizler, 1940'lı yılların çocukları, hayatlarımızı dökülen onca kanın travmasıyla geçireceğiz. Hepimiz birilerini kaybettik, değil mi? Kederle çok erken yaşta tanıştık. Suçluluk duygusuyla da."

"Ne diye suçluluk çekelim ki?" diye sordum, bu söylediğine şaşırarak. Neden çekmem gerektiğini ben biliyordum ama onun sebebi neydi?

"Savaşacak kadar büyük olmadığımız için sanırım," dedi. "Hayatta kalmanın verdiği suçluluk duygusu diyebilirsin."

Bu, benim psikiyatri koğuşunda hiçbir işim olmadığını hissetmeme yol açan bir ifadeydi. Eğer Doktor Allenby suçluluk duygusuna dair en ufak bir fikri olduğunu düşünüyorsa o zaman kendini kandırıyordu. Suçluluk dediğin gecenin bir yarısı seni uyanık tutardı ya da eğer uyumayı başarmışsan rüyalarını zehirlerdi. Suçluluk, mutlu anların hepsinin içine öylece dalar, kulağına keyif almaya hakkın olmadığını fısıldardı. Suçluluk seni sokak sokak takip eder, en alelade anları, yaşanan tüm trajediyi engellemek için bir şeyler yapabilecekken

öylece durmayı seçtiğin günlerin ve saatlerin, oyuncak bebeklerinle oynamayı yeğlediğin vakitlerin ya da orduların ilerleyişini Avrupa haritası üzerinde raptiyelediğin veya genç bir teğmenle flörtleştiğin zamanların hatıralarıyla bölerdi.

Suçluluk duygusu dediğin işte buydu.

Ve kedere gelince... Belki de bu ortak bir duyguydu. Kimsenin tekelinde değildi.

Hastanede neredeyse bir yıla yakın zaman geçirdim ama ilk ayları çok az hatırlıyordum. Sonraları, başlarda konuşmayı kesinlikle reddettiğimi, neredeyse hiçbir şey yemediğimi, ne bir şey okuduğumu ne de diğer hastalarla iletişim kurduğumu, ya yatağımda öylece yatıp tavana baktığımı ya da bahçede bir kuş banyosunun yanına oturup kuşları seyrettiğimi öğrendim. Yine de sonunda bir şekilde dünyadan kaçmayı başardığıma ve yaşlanıp yok olana dek düşüncelerimle baş başa kalabileceğime dair bir memnuniyet duygusu hissettiğimi hatırlıyorum. Henüz kırk yaşında bile olmamama rağmen yeterince hoş bir fikirdi. Sanırım otuz yıldır böyle bir sükûnet arıyor, hayatta kalmaya zorlanırsam medeni toplumdan uzak tutulmamın daha iyi olacağına inanıyordum.

Geriye dönüp baktığımda onlarca yıldır yaklaşmakta olan çöküşün bana uğramasının bu kadar uzun sürmesine inanmak çok güç. Ancak bana geldiğinde bunun sebebi geçmişim değil, bugünüm olacaktı. Ve kardeşimle değil oğlumla ilgiliydi.

*

Hamile olduğumu öğrendiğim andan itibaren berbat bir anne olacağımı biliyordum. Dört ay boyunca yanılıyor olabileceğimi umarak doktora gitmeyi ya da Edgar'a söylemeyi reddettim. Kürtaj yaptırmayı düşündüm, ancak arka sokağın birindeki pis, merdivenaltı bir klinik fikri beni çok korkuttu, ayrıca istenmeyen hamileliğin nasıl sonlandırılacağına dair verilen halk arasında yaygın akıllardan herhangi birini uygulamak için de çok korkaktım.

Bunun yerine düşük yapmak için dualar ettim, ama hayır, vücudum bunun üstesinden gelmeye kararlıymış gibi duruyordu. Sonunda Edgar'a baba olacağını söylemekten başka çarem kalmamıştı ve bunu duyunca tabii ki çok heyecanlandı. Artık kaçınılmaz olanla barışmıştım, ancak çocuğun kız olmasını umuyordum. Doğum başladığı sırada diğer kadınlar gibi çığlıklar atmadım, tabii aslında bu bir oğlan doğurduğum söylenene kadar böyleydi.

Büyüdükçe kardeşime benzemesinden korkuyordum, onun gibi davranmasından ya da bazı özelliklerini almasından. Geçmişi unutmak için o kadar fazla yıl harcamıştım ki kardeşimi hiçbir şekilde hatırlamak istemiyordum.

Edgar'ın annesi Jennifer bize çok yardımcı oldu. Beni pek umursamıyordu ama oğlunu ve torununu seviyordu, benim bu iş için uygun olmadığımı anladığı an, bununla ilgili hiçbir nezaketsizlik göstermeden, hızlı ve verimli şekilde görevi devraldı. Emzirmeyi ve bebeği pusete koyup yürüyüşe çıkarmayı reddettim. Onunla mümkün olduğunca az ilgilenmek istiyor, her şeyi kocam ve kayınvalideme bırakıyordum.

İlk yıllarda çok az benzerlik söz konusuydu, aslına bakılırsa ailenin Fernsby tarafına çekmişti, ancak yedi yaşına bastığında kardeşimle arasında fiziksel olmaktan uzak benzerlikler fark etmeye başladım. Her şeyden önce kitap sevgisi. Kâşiflere olan ilgisi. Evden çıkıp Winterville Court'un arkasında bulunan, o zamanlar bugünkü kadar genişlememiş ağaçlıklı alana koşarak orada neler keşfedebileceğini görme konusundaki kararlılığı.

Caden dokuz yaşına geldiğinde inşaat işçileri arkamızdaki genişletilebilir arazide çalışmaya başladı. Bize aslında olduğumuzdan daha kırsal bir bölgedeymişiz hissi veren sık ağaçlıklı ön sırayı bırakıp ağaçların gerisine de bir tel örgü çektiler. Caden sık sık bu tel örgüye koşup karşıya bakıyor, diğer tarafta gördüklerine hayran kalıyordu. Yıkım ve inşaat araç gereçleri, sarı baretli işçiler ve çok uzaktan bile görünen ceketleri onu tamamen büyülemişti.

İnşaat alanı güvenli olmasına rağmen Caden'ın durmadan oraya gitmesi fikri hoşuma gitmedi. Gürültülü bir yerdi, pisti ve ne zaman lafımı dinlemeyip tel örgünün oraya gitse toz toprak içinde geri dönüyordu. Onu temizlemek için küvete sokmak zorunda kalıyordum. Ona bu konuda ne kadar kızarsam kızayım umursayacak gibi durmuyordu ve ne kadar tehdit edersem edeyim oraya gitmesini engellemeyecekti.

Sonra bir gün, bir anda ortadan kayboluverdi.

Ödevini yaptıktan sonra kaçıp gitmişti; odasına baktığımda nerede olduğundan adım gibi emindim, yine lafımı dinlemediği için sinirlenmiş hâlde bahçeye fırladım. Ancak tel örgünün yakınına geldiğimde ortalıkta görünmüyordu. Adını haykırarak sağa sola koştum ama cevap veren yoktu ve diğer taraftaki, tulumlarının içindeki işçiler bana aklımı yitirmişim gibi bakıyorlardı. Winterville Court'a dönüp polise haber vermek üzereydim ki tel örgünün dibinde bir aralık olduğunu fark ettim; onun yaşındaki bir çocuğun altından sürünerek geçebileceği kadar genişti. Yerden hafifçe kaldırılmıştı ve o an, inşaat alanına girdiğini hemen anladım.

Bir an için dünya etrafımda döndü, bayılacağımı sandım. Annemle babamın yıllar önce kendi tel örgülerinin önünde durup kardeşimin yere yığılmış giysilerini bulduklarında neler hissettiklerini hayal ettim. Annemle babamın kardeşimi kaybettiği gibi ben de Caden'ı kaybettiğimi sanarak çığlık atmaya çalıştım ama ağzımdan hiç ses çıkmadı. Ellerim tel örgüyü yukarı kaldırdı, altından sürünerek geçtim, yüzüm ve kollarım çizildi. Diğer tarafa geçtiğimde bir o yana bir bu yana savrulup oğlumun adını haykırıyordum, adamlar da şaşkınlıkla beni izliyorlardı.

Onu bulmak sadece bir dakika sürdü. İş bittiğinde inşaat alanının neye benzeyeceğini gösteren devasa şemanın ayrıntılarını anlatmaktan büyük bir keyif alıyormuş gibi duran bir ustabaşının yanında duruyordu. Başında bir baret, üstünde de nasıl olduysa kendisine

göre bir ceket vardı. Ona seslenerek yanına koştum, gerginliğimden ürkmüş şekilde bana döndü. İtiraf etmem gerekir, böyle bir şey sadece bir kez yaşanmış olsa da onu öyle sert tokatladım ki yere düştü.

Bundan sonra olanların çoğu benim için tam bir muamma, ama çok geçmeden Edgar çağrıldı, sonra bir doktor geldi ve beni hastaneye götürdüler. Oradan da, birkaç hafta boyunca uyuşturulduğum ve kendime ait bir odada kaldığım başka bir özel birime. Yetmişlerin Londra'sında mı yoksa kırkların Polonya'sında mı yaşadığımın farkına varamıyor, ateşler ve kâbuslar yüzünden zayıf düşüyordum. Her şey birbirine karışmıştı. Caden ve kardeşim kafamın içinde tek kişi olup çıkmıştı. Babam ve Edgar da. Geçmiş ve bugün iç içeydi.

Sonunda üç ay boyunca ailemden kimseyi görmemem gerektiğine karar verildi ve ben sorunlarım konusunda bana rehberlik eden Doktor Allenby'la özel olarak çalıştım. Edgar, kapatıldığım bir yıl boyunca hem o hastanede hem de daha sonra vaktimin çoğunu geçirdiğim bakımevinde beni haftada iki kez ziyaret etti. Annesi ev işlerini üstlendi ve sakince iyileşmem için bana imkân sağladı. Çözülmesi gereken çok mesele vardı. Berlin, şu diğer yer, Paris, Sidney, Londra... Yolları benimkiyle kesişen insanlar. Hayatımın gizemli vahşeti. Nihayet dışarı çıktığımda, içeri girerken olduğum kadından çok farklıydım.

Ama diğerlerinin aksine, en azından ben eve dönebildim.

İKİNCİ KISIM
HARİKULADE İZLER
LONDRA 2022 / SİDNEY 1953

1

Winterville Court'tan en fazla on dakika uzakta, arkasında çok hoş bir bahçesi bulunan Merriweather Arms adında bir bar vardır. Ara sıra sıcak bir öğleden sonra oraya yürüyüp şemsiyelerden birinin altına oturarak kitap okumayı ve birkaç kadeh roze şarap yudumlamayı severim. Evden çıkmak için iyi bir mola yeri sayılır, hem bugünlerde çok uzaklaşmak istemiyorum.

Alt katımdaki can sıkıcı olaylardan birkaç gün sonra kendimi burada buldum. Numaralı güneş gözlüklerimi takmış, şimdi de Elmas Kolye Olayı ile Fransa'yı birbirine katan Marie Antoinette'i okumaya devam ediyordum. Bahçenin üçte biri doluydu ve bir ara kafamı kitaptan kaldırdım, o sırada sahnedeki işleriyle nam salan tanınmış bir aktrisi fark ettim, tam karşısında da bir adam oturuyordu, yakından bakınca onun Alex Darcy-Witt olduğunu anladım. İkili, sohbete dalmıştı ve kadın adamın anlattığı bir şeye gülüyordu. Belki kendisine bakılmasına alıştığından, bunu yapma ihtiyacı hissetse bile bana bakmadı, ama adam bir şeyler sezmiş olacaktı ki bana doğru döndü, işte o an kafamı hemen kitabıma çevirdim. Varlığı beni endişelendiriyordu, kendimi aynı paragrafı üst üste defalarca okurken buldum, kelimeleri zar zor anlıyordum. Garsonun biri içkimi tazelemek isteyip istemediğimi sormaya geldiğinde içimden bir ses hayır deyip bir an önce eve geri dönmemi söylüyordu, ama o ikilinin yanından geçmek istemedim ve bir tane daha sipariş ettim. Garson içkiyi getirdiğinde aktrisin kalkıp, ölçüp biçilmiş bir şekilde el sallamadan önce

Bay Darcy-Witt'i iki yanağından öptüğünü fark ettim; bir zamanlar Émile'e Dietrich'in taklidini yaparken bu şekilde el sallardım. Adam, kadının peşinden gitmedi ve benim masama gelmesi ise sadece birkaç dakika sürdü.

"Pardon," deyince sanki bunca zamandır onun varlığından habersizmişim gibi kafamı kaldırdım. "Böldüğüm için özür dilerim ama sanırım komşuyuz."

"Öyle mi?" diye sordum. "Emin misiniz?"

"Winterville Court daire birde oturuyorum. Galiba siz de üst katımızdasınız. Karım ve çocuğum sizinle tanışmış."

"Ah, evet, tabii," dedim, onu tanımamış gibi görünmek için tüm oyunculuk becerilerimi kullandım.

"Sakıncası yoksa size eşlik edebilir miyim? Hayatta iki şeyden nefret ederim: birayı yarım bırakmak ve yalnız içmek."

Harika bir espri yapmış gibi güldü ve ben hayır diyecek bir mazeret bulamadığımdan karşımdaki sandalyeyi işaret ettim. Üçte ikisi dolu bardağını alıp oturdu.

"Harika bir gün, değil mi?" diye sordu, etrafına bakınıp kocaman gülümseyerek.

"Gayet hoş," dedim, ona katılarak.

"Sanırım birbirimize kendimizi tanıtmalıyız."

Bana bakıyordu, önce benim konuşmamı beklediğini anladım.

"Gretel Fernsby," dedim, elimi uzatarak.

"Alexander Darcy-Witt," diye karşılık verdi, elimi sıkarak; parmaklarımı gereğinden biraz fazla sıkı tutmuştu. "Alex." Yakın planda Richard Gere'la benzerliği azalmıştı.

"Bildiğim kadarıyla film yapımcısısınız," dedim.

"Belamı buldum diyelim, evet," dedi başını sallayarak. "Muhtemelen beni şeyle konuşurken görmüşsünüzdür." Az önce giden aktrisin adını söyledi. "Üzerinde çalıştığım bir filmde büyükanne rolünü oynaması için ikna etmeye çalışıyorum, düşündüğümden daha zorlu

çıktı. Harika bir rol ve müthiş bir kadroyla çalışacak ama o da yaşlı rolü oynamaya başlarsa işinin biteceğinden çekiniyor. Bunun geri dönüşü yok."

"Orasını bilemem tabii," dedim. "Ama onu birkaç kez sahnede izledim. İnanılmaz iyi. Onu tanıdığınız için şanslısınız."

"Evet evet," dedi, birasından bir yudum alarak. "Eh, biraz kendinizden bahsedin Bayan Fernsby. Evlisiniz, değil mi?"

"Evet, öyleyim," dedim. "Gerçi kocam Edgar öleli birkaç sene oluyor."

Biri ne zaman bana soyadımla hitap etmeye kalksa ilk tepkim her zaman bana Gretel diyebileceklerini söylemek olmuştur ama bu kez bunu yapmak istemedim, aramızdaki mesafeyi korumak istiyordum.

"Ne anlatayım?" diye sordum. "Beni büyük büyükanne rolü için düşünüyorsanız ne yazık ki sizi hayal kırıklığına uğratacağım, çünkü rol yapmayı hiç bilmem."

Sanki beni sessizce yargılıyormuş gibiydi.

"Uzun zamandır Winterville Court'ta mı oturuyorsunuz?"

"Yetişkinlik çağımın çoğu burada geçti," dedim, gerçi içimden bir ses onun bunu zaten bildiğini söylüyordu. Öyle sanıyordum ki Madelyn ona söylediğim her şeyi kocasına aktarmıştı.

"Dul bir kadın için yalnızlık zor olmuyor mu?"

"Bazen evet," diye kabul ettim. "Ama bunun apartmanla ilgisi yok, değil mi? Başka bir yerde yaşasaydım da aynısı olurdu."

"Yine de," diye karşılık verdi, uzaklara bakarak. "Tüm bu anılar... Eminim zor oluyordur. Bay Fernsby sizin ruh eşiniz miydi?"

Sorunun gereksiz samimiyetine şaşırdım ve cevaplamayı reddederek ona döndürdüm.

"Neden ki, siz karınızla olan ilişkinizi böyle mi tanımlıyorsunuz Bay Darcy-Witt, ruh eşleri misiniz?"

"Lütfen bana Alex deyin," dedi. "Umarım öyleyizdir. Onunla evlendiğim için çok şanslıyım. Yani nasılsa onunla tanıştınız, o yüzden

anlarsınız. Hayatımda gördüğüm en güzel kadın olduğunu düşünüyorum."

Kaşlarımı çattım, kadına edebileceği en mükemmel iltifat buydu: güzelliğini övmek. Yine de bu beni hiç şaşırtmadı.

"Henry de çok sevimli," dedim. "Siz buraya taşınmadan önce apartmanda küçük bir çocuğun olmasından çekinmiştim, acayip gürültücü olabiliyorlar ama onun sesini neredeyse hiç duymuyorum. Ne kadar terbiyeli."

Alex gülerek başını iki yana salladı. "Daha onu tanımıyorsunuz," dedi. "Fırsatını bulursa tam bir kâbusa dönüşüveriyor."

Evet, oğlanı daha doğru düzgün tanımıyordum, ama adamın dediğinden de şüpheliydim. Henry'nin içine kapanık bir çocuk olduğu gayet belliydi. Utangaç bir oğlan, kitap kurdu ve sessiz bir tip.

"Tesadüfen sizinle karşılaşmama çok sevindim," dedi Alex rahatsız edici bir sessizlikten sonra. "Sanırım geçen gece sizi biraz korkuttuk."

"Neden bahsettiğinizi anlayamadım," dedim. Gerçekten de o akşam gördüklerimi konuşmak istemiyordum.

"Bence biliyorsunuz."

Şarabımı kaldırıp ağız dolusu bir yudum aldım, alkolün bana ihtiyacım olan cesareti vermesini umuyordum. Omzunun üzerinden arkasına baktım. Nasıl olduysa ben fark etmeden bahçenin neredeyse tamamı boşalmış, geriye sadece bizden biraz uzakta oturan dört kişi kalmıştı. Epey gerilmeye başladım.

"Madelyn bazen ufak tefek sinir krizleri geçiriyor," diye devam etti. "Hakkında yanlış bir kanıya kapılmanızı istemem ama birkaç yıldır böyle. Bunun için ilaç kullanıyor tabii ama ben evde olmadığım zaman onları almayı unutuyor. Ya da unuttuğunu söylüyor. Bunu bilerek yapıp yapmadığını anlamak güç. Evde olduğum zamanlarda sabah ilk iş ona ilaçlarını veriyorum ve sonra yuttuğundan emin olmak için ağzını açıp kontrol ediyorum."

Sessizliğimi korudum. Bu, itiraf etmesi olağanüstü bir şeymiş gibi

duruyordu. Ben de yeniden hastaneye yatırıldığımda gündüz, öğlen ve akşam rutinlerinin çok daha iyi hissetmeme yardımcı olacağı söylenmişti ama aslında beni dünyaya eskisinden daha az bağlı hissettirmişti.

"Her neyse, sanırım birkaç gündür ilaçlarını almayı unutmuş," diye devam etti. "Demem o ki, Los Angeles'tan döndüğümde perişan hâldeydi."

"Anlıyorum."

"Şimdi daha iyi."

"Bunu duyduğuma sevindim."

"Geçen seferki gibi bir olay yaşanmasını asla istemem."

Merakımı açık etmemeye çalıştım. Sormak istemedim, kendi kendine anlatmasını bekledim.

"Henry'nin kolu," dedi nihayet. "İki ay önce falandı. Bir film festivaline katılmıştım, o sırada ilaçlarını bırakmış. Geri döndüğümde talihsiz bir olay yaşanmıştı. Sanırım Henry'ye biraz sert davranmış. İstemeden tabii. Kendinde olduğu zamanlarda muhteşem bir annedir. Ve de harika bir eş," diye ekledi bir süre sonra. "Kendinde olduğu zamanlarda."

Bu konuşmanın önce hangi tarafını eşelemem gerektiğini bulamadım. "Oğlanın kolunu mu kırdı?" diye sordum, hem şaşırmış hem de inanamamıştım.

"İsteyerek değil," dedi, öne eğilip masanın üstüne düşen yaprakları eliyle süpürürken. "Dediğim gibi, Henry ufak tefek olabilir ama özellikle ben yokken iyice azıtıyor. Ben etraftayken kendine çekidüzen vermesi gerektiğini biliyor. Sanırım arka arkaya bir dizi olay oldu ve... kayış koptu." Masaya düşen küçük bir dalı alıp kırıverdi. "Çocukların kemikleri kırılgandır Gretel. Ne kadar hassas olduklarını unutuyoruz."

"Öyle mi yapıyoruz?" diye sordum, henüz kendisine böyle bir izin verilmemiş olmasına rağmen adımı öylece kullanması dikkatimi çekmişti.

"Her neyse," dedi, kalan birasını bir dikişte bitirerek. "Sadece açıklamak ve bir daha böyle sorunlar yaşanmayacağına dair sizi temin etmek istedim."

"Dediğim gibi Bay Darcy-Witt," diye karşılık verdim. "Neden bahsettiğinizi bilmiyorum. Apartmana taşındığınızdan beri hiç rahatsız olmadım."

Tekrar gülümsedi ve doğruca gözlerimin içine baktı. "Rol yapamadığını söyleyen biri için, her aktrisin en çok ihtiyaç duyduğu hamur sende fazlasıyla var hayatım."

Bakışlarına karşılık verdim. Sormak zorundaydım.

"Neymiş o?"

"Yalan söyleme becerisi."

2

1952 baharının başında, yirmi bir yaşımdayken, gemiyle Fransa'dan Avustralya'ya uzun bir yolculuk yaptım. Annem üç hafta önce ölmüştü, karaciğeri alkol yüzünden yorgun düşmüş, zihni katlandığı acılar nedeniyle şaşkına dönmüştü. Biletimi onu gömdüğüm gün aldım. Avrupa'dan mümkün olduğunca uzaklaşmak istiyordum ve ne de olsa Antipode Adaları'ndan daha uzak bir yer yoktu.

Paris'te yaşadığımız korkunç olaylardan sonra sokağa atılmıştık, Direniş'in eski üyeleri tek bir kurşun bile harcamaya değmeyeceğimizi söylemişlerdi, biz de birkaç gün içinde Rouen'e doğru kaçtık, tıraşlı kafalarımızı eşarplarımızın altına gizlemiştik. Evlendiğinden beri orada yaşayan Norfolklu bir kadından İngilizce dersi aldım, gitmeyi seçtiğim yerde hayatta kalabilmek için oranın dilini konuşmam gerektiğini biliyordum.

Değerli çok az eşyam vardı ama terzilikten biriktirdiğim parayla *Fairsea*'de bir yolculuğu karşılayabildim, gemide mahremiyet namına neredeyse hiçbir şey yoktu, yine de harika bir macera yaşıyormuşum gibi davrandım. Ara güvertedeki kadınlar çocuklarıyla birlikte geminin bir ucundaki devasa yatakhanelerde uyuyordu, erkeklerse diğer tarafta. Göç zamanıydı ve geminin Southampton'dan yola çıkan yolcularının çoğu İngiliz'di, bazıları krallarının yakın zamandaki ölümü nedeniyle siyah giyinmişti. Savaştan önceki barışın yerini aciz bir ikame gibi alan kemer sıkma politikalarının uygulandığı kasvetli anavatanlarından bıkmışlardı. Onlar da benim gibi günışığına

hasretti ve dünyanın diğer tarafında yeni fırsatlar bulmayı umuyorlardı.

İlk birkaç gün gemiye heyecan ve iyimserlik hâkimdi. İnsanlar birbirleriyle konuşuyor, hızlı ve geçici dostluklar kuruyorlardı, ancak yorgunluğun çökmesi uzun sürmedi ve bu noktada iki aylık yolculuğumuz can sıkıcı gelmeye başladı. Aralarında kadınların da olduğu birkaç kişi görevlilerin güvertelerin altına yaptığı derme çatma hapishanelere girdi ve en az bir düzine kadarı yolculuktan sağ çıkamadığı için kefene sarılıp okyanusa atıldı.

Aşk da vardı tabii, gecenin bir yarısı geminin gizli köşelerinde kaçamak yapan çiftler. Ben böylesi dalaverelerden uzak kalmayı tercih ettim. Masumiyetimi Émile'e vereli altı yıl olmuştu ve o zamandan beri karşılaştığım oğlanlara karşı yalnızca korku ve güvensizlik hissetmiştim. Birkaç kişi bana meyletmiş, ben de birkaç kişiye kapılmıştım ancak gardımın düşmesine asla izin veremezdim. Reddedişlerim, beni soğuk ve mesafeli bulan erkekler arasında da, kendimi gemideki adamlar için fazla iyi bulduğumu düşünen kadınlar arasında da sevilmeyen biri yaptı. Onların bakışlarından ve dedikodularından kaçabileceğim, kendime ait küçücük bir yere hasrettim ama bunun için fazladan para vermek aptalca bir savurganlık olurdu. Yeni Güney Galler'de beni yeni bir hayat bekliyordu ve orada tutunmak istiyorsam paramı saklamam gerekiyordu.

Yine de zamanla Cait Softly adında İrlandalı bir kadınla arkadaş olduk ve egzersiz için güvertede dolaşırken ve yemek yerken birbirimize eşlik etmeye başladık. Cait'i seviyordum. Benden sadece bir yaş büyüktü ve kendini bekâr bir hamile olarak bulunca daha iyi bir yaşam umuduyla İrlanda'dan ayrılmıştı. Bu skandalı öğrenen babası karnına öyle bir tekme atmıştı ki çocuk ölmüştü.

Denizi sevdim. Suyun yakınlarında büyümemiştim ve onu yatıştırıcı buldum. Denizciler yolculuğun hiç de fena geçmediğini, havanın ve dalgaların her zamankinden çok daha sakin olduğunu söyledi-

ler. Cait'in midesi de benimki de güçlüydü, yolcuların çoğunluğunu kırıp geçiren deniz tutmasına yenik düşmemiştik. Yine de fırtınalı gecelerde dalgaların altına çekilme ihtimalinin olduğu zamanlar da vardı, işte o zaman kıyıda epey heybetli duran *Fairsea*, okyanusun sonsuz manzarası içinde önemini tümüyle yitiriyordu. Saçlarım uzun zaman önce uzamış olmasına rağmen kafatasımda hâlâ yaralar vardı ve sıçrayan su canımı acıtıyordu. En azından benimkiler annemin-kilerin aksine eski hâline dönmüştü, annem öldüğü âna kadar gece gündüz eşarp bağlamak zorunda kalmıştı. Güzelliğinin bu tarafına her şeyden çok önem veren bir kadın için bu can sıkıcı bir hatırlatma, sitem ve itham yerine geçti.

Bir akşam korkulukların yanında oturmuş ufukta batan güneşi seyrederken Cait, "Birlikte yaşarız, değil mi?" diye sordu. "Yani yalnız kalmayalım diye, hem ikimiz için de sırtını yaslayacağı bir kız olur."

Bunu düşündüm. Yalnız yaşamayı, başka kimseye güvenmemeyi planlıyordum ama yabancı bir ülkede arkadaşımın olması da fena fikir değil gibiydi.

"Ayrıca böyle daha ucuza gelir," diye ekledi. "Tek ihtiyacımız bir yatak odası, akşamları sohbet etmek için oturacağımız bir yer ve ufak bir mutfak."

"Tamam," diye kabul ettim. "Orada ne yapacağını düşündün mü?" diye sordum. "Yani para kazanmak için."

"Hiçbir fikrim yok," dedi esintiye karşı gülerek. "Senin elinden bir iş gelir mi? Ben biraz şarkı söyleyebiliyorum, bir de içki koyabiliyorum. Sanırım barda çalışmak isterim. Oradaki o sosyallik... Babamın bir barı vardı, uğursuz yaşlı piç kurusu daha paspas tutabildiğim zamandan beri bana orayı temizletirdi."

"Dikiş dikebiliyorum," dedim ona. "Hepsi bu."

"İllaki bir terziye ihtiyaç olur," dedi kafasını sallayarak. "Hiçbir zaman gözden düşmeyecek işler vardır, dünya yansa bile onlar devam eder ve terzilik de bunlardan biri. Müteahhitlik de öyle."

Söylediğine gülümsedim. Elbisesinin cebinden bir pipo çıkarıp yaktı. Bunu ilk gördüğümde şaşkına dönmüştüm ama şimdi epey hoşuma gitti, gül, karanfil ve tarçının büyüleyici kokusunu sevdim.

"İster misin?" diye sordu, piponun sapını bana uzatmadan önce fazladan birkaç nefes alarak.

"Hayır, ama teşekkürler."

"Güç verir."

Yanımızdan birkaç genç adam geçti, içlerinden biri bize bakıp ıslık çalınca Cait onları azarlayarak gönderdi. Pek emin değildim. Gemideki erkeklerle sık sık sohbet eder, onlar da yanında dolanıp dururlardı, ne de olsa eğer ben güzelsem Cait harikuladeydi. Boyu neredeyse bir seksen, vücudu da posterlerde boy gösteren kızlarınki gibiydi. Basmakalıp görünüşlere meydan okuyan uzun, kalın telli saçları kızıl değil siyahtı ve burada yıkanmak için fazla fırsatımız olmasa da hep pırıl pırıldı.

"Oraya gidince kendine bir koca arayacak mısın?" diye sordu başka bir akşam, kafamı iki yana sallayarak karşılık verdim.

"Hayır," dedim, elimden gelen en iyi Greta Garbo taklidiyle. "*I vant to be alone.*"

"Erkekler şeytanın ta kendisidir," dedi piposundan çektiği nefesi üfleyerek. "Onlara ihtiyacım yok."

"Peki ya şu adam..."

Boş karnına baktım.

"Sefilin biriydi," dedi. "İşe yaramazın teki. Onun bana yaklaşmasına nasıl izin verdim, bu benim için bile bir muamma. Yoo, bu arkadaşlarla işim yok. Biz ikimiz kız kurusu olarak kalacağız, değil mi?"

Ona gülümseyerek karşılık versem de kafamdaki çağrışımı umurumda değildi. Erkeklere hiç güvenmesem de hâlâ âşık olmayı ve evlenmeyi arzuluyordum. Bunu değil Cait'e, kendime bile zar zor

itiraf edebildim, ama geceleri uyuyakaldığımda beni kollarına alacak ve bana sonsuza dek bakacağını söyleyen Avustralyalı bir adamı düşlüyordum. Ve ben de onunla ilgilenecektim, kim olduğumu ya da ne yaptığımı umursamadığını söyleyecekti, çünkü önemli olan geçmiş değil gelecekti.

"Ee, söyleyecek misin?" diye sordu Cait son akşamımızda. Mürettebat yolcuların arasına karışmış, kalan son şarap kasası da açılmıştı.

"Neyi?" dedim.

"Sakladığın her neyse onu. Bir sırrın olduğunu biliyorum. En başından beri. Bana güvenebileceğini biliyorsun. Seni yargılamam. Ben de sütten çıkmış ak kaşık sayılmam."

"Neden bahsettiğini anlamıyorum," dedim. Acaba şu diğer yerin utancını tenimde o kadar mı açık ediyordum?

"Gayet iyi anlıyorsun, o yüzden bana yalan söyleme. Önemli değil. İstemiyorsan söylemek zorunda değilsin tabii. Günün birinde nasılsa anlatırsın, muhtemelen ikimizin de kafası kıyak olduğunda. O zaman ben de sana benimkini anlatırım."

"Bir sırrın mı var?"

"Tabii ki."

"Anlatsana."

"Hiç şansın yok küçükhanım. Ama eğer şanslıysan belki başka bir gün."

Fairsea, Watsons Körfezi'ni dolanıp kayalık yarımadanın yanından geçtiği sabah, Yeni Güney Galler valisinin karısının bir zamanlar cezalarını çekmek üzere nakledilen mahkûmların gelişini izlediği noktada el ele tutuşarak durduk. Onların aksine biz tutsak değildik elbette. Bizler özgür bireylerdik. Ancak gemideki binlerce, hatta daha fazla ruhu düşününce hepimizin bu kadar uzaktaki bir yeri tercih etmiş olmasına şaşmamak mümkün değildi, öyle büyük günahlar işlemiştik ki hepsinden ancak bu mesafede arınabilirdik.

Gemi nihayet demir attığında, yolcular ve mürettebat büyük bir coşkuyla bağırıp çağırırken ben aradığım bağışlanmayı bu genç kıtada gerçekten bulup bulamayacağımı soruyordum kendime. Aklımın bir köşesinde, bağışlanmak için 10.000 milden fazlasına ihtiyacım olduğunu düşünüyordum.

3

"Adı Sonbahar Vadisi," dedi Caden, emeklilik kompleksinin broşürünü uzatarak. Hızlıca gözden geçirdim. Sayfaların hepsi göz alıcı yaşlıların fotoğraflarıyla doluydu, sanki tüm yaşamları bu düşler diyarına uzanan yolculuğun önsözüymüş gibi sevinçten neredeyse histerik biçimde memnun görünüyorlardı. "Kitap kulüpleri ve dikiş grupları var. Sonra film geceleri..."

"Kış Vadisi deseler daha iyi olmaz mıydı?" diye sordum, kafamı kaldırıp ona bakarak. "Burada yaşayanlar, sadece gecenin bastırdığını fark etmek yerine aynı zamanda tabiri caizse mecazi yıllarının da sonuna geliyorlar."

"Sanırım böylesi fazla kasvetli olurdu," diye karşılık verdi. "Güzel görünüyor, değil mi?"

"Buraya taşınmayı mı düşünüyorsun?" diye sordum. "Böyle bir yere gitmek için henüz çok gençsin, daha altmış bir yaşındasın, ama tabii ille de gitmem gerekiyor diyorsan orası ayrı. Sen dikiş dikmeyi seviyor muydun?"

Gülümsedi. "Ha ha," diye karşılık verdi. "Bunu düşüneceğini söylemiştin anne."

Broşürü ona geri verdim ve çaylarımızı tazeledim. "Düşündüm de," dedim. "Ve bunun bana göre olmadığına karar verdim."

"Eleanor'un amcası emekliliğinde Sonbahar Vadisi'ne yerleşti," diye devam etti. "Şimdiye dek verdiği en iyi karar olduğunu söylüyor."

"Hayret, nasıl oldu da beni ikna etmesi için onu getirmedin?"

"İstesem de getiremem. Öldü."

"Eh, işte görüyorsun," dedim, tekrar sandalyeme oturarak, zafer kazanmış gibiydim. "Er ya da geç hepimiz öleceğiz, ama böyle yerlerde insanlar nalları hemencecik dikiveriyor. Hayır, üzgünüm Caden. Kararımı verdim ve dönüp dolaşıp bunu konuşmak istemiyorum. Winterville Court'tan ayrılmayacağım, konu kapanmıştır. Ayrıca bunu Oberon Hargrave'le konuşmanı da hiç doğru bulmadım. Kendi meselelerimi kendime saklamayı tercih ederim."

Masum görünmek için elinden geleni yapmaya çalıştı. "Neden bahsettiğini..."

"Hadi ama, gayet iyi biliyorsun, bırak şu masum ayaklarını. Seni doğduğundan beri tanıyorum, beni kandıramazsın. Siz ikiniz, işbirliği yaparak iki yaşlı kadını evlerinden çıkmaya zorluyorsunuz ve ben buna izin vermeyeceğim. Günün birinde tamamen iş göremez hâle gelirsem ya da Thatcher'ın yeniden başbakan olması gerektiğini falan söylersem, ancak o zaman gelip beni götürmeleri için beyaz önlüklü adamları çağırabilirsin. Ne var ki o zamana kadar burada kalacağım, konu kapanmıştır."

Herhangi bir konuda karar vermişsem bunu asla değiştirmeyeceğimi bilecek kadar iyi tanıyordu beni.

"Şimdi, şu işinle alakalı sıkıntılarına gelirsek," diye devam ettim. "Bunu da düşündüm ve yatırım yapmak istediğime karar verdim."

"Öyle mi?" diye sordu, yüzü aydınlanmıştı. "Ne kadar?"

"Caden senin bu yanını çok seviyorum," dedim. "Gereksiz yere lafı uzatmıyorsun. Hemen sadede geliyorsun."

"Kusura bakma, şey..."

"Tamam tamam. Takılıyorum." Aslında pek öyle değildi, tam anlamıyla yüzsüzleşmişti. "Bir ila on arasında sıralaman gerekse ne kadarlık zorluk çekiyorsun? Lütfen dürüst ol, açgözlülük yapma."

Cevap vermeden önce uzun uzadıya düşündü. "Tertemiz bir altı diyebilirim," dedi. "Ancak derhâl çok ciddi değişiklikler yapmazsam bir anda sekize dönüşebilecek bir altı."

Başımı salladım, sonra çalışma masama ilerleyip üst çekmecesinden çek defterimi aldım. Pencereden sokağa bakarken Heidi'nin Madelyn Darcy-Witt'le koyu bir sohbete daldığını gördüm, keşke ne konuştuklarını duyabilseydim. Dikkatlice onları izlerken beni fark etmemelerini umdum, derken Madelyn başını geri savurarak kahkaha attı, oysa Heidi öyle ince espriler yapabilen biri değildi. Masaya oturup çeki doldurmadan önce beni müdanasız bir sabırsızlıkla izleyen oğluma baktım.

"Yüz bin pound yeterli olur herhâlde?" dedim, kalemin kapağını açarken. "İşini görür mü?" Yüzünde rahatlamayla karışık hayal kırıklığı vardı, belki daha azını beklemişti ya da daha çoğunu. Ama hatırı sayılır bir miktar olduğu açıktı. Oturduğum daireyi saymazsak malvarlığımın onda biri.

"Çok cömertsin," dedi. "Bu beni epey rahatlatacak. Sana kesinlikle geri ödeyeceğim, elime para..."

Rakamları yazıp imzamı atarken, "Gerek yok," dedim. "Nasılsa zamanla her şey sana kalacak, şimdilik buna avans diyelim, olur mu? Ancak, sana verebileceğim tek şey bu Caden, anlıyor musun? Evet, bir birikimim var ama sana verdiğim miktar büyük bir gedik açıyor. O yüzden akıllıca kullan."

Çeki ona uzatırken utanmış görünme lütfunda bulundu. İşin aslı o yaşta bir adamın annesinden para istemesi utanç verici olmalı. Ardından ben de koltuğuma geri döndüm.

"Pekâlâ," dedim nihayet, haksız kazancını kıvırıp cüzdanına tıkarken. "Sanırım düğün planı hâlâ devam ediyor."

"Ah, evet," diye karşılık verdi. "Ama öyle büyük bir şey yapmamaya karar verdik. Abartıya gerek yok. Sadece aile ve birkaç yakın arkadaş."

"Çok mantıklı," dedim onaylayarak. Caden'ın geçmiş düğünleri, ne kadar başarılı olduğunu bu şekilde kanıtlamaya çalışıyormuşçasına her zaman biraz fazla gösterişli olmuştu. Ama durum gerçekten de söylediği gibi kritikse o zaman müsrifliği göze alamazdı.

"Altı hafta sonra yapmayı planlıyoruz," diye ekledi. "Evlendirme dairesinde. Sana haber vereceğim. Bu kez gelirsin, değil mi?"

"Hadi ama," dedim, "sadece birini kaçırdım."

Başını salladı ve gözleri gözlerimle buluştuğunda ikimiz de engel olamayıp kahkahayı patlattık. Cebimden mendil çıkarıp gözyaşlarımı silene dek bir dakika boyunca güldük.

Ona takıldığım ve onun da bundan keyif alıyormuş gibi göründüğü anlarda biraz olsun yakınlaşırdık.

"Yaşlı cadı seni," dedi, başını iki yana sallayarak, ben de öyle olduğumu kabul ettim. Derin bir iç çekerek odada göz gezdirdi. Acaba para işi bittiğine göre ne kadar daha kalması gerektiğini mi hesaplıyordu? "Bu arada, sormayı unuttum," dedi. "Yeni komşuların nasıl?"

"Tuhaf tipler," dedim. "Kadın kafası hep dumanlıymış gibi, adam da kabadayıya benziyor. Belki de çalıştığı ortamdan kaynaklanıyordur. Bu karanlık film yapımcıları hakkında yazılmış hikâyeleri biliyorsundur. Çalışanlarını nasıl baskı altına aldıklarını ve genç aktrisleri nasıl taciz ettiklerini falan... Belki ailelerine de aynı şekilde saygısızca davranıyorlardır."

"Peki, ya çocuk?"

"Sessiz. Onu sevdim."

"Güzel. Oğlan çocuklarıyla aran pek iyi değildir."

Ona şöyle bir baktım ama beni incitmek niyetindeymiş gibi durmuyordu. Yine de bunu nasıl söyleyebildiğini anlıyordum. Sonuçta mükemmel bir anne olduğumu ikimiz de iddia edemezdik ve arkadaşları annesinin tımarhane dedikleri yere tıkıldığını öğrendiklerinde, nasıl da zorbalığa maruz kaldığının farkındaydım.

Daha sonra veda ederken yanağıma bir öpücük kondurup yardımımdan dolayı tekrar teşekkür etti.

"Rica ederim," dedim. "Ama Oberon'la konuşmak için telefonu yerinden kaldırdığını dahi duyarsam çeki iptal ederim. O yüzden akıllı ol."

"Aman anne," dedi, bana göz kırpıp gülümseyerek. "Bunun için çok geç olur. Birkaç saate çeki bozdurup parayı hesabıma aktaracağım." Sonra da kendi çapındaki bir adamın sıçrayabileceği bir zarafetle merdivenlerden hoplaya zıplaya indi, tekrar içeri girerken gülümsüyordum. Gerçek şu ki, oğlan çocuklarıyla anlaşamamam üzerine söyledikleri olmasaydı yıllar içindeki en dostane karşılaşmamız sayılabilirdi.

4

Daha önce sadece Kuzey Avrupa'da yaşadığım için Sidney'deki hava sıcaklığının ne kadar bunaltıcı olabileceği konusunda hazırlıksızdım. Hâliyle solgun tenim hemen yandı, yaralı kafa derim sızladıkça sızladı ve birkaç hafta boyunca öyle yorgundum ki öğleden sonraları nerede olursam olayım uyuyakalıyor, sonra da geceleyin uykuya dalmakta zorlanıyordum.

Cait ve ben, limanın yakınındaki Kent Caddesi'nde, üst katta verandası olan Queensland tarzı ahşap bir evde kalacak yer bulduk. Alt katta, esnaf kıyafetlerini üstlerine geçirip her sabah erkenden evden çıkan ve sonra gecenin bir yarısı sarhoş hâlde dönen üç bekâr erkek kardeş oturuyordu. İlk başta Cait'le beni rahatsız edebileceklerini düşünüp endişelendim, ama aslında varlığımız umurlarında bile değildi, tabii yanlarında bir koca ya da baba koruması olmadan dolaşma cesareti gösteren kadınları küçümsediklerini her fırsatta hissettirmelerini saymazsak.

İş imkânı boldu ve kendimi bir anda George Caddesi'nin kuzey ucundaki bir kadın giyim mağazasında Bayan Brilliant adında, benden yirmi yaş kadar büyük bir kadının yanında çalışırken buldum. Mağaza, vaftiz ismini bir türlü öğrenemediğim bu kadına annesinden miras kalmıştı; bana bunu söylediğinde aklıma Émile ve ona kalan tuhafiyeci geldi, onu aklımdan, geldiği gibi hızla çıkarmaya çalıştım. Bu iş bana teklif edildiğinde basit bir tezgâhtar olduğumu düşündüm. Annemin her zaman hor gördüğü şeye dönüşmüştüm.

Bayan Brilliant'ın sıradan halkla çalışmaya uygun olmadığını hissetmiştim. Müşteri kitlemizin çoğunluğunu yılda sadece birkaç kez yeni bir etek, bluz ya da nadiren de olsa stoklarımızda bulundurduğumuz naylon çoraplardan satın alan, çalışan sıradan kadınların oluşturmasından nefret ediyordu. Zengin kadınların alışveriş yaptığı Sidney'deki büyük mağazaları ve müşteri diye esas bu hanımları tercih etmesi gerektiğine dair hikâyelerle beni ve diğer çalışanları eğlendirmesi, onun tutkusunu gösteriyordu.

Aborjin bir kadının dükkândan içeri adım attığı pek görülmezdi, yine de ara sıra başımıza gelirdi. Bazen de siyahiler, Samoa Adası ya da Papua Yeni Gine'den gelen göçmenler. Bayan Brilliant onlara *bitli yamyamlar* derdi ve içlerinden biri dükkâna girdiğinde kükrercesine ne istediklerini sorar ve bir şey çalmaya kalkarlarsa onları kodese postalayacağını söylerdi. İş, paralarını almaya gelince buna itiraz etmezdi tabii ama kabul ederken eline hep bir çift ipek eldiven geçirirdi. Müşteri dükkândan çıktığında da parayı kasaya koymak yerine kâğıt ve demir paraları bana uzatır, doğrudan hesabına yatırmam için beni bankaya gönderirdi.

Ben Bayan Brilliant'ın yanındaki hayatıma katlanırken Cait hayran olduğu bir iş buldu. Limanın ucunda, Bennelong Point Burnu manzarası önüne serili, Fortune of War adındaki bir barda çalışıyordu, burası ben Avustralya'dan ayrıldıktan çok sonra opera binasının inşa edileceği yerdi. Etrafı açık bir mekândı ve iç kısmından uzanan barının her iki tarafına yerleştirilmiş yüksek tabureler vardı. Erkekler iş çıkışı burada toplanır, buz gibi biraları art arda mideye indirirken denizden esen serin esintinin tadını çıkarırlardı. Arka tarafa doğru genç adamların kur yaptıkları kadınları götürdükleri yarım düzine masası olan küçük bir oda bulunuyordu. Uzun çalışma saatlerine rağmen Cait burayı seviyordu ve kısa sürede gediklilerin gözdesi olup çıkmıştı, bunun sebebi sadece güzelliği değil, ağzının iyi laf yapması ve gelen herkesi hoş tutmasıydı. Çalışma saatlerimizin farklı olması

ikimizin de işine geliyordu, ben akşamları özgürlüğüme kavuşurken ona da sabahları biraz mahremiyet sağlanmış oluyordu. Her koşulda müthiş bir anlaşmaydı.

Ara sıra arkadaşa ihtiyaç duyduğumda işten çıkıp barda oturur, birkaç kadeh içki içerdim, hatta bazen patronlardan birkaçıyla sohbet ettiğim de olurdu. Liman Köprüsü'nü inşa edenlerden biri olduğunu iddia eden ve bana göz koyduğu her hâlinden belli Quaresby adında yaşlı bir adam sık sık hemen yanımdaki sandalyeye oturur, bir elini bacağıma koymaya yeltenirken bana canım, hayatım diye seslenirdi, bense ilgisiyle işimin olmayacağını açıkça belirtirdim. Bir keresinde kadınlar tuvaletinden çıktığımda beni dışarıda bekliyordu, bana vermesi gereken önemli bir şey olduğunu söyleyip beni kapıdan içeri itmeye çalıştı, ama ben onu reddedip duvara doğru ittim, kafasını duvara asılı tablonun köşesine çarptı. Bu olaydan sonra koskoca bir ay boyunca beni görmezden gelip rahat bıraktı, ta ki yeniden dost canlısı bir tavır takınıp sanki arada istenmeyen hiçbir şey yaşanmamış gibi davranıncaya kadar.

Oradaki sekizinci ayım falan olmalıydı, yine barda olduğum bir akşam her zamanki yerimde oturuyordum, Cait bana bir zarf uzattı, kiranın ona düşen kısmıydı bu; eve dönerken ev sahibine vermeyi düşünüyordum. Barın karşı tarafında taba rengi kovboy şapkası takmış bir adam, onun yanında da yedi yaşlarında bir oğlan vardı. Oğlu olmalı, diye düşündüm. Onları daha önce de burada görmüştüm. Cait'in söylediğine göre adam iş çıkışı yanında oğlanla birlikte sık sık uğruyordu. Çocuk portakal suyu içiyor ve görünüşe göre yetişkinlerle birlikte barda oturmayı seviyordu. Kendi paramı zarfın içine koyarken barın küçük odaya açılan tarafından başka bir adamın sesini duydum.

"Bir James Boag's daha lütfen," dedi.

"Geliyor," diye karşılık verdi Cait, sonra da yanımdan uzaklaşıp

adama bira koymak için musluğun yanına gitti. Neden bilmiyorum ama her bir hücrem birden alarma geçmişti.

"Bugün hava çok sıcak, değil mi?" diye devam etti adam dost canlısı bir sesle, Cait de o sırada bardağı doldurup neşeyle ona döndü.

"Hafta sonu daha da sıcak olacakmış. Her yer hamam gibi olacak. Başka bir isteğin var mı hayatım?"

"Hayır, teşekkürler," diye karşılık verdi adam.

"Biranın tadı nasıl?" diye sordu oğlan ve adam ona cevap vermeden önce bir anlığına tereddüt etti.

"Tadına baktırırdım," dedi, "ama baban bunu istemeyebilir."

"Bana göre hava hoş," dedi diğer adam. "Midesini bozmak istiyorsa keyfi bilir."

"Eh, madem öyle ufaklık," diye karşılık verdi öteki, "çek bir yudum."

Şu *ufaklık* deyişi... Midem kasıldı, kendime gelmek için tezgâhın kenarına tutundum. Arkamı dönmek istedim ama buna cesaret edemedim, onun yerine gözlerimi ayakkabılarıma diktim. Adam aksanını gizlemek için elinden geleni yapıyordu ama gerisindeki o Alman tınısını duyabiliyordum. Cait biranın parasını alıp geri döndüğünde yüzümün hâlinden endişelenmiş gibiydi.

"Gretel?" Sesi endişeyle yükseliyordu. "Neyin var? Hayalet görmüş gibisin."

Ancak o zaman cesaret edip barın karşı tarafına bakabildim. Adam gitmişti, arkadaki küçük odaya geri dönmüştü ve oturduğum yerden onu göremiyordum. Yine de sanki üstünde bir delik açıp diğer taraftaki yüzü tanıyabilecekmişim gibi aramızdaki ahşap doğramaya baktım.

"Gretel?" dedi tekrar. "Neyin var güzelim? Su içmek ister misin? Bekle de getireyim."

Az sonra buzlu su dolu bir bardakla döndü, kafama diktim.

"İyiyim," dedim, sözcükler boğazıma takılıyordu. "Bir şey... bir şey sanki üstüme üstüme geldi."

"Karabasan gibi bir şey mi?" diye sordu, sesini biraz alçaltarak.

"Evet, onun gibi bir şey."

"Eh, sıcak da hiç yardımcı olmuyor," dedi, yüzünde hakiki bir endişeyle bana bakarken. Ateşim olup olmadığını anlamak için elini uzatıp alnıma koydu, geri çekildim. Dokunulmaktan hoşlanmıyordum.

"Umarım hastalanmıyorsundur," dedi. "Belki de eve gidip uzansan daha iyi olur."

Başımı sallayıp zar zor ayaklandım. "Evet, haklısın," dedim. "Merak etme, iyiyim ben."

O sırada Cait'i tekrar çağırdılar, müşterileriyle ilgilenmeye dönmeden önce bana bir kez daha şöyle bir baktı. Eşyalarımı toplayıp dışarı çıkmaya hazırlanırken emin olmadan eve dönemeyeceğimi biliyordum. Kendi kendime bunun mümkün olamayacağını söyleyip duruyordum. Ne de olsa Avrupa'dan, Polonya'dan kilometrelerce uzaktaydık. O olamazdı. Ama o ses... Onu çok iyi tanıyordum. Kimsenin beni görmediğini umarak sessizce arka odaya doğru ilerledim ve kapının gölgesinde durdum, sırtı bana dönük biçimde masalardan birine oturmuş adamı görene kadar etrafa bakındım; gür sarı saçları güzelce taranmıştı, takım elbisesi yepyeniydi. Birasını yudumlarken bir yandan da gazetesini okuyor ve en azından şimdilik varlığımdan haberdar görünmüyordu.

Derken kafasını kaldırıp hafifçe döndürdü, tam olarak arkasına bakacak kadar değil, yüzünü yandan az da olsa gösterecek kadar. Birilerinin onu gözetlediğini biliyorduysa kendisini göstermeye niyeti yoktu. Öylece hareket etmeden duruyordu, bana gelince neredeyse nefes alamaz hâldeydim. Etraf insanlar ve muhabbetle çevrili olsa da bir anlığına sanki orada bir tek biz varmışız gibi geldi. Olduğu gibi durmaya devam etti, gözlerimi üzerinde hissedebildiğinden artık

kesinlikle emindim. Ama yine de arkasına dönmedi. Nihayet daha fazla dayanamadım, döndüm ve sokağa çıktım.

Elbette tamamen emin olamazdım. Sadece sesini duymuş ve suratının yan tarafını görmüştüm, yine de içten içe kesinlikle o olduğunu biliyordum.

5

Kapımın telaşla çalışı beni şaşırttı, sandalyemde birden doğruldum. Televizyonda eski bir film izliyordum ama epey kasvetli çıkmıştı, ben de uyuklamaya koyulmuştum. Ne var ki kapının gürültüyle yumruklanması beni uyandırdı; karşımda, evindeki yeni bir sorun sebebiyle kafası karışmış bir Heidi bulacağımı düşünüyordum. Oysa şaşırtıcı bir şekilde kapıda karşı komşum değil, alt katımdaki duruyordu.

"Madelyn," dedim, onu baştan aşağıya süzerek, sanki uykudan yeni kalkmış olan ben değildim de oydu. Saçları darmadağınıktı, gözleri odaklanmakta güçlük çekiyordu ve gözkapaklarının altında rimel izi vardı. Perişan durumdaydı. "Her şey yolunda mı?"

"Onu unuttum," diye karşılık verdi, sözcükleri yutuyordu. "Henry'yi unuttum." Belli ki içmişti, saatime baktım, üçe on vardı. Acaba içmeye ne zaman başlamıştı?

"Canım," dedim, geri çekilerek. "İçeri gelmek ister misin? Sana bir kahve yapayım mı?"

"Henry'yi unuttum," dedi tekrar. "Onu tamamen unuttum." Omuz silkti, hafifçe güldü, sonra da eliyle ağzını kapattı. "Benim dünyanın en berbat annesi olduğumu düşünüyorsundur."

"Böyle bir şey düşünmüyorum," dedim, neden bahsettiğinden tam anlamıyla emin değildim. "Onu unuttun mu? Ne demek istiyorsun?"

Merdivenlerden yukarı, Winterville Court'un birbirlerini sinir etmek için yazan ödüllü bir roman yazarı ile mühim bir edebiyat eleş-

tirmeninin karşılıklı oturdukları en üst katına bakıp, "Okul," dedi. "Üçte çıkıyor. Asla yetişemem. Kendimi iyi hissetmiyorum Gretel. Yatağa dönmem gerek."

"Ah canım," diye karşılık verdim, beni buna ne diye dâhil ettiğinden emin değildim, ama sesimi çıkarmasam da uyumanın ona iyi geleceği konusunda hemfikirdim. "Anahtarı var mı? İçeri giremez diye mi endişeleniyorsun? Ona göz kulak olabilirim, eğer..."

"Onu okuldan alabilir misin?" dedi. "Tek başına eve gelmesine izin vermiyoruz. Daha çok küçük. Birileri onu kaçırabilir."

Ona baktım. Çocuğu eve getirme sorumluluğunu bana yüklemek istemesi inanılmazdı. Sonuçta onun büyükannesi falan değildim. Kriz anlarında arayabileceği bir arkadaşı ya da ailesi yok muydu?

"Kocan," dedim. "Bay Darcy-Witt. Nerede o?"

Gözlerini devirdi. "Kimbilir nerede? Herhâlde bir otelin süitindedir. Aktris seçiyordur." Son kelimeyi söylerken parmaklarıyla havada tırnak işareti yapmıştı. Kaşlarımı çattım. Böyle olayların kökünün birkaç yıl önce tamamen kuruduğunu sanıyordum.

"Peki ona ulaşamıyor musun?" diye sordum. "Cep telefonu yok mu?"

"Hayır," dedi, iyice endişelenmişti. "Yani, evet, tabii ki var, ama hayır, onu arayamam. Gün içinde ona rahatsızlık vermemden nefret eder. Hem zaten onu unuttuğumu öğrenirse beni öldürür." Başını iki yana salladı, kendine kızıyormuş gibi bir hâli vardı. "Henry'yi yani. Alex'i değil. Kusura bakma, saçmalıyorum."

"Canım ben doksan bir yaşındayım," dedim, işin içinden çıkabilmek için yaşımı kullanmama şaşırmıştım. "Küçük bir çocuğu aramak için Londra sokaklarında dolaşmamı bekleyemezsin. Arayabileceğin başka birileri olmalı."

"Kimse yok," dedi, kontrolünü yeniden ele almak ister gibi burnundan derin bir nefes çekti. "Gördüğün gibi, arkadaşlarımın olmasına izin verilmiyor," diye ekledi, sonra yine gülmeye başladı. "Bir

zamanlar arkadaşlarım vardı tabii. Hem de bir sürü. Kadınlar, erkekler. Ama onların yolumuza çıktıklarını söyledi, beni kıskandıklarını, arkamdan konuştuklarını. Bana kin güttüklerini söyledi. Seni birileri hiç kıskandı mı Gretel?"

"Hatırladığım kadarıyla hayır," dedim. "Hiçbir zaman başkalarının kıskandığı bir kadın olmadım."

"Eminim gençken epey güzeldin," dedi, beni baştan aşağı süzerek. Gülümsüyordu, bir an için öylece yere yığılacağını sandım. "Bunu yüzünden anlayabiliyorum. Bu kadar yaşlı birine göre müthiş bir cildin var." Kaşlarını çattı, parmaklarından birini dudaklarına götürdü ve yüzü şaşkınlıkla büzüldü. "Ben buraya niçin gelmiştim?" diye sordu. "Tamamen unuttum."

"Henry," diye hatırlattım. "Okuldan alınması gerekiyor."

"Hassiktir, evet!" dedi, kullandığı kelime beni biraz ürkütmüştü. Sesini yükseltmiş ve epey bir bağırmıştı, koridorun karşı tarafında Heidi'nin dairesinin kapısı açıldı ve kadın kafasını dışarı çıkardı.

"Neler oluyor?" diye sordu. Kafasında kimbilir niye, Noel'e özgü şu meşhur oyuncakların paketlerini andıran kırmızı kâğıttan bir şapka vardı. Noel aylar önce geçip gitmişti.

"Yok bir şey Heidi," dedim, elimi sallayıp onu uzakta tutmak isteyerek. "Sen içeri gir. Yok yere yaygara kopacak."

"Bu kim?" diye sordu ve Madelyn öfkeyle arkasını döndü.

"Gretel'in dediğini duymadın mı?" diye çıkıştı. "İçeri dön ve işine bak dedi."

Gözlerimi şöyle bir kapattım. Tabii ki ona bundan bahsetmemiştim ama yüzündeki ifadeden anlaşıldığı kadarıyla Heidi, benim meseleyi bildiğime inanıyordu ve kırılmış bir hâlde evine döndü. Onu daha sonra ararım, diye geçirdim içimden ve o zaman tüm bunları unutmuş olmasını umdum. Hastalığının iyi yanı, ara sıra karşılaştığı saygısızlıkları anımsamamasıydı.

"Her şeye burnunu sokan insanlara katlanamıyorum," dedi Ma-

delyn, yeniden bana dönerek. "Pekâlâ. Onu benim için okuldan alabilir misin Gretel?" diye sordu. "Ben yapabileceğimi sanmıyorum. Hiç hâlim yok. Eğer bunu yapmazsan orada bir başına kalıp korkacak."

İçimi çektim. Gerçekten de bu kadarı çok fazlaydı, ancak yapabileceğim bir şey de yoktu. Zavallı çocuğu günün geri kalanında orada öylece oturup annesini beklesin diye bırakamazdım. Gazetelerde yazanları düşününce, dışarıda bir çocuğu iğrenç amaçları için kapıp götürmek isteyen her türden tehlikenin bulunduğu ortadaydı.

"Peki," dedim, derin bir iç çekerek. "Hangi okula gidiyor?"

Bana okulun adını söyledi, ben de adresiyle birlikte adı bir kâğıda not ettim. Çok uzak sayılmazdı, ama yürümeye niyetim yoktu, hele ki şöminemin üstündeki saat üçü çalmış ve çocuklar çoktan dışarı çıkmaya başlamışken.

"Çok naziksin," dedi Madelyn, geri dönüp merdivenlerden inerken. Tırabzana dikkatlice tutunmuştu, düşmemesini umarak onu izledim.

"Belki ona akşam yemeği de yediririm," dedim, arkasından seslenerek. "Seni bu hâlde görmesini istemezsin herhâlde, değil mi?"

"Evet evet," dedi, ardına bakmadan. "Çok düşüncelisin. Sanırım biraz kestireceğim. Ne gündü ama."

Eve döndüm, ayakkabılarımı, ceketimi, çantamı aldım ve aynada kendime şöyle bir baktım. Onu almaya benim geldiğimi görünce zavallı talihsiz çocuğun ne düşüneceğine dair en ufak bir fikrim yoktu, bunun için ikna edici bir açıklama bulmam gerekiyordu.

Gelen ilk taksiye atlamak üzere Winterville Court'tan dışarı çıktığımda Madelyn'in evinin kapısı bir kez daha açıldı ve kadın fırlayarak dışarı çıktı, öyle ki neredeyse beni devirecekti. Kendine çoktan bir kadeh daha şarap koymuştu ve döküldü dökülecekti.

Koluma yapışıp, "Ona söyleme," diye fısıldadı, yüzündeki ifade tüyler ürperticiydi. Birini en son ne zaman bu kadar korkmuş gördüğümü hatırlamıyordum. "Ona söylemeyeceğine söz ver."

"Söylemem," dedim öfkeyle, onu üstümden silkmeye çalışarak. "Kurtulamadığın bir randevun olduğunu söylerim. Bana inanacaktır. O yaştaki çocuklar kendilerine söylenenleri fazla sorgulamazlar."

"Henry'den bahsetmiyorum," diye tısladı, sanki dünyadaki en aptal kadınmışım gibi gözlerini devirdi. "Alex. Alex'e söyleme. Beni öldürür. Cidden. Beni gerçekten öldürür."

6

"Keyifsizsin," dedi Cait, pazar öğleden sonra şehirden North Head tarafına doğru yürüyüşe çıktığımızda. Serin bir gündü, kafama şapka takmıştım takmasına ama güneşin gizli yaralarıma zarar vermesinden korkuyordum. "Derdin ne senin?"

"Hiç," dedim, ama sesimin hâlinden yalan söylediğim apaçık ortada olmalıydı.

"Var bir şey," dedi. "Adamın biri falan mı? Birine abayı mı yaktın, nedir?"

Başımı hayır anlamında salladım. Evet, aklım gerçekten de adamın birindeydi, ama onun sandığı anlamda değil.

"Emin misin? Çünkü genelde sebep bir erkektir," diye devam etti, yürürken. Bacakları uzundu ve bu yürüyüşlerde hızımızı belirleyen de genelde o olurdu. "Gerçi dükkânda onlardan yana pek de şansın yok ama. Oradakilerin hepsi kadın, değil mi?"

"Evet," dedim.

"Şanslısın," dedi, kaşlarımı çattım, bununla ne demek istediğinden emin değildim. "Erkekler kendilerini bar köşelerinde rezil ediyorlar," diye anlattı. "Biri bile ağzıyla içmez. Dört beş bira derken bir bakarsın bana babalarının Birinci Dünya Savaşı sırasında Gelibolu'da, kendilerininse İkinci Dünya Savaşı'nda yaptıklarını anlatmaya başlamışlar ve inan bana, o hâldeyken tuvaletleri nasıl bıraktıklarını görmek istemezsin. Tek yapmaları gereken nişan alıp ateşlemek, birinin bile hedefi tutturamaması koca bir muamma. Nasıl oluyor da silah

kullanabiliyorlar, şaşılacak şey. Peki, oraları sonra kim paspaslamak zorunda? Enayinin biri tabii."

Güldüm. Cait patronları hakkında ileri geri konuşmayı severdi ama işe gitmekten bir kez olsun şikâyet ettiğini duymadım.

"Aslına bakarsan, sana sormak istediğim biri var," dedim tereddütle, kayalık çıkıntı boyunca ilerlerken.

"Yaa, dinliyorum?"

"Geçen hafta senden kirayı almaya geldiğimde dikkatimi çeken bir adam vardı."

"Seni pislik," dedi. "Hani mesele herifin biri değildi, şimdi karşıma geçmiş, adam..."

"Hayır, sandığın gibi değil," dedim, araya girerek. "Onunla ilgili... romantik bir hissim yok."

Öyle miydi? Tam emin değildim.

"Oraya gelen çoğu kişiyi tanıyorsun, değil mi?"

"Yani, düzenli gelenleri evet," dedi. "Samimi oluyorsun."

"Gördüğüm adam..."

"Bardaki?"

"Hayır, arka odadaki."

"Ah, onlar tamamen farklı. Çalışan adamlar, içkilerini doldururken benimle ya da diğer kızlarla flörtleşmek için barda otururlar. Oysa patronlar, zengin tipler, kravatlı elemanlar, arkada oturup gazeteleriyle baş başa kalmak isterler. Onlara içkilerini götürürüm, çok da bir şey demezler. Senin bahsettiğin herif nasıl bir tipti?"

"Yirmili yaşlarının sonlarında ya var ya yok," dedim. "Uzun, ince yapılı. Gür sarı saçları var. Çok yakışıklı." Başka bir özelliğinden bahsedip bahsedemeyeceğimi düşündüm, ama aklıma bir tek az önce sıraladıklarım geliyordu. "Çok yakışıklı," dedim tekrar.

"Avustralyalı mıydı?"

"Hayır. Öyle görünmek için epey uğraşsa da değildi. Sanırım Orta Avrupa'dan. Alman."

Başını salladı. "Kimden bahsettiğini anladım," dedi. "Kendi çapında müdavim sayılır. Öyle çok konuşkan biri değil. Ayrıca Alman da değil. Bir keresinde fıçıyı değiştirmem gerekmişti, o da içkisini beklerken bana nereli olduğumu sordu. Cork deyip ben de ona aynısını sordum."

"Peki, ne cevap verdi?"

"Prag."

Tek kaşımı kaldırdım. Ben ne kadar Çek'sem o da ancak o kadardı.

"Haftada iki gün gelir, çarşambaları ve cumaları, kurulmuş gibi," diye devam etti Cait. "Her zaman aynı saatte, altıyı çeyrek geçe, sanırım işten çıkıp soluğu burada alıyor. Biri bana onun bankacı olduğunu söyledi. Gerçi benziyor da."

Başımı salladım. Kurt'un yapabileceği bir mesleğe benziyordu. Önemsediği her şey bu işte vardı: güç, nüfuz, para. "Adını biliyor musun peki?"

"Kozel," dedi Cait. "Gerçi bu, soyadı. Adını bilmiyorum. Ondan hoşlandın mı nedir? Çünkü oradan sana iş çıkmaz. Karısı var. Bir keresinde o da gelmişti, iki dirhem bir çekirdekti ve film yıldızlarını andırıyordu."

"Eşi Avustralyalı mıydı?" diye sordum, kadının varlığını kıskandığıma dair utanç verici hissi yok saymaya çalışarak.

"Evet, sanırım." Yürümeyi bırakıp ellerini iki yanına koyarak bana döndü. "Neler oluyor Gretel?" diye sordu. "Onunla aranda benim bilmediğim bir şeyler mi geçti? Eğer öyleyse kesinlikle çaktırmadın."

Tereddüt ettim. Cait'i çok seviyordum, sıkı dost olmuştuk, ancak konu geçmişimin sırlarıysa kimseye güvenmemem gerektiğini biliyordum. Savaş hakkında çok az konuşmuştuk ve ikimizin de o berbat yılları nasıl geçirdiğimizi anlatmak istemediğimizi anlamıştım. Ancak aramızda kan bağı olsaydı bile çocukluğuma ait gerçeği ne ona ne de bir başkasına açabilirdim.

"Hayır, öyle bir şey değil," dedim. "Ben sadece..." Başımı iki yana salladım. "Biliyorum çok saçma. Ama bana birini hatırlatıyor, hepsi bu."

"Sevdiğin birini mi?"

"Evet," diye itiraf ettim. "Çok sevdiğim birini."

"Eh, bana sorarsan," dedi manzaradan uzaklaşıp beni geldiğimiz yöne doğru yönlendirerek, "ondan uzak dur. Çok kibar biri, buna lafım yok. Başkalarının aksine bugüne kadar bana bir kez bile sorun çıkarmadı. Ve evet, eğer derdin buysa çok hoş biri. Ki hiç bana göre değil. Ama beni bir parça ürküten bir yanı var sanki. Ve beni şimdiye kadar yeterince iyi tanımışsan Gretel, öyle kolay kolay korkmadığımı da bilirsin. Oysa o herif? O tekin biri değil."

7

Bugünlerde bir okula gidip de ortalıktaki oğlanlardan birini rasgele seçerek eve götüremeyeceğime şaşırmamalıydım. Anlaşılan o ki öğretmenler çocukla aranızda hakiki bir bağ olduğunu görmek istiyor.

Tuttuğum taksi üçü yirmi geçe Henry'nin okulunun önünde durdu ama etrafta oğlana dair herhangi bir iz yoktu. Taksinin parasını ödedim ve belki de annesini aramak için sokakta bir o tarafa bir bu tarafa gidiyordur diye bakınmaya başladım ama yolda kimse yoktu, bu yüzden ben de okula girdim, içeride beni cam bir bölmenin gerisinde oturan ve artık kafasını kaldırmış bana bakan genç bir kadın karşıladı.

"Size nasıl yardımcı olabilirim?" diye sordu, fazla ayrıntıya girmek zorunda kalmamayı umarak etrafa bakındım.

"Adım Gretel Fernsby," dedim. "Henry Darcy-Witt için gelmiştim. Onu eve götüreceğim de."

Parmağını önünde duran bir yığın belgenin üstünde gezdirdi ve sonra telefona uzandı. Üç haneli dâhilî numarayı tuşladı ve aradaki cam yüzünden duyamadığım birkaç kelime mırıldandı. Ahizeyi yerine bıraktıktan sonra resepsiyonu süsleyen renkli sandalyelerden birine oturmamı söyledi.

Ancak ben oturmamayı tercih ettim, bunun yerine duvarlara asılı sınıf fotoğraflarını incelemeye koyuldum. Çok eski resimler seçilmişti ve kendimi 1930'ların başında dokuz ya da on yaşında olan çocukların, hayaletleri andıran yüzlerine bakarken buldum. Hepsi de fevkalade nizami şekilde oturuyordu; sırtlar dik, eller kucakta,

ifadeler sert. Her resmin bir ucunda, sırtında cüppesi, kafasında şapkası ve suratında incecik kalem bıyığıyla farklı bir öğretmen duruyordu. Onlara bakıp da içinde büyüdükleri dünyayı düşünmemek çok zordu. Bu çocukların her biri, Führer'in tankları Polonya'ya girdiği sırada reşit olacaklardı. Bay Chamberlain'in zamanımız için barış vaadiyle Londra'ya döndüğü sırada ilk sevgililerine kur yaparken bir yandan da ne iş yapacaklarını düşüneceklerdi. Elimi kaldırıp işaretparmağımı bu kayıp çocukların yanaklarında gezdirdim. Okulun sessiz sedasız vızıltısının yerini gece yarısı gelen trenlerin sesi aldı. Anne babalarından ayrı düşen kız ve oğlan çocuklarının çığlıkları. Derken hayatımda sadece bir kez, o da bir takım kıyafet çalarken gördüğüm diğer çocuk. Onu ihbar etmemem için yalvarmıştı. Beni öldürür, demişti, ben de ona bakıp kimden bahsettiğini sormuştum. Bakışlarıyla kulübenin ötesini, Kurt'un oturup babamı beklediği arabanın olduğu tarafı işaret etmişti. Adı neydi? Söylemişti ve yıllardır da aklımdaydı. Ve yıllarca unutmaya çalışmıştım.

Arkamdan gelen ses düşüncelerimden sıyrılmamı sağladı, arkamı döndüm.

"Bayan... Ferns, değil mi?" diye sordu yeşil kazaklı, siyahi genç bir adam, öyle genç ve sakalsızdı ki öğrencilerden biri mi yoksa öğretmenlerden biri mi olduğunu anlamak çok zordu.

"Fernsby," diye düzelttim. "Şey için geldim..."

"Siz iyi misiniz?" diye sordu, kaşlarımı çattım.

"Evet, sanırım," dedim. "Neden sordunuz?"

"Dilerseniz size bir mendil getireyim," dedi.

"Ne diye bir mendile ihtiyacım olsun ki?"

Sorum onu utandırmışa benziyordu.

"Ağlıyorsunuz çünkü," dedi.

Elimi yanaklarıma götürdüm ve gerçekten de yaşla kaplıydı. Fotoğraflara bakarken ağlamaya mı başlamıştım yoksa? Öyle olmalıydı, yine de farkına varmamış olmama şaşırdım.

Sarsılmış ve hatta biraz da korkmuş hâlde çantama uzandım ve mendil çıkarıp gözyaşlarımı kuruladım, adama cevap vermemeyi tercih etmiştim.

"Henry Darcy-Witt için geldim," dedim, kendimi toparladıktan sonra.

"Evet, ben Henry'nin öğretmeniyim," diye karşılık verdi, nihayet ne iş yaptığı da açığa çıkmıştı. "Jack Penston."

"Memnun oldum Bay Penston," dedim. "Geciktiğim için üzgünüm ama taksiye atlayıp da..."

"Aslına bakarsanız, Henry'yi almaya genelde hep annesi gelir," dedi.

"Evet, biliyorum ama bugün kendini pek iyi hissetmiyor," dedim, çocuğun gölgelerin içinden gelmesini umarak adamın omzunun üstünden ileriye baktım. Okulları pek sevmezdim ve burada da gereğinden fazla kalmak istemiyordum. Etrafta tebeşir, silgi, dezenfektan ve oğlan karışımı tanıdık bir koku vardı; bir araya geldiğinde bana keyif veren bir parfüm olduğu söylenemezdi.

"Başına bir şey gelmedi ya?" diye sordu, ben de başımı hayır anlamında salladım.

"Yo, hayır," diye karşılık verdim. "Biraz hasta, hepsi bu. Kadınsal meseleler." Bu sözün genelde erkekleri susturacağını düşünürdüm ama Bay Penston oralı değildi, bu yüzden devam etmek zorunda kaldım. "Biraz kestirmesini söyledim. Darcy-Witt ailesiyle komşuyuz. Üst katlarında oturuyorum. Şu an uyuyor olmalı," diye ekledim, oysa uyumadığından emindim. Madelyn şimdi muhtemelen kanepeye uzanmış, bir şişe şaraba daha dalmıştı. "Benden oğlanı okuldan almamı istedi."

"Anlıyorum," dedi Bay Penston, kaşlarını bir parça çatıp bir zamanlar sakalının durduğu yeri okşayarak. "Ancak adınız listede değil Bayan Fernsby."

"Ne listesi bu?" diye sordum.

"Onaylı kişilerin listesi. Aileler çocuklarını okuldan almalarına izin verdikleri yetişkinlerin listesini hazırlar. Genelde büyükanne ya da büyükbabalardan bir ya da birkaçı, amca ya da teyze olur. Güvendikleri biri yani."

"Ah," dedim, başımı sallayarak. "Doğru, o listede olduğumu sanmıyorum."

"Değilsiniz," diye onayladı.

"Ama sizi temin ederim ki," dedim, "benden bunu kendisi istedi."

"Bundan hiç şüphem yok," dedi, koluma dokunacakmış gibi uzandı, derken böylesinin daha iyi olacağını düşünüp kendi kolunu aşağı indirdi. Gergin bir hâli vardı. Sanırım yaşlı hanımların isteklerini geri çevirmeye alışkın biri değildi. "Yine de anlamalısınız, Henry'yi ailesinin onayı olmadan sizinle gönderemem."

Başımı salladım. Kesinlikle mantıksız değildi, ancak bir sorun oluşturduğu ortadaydı. O sırada nihayet koridorun sonunda küçük bir kafa belirdi, onu görünce gülümsedim, en azından hayatta olduğu için rahatlamıştım.

"Merhaba Henry," dedim, hafifçe el sallayarak. Gülümsedi ve o da el sallayarak karşılık verdi.

"Merhaba Bayan Fernsby," dedi, belli ki beni gördüğüne hiç de şaşırmamıştı.

"Neyse, en azından söylediğim kişi olduğumdan artık eminsinizdir," dedim, Bay Penston'a dönerek. "Ayrıca işe yarayacaksa yanımda otobüs kartım da var."

"Bayan Fernsby'yi tanıyor musun?" dedi öğretmen, söylediğimi göz ardı edip oğlana dönerken.

"Yatak odası, yatak odamın tam üstünde," dedi Henry. "Geceleri ışıkları söndürüp yatağına gittiğinde onu duyabiliyorum. Arkadaşız."

Ona öylece baktım, beni bu şekilde tanımlamasına biraz şaşırmıştım. Odasının konumu hakkında söylediğinde de haklıydı. Dairelerin içi bire bir aynıydı ve Edgar öldükten sonra küçük odaya geç-

tiğim için yatak odamın onunkinin tam üstünde olması anlaşılırdı.

"Sakıncası yoksa Bayan Darcy-Witt'i arayacağım," dedi Bay Penston. Madelyn'in tutarlı bir konuşma yürütebileceğinden emin olamasam da başımla onayladım. Öğretmen cam bölmenin arkasına geçti ve muhtemelen doğru numarayı bulmak için bilgisayarın tuşlarına bastı, sonra telefonu eline alıp numarayı çevirdi. O sırada Henry yanıma gelip bana baktı.

"Annem nerede?" diye sordu.

"Evde," diye karşılık verdim. "Bacaklarımı çalıştırmam gerekiyordu. Yüz yirmi altı yaşında olduğum için bütün gün evde otururbut kireçlenirim. O yüzden annene seni almaya gidip gidemeyeceğimi sordum, birlikte eve yürürüz, bana da hareket olur diye. O da sağ olsun beni geri çevirmedi. Senin için sorun değildir umarım."

Gözlerini kıstı. Tam anlamıyla ikna olmuş gibi durmuyordu.

"Gerçekten yüz yirmi altı yaşında değilsin, değil mi?" diye sordu.

"Bir sonraki doğum günümde yüz yirmi yedime basacağım," dedim. "Sana bir şey söyleyeyim mi? Ben küçük bir kızken oğlan diye bir şey yoktu. 1960 yılına kadar icat edilmedi."

Kıkırdadı, inansa mı inanmasa mı emin değildi. Elini yavaşça benimkine doğru uzattı ama sonra vazgeçti, az önce öğretmeninin yaptığı gibi. Neydi şimdi bu? Merak etmiştim.

"Gidip ceketimle çantamı alayım mı?" diye sordu, başımla onayladım.

"Lütfen," dedim. "Bay Penston telefonu kapatır kapatmaz gitmemize izin verecektir."

Koridordan şimşek gibi hızla koştu, birden peşinden gidip şimdilerde sınıfların neye benzediğine bakmak için içimde tuhaf bir istek belirdi. Berlin'deki eğitimimin bir parçası olan sade ahşap sıralar ve resmî oturaklardan farklı eşyalar içerdiklerinden emindim. Ve Jack Penston da şu diğer yerde yaşadığımız sırada her gün kardeşim ve benim için evimize gelen Bay Liszt'den çok daha canlı görünüyordu.

Ofisin kapısı açıldı ve Bay Penston camın arkasından beliriverdi.

"Her şey yolunda," dedi, gülümseyerek.

"Ah, harika," dedim, rahatlamış bir şekilde. "Uyumuyordu demek ki?"

"Aslına bakarsanız Bayan Darcy-Witt'e ulaşamadım," dedi. "Telefona cevap vermedi. Ben de Henry'nin babasını aradım."

Yüzümde beliren endişeyi görmesine izin vermedim, yine de Madelyn'in *Alex'e söyleme. Beni öldürür. Cidden. Beni gerçekten öldürür*, derken düştüğü dehşet ve korku dolu ifadesi hâlen aklımdaydı.

"Anlıyorum," dedim. "Peki Henry'yi almamı sorun etmedi, değil mi?"

"Buna biraz şaşırdı tabii. Ama sorun olmayacağını söyledi. Bayan Darcy-Witt'i görünce ona sizi listeye eklememi isteyip istemediğini sorarım."

"Hiç zahmet etmeyin," dedim, o sırada Henry de ceketinin düğmelerini iliklemiş, sırtına da neredeyse kendisi kadar olan çantasını asmış, geliyordu. "Bir daha olacağını sanmam. Sadece acil bir durumdu, o kadar."

Henry öğretmenine veda etti ve ölü çocukların gözleri, attığım her adımı takip ederken çıkışa doğru ilerledik.

"Şimdi taksi bulmalıyız," dedim, dışarı çıkarken.

"Yürümek istediğini söylemiştin," diye karşılık verdi Henry. "Kireçlenme yüzünden."

Ona baktım. İtiraf etmeliydim ki çocuktan hiçbir şey kaçmıyordu.

Ve *Shmuel*, diye düşündüm. Şu oğlanın adı. Diğer yerdeki. Kıyafet çaldığını Kurt'a söylememem için bana yalvaran oğlan.

Beni öldürür, demişti.

Evet, adı buydu.

Shmuel.

Esen rüzgâr gibi tınlayan bir isim.

8

Cait, Bay Kozel diye bahsettiği adamın Fortune of War'a haftada iki kez geldiğini söylemişti, bu yüzden bir sonraki çarşamba hasta numarası yaptım ve işten erken çıkıp çıkamayacağımı sordum. Bayan Brilliant bu tip isteklerde bulunan kızlara inanmaz, aslında sadece genç âşığıyla buluşmak için erkenden eve gidip üstünü değiştirmek istediğini düşünürdü. Ben de inandırıcı olmak için sabahtan beri tuvalete girip çıkıyor, midemin bozulduğunu görmesini sağlamaya çalışıyordum. Ancak öğleden sonra ondan izin istediğimde beni ofisine götürdü ve yargılayan bakışlarıyla beni baştan aşağı süzerken gözlerini özellikle mideme dikti.

"Bana söylemek istediğin bir şey var mı?" diye sordu, yüzü kaskatı, sesi şüphe doluydu.

"Kahvaltıda yememem gereken bir şey yemiş olmalıyım," dedim. "Sabaha bir şeyim kalmaz. Sadece uyumam gerekiyor, hepsi bu."

"Bir şeyi açıklığa kavuşturmak istiyorum Gretel," dedi, ellerini kucağına koymuş, parmaklarını dua eder gibi birbirine geçirmişti. "Kızlarımdan istediklerim çok bir şey değil, sadece dürüstlük, dakiklik, temizlik ve müşterilere karşı nezaket. Ancak burası saygın bir kurum, yardımcılarımdan hiçbirinin parmağında yüzük olmadan aile kurmasına izin vermem."

Söylediklerine şaşırmış bir şekilde ona baktım. Daha önce böyle bir cümle duymamıştım ve ne demek istediğine dair hiçbir fikrim yoktu.

"Nasıl yani?" dedim.

"Noel'de sürpriz mi bekliyorsun?" diye sordu, acaba delirdi mi, diye geçirdim içimden. "Çünkü eğer durum buysa bana hemen söylersen sevinirim, böylece benim de yerine birini bulmaya vaktim olur."

"Bayan Brilliant, üzgünüm," dedim, yüzümdeki ifade neden bahsettiğini kesinlikle anlamadığımı açık etmiş olmalıydı. "Ama ben hiç..."

"Hamile misin?" diye haykırdı öfkeyle, kıpkırmızı kesilmiştim.

"Hayır!" diye bağırdım. "Tabii ki hayır! Çok yanlış bir fikre kapılmışsınız!"

"İyi de miden sabahtan beri kötü..."

"Bayan Brilliant, sizi temin ederim ki hamile değilim. Temel biyolojik kurallardan anladığım kadarıyla böyle bir şeyin olmasına da imkân yok. Ben aklı başında biriyim. Sadece midem kötü, hepsi bu."

Görünüşe göre artık bana inanmış ve rahatlamıştı, öyle ki gitmeme izin verirken yaptığından utanmış gibi görünme zahmetine bile girdi. Çantamı ve ceketimi alıp George Caddesi'ne doğru ilerlerken kadının beni yanlış anlamasına gülmeden edemedim. Sadece tek bir âşığım olmuştu: Émile. Ve o tutkulu akşamın üstünden yedi yıl geçmişti. O zamandan beri bir sürü adamın bana yanaştığı doğruydu ama kimi zaman kendi arzuma rağmen ileriye gitmelerine izin vermedim. Bunun sebebi belirli bir ahlak anlayışı değil, erkeklere güvenememdi. Yine de bu, özlem duymadığım anlamına gelmiyordu; burada, Sidney'de, oğlanlar iri yapılı ve yakışıklıydı, tenleri güneşte bronzlaşmıştı. Gözlerim sık sık vücutlarında geziniyor, onlarla biraz olsun yakınlaşmanın hasretini çekiyordum, ancak kendimi tuttum, kendi kendime dayattığım bu imtina sonsuza dek sürmeliydi, bundan emindim.

Saat altıya gelmeden biraz önce Fortune of War'a vardım ama içeri girmedim. Bunun yerine First Fleet Parkı'na inen basamakların

yakınında durmak için yolun karşı tarafına geçip barın girişini belli bir mesafeden seyre koyuldum. Günün bu saatinde sokaklar gelip giden insanlarla doluydu ve Rocks Limanı işten çıktıktan sonra bir iki saatini arkadaşlarıyla bira içip enselerinde boza pişiren bir ustabaşı olmadan şöyle rahat rahat dedikodu yapmak isteyen adamlardan geçilmiyordu. Kalabalığın içinde Kozel'i gözden kaçıracağımı düşünüp endişelendim ama bu adamların çoğu altlarına kısa pantolon, üstlerine atlet geçirmiş işçilerdi ve Kozel'in aralarından rahatlıkla sıyrılacağı ortadaydı.

Ve işte oradaydı. Beklemeye başlamamın üstünden henüz on beş dakika bile geçmemişti ki yaklaştığını gördüm. Yanında bir evrak çantası vardı, kafasına da bu havada son derece gereksiz duran bir şapka geçirmişti. Yalnızdı, büfenin birinden gazete almak için durdu, birkaç bozuk para uzattı, manşetlere göz gezdirmek için sokağın ortasında öylece dikildi. Sonra da katlayıp kolunun altına yerleştirerek bara girdi ve arka odaya geçip ortadan kaybolmadan önce sipariş vermek üzere barın orada kısa süreliğine durmasını izledim.

Biraz önce numaradan hastaydım, ancak şimdi kendimi gerçekten iyi hissetmiyordum, elimdeki seçenekleri gözden geçirirken midem altüst oluyordu.

Buradan hemen çıkıp gidebilir, Cait'in çalıştığı yere bir daha asla gelmezdim ve böylece onunla yollarımız hiçbir zaman kesişmezdi. Ya da içeri girip onunla konuşabilirdim. Ancak bunca zaman sonra ona ne diyecektim? Öyle olmasak da insanmışız gibi davrandığımız zamanlardan sonra.

En sonunda derin bir nefes aldım ve karşıya geçtim, bacaklarım o kadar kararsız hareket ediyordu ki az kalsın karşıdan gelen bir arabanın yoluna çıkacaktım. Özür dilemek için elimi kaldırma zahmetine bile girmeyip, fikrimi değiştirmeden önce doğruca bardan içeri girdim. Cait ortalıkta görünmüyordu, ama arkadaşı Ben tezgâhın arkasındaydı ve bana seslenip selam verdikten sonra bira isteyip

istemediğimi sordu. Başımı sallarken bir yandan ahşap tezgâhı tutuyor bir yandan da bardağa doldukça fışkırıp köpüren soğuk, altın rengi sıvının akışını izliyordum. Sonra bara birkaç bozukluk bıraktım ve içkimi alarak arka odaya geçtim.

Odada ondan başka kimse yoktu, sessizce oturmuş gazetesini okuyordu. Diğer köşeye geçip oturdum, gözlerimi onun olduğu tarafa çevirmeden önce önümdeki masaya baktım. Artık tek bir şüphem bile kalmamıştı. Bu, oydu. Neredeyse on yıl daha yaşlıydı ama hiç şüphesiz bu, oydu.

İlgimi hissedip bir anlığına dönüp bana baktı. Suratındaki ifade değişecek mi diye izledim, ama hayır, beni tanımadığı belliydi. Hatta genç kadınların kendisine yönelen hayran bakışlarına alışıkmış gibi hafifçe gülümsedi ve başını sallayarak selam verdi, kızardığımı hissettim. Gazetesine döndü, hâlinden memnun memnun sırıtıyordu, derken ansızın bir şeyler değişti. Bana bir kez daha baktı, ama sadece bir anlığına ve sonra bakışlarını kaçırdı, yüzündeki gülümseme yavaş yavaş kaybolarak yerini sanki dişlerini sıkıyormuşçasına sertleşen çenesine bıraktı. Masasının üstünde ucuz bir kalem duruyordu, aramızdaki sonsuzluk kadar uzun gelen sessizliğin ardından gazetesinin üstüne bir şeyler yazmadan önce kaleme uzanıp kapağını açtı.

Müthiş bir gerginlikle içkime uzandım ama ellerim o kadar titriyordu ki bardağı devirdim, bira masaya döküldü bardak da yere düşüp kırıldı. Ben, hemen masaları silmek için kullandığı bir elbeziyle çıkageldi ve anlattıklarına kesinlikle odaklanamasam da benimle önemsiz şeyler hakkında dostane bir sohbete tutuştu. Bense yere bakıyordum, ancak Ben kırıkları da alıp gittikten sonra kafamı kaldırıp diğer masaya bakmaya yeniden cesaret edebildim.

Ancak masa boştu ve bu küçük odada tek başımaydım. Adamın şapkası da çantası da yoktu, varlığından geriye sadece okuduğu gazete ile kalem kalmıştı.

Doğrulup odanın diğer ucuna yürüdüm ve masanın üstündeki kâğıdı kaldırdım. Aslında bir şey yazmamış, daha ziyade çizmişti. Başta anlamadım. Dikey ve yatay şekilde kesişip duran çizgilerin oluşturduğu bir diziden başka bir şeye benzemiyordu, derken hemen aşağıda noktalarla yapılmış çimen yapraklarını fark ettim. Bunun bana bırakılmış bir mesaj olduğundan emindim. Ya da bir tehdit.

Çünkü şu diğer yerdeki *Untersturmführer*, babamın yaveri, ilk aşkım Kurt Kotler oraya bir tel örgü çizmişti.

9

Dokuz yaşında bir çocuğa ne yedirilir?

Evimde çocuk ağırlamayalı onlarca yıl olmuştu ve Henry gibi bir çocuk ne yemek sever, hiçbir fikrim yoktu. Ben de birkaç yumurta haşlayıp iki dilim tost ekmeğinin üstüne koydum ve yanına da biraz fasulye iliştirdim, bu son derece sıradan yemek onu çok mutlu etmiş gibi görünüyordu. Benim tercihim az yağlı sütten yana ama tadına bakınca suratını ekşitti, o yüzden ben de onun yerine kan şekerim düşerse diye buzdolabında tuttuğum portakallı gazozu verdim, buna daha da sevindi.

Bir fincan çay alıp yanına geçtim ve yemek yerken onu izledim. Winterville Court'a vardığımızda oğlanın oturduğu evin penceresinden içeri bakmıştım, Madelyn'in pusuya yatıp bizi beklemediğini ve sarhoşluğuna bakmadan çocuğu istemeye kalkmamasını umuyordum. Ortalık sakindi, bu yüzden Henry'yi üst kata çıkardım, öncesinde de çocuğun nerede olduğunu yazdığım kısa notu Darcy-Witt'lerin oturdukları evin kapısından içeri bıraktım. Kadın ayıldığında neler olacağını merak ediyordum. Henry'yi almaya benim gittiğimin babaya söylenmemesi gerektiğini açıkça ifade etmişti, meselenin benimle ilgisi olmadığından kendimi suçlayamıyordum, ama adam artık her şeyi öğrenmişti.

"Hoşuna gitti mi?" diye sordum, Henry de bana tatminkâr bir ifadeyle bakarak karşılık verdi. Sağ kolunu biraz dikkatli hareket ettirdiğini fark ettim, acaba alçısı çıkmış olsa da hâlâ bir hassasiyet mi vardı?

"Müthiş bir aşçısınız Bayan Fernsby," diye karşılık verdi, bunu öyle olgun bir sesle söylemişti ki gülmeme engel olamadım.

"Aslında buna tam olarak aşçılık denemez," dedim. "Herkes böyle bir tabak hazırlayabilir. Okulda size yemek vermiyorlar mı?"

"Yemekhane var, evet," dedi yüzünü asarak. "Ama orada bir şey yiyemiyorum. Her şeyin tadı berbat."

"Ah canım. Ne veriyorlar ki?"

"Çıtır tavuk," diye karşılık verdi. "Makarna. Pizza. Kocaman kâselerde yeşillik, ama hepsi buruş buruş."

"Benim zamanımda okula yemeğimizi evden götürürdük," diye anlattım. "Maria her sabah ben evden çıkmadan önce iki *halve hahn* hazırlar, kesekâğıdına sarıp yanında elmayla birlikte bana verirdi."

"Maria da kim?" diye sordu.

"Ben küçük bir kızken ailem için çalışan genç bir kadın," dedim sonunda. "Sanırım ona hizmetçi diyebilirsin, artık kimsenin hizmetçisi yok, ama eskiden, paralı ailelerin en az bir hizmetçisi olurdu. Hatta bazen daha fazla."

Bunu düşünürken çok daha yavaş yemeye başladı.

"Babamın yanında çalışan bir sürü insan var," dedi.

"Muhtemelen onlar yardımcılarıdır," dedim. "Ya da belki de sekreterleri. Hizmetçiler evde çalışır. Yatakları yapar, evi temizlerler. Ve bizim hikâyemizin hizmetçisi de kardeşimle benim öğle yemeklerimizi yapardı."

Bu açıklama onu tatmin etmiş gibi görünüyordu ama konu henüz kapanmamıştı.

"Peki şu şey ne, *halve... halve...*"

"*Halve hahn*," dedim, sözünü tamamlayarak. "Maria'nın memleketi Köln'dü, oranın epey meşhur bir yiyeceği. Aslında çok da basit, gerçekten. İçi peynir, turşu ve soğan dolgulu yuvarlak bir ekmek. Ama tadı çok güzeldir."

"Ben peynir sevmem, turşu da sevmem, soğan da sevmem," dedi kararlı bir sesle.

"O zaman *halve hahn* pek senlik değil," dedim. Gülümseyip fasulyesine devam etti.

"Senin burada hizmetçin var mı?" diye sordu birkaç dakika sonra, başımı hayır anlamında salladım.

"Ah, hayır. Burada hizmetçiye ihtiyacım yok. Sadece ben varım. Küçük bir kız olduğum zamanlardan beri hizmetçim yok."

"Peki, Maria şimdi nerede?"

Ona öylece baktım. Sorusunun cevabını bilmiyordum, aslına bakılırsa Maria yıllardır aklıma bile gelmemişti. Annemle birlikte diğer yeri terk ederken bizimle Berlin'e kadar gelmiş, sonra yollarımız ayrılmıştı. Annem bizimle kalmasını istiyordu ama Maria bunun söz konusu bile olamayacağını gayet açık bir şekilde ifade etmişti. Hiç de hoş olmayan sözler söylemişti; annemle babama karşı beslediği bunca nefret beni çok şaşırtmıştı. O sırada annem dikkat çekmekten çekinmeseydi eminim onu tokatlardı. Yine de yaşananlara rağmen başlarda onu özlemiştim ama Paris'e vardığımızda artık böylesi bir konforu düşünmek için dahi vakit yoktu.

"Maalesef, yıllar önce izini kaybettim," dedim. "Büyük ihtimalle çoktan ölmüştür. Yaşasaydı şimdiye yüz yaşını geçmişti."

"Kraliçe neredeyse yüz yaşında," dedi Henry.

"Evet ama kraliçenin karşısında el pençe divan duran bir sürü adamı var. Bu, hayatı az da olsa kolaylaştırır. Ayrıca bence kraliçe ölümsüz."

"Ölümsüz ne demek?"

"Yani asla ölmüyorsun."

Kaşlarını kaldırdı. "Herkes ölür," dedi.

"Doğru. Herkes ölür."

Yemeğini bitirdi ve yüzünde gülümsemeyle tabağını iterek uzaklaştırdı.

"Yemek çok güzeldi," dedi, sesi çocuk vücutlu yetişkin bir adamınki gibi çıkmıştı, arkasına yaslanıp göbeğini bile okşamıştı. Ve şimdi gülme sırası bendeydi.

"Harika," dedim, ayağa kalkıp tabağını lavaboya götürürken. "Sanırım tatlıya hayır demezsin?"

"İsterim, evet," dedi gülümseyerek.

Kesin bir şeyler bulurum diyerek başka bir dolabı açtım ve çikolatalı bisküvi çıkarıp ona bir tane uzattım. Derken fikrimi değiştirip bir tane daha verdim.

"Teşekkürler," dedi, önce tıpkı bir fare gibi kenarlarını kemirip dıştaki çikolatalı kısmı yiyordu. Tekrar oturdum ve onu izlemeye devam ettim. Öyle kendine hâkim ve bir başına görünüyordu ki...

"Buraya taşındığın için mutlu musun?" diye sordum sonunda. "Winterville Court'tan bahsediyorum."

Omuzlarını silkti. "Biz durmadan taşınırız. Kaç ev değiştirdiğimizi hatırlamıyorum bile. Çok bunaltıcı."

Gülümsedim. Muhtemelen etrafındaki büyüklerden duyduğu yetişkin ifadeleri kullanma isteği, bana anahtar delikleri ve kapalı kapılar ardında kulak kabartmakla nam salmış kardeşimi hatırlattı. Bana "umutsuz vaka" dediğini hatırlıyorum. Annem ya da babamın bana böyle dediklerini duymuş ve kendisine mal etmiş olmalıydı. Ve alt katımdaki Bay Richardson'ın öldüğünü ve dairesinin satışa çıkarıldığını öğrendiğimde endişelendiğim de tam olarak buydu. Tüm bu rahatsız edici anılar yeniden su yüzüne çıkacaktı.

"Peki, annenle baban?" diye sordum. "Onlar bu göçebe yaşamdan memnunlar mı?"

Kaşları çatılıp alnı kırıştı.

"Yani dolanıp durmayı seviyorlar," diye açıkladım. "Aynı yerde uzun süre kalmamak hoşlarına gidiyor."

"Sanırım," dedi. "Bir yıl boyunca Amerika'da yaşadık. Sonra yine buraya geldik. Ama zaten daha önce de buradaydık. Ve sanırım ben

daha çok küçükken bir süre Avrupa'da da yaşadık, ama tam hatırlamıyorum."

"Avrupa'nın neresinde?" diye sordum.

"Fransa."

"Ben de bir ara Paris'te yaşıyordum," dedim.

"Sen İngiliz değilsin, değil mi?" diye sordu. "Konuşmandan anlamıştım."

"Çok dikkatlisin," dedim. "Artık çok az insan aksanımı fark ediyor, ama hayır, Alman'ım. Gerçi on iki yaşından beri orayı hiç görmedim."

"Ailen falan yok mu?" diye sordu. "Ziyaretine gideceğin birileri?"

Başımı hayır anlamında salladım. "Yok," dedim. "Tek ailem burada. Oğlum. Gerçi onun da yaşı epey var. Altmışında."

"Çok fazla fotoğrafın yok," dedi, etrafına bakınarak.

"Fotoğrafları pek önemsemem," diye karşılık verdim.

"Niye ki?"

"Geçmişte yaşamayı tercih etmiyorum."

Söylediğimi düşünürken kaşlarını çattı. Elbette ona dolabımın içindeki Seugnot mücevher kutusunda sakladığım fotoğraftan bahsetmedim. Görmek için ısrar edeceği kesindi, ama daha ben bile onca yıldır ona bakmaya cesaret edemezken bunu yapmaya hiç niyetim yoktu.

"Torunun da mı yok?"

Cevap veremeden kapı çaldı, oğlana gülümsedim.

"Büyük ihtimalle annendir," dedim, sohbetimize devam edemeyeceğimiz için bir parça hayal kırıklığına uğramıştım.

Bu, onu rahatsız etti, sanki burada kalıp benimle biraz daha konuşmak istiyordu. Kapıya gittim, gözetleme deliğinden bakmadan açtım, karşımda Madelyn'i bulacağımı düşünmüştüm ve şansım varsa ayık da olurdu.

Ancak gelen, Madelyn değil, Alex'ti. Telefonuna bir şeyler yazmakla meşguldü ve kapıyı açtığımda suratında ne bir gülümseme ne de merhaba diyen bir ifadeyle bana baktı.

"Sanırım oğlumu kaçırdın," dedi.

10

Ertesi gün kahvaltı etmek için mutfağa girdiğimde masada oturmuş sigara içen ve kahvesini yudumlayan yabancı bir kadın görünce şaşırdım. Ona bakıp da kim olabileceğini ve buraya nasıl girdiğini sorguladığım sırada sanki orada olmasının çok geçerli bir sebebi varmış gibi bana günaydın dedi. Tanımadığımız çeşit çeşit adam gecenin bir yarısı yakınlardaki barlardan çıkıp apartmanımıza girerdi, Cait ve ben de bunlara karşı ihtiyatlı davranıp sokak kapımızı her zaman kilitlerdik.

"Sen Gretel olmalısın," dedi kadın, yoğun Sidney aksanıyla.

"Evet," diye karşılık verdim.

"Ben de Michelle," dedi. "Ama bana Shelley diyebilirsin. Herkes öyle der."

Ne diyeceğimi bilemedim, ama neyse ki tam o sırada Cait çıkageldi, dağınık saçlarıyla biraz telaşlı görünüyordu.

"Gretel," dedi, yanaklarında hafif bir kızarıklık beliriverdi. "İşe gittiğini sanmıştım."

"Geç kaldım," dedim, ısıtıcıya su doldurup düğmesine basarken. Sabah kalkar kalkmaz ilk iş bir şeyler yiyemezdim ama kendime gelmek için mutlaka çay içmem gerekirdi. "Bayan Brilliant beni öldürecek."

"Shelley," dedi, başıyla misafirini işaret ederek.

"Biliyorum, söyledi."

"Shelley benim bir arkadaşım."

Başımı salladım. Cait, Fortune of War'daki işi sebebiyle bir sürü arkadaş edinmişti ama daha önce hiçbirini benimle tanıştırmamıştı, ayrıca daha önce bu ismi telaffuz ettiğini de hiç duymamıştım.

"Otursana tatlım," dedi Shelley, sigarayı ağzından çıkarıp külünü gazetenin üstüne silkerken, sanki burası benim değil de onun eviydi. "Mavi kıçlı bir sinek gibi ortalıkta gezinip beni geriyorsun."

Çayımı alıp söyleneni yaptım, açıklama benzeri bir şey yapmalarını umarak birinden diğerine baktım ama ikisi de oralı olmadı, ancak sessizlik dayanılmaz hâle geldiğinde Cait nihayet konuşmaya başladı.

"Dün bara gitmişsin?" dedi.

"Şöyle bir uğradım," dedim.

"Ben apar topar çıktığını söyledi. Bir şeye üzülmüş gibiymişsin."

"Bir şey olmadı," dedim. "Gayet iyiyim." Cait'e güvenip Kurt'la yaşadığım bu iki karşılaşmayı anlatmayı düşündüm ama bunu yapacaksam bile bu bir yabancının önünde olmayacaktı.

"Dans eder misin?" diye sordu Shelley, ona doğru döndüm, sorusu beni şaşırtmıştı. Sağ kolunun ön kısmında bir dövme olduğunu fark ettim; Betty Grable'ın arkadan bir resmiydi, geriye doğru bakıp göz kırparken üstünde sadece korse ve yüksek topuklu ayakkabılar vardı, saçları da arı kovanı modeliydi.

"Dans eder miyim?" diye tekrarladım soruyu. "Yani, etmişliğim var. Ama... Sidney'ye geldiğimden beri etmiyorum. Etmedim. Neden sordun?"

"Muhabbet olsun diye tatlım," diye karşılık verdi, bir sigara daha yakıp dumanı bana doğru üfledi ve ardından dağıtmak için sol elini salladı, ki bu her şeyi daha da beter hâle getirdi. "Dün akşam Katie'yle dansa gittik, değil mi tatlım? Güzel vakit geçirdik."

"Nereye gittiniz?" diye sordum, aslında cevap umurumda bile değildi ama sohbete katılıyormuş gibi görünmek istiyordum.

"Miss Mable's Rooms," dedi Shelley. "Oraya hiç gittin mi?"

"Gittiğimi söyleyemem."

"Sana göre bir yer değil Gretel," dedi Cait, biraz utanmışa benziyordu, yine de Shelley ona Katie dediğinde nasıl gülümsediğini de fark etmiştim.

"Niye ki?" dedim.

"Değil işte. Senin gibi kızlara yönelik değil, diyelim."

Kaşlarımı çattım, söylediğiyle beni hafife mi alıyordu yoksa? Artık orası her neredeyse ve her ne haltsa, Miss Mabel's Rooms için yeterince havalı olmadığımı düşünmesi beni incitmişti.

"Neden?" diye sordum.

"Sen Katie gibi İrlandalı değilsin," dedi Shelley. "Sahi nerelisin?"

"Anakara Avrupa," diye karşılık verdim, bundan daha kesin bir adres vermek istemedim.

"Feci büyük bir yer," diye karşılık verdi. "Ben Yeni Güney Galler'den dışarı adımımı atmadım. Yo, fena salladım, henüz küçük bir kızken babam beni ve erkek kardeşimi hafta sonu için Melbourne'e götürmüştü ama fazla bir şey hatırlamıyorum. Oraya tekrar gitmeye de hiç niyetim yok."

"Anlıyorum," dedim, neyi anladığımı bilmeyerek.

"Yavaştan yollanayım," dedi Shelley, sigarasını söndürerek, ama bunu sigarayı yarısına kadar içtiğinden ucunu sıkıştırarak yapmıştı. Kalan kısmı kulağının arkasına yerleştirdi, bana kalırsa epey münasebetsiz bir hareketti. "Yine de, ne geceydi ama. Seni seveceğim ve gideceğim."

Ayağa kalktı, masanın etrafında dolaştı, sonra da beni şaşkına düşürecek bir şekilde gidip Cait'in dudaklarına yapıştı, sol elini de kafasının arkasına koymuştu. Bu öyle bir arkadaşın dudaklarını diğerininkilere hafifçe dokundurması değil, uzun uzadıya bir öpüşmeydi; nereye bakacağımı bilemeden arkamı döndüm.

Göz kırpıp yola düşerken, "Memnun oldum Gretel," dedi Shelley.

Ardından mutfağa sessizlik çöktü, oturup çayımı yudumladım,

yer yarılsa da içine girsem diye düşünüyordum. Nihayet Cait'e bakmaya cesaret ettim, o da aynı şekilde rahatsız görünüyordu.

"Üzgünüm," dedi, gözlerini masadan kaldırmadan. "Bu şekilde karşılaşmanızı istemezdim."

"Sorun değil," dedim.

"Sanırım artık sırrımı biliyorsun," diye ekledi, yarım ağız gülümseyerek.

"Sanırım," diye karşılık verdim.

"Dehşete kapıldın mı?"

Düşündüm. Kapılmam gerekiyormuş gibi hissediyordum. Daha önce hiç, bir kadının ya da duruma göre adamın hemcinsiyle romantik bir ilişki peşinde olabileceğini düşünmemiştim ama şaşırtıcı bir şekilde pek de umursamadığımı fark ettim. Son on üç yılda yaşadığımız travmalarla karşılaştırıldığında her şey boş geliyordu.

"Bunu bana daha önce söyleyebilirdin," dedim.

"Senin için önemi yok yani?"

"En ufak bir önemi bile yok," dedim.

"Harikasın," diye karşılık verdi, gülümsedi ve elini bana doğru uzattı.

Bana dokunduğu sırada içimde belli belirsiz bir endişe yükseldiği için kendimden tiksindim, benim de benzer eğilime sahip olabileceğimi düşünme ihtimalini merak etmiştim. Zaten o da kahvaltılıkları kaldırmaya girişmeden önce belki de rahatsızlığımı sezip beni hemen bıraktı.

"Her neyse," dedi Cait lavabonun oradan. "Dün gece canını sıkan neydi? Ne diye öyle kaçarcasına gittin?"

"Şu adamı görmeye gittim," dedim, bardakları durularken onu görebilmek için sandalyemde geriye döndüm.

"Hangi adamı?"

"Sana bahsettiğim adam. Bay Kozel dediğin."

"Hâlâ onun peşinde misin sen? Adam evli dedim ya."

"Peşinde falan değilim," diye ısrar ettim, sesim tiksintiyle dolup yükselmişti. "Sana onu bir yerden çıkardığımı söyledim, hepsi bu. Sanırım onunla küçükken tanışmıştım."

"Hayır," dedi, kafasını sallayarak. "Bana onu birine benzettiğini söyledin." Gelip yanıma oturdu. "Neler oluyor Gretel? Kim o?"

"Söyleyemem," dedim. "Çok istiyorum ama yapamam."

"Az önce sana kendi sırrımı açmadım mı?" diye sordu. "Bugün hakkımda öğrendiğin şey yüzünden kadınlar hapse tıkılıyor. Sakladığın sır her neyse bundan daha şaşırtıcı olamaz, değil mi?"

Hiçbir şey söylemedim. Yapamadım.

"Sana zarar falan vermedi, değil mi?" diye sordu. "Sana... yani... sormadan istemediğin bir şey yapmadı ya?"

Başımı hayır anlamında salladım.

"Hayır, öyle bir şey değil," dedim. "Çok daha karışık." Kendime rağmen gülmeye başladım. "Hayatımın bir döneminde ona âşık olduğuma kendimi inandırmıştım, düşünebiliyor musun?"

"Ama senden faydalanmadı, değil mi? Yoksa..."

"Faydalanmadı, yemin ederim," diyerek onu rahatlattım, sonra da elini tutmak için uzandım; âdeta dostluğumu kanıtlamak ve aramızda hiçbir şeyin değişmediğini göstermek için öne eğildim ve önce sol yanağına sonra da sağ yanağına öpücük kondurdum. "Sen iyi bir dostsun Cait," dedim, ayağa kalkarken. "Hayatımda olduğun için çok şanslıyım." Yola koyulduğum sırada bir an için tereddüt ettim ve en yayvan Avustralya aksanımı takınıp yüzümde muzip bir sırıtışla, "Yoksa Katie mi demeliydim tatlım?" diye sordum. Cait dilini çıkarıp bana mutfak havlusunu fırlattı.

11

Eleanor kırklı yaşlarının ortalarındaydı ve gereğinden fazla makyaj yaptığını düşünsem de epey güzeldi. Caden'la flört ettikleri on ay boyunca, uzun ömürlü bir ilişki olmayacağını varsayarak onunla tanışmaktan kaçınmıştım, ancak şimdi düğün tarihi belirlendiğine göre artık başka seçeneğim yoktu.

Oğlumun ilk karısı Amanda, gelinlerim arasındaki favorimdi. Sonsuza dek birbirimizin hayatlarında olacağımızı varsaymış, bu yüzden de aramızda bir dostluk yeşermesi için epey çaba sarf etmiştim, ayrılıkları beni fena hâlde sarsmıştı. İkinci karısı Beatrice kaba bir kadındı ve bana hiç ilgi göstermezdi, ayrıca inşaat şirketini satıp kendisine çok daha uygun, ihtişamlı hayallerle süslü bir kariyere geçmesi için Caden'a durmadan yalvarıyordu. Üçüncü karısı Charlotte ile birkaç kez karşılaştım, ama sanırım düğünlerine katılmadığım için beni hiç affetmemiş, yine de beni küçümsemesi zerre umurumda olmamıştı. İlişkileri başarısızlığa mahkûmdu, bunu en başından biliyordum. Derken şimdi de Eleanor çıkagelmişti.

Buluşma günü üzerine epey bir çekişmenin ardından kendimi kapalı bir pazar günü öğleden sonrasında Chelsea'deki tıklım tıkış bir gastro bara sürüklenirken buldum. Şaşırtıcı biçimde etraf hoşuma gitti, yüksek tavanı ve masalarının arasındaki, pandemiden olduğunu düşündüğüm geniş aralıklar rahat ve samimi bir ortam sunuyordu; bununla birlikte sohbete engel olmayacak düzeyde çalan müzik de kesinlikle hoşuma gitmişti. Anladığım kadarıyla Eleanor

bu yakınlarda oturuyordu ve Caden beni Winterville Court'tan alıp sonra tekrar eve götürecek bir taksi ayarlamış, böylece içeceğini açık etmişti. Hatta sözleri tam olarak şöyleydi: "Buna ihtiyacım olacak." Bu yüzden de beni sonrasında eve bırakamayacaktı.

Ceketimi verirken köşedeki bir masaya ilişmiş mutlu çifti görebildim; Eleanor telefonuna bakınırken Caden elindeki menüyü öyle büyük bir dikkatle inceliyordu ki uluslararası ticaret antlaşmasına göz gezdiren bir diplomat sanılabilirdi. Garsonlardan biri masaya kadar bana eşlik etti. Beni görür görmez ikisi de ayağa kalktı, Caden beni yanağımdan öperken Eleanor da tokalaşmak için elini uzattı.

"Sonunda tanıştığımıza sevindim Bayan Fernsby," dedi, sanki yaşını başını almış bir kraliyet mensubuymuşum gibi dizlerinin üstünde hafifçe yaylanıp selam verdi. Bana adımla hitap etmesini söyleyecektim ama sonra vazgeçtim. Resmiyeti biraz daha uzatalım diye düşündüm, bakalım ne kadar yakınlaşmak istiyordum.

"Burayı rahat buldun mu?" diye sordu Caden. "Taksici canını sıkmadı ya?"

"Yo, hayır," dedim, ben içki menüsünü incelerken yanımdan geçip giden garsona başımla işaret ederek. "Eğer onu tanıyorsam bunun sebebinin yedi yıl önce katıldığı bir şarkı yarışması olduğunu söylemesine rağmen hem de. Gerçi onu tanıyamadım ve bunu da ona söyledim, sanırım epey bozuldu."

Bir kadeh roze şarap sipariş ettim, Eleanor da bana katılmaya karar verince şişeye geçtik.

"Tabii üstüne bir kez olsun düşünmeden bu mesafeyi yürüdüğüm zamanlar olmuştu," diye devam ettim. "Ama artık yolda sıkışırım diye çekiniyorum."

Caden kaşlarını çattı. "Sanırım sıkışırım demek istemedin?" dedi.

"Öyle mi?"

"Sıkışmak, tuvaletinin gelmesi demek."

"Ah," dedim. Bunca yıl geçmesine rağmen hâlâ bazı şeyleri yanlış anlayabiliyordum ve istemeden de olsa İngilizcenin anadilim olmadığını açık etmem tuhafıma gitti. "Sıkışırım derken, yorulurum ve kalbim sıkışır demek istemiştim."

"Yürüyüş çok önemli," dedi Eleanor. "Ben her gün yirmi bin adım atmaya gayret ediyorum."

Kolunu masanın üstünden uzatıp bana bileğine sarılı, parlak pembe renk, saati andıran küçük bir aksesuar gösterdi. Ekranına dokununca altında küçük bir sayı yazan iki minik ayak simgesi belirdi.

"Daha şimdiden on bir bin dört yüz, üstelik saat daha yarım. Aslında benim ortalamamın altında, arayı daha sonra kapatmam gerekecek."

"Eleanor kendisine iyi bakıyor," dedi Caden gururla ve neredeyse sahiplenici bir tavırla. "Görebildiğin üzere."

"Evet," dedim, kadının harika bir fiziğinin olduğu sugötürmez bir gerçekti. Yine de göğüs dekoltesi biraz gösterişliydi diyelim. Acaba oğlumu ona çeken şey de bu muydu? Erkekler böylesi konularda gayet sığ olabiliyor, hep böyle düşünmüşümdür, ayrıca önceki gelinlerimin hiçbirinin de balkondan yana eksiğinin olmayışı tesadüf sayılmazdı.

"Siz yürümeyi sever misiniz Bayan F.?" diye sordu, ona gülümsedim, lakabın tanıdık olmasına şaşırdım ama gücenmedim. Sesinde hoşuma giden bir masumiyet, içten bir merak vardı.

"Eminim Caden size Hyde Park'ın hemen karşısında oturduğumu söylemiştir," diye karşılık verdim. "Uzun yıllar yürüyüş yaptım. Oraya yürüyüşe gitmediğim gün sayılıdır. Tabii daha genç zamanlarımda iki saat aralıksız yürür, bana mısın demezdim."

"Ki bu da okuldan eve geldiğimde asla ortada olmayışının sebebini açıklıyor," dedi Caden. Ona doğru dönüp, sesindeki tınıyı tanımlamaya çalıştım, ama kötü niyetli değildi. Belki de sadece şaka yapmıştı.

"Sizin de bunlardan bir tane almanız lazım," dedi Eleanor, bileğindekini göstererek.

"Bu nedir?" diye sordum.

"Akıllı saat."

"Ah, evet. Duymuştum."

"Her gün kaç adım atmak istediğinizi yazıyorsunuz ve saat de bunu kaydediyor, hedefinize her ulaştığınızda bonus kazanıyorsunuz."

Gülümsedim. Sanırım yeterince zararsız bir oyuncaktı, her zaman derli toplu bir zihnim olmuştur, bu yüzden iyice hoşuma gitti, acaba ben de bir tane alsam mı, diye düşündüm. İdmanlarımı biraz daha etkin hâle getirmeme yardımcı olabilirdi, bu da biraz daha uzun yaşamamı sağlardı. Gerçi bu durum Caden'ın mirasa konma vaktini birkaç yıl daha uzatırdı, ama olsun.

Garson tekrar yanımıza geldi ve sipariş verdik. Caden biftek, patates kızartması ve yumurta söyledi, Eleanor'sa lahana ve pancar salatası; ben de tavuklu kiş istedim. Şarabın neredeyse yarısına gelmiştik ve içimde Eleanor'la en az bir şişe daha içebileceğimize dair bir his vardı.

"Demek tarihi belirlediniz, öyle mi?" dedim sonunda, Eleanor'a gülümseyerek, hâlinden memnun görünüyordu.

"Evet," dedi. "On altı mayıs."

"Ne güzel. Ailen inanılmaz heyecanlı olmalı."

"Kesinlikle öyleler. Caden'ı çok seviyorlar."

Eleanor benimle ilk kez buluşurken Caden'ın onun ailesini tanıyor olması biraz canımı sıktı ama çok uzun sürmedi. Ne de olsa bu tamamen benim seçimimdi.

"İlk evliliğin mi peki?" diye sordum.

"İkinci," dedi. "İlk eşim beş sene önce vefat etti."

"Ah, bunu duyduğuma üzüldüm. Ne olduğunu sorabilir miyim?"

"Kanserdi."

"Tüh. Peki çocuğun var mı?"

Başını hayır anlamında salladı, biraz üzgün görünüyordu. Bunun kendi seçimi mi yoksa kader mi olduğunu merak ettim ama burnumu sokmak istemedim.

"Eh, turnayı gözünden vurmuşsun," diye ekledim, masanın üstünden uzanıp Caden'ın elini okşayarak. Karşıymışım gibi görünmek istemiyordum ama esasen ne diye buna kalkıştığını anlayamıyordum. Değil beş ya da on yıl, onunla üç yıl bile evli kalacakmış gibi durmuyordu. Yaşanacaklar belliydi: Kadın onun parasının bir kısmını tırtıklayacak, ortaya her ay nafaka bekleyen yeni biri çıkacak ve yeniden perişan hâlde bırakılacaktı. Son seferinde fena hâlde depresyona girmişti. Ve Eleanor yeni maceralara atıldığı sırada geride kalanları toparlamak için ortalıkta olmayabilirdim.

"Ah, hem de nasıl," dedi Eleanor, uzanıp onu yanağından öperek. Caden ona gülümseyerek karşılık verdi ve itiraf etmeliyim ki ikisi de mutlu görünüyordu. Belki de ondan gerçekten hoşlanıyordu, eh en azından bu da bir başlangıç sayılırdı.

12

Kurt'u Commonwealth Bank'e kadar takip etmek hiç de zor olmadı, tek yapmam gereken sabah onu görene dek vapur iskelesinin orada bekleyip iş yerine kadar peşinden gitmekti. İzin günümde caddenin karşı tarafında durdum, altıyı biraz geçe ortaya çıktı. Özel dikim takım elbisesinin içinde gayet yakışıklı görünüyordu, Circular Quay'ye kadar peşi sıra gittim, burada Manly yönüne giden bir vapura bindi. Aramıza belirli bir mesafe koyarak aynısını yaptım. Henüz ondan ne istediğimi ya da baş başa kalırsak onunla konuşmaya cesaret edip edemeyeceğimi bilmiyordum. Ancak hayatıyla ilgili daha fazla şey öğrenmek için onu gözümün önünde tutma ihtiyacı hissediyordum. Sanki onu takip edersem başka birilerine daha zarar vermesini önleyebileceğime inanıyordum.

Acaba birlikte çalıştığı insanlara geçmişiyle ilgili nelerden bahsediyordu? Onu meslektaşlarıyla öğle yemeği yerken, anlattıkları hikâyelere gülerken, bir zamanlar kim ya da ne olduğuna dair hiçbir şey düşünmeden tamamen normal bir yaşam sürdüğünü hayal ettim. Geceleri iyi uyuyor muydu, yoksa benim gibi kâbus mu görüyordu? Kendini tıpkı benim yaptığım gibi masum olduğuna inandırmaya çalıştığından emindim ama acaba ne kadar başarılı olmuştu?

Güneşli bir akşamdı, vapurun güvertesindeki banklardan birine oturdu, bense içeride kalıp gazetesini okurken ona bakmamaya çalıştım. Vapur epey doluydu, ama iki iskele arasında sefer yapıyordu, o yüzden onu gözden kaçırma ihtimalim yoktu. Yanıma genç bir adam

oturdu ve benden çakmak istedi, ona sigara içmediğimi söyleyince cebinden bir kibrit çıkarıp ayakkabısının altına sürttü, filmlerde gördüğüm bir hareketti bu.

"Madem kibritin vardı," dedim, hareketi kafamı karıştırmıştı. "Ne diye benden çakmak istedin?"

"Çünkü seninle konuşmak istiyordum," diye cevap verdi, elini dizime koymadan hemen önce. Elini silkelercesine uzaklaştırıp ayağa kalktım, ne cüretle bana bu şekilde dokunabileceğini düşünmüştü. Ama o sadece omuzlarını silkip sırıtmakla yetindi, yerimi değiştirirken birkaç adam daha gülüp ıslık çaldı. Dikkatimi geminin kıç tarafına ve dalgalara çevirdim.

Vapurla seyahat etmek, Sidney'deki hayatımın en sevdiğim taraflarından biriydi. İşe gitmediğim bazı günler Parramatta, Pyrmont veya Watsons Körfezi'ne gidip rasgele bir gemiye biner, saçlarımda rüzgâr, havada dalgalardan sıçrayan suların damlalarıyla güvertede oturup kitap okurdum. Şehre geri dönmeden de sakin bir kafede maceranın tadını çıkarırdım. Böyle anlarda Berlin, Paris ve şu diğer yer sanki tamamen farklı bir evrenin parçası, kurtulduğum bir kâbusmuş gibi gelirdi.

Vapur Manly Wharf'a yanaştığında inmek için bekleyen kalabalığın arasına karıştım, gözüm avımdaydı. Çoğunluktan daha uzun olduğu için takip etmesi kolaydı, karaya adım atar atmaz sağa döndü ve Addison Caddesi'ne çıkan Cove Bulvarı'na sapmadan önce kordon boyunca yürüdü. Sonunda denize bakan hoş görünümlü, ahşap bir evin önünde durdu, tahta çitten bir kapının kilidini açıp içeri girdi. Beni fark etmediğini umarak mesafemi korudum, ön kapının hızla açılmasını, içeriden çıkan beş yaşlarındaki çocuğu ve onun koşup adamın kucağına atlayışını izledim. Kısa süre sonra genç bir kadın göründü, Kurt kadar sarışındı ve üstünde şortla bikini vardı. Kurt gülümseyip kadını öpmek için uzandı. Bu sevgi gösterisini izlerken utanç verici bir kıskançlık hissettim ve çocuk

onu bahçenin, ağaçların gerisinde kalan kısmına sürükleyince mutlu oldum.

Durduğum yerden artık onu göremiyordum ve daha fazla yaklaşmaya da çekiniyordum, yine de henüz gitmeye hazır değildim, bu yüzden ben de yavaşça yolun diğer tarafına geçip oraya aitmişim gibi görünmek için elimden geleni yaptım. Kurt'un karısı sokağın karşısına bakıp da gözlerimiz buluştuğunda ona gülümsedim, kadın da beni kafasıyla hafifçe selamladı ve eve girip gözden kayboldu, dış kapıyı aralık bırakmıştı. Smedley Burnu'nda yolun sonuna vardığımda geri döndüm, komşulardan biri akşam koşusuna çıkmıştı, bahçede olan biteni daha iyi görebilmek için yavaşladım.

Çimlerin ortasında bir piknik masası duruyordu, Kurt ceketini ve kravatını çıkarıp masaya fırlatmıştı. Oğlunun arkasındaydı, gömleğinin kollarını sıyırmış, boynundaki düğmeyi de açmıştı. Çocuk salıncakta sallanıyor, Kurt da onu itiyordu. Çocuk salıncağın zincirlerini sıkıca kavrarken yüzünde kocaman, heyecan dolu bir gülümseme vardı, salıncak her yükseldiğinde coşkuyla haykırıyordu.

"Daha yükseğe baba, daha yükseğe!" diye bağırdı. Kurt çocuğun isteğini kabul edip salıncağı öyle şiddetli itti ki oğlanın düşeceğini sanıp korktum. Bir ağacın yanında durdum, zihnimde bir anı kıpırdandı ve aniden diğer yere gidiverdim; kardeşimin yıllar önce bahçeye kurduğu çok daha iptidai salıncak gözümün önüne geldi. Araba tekeri aramak için Kurt'un yanına gittiğini ve Kurt'un da her zamanki gibi onunla alay ettiğini hatırladım.

Dikkatli adımlarla eve yaklaştım ve çığlık atsam neler olacağını düşünüp ikisini izlemeye koyuldum. Küçük çocuk dehşete kapılıp salıncaktan fırlayıp havada süzülerek yere kapaklanır mıydı? Belki de çiti oluşturan kazıklardan birine geçiverirdi. Çite dokunmak için uzandım. Tel örgüden değil, tahtadan yapılmıştı. Etrafında, geçeni vurmak üzere içinde hazırda bekleyen birilerinin durduğu bir gözetleme kulesi yoktu. O hâlde neden beni bu kadar korkutmuştu? Bu-

nun gibi çitler dünyanın her yerinde vardı. Acaba Kurt, salıncaktan düşen oğlunun yanına koşmak için ne kadar beklerdi?

Kurt salıncağı yavaş yavaş durdurdu. Evin içinden yemeğin hazır olduğunu söyleyen karısının sesi işitildi, çocukla el ele ön kapıya seğirttiler. Enerjisi hâlâ yerinde olan çocuk, Kurt ayakkabılarından kurtulduğu sırada içeriye koştu, adamın güneşli girişe serili gölgesi karanlıktı. Çok geçmeden kapıyı arkasından kapadı ve böylece Kotler ya da Kozel ailesi huzurlu ortamına dönmüş oldu.

İşte o zaman sol elimin çiti kavradığı yerin kana bulandığını fark ettim. Yine de batan dikenli tel örgü değil, kıymıktı.

13

Gelen yemek epey lezzetliydi. Tavuklu kiş hoşuma gitti, Caden da kendi bifteği üzerinde hızlı bir çalışma yaptı, oysa Eleanor salatasını yemek yerine tabağındakileri bileşenlerine ayırıp parçalarını çekiştirmekle daha çok ilgileniyor gibiydi.

"Hemşireydin, değil mi?" diye sordum, sohbet biraz tıkanır gibi olduğunda. Başını hayır anlamında salladı.

"Doktor," dedi. Benimkisi hiç şüphesiz haksız bir önyargıydı, ama doktor olduğu kimin aklına gelirdi ki? Açıkçası daha çok dansçıya benzer bir havası vardı.

"Ne doktorusun?" diye sordum.

"Kalp cerrahı," diye karşılık verdi. Ona şaşkınlıkla bakıp kızarmış patatesleriyle tabağında kalan ketçabı sıyıran Caden'a döndüm. Bana bunu daha önce söylemediğine inanamıyordum.

"Bu muhteşem bir iş," dedim, öne eğilerek, şimdi merakımı cezbetmişti işte. Bu açıklama ona farklı açıdan bakmamı sağlamıştı, kendi adıma, ne kadar da dar görüşlüydüm. "Acayip zeki olmalısın. Caden, neden bundan bana daha önce bahsetmedin?"

"Bahsettim," dedi.

"Hayır, etmedin. Bana hemşire olduğunu söyledin."

"Yanlışın var," diye karşılık verdi. "Kalbimi çaldığıyla ilgili şakamı hatırlamıyor musun?"

Kaşlarımı çattım. Bunu kesinlikle hatırlamıyordum. Belki ben de Heidi gibi keçileri kaçırıyordum.

"Eh, doğrusu hayli etkilendim," dedim tekrar arkama yaslanıp Eleanor'a yeni keşfedilmiş bir saygıyla bakarak. "Benim zamanımda böyle şeyler imkânsızdı tabii."

"Tıbba ilgi duyar mıydınız Bayan F.?" diye sordu, başımı hayır anlamında salladım.

"Ah, hayır," dedim. "Hayır, böyle bir şeyi asla yapamazdım."

"Ne zaman düşsem dizime zar zor pansuman yapardı," diye mırıldandı Caden, birasına uzanırken.

"Hiç de bile," dedim, söylediği doğru olsa da üzülmüştüm.

"Yaralarımızla hep babam ilgilenirdi," dedi doğruca bana bakarak. "Bunu biliyorsun."

Söylediğine gülüp geçmek için belli belirsiz bir çaba sarf edip tekrar Eleanor'a döndüm. "Aslına bakarsan, kanla aram pek iyi sayılmaz canım," dedim ona. "Sen nasıl dayanıyorsun?"

"Eh, insan zamanla alışıyor," dedi. "Asıl canımı sıkan ölümler."

Hiçbir şey söylemedim. İçimizden birinin onlara karşı bağışıklık kazandığını varsaymıştım.

"Hasta, kalp ameliyatına girmeden önce ameliyat ekibiyle epey bir vakit geçirir," diye açıkladı. Günümüzde hastaları 'müşteri' gibi görmemiz gerekiyor, tüm duygusallığımızı ve hislerimizi bir yana bırakmamız bekleniyor ama ben bunu yapamıyorum. Aslına bakılırsa hiçbirimiz yapamıyor. Sorun ister maze prosedürüyle ister damar genişlemesi ya da koroner arter baypas ameliyatıyla ilgili olsun, çoğunun ameliyatı iyi geçer. Ama elbette ara sıra hastayı kaybettiğimiz de oluyor. Ve bu beni çok etkiliyor. Daha yaşlı doktorlar bununla başa çıkmakta çok daha başarılılar, bazıları için bu, ofiste yeni bir gün demek ama benim için... Eh, suçluluk duygusu berbat bir şey ama dürüst olmak gerekirse, umarım buna suçluluk duygusunu yitirecek kadar alışmam."

Ona öylece baktım. Ağzım kurumuştu ama kadehime uzanamadığımı fark ettim.

"Peki, hissettiğin bu mu?" diye sordum. "Suçluluk duygusu mu?"

"Tabii ki."

"Ama neden? Sen sadece senden isteneni yapıyorsun."

"Sanırım söz konusu hastayı kurtarmak için gereken her şeyi yapmadığımı düşünüyorum," dedi. "Bu hastalar benden, bizden medet umdular, bize güvendiler. Oysa biz onları yüzüstü bıraktık. Yıllar içinde yüzlerce ameliyata girdim ve on beş hastayı kaybettim. Hayatı kurtulanların isimlerini hatırlamıyorum ama ölenlerinki tek tek aklımda."

Söylediklerini düşünerek sessiz kaldım. Daha şimdiden bu derin etik anlayışının onu hem kadın hem de doktor olarak tanımladığını anlayabiliyordum. O on beş kişiyi ve ölecekleri gün gelip çatınca bu talihsiz listeye girecek diğer herkesi hatırlayacaktı. Benim bünyemde bu hisse dair bir eksiklik mi vardı? Geçmişe baktığımda büyük bir kısmının kaçınma ve kandırma, başkaları karşısında kendimi koruma dürtüsü üstüne kurulu olduğunu görüyordum.

"Ama bunların hiçbirinin senin hatan olduğunu düşünmemelisin," dedim sonunda, sesim neredeyse yalvarır gibi çıkmıştı.

"Buna mecburum," diye karşılık verdi yumuşacık, hatta kibar bir sesle. "Eğer iyi bir hayat yaşamanın peşindeysem."

"Bıçak altına yatacak olsaydım," dedi Caden, sesi birden konuşmaya dalmış ve genelde erkeklerin yaptığı gibi bizim seslerimizi bastırmıştı, "erkek yerine kadın cerrah isterdim. Daha ilgililer."

"O biftekleri mideye indirmeye devam edersen çok yakında dileğin gerçek olacak," dedi Eleanor, ona gülümseyerek, Caden da ona karşılık verdi, hiç üstüne alınmamıştı. Bunun yerine uzandı ve kadının elini tutup sıktı. Aralarındaki bu küçük etkileşim bana da sirayet etmişti.

"Eh, aferin sana," dedim sonunda, artık başka bir konuya geçmeye hazırlanarak. Sadece ikimiz olsaydık onunla bunu akşama kadar konuşabilirdim ama yanımızda oğlum varken bu mümkün değildi.

"Pekâlâ, gerçi Caden bunu bana zaten anlattığı konusunda kesin ısrar edecek ama yine de sorayım; nasıl tanıştınız?"

"Londra'nın en iyi mimarlarından birinin emeklilik kutlamasında," diye karşılık verdi Eleanor. "Kendisi amcam olur. Caden yıllar içinde onunla ara ara çalışmıştı."

"Ve görür görmez birbirinize âşık oldunuz, öyle mi?"

"Oğlunuz tam bir centilmen Bayan F.," dedi, tekrar Caden'a gülümseyerek. "Ayaklarımı yerden kesti."

Bunu hayal etmek benim için epey güçtü ama haklılığını kabullenmeye meyilliydim. Aslına bakılırsa Caden'ın eski eşleri de onun kibarlığından dem vururlardı, boşanmadan önce tabii. "Peki, kulağa pek hoş gelmeyebilir, ama hiç çalıştınız mı?" diye sordu Eleanor, doğruca gözlerimin içine bakarak. Başımı hayır anlamında salladım.

"Hayır," dedim, sesi yargılarmış gibi çıkmamıştı. "Yani her şeyden önce bir anneydim tabii. En mühim meslek olduğunu söylerler."

"Hah!" dedi Caden, ona bakmak için döndüm. Görünüşe göre bu öğleden sonra bana karşı fazla tahammülü yoktu, nedenini bilemiyordum. Belki de biraydı. Daha şimdiden dördüncüye geçmişti.

"Elimden geleni yaptım," diye zayıf bir itirazla karşı çıktım.

"Öyle," dedi kasvetli bir sesle. "Hiç şüphem yok."

"Belki de evden uzakta bir işe gitmeliydim," diye devam ettim, tekrar Eleanor'a dönerek, "ancak işin aslı, öyle çok da matah bir eğitimim yok. O zamanlar böyle şeyler kızlara göre değildi. Gerçi yine de biraz olsun çalıştım. Caden'ın babasıyla tanışmadan önce bir mağazada çalışıyordum. Zaten yollarımız da orada kesişti. Reyonda değil, kasadaydım. Ve bir yere kadar, yaptığım işten keyif de aldım ama hiçbir zaman kariyer odaklı bakmadım."

"Berlin'deyken mi?"

Sorusu beni şaşırtmıştı, kaşlarımı çattım. "Neden Berlin'de olsun ki?" diye sordum.

"Caden orada büyüdüğünüzü söylemişti."

Bakışlarımı gözlerini kaçıran oğluma çevirdim. Geçmişimle ilgili en ufak bir detayı dahi birilerine anlatmasından hoşlanmadığımı biliyordu. Uzun zaman önce birileri ne kadar az bilirse o kadar iyi olur diye karar vermiştim.

"Yani, orada on iki yaşıma kadar kaldım," dedim. "Artık buna büyüyene dek denir mi, bilmem. Daha sonra İngiltere'ye yerleşene kadar ülkeden ülkeye gezen gezgin bir tip oldum."

"Hangi ülkelere gittiniz?" diye sordu. "Seyahat etmeyi çok severim. Gerçi hiç vaktim olmuyor."

"Bir süreliğine Fransa'daydım," dedim. "Sonra da Avustralya."

"Ve Polonya," dedi Caden usulca. "Polonya'yı unutma."

"Evet. Bir de Polonya," dedim, bundan bahsetmesine şaşırmıştım. O ülkede bir süreliğine yaşadığımı biliyordu ama koşullar yüzünden orayla ilgili her zaman kasten üstü kapalı konuşmuştum, o da hiçbir zaman daha fazlasını öğrenmek istememişti. Ya da en azından bana sormamıştı. Şu an belki de Edgar'a sormuş olabileceği aklıma geldi. "O dönemi pek düşünmüyorum," diye devam ettim, umursamaz bir tavırla. "Savaştan sonra birkaç yıl Paris'te yaşadım. Sonra 1952 yılında Sidney'ye göçtüm. Aslında kalan günlerimi orada geçireceğimi düşünüyordum."

"Ama işler planlandığı gibi gitmedi mi?"

"Gitmedi."

"Neden peki?" diye sordu.

Umursamaz bir şekilde omuz silkmek için elimden geleni yaptım. "Ah, kimbilir?" diye yalan söyledim. "Çok gençtim. Ve havasına da dayanmak mümkün değildi. Yine de Fransa ve Avustralya ile ilgili güçlü anılarım var, gerçi her ikisine de bir daha hiç dönmedim."

"Polonya hakkında da güçlü anıların olduğundan eminim," dedi Caden, "keşke orada geçirdiğin günleri hatırlamak için de biraz çaba harcasan." Ona bakmayı reddettim. Ne tür bir oyunun peşindeyse buna dâhil olmayacaktım. Ama beni korkutuyordu.

"Ben bir kere Polonya'ya gitmiştim," dedi Eleanor, tabağını yana iterek, yemeğinin yarısından fazlasını yememişti. Bizi üç günlüğüne Kraków'a götürmüşlerdi, ikinci gün de Auschwitz'e uğramıştık."

Şarap kadehime uzanıp kafama diktim ve Caden'ın bana bir kadeh daha doldurması için şişeyi işaret ettim.

"Orası beni çok korkuttu," diye devam etti, hafifçe titreyerek. "Tüm o filmleri izledim tabii: *Schindler'in Listesi*, *Piyanist*, *Sophie'nin Seçimi*... Birkaç belgesel izleyip kitap da okudum. Ama gerçekten oraya gidene kadar aslında ne olduğunu anlamıyorsunuz, değil mi? Hiç oraya gittiniz mi Bayan F.?"

Cevap vermedim.

"Ben gittim," dedi Caden, şaşkınlıkla ona döndüm.

"Hayır, gitmedin," dedim.

"Gittim."

"Ne zaman?"

"Babam ölmeden önce."

"Saçmalık!"

"Saçmalık falan değil," dedi, sesi son derece sakindi. "Hatta birlikte gittik."

Söylediklerine epey şaşırmış hâlde ona baktım. "Ama..." diye başladım, fakat cümleyi nasıl sonlandıracağımı bulamadım. "Hayır gitmediniz. Gitmediniz."

"Gittik anne," dedi. "Ölmeden önce babamla birlikte Varşova'ya yaptığımız geziyi hatırlıyor musun?"

Geçmişe gittim. Caden'ın Varşova'da önemli miktarda çelik ithal etmesine yardımcı olacak bir tanıdığı vardı. Dört günlüğüne gitmiş ve kendisine eşlik etmesi için babasını da çağırmıştı. O zamanlar bunun hoş bir davranış olduğunu düşünmüştüm. Edgar da çok sevinmişti.

"Hatırlıyorum," dedim.

"İşte o sıra gittik."

"Edgar bana bunu hiç söylemedi."

"Öyle mi?"

Sesinin tonundan bunu zaten bildiğini anlamıştım.

"Öyle," dedim.

Şimdi Eleanor'a dönüp, "Babam bu geziden sadece bir yıl sonra vefat etti. O vakti onunla geçirmek çok güzeldi. Birbirimize tam anlamıyla açılmıştık."

"Peki neden?" diye sordum, bu düşünceye daha fazla kapılmasını istemiyordum. "Neden orası? Neden ille de orası?"

Caden sorumu duymazdan gelip sadece bakmakla yetindi. Onu her göz kırpma arasındaki saniyeleri sayarak izledim. Sessizlik berbattı. Bir anlığına haykırarak çığlık atacağımı sandım. Öyle bir çığlık atacaktım ki restorandaki herkes sus pus olup çocuklarını sımsıkı kucaklayacaktı.

Canavar, diyeceklerdi.

Canavar burada, aramızda.

"Polonya'nın neresinde yaşadınız?" diye sordu Eleanor nihayet, telaşla ona döndüm.

"Ne?" dedim.

"Polonya'nın," diye tekrar etti, "hangi şehrinde yaşamıştınız?"

"Orayı bilmezsin," dedim, temiz hava almam gerekiyordu, yoksa bayılıp düşecektim. "Çok küçük bir kasabaydı."

"Dedemi o sıralar terfi ettirmişler," diye açıkladı Caden, ona dönerek. "Bu yüzden anneannem ve dayım da ne var ne yok toplayıp onunla birlikte oraya taşınmak zorunda kalmış. Annem de tabii."

"Senin dayın mı var?" diye soru Eleanor, tek kaşını hayretle kaldırmıştı. "Ondan hiç bahsetmedin."

"Onunla hiç tanışmadım," dedi. "Savaşta ölmüş."

"Ah," dedi Eleanor, şimdi tekrar bana dönerek. "Kardeşinizi mi kaybettiniz? Çok üzücü."

"Çok ama çok uzun yıllar önceydi," dedim.

"Yine de böyle bir şeyin üstesinden gelmek mümkün değil sanırım, değil mi?"

"Bunu iyi bilirsin, değil mi?" diye çıkıştım, sesim gereksiz sert çıkmıştı, o da sandalyesinde şaşkınlıkla biraz geri çekildi.

"Anne," dedi Caden, beni uyararak.

"Ben olsam üstesinden gelemezdim," dedi. "Ben de kardeşimi kaybettim. Altı yaşındaydım, o da sekizindeydi. Etrafına bakmadan yola koştu ve bir arabanın altında kaldı. Annem bir daha asla eskisi gibi olamadı. Babam da öyle. Üç çocukları daha vardı ama bana sanki üçümüz Peter'ın kaybını hiçbir zaman telafi edememişiz gibi gelmiştir."

"Çok üzgünüm," dedim, ellerimle yüzümü örtüp gözlerimi kapatarak. Orada daha fazla kalmak istemiyordum. Evime gitmek istiyordum. Ölmek istiyordum. "Bunu bilmiyordum."

"Nereden bileceksiniz," diye karşılık verdi, kendini hakarete uğramış gibi hissetmediğini göstermek için hafifçe gülümsedi. "Tabii onu çok iyi hatırlamıyorum, çok küçüktüm. Yine de aklıma gelir. Sık sık acaba hayatta olsa neler yapardı diye düşünürüm. Annem uçakları sevdiğini söyler, bu yüzden onun pilot olabileceğini hayal etmek hoşuma gider. Kardeşiniz asker miydi Bayan F.?"

"Hayır," diye karşılık verdim. "Hayır. Ne? Hayır. Küçük bir oğlandı. Daha çocuktu."

"Aranız iyi miydi?"

Başımla onayladım.

"Adı neydi?"

Cevap vermedim. Caden söyledi. Tel örgünün diğer tarafına geçtiği o günden beri adını anmamıştım. Yetmiş dokuz yıldır.

"Peki, eğer çalışmış olsaydınız," dedi Eleanor, garson tabaklarımızı toplamaya girişmişken, "yeryüzündeki herhangi bir işi yapabilecek olsaydınız hangisini tercih ederdiniz?"

Bir cevap bulmak için zihnimi taradım. Ancak aklıma hiçbir şey gelmemesi fena hâlde üzücüydü. Gerçek şu ki, yapabileceğim

herhangi bir şey olduğunu düşünmüyordum. Bu şekilde yetiştirilmemiştim.

"Hiçbirini tercih etmezdim," dedim sonunda, ağlamak üzere olduğumu hissediyordum. Uzanıp iki elini de sıkıca kavrayıp avucumun içine aldığımda onu biraz korkuttum. "Hiçbir şey yapamazdım," dedim ona. "Bunu görmüyor musun? Bunu anlamıyor musun? İsteseydim bile bu imkânsızdı."

14

Bir sonraki perşembeye kadar bekledim, o gün işim yarım gündü, ancak bu sefer kafamda çok net bir plan vardı.

Gemiden öğleden sonra bir gibi inip tekrar kordon boyunca yürümeye başladım, Kurt en az beş saat daha eve dönmeyecekti, bu süre zarfında ödülümü çoktan yitireceğimden emindim. Niyetimin kötülüğüne rağmen evlerine yaklaştığımda tuhaf bir şekilde sakindim, ne de olsa artık öngörülemeyen bir avın peşinden gitmiyordum, şu an daha çok hedefine kilitlenmiş bir avcı sayılırdım. Eve yaklaştıkça sesler işitmeye başladım, karısı ve oğlu bahçedeydi. Sokağın diğer tarafından geçerken kadın verandanın gölgesine sığınmış kitap okuyor, oğlansa yakınlarında durmuş, bir dizi askere ayrıntılı emirler yağdırıyor, belli ki savaşa hazırlanıyordu. Daha önce yaptığım gibi Smedley Burnu'na dek yürüdüm ve sonra geri gittim. Görülecek kadar yakına geldiğimdeyse ayaklarımın üstünde dengesiz bir şekilde hareket etmeye başladım ve çitin üstüne doğru tökezlerken elimden geldiğince gergin bir çığlık atıverdim.

Kadın hemen oturduğu yerden fırladı ve kaldırıma doğru koştu, çocuğa gelince, bu beklenmedik heyecan ilgisini çekmişe benziyordu.

"İyi misiniz?" dedi kadın, ayağa kalkmam için elini uzatırken.

"Sıcaktan ölmalı," dedim, başımı iki yana sallayıp zayıf görünmek için elimden geldiğince çabalayarak. "Evde kahvaltı etmeden çıktım, pek akıllıca olduğu söylenemez. Ama iyiyim, çok teşekkürler. Çok naziksiniz."

"Lütfen içeri girip biraz oturun," dedi verandayı göstererek. "Size su getireyim."

"Hiç gerek yok," dedim belli belirsiz bir sesle ama tam tahmin ettiğim gibi itiraz istemiyordu.

"Israr ediyorum," dedi, beni eve götürmesine izin verdim. İçeride gözden kaybolmadan hemen önce beni karşımıza çıkan ikinci sandalyeye oturttu. Sadece birkaç dakika sonra lavabodan akan suyun sesini işittim. Çocuk, askerlerine dönmeden önce yüzünde şüphe dolu bir ifadeyle beni izledi.

"Ne oynuyorsun?" diye sordum.

"Savaş."

"Bu bir oyun mu?"

"Dünyanın en iyi oyunu."

"Yeniyor musun bari?"

"Bitinceye dek bunu bilemem."

"Belki bitince de bilemeyeceksin."

"İşte," dedi annesi, geri dönmüş ve bana buz gibi bir bardak su getirmişti, minnettarlıkla kabul edip sıcağın beni fena hâlde etkilediğini göstermek için koca bir yudum aldım.

"Teşekkürler," dedim, kadın hemen yanıma otururken. "Kendimi aptal gibi hissediyorum."

"Ne münasebet," dedi. "Olabilir böyle şeyler."

"Ama gününüzü mahvediyorum."

"Lütfen istediğiniz kadar kalın," dedi, elini havada sallarken. "Sadece oğlumla ben varız ve dürüst olmak gerekirse yetişkin birinin eşliği hiç de fena olmaz."

Güneş gözlüğünü takarken ona baktım. Üstüne yine mümkün olduğunca az kıyafet geçirmişti, güzel bir kadın olmadığı söylenemezdi. Oğlanın yüzünde hatırladığım kadarıyla Kurt'un izine pek rastlamadım, belki biraz olsun gözleri benziyordu.

"Bu arada ben Cynthia," dedi annesi. "Cynthia Kozel. Ya siz?"

Bu kadarını düşünmemiştim ve önümde isimlerden oluşan koskoca bir derya olmasına rağmen beğenip de bir tanesini seçemedim.

"Maria," dedim nihayet, şu diğer yerde ailemle ilgilenen hizmetçiyi hatırlayarak. Bir soyadı söylemek üzere ağzımı açtım ama Maria'nınkinin ne olduğuna dair en ufak bir fikrim yoktu. O yüzden ben de hiçbir şey söylemedim.

"Sidneyli misiniz?"

"Burada yaşıyorum," dedim. "Ama hayır. Aslen Avrupalıyım. Fransa."

"Ah, Avrupa'ya bayılıyorum," dedi abartılı bir sesle.

"Hiç gittiniz mi?"

"Yani, aslında hayır, ama çok istiyorum. Günün birinde belki. Bu küçük haylaz biraz büyüdüğünde. Gerçi şu aralar pek de iyi bir zaman sayılmaz. Hâlâ yeniden inşa ediliyor, en azından gazetelerde böyle okuyoruz. Yaşanan tüm o tatsızlıktan sonra."

Dayanamayıp kahkaha atacak gibi oldum. Altı yıllık savaş, milyonlarca ölüm ve geride kalan tüm yıkıntı için söylenebilecek en muazzam sözcük bu olabilirdi.

"Ya siz?" diye sordum sonunda. "Burada mı doğdunuz?"

"Melbourne," diye karşılık verdi. "Hiç gittiniz mi?"

Başımı hayır anlamında salladım.

"Bazen orayı özlüyorum. Sidney çok güzel bir yer elbette ama Melbourne benim yuvam."

"Eviniz ne kadar da hoş," dedim etrafıma bakınarak, gerçi hayli sıradan görünüyordu ve lafını etmeye değer bir yanı yoktu.

"Ne kadar naziksiniz," dedi.

"Peki oğlunuzun ismi ne?" diye sordum, çocuğu göstererek.

"Hugo," diye cevap verdi Cynthia.

"Beş yaşındayım," dedi çocuk, kendisinden bahsedildiğini duyar duymaz bize dönerek.

"Harika," dedim.

"Ekimde altı olacağım."

"Umarım."

Cynthia dönüp tek kaşını kaldırarak bana baktı, kullandığım ifade onu şaşırtmış olmalıydı, ancak ne söylediğimi düzeltmeye ne de kafasının karıştığını fark ettiğimi göstermeye çalıştım. Bunun yerine bahçeye bakıp memnuniyetle içimi çekmeyi yeğledim. Burada böylece oturmaktan neden hoşlandığını anlayabiliyordum. Dünyanın gerçeklerinden kopmuş bir cennet bahçesi gibiydi. "Sadece bana mı öyle geliyor yoksa hava her geçen gün daha da mı ısınıyor?" diye sordum.

"Sizin de böyle düşünmeniz ne tuhaf," dedi, yeniden neşelenerek. "Dün gece ben de aynı şeyi kocama söyledim. Avustralyalı olmamasına rağmen sanki sıcağı hissetmiyor."

"Ah, öyle mi?" dedim. "Nereli peki?"

"Avrupa. Sizin gibi."

"Neresinden?"

Bir anlığına tereddüt etti. "Şey, kendisi Alman," dedi kısık sesle, bir yandan da parmağını dudaklarına götürmüştü. "Ama aslında bunu kimseye söylemiyoruz. Çek asıllı olduğunu söylüyoruz. Savaş bittiği hâlde buralarda Almanya karşıtı hava devam ediyor. İnsanlara bittiğini söylüyorum. Artık hayatınıza devam edin diyorum. Ama bunu yapmıyorlar. Olimpiyatlarda kin dalında yarışılsaydı bir yığın insan altın madalyaya koşardı."

"Kesinlikle."

"Aslına bakarsanız, tanıştığımızda bana memleketinin Prag olduğunu söylemişti. Altı ay sonra pasaportunu gördüm ve gerçek açığa çıktı."

"Yalanla başlamak pek iyi sayılmaz," dedim.

"Bence de."

Uzun süre konuşmadım, durmadan soru sorup meraklı biri izlenimi vermek istemiyordum.

"Peki o... asker miymiş?" diye sordum sonunda. "Yani Almanya'dayken?"

Dehşete kapılmış gibi baktı ve kafasını hayır anlamında salladı. "Kurt mu?" diye sordu. "Ah Tanrım, hayır! Bunun için çok nazik biri o. Hayır, o şeylerdendi, ne diyorlardı onlara? Vicdani retçiymiş. Savaş patlar patlamaz ülkeden kaçmış. İngiltere'ye gidip oradan seferberliğe katılmış. Hitler'den ve tüm o korkunç adamlardan nefret ediyordu."

Geçmişini inkâr ettiği için Kurt'u suçlamıyordum, annemle ben de tam olarak aynısını yapmıştık, ancak kendisini bir kahraman gibi göstermek bütünüyle başka şeydi.

"Sizce hâlâ hayatta mıdır?" diye sordu.

"Kim?"

"Hitler."

Gazetelerde aslında Führer'in kendini sığınağında öldürmediğini ya da dışında yakılmadığını, bunun yerine Güney Amerika'da bir yerlerde fevkalade bir yaşam sürdürdüğünü, kendisine inananlar tarafından gizlendiğini ve doğru an geldiğinde yeniden ortaya çıkacağını okumaktan yorulmuştum.

"Umarım değildir," dedim.

"Bence öyle. Buraya yazıyorum, bu o alçak herifi son görüşümüz değildi."

"Uzun zamandır mı evlisiniz peki?" diye sordum.

"Beş yıl oldu," diye karşılık verdi, sonra da oğlana bakıp başını salladı. "Biliyorum, biliyorum. Ama sonunda doğru olanı yaptık, önemli olan da bu değil mi? Eh, babam bundan pek memnun sayılmazdı tabii. Kurt'u eşek sudan gelinceye kadar dövmekle tehdit etti. Zaten o yüzden Sidney'ye geldik. Şimdi annemle babamın tek isteği torunlarını görmek." Oturduğu yerde doğruldu. "Bana bir dakikalığına izin verir misiniz? Tuvalete gitmem lazım. Sonra da kızarması için tavuğu fırına atmalıyım. Ufaklığa göz kulak olur musunuz?"

Eve girip gözden kaybolurken ben de başımı tamam dercesine salladım ve bardağı sehpaya koymadan önce koca bir yudum daha su içtim.

"Bakıyorum salıncağın var," dedim Hugo'ya. Etrafına bakınıp kafasını salladı. "Seni sallamamı ister misin?"

Bana tamamen güvenmiş hâlde başıyla onayladı ve birlikte salıncağa doğru yürüdük. Geçen hafta onları gözetlerken Kurt'un durduğu yere geçtim. Salıncağı hafifçe ittim ve çocuk havaya yükseldi.

"Geçen hafta sokakta sağa sola yürüyordun," dedi kendinden emin bir sesle. "Seni gördüm."

Şimdi şaşırma sırası bendeydi.

"Beni mi gözlüyordun?" dedi.

"Pek sayılmaz."

"Evet, gözlüyordun."

"İnan bana bunu yapmıyordum."

Şimdi salıncağı daha yükseğe doğru ittim, ellerimi sırtına daha fazla bastırıyor, bana her geri gelişinde ufacık bedeninin sanki incinmekten korkuyormuş gibi giderek daha da gerildiğini hissediyordum.

"O zaman babamı izliyordun?" dedi.

"İyi biri midir?" diye sordum. "Babanı diyorum."

"Herhâlde!" diye haykırdı, sesi de salıncak yükseldikçe yükseliyordu.

"Bazı insanların iyiymiş gibi yaptıklarını biliyor musun?" dedim.

Artık itmeyi bırakıp salıncağın önüne geçtim ve yavaşlarken ayaklarıyla beni tekmeleyemeyeceği güvenli bir mesafede durdum.

"Bunu neden yapıyorlar ki?" dedi, şaşkınlıkla yüzünü buruşturarak.

"İçten içe canavarlar da ondan," dedim.

Artık tamamen yavaşlamıştı, salıncağın kenarlarını sıkıca tuttu ve ayaklarını yere sapasağlam bastırdı.

"Benim babam canavar falan değil," dedi ısrarcı bir şekilde.

"Kim demiş?" dedim ve çantama uzanıp üstünde Kurt Kotler adının yazdığı bir zarf çıkardım. Zarfı sandalyeye koyup üstüne çiçek tarhında bulduğum taşı yerleştirdim, sonra da gidip oğlanı salıncaktan aldım ve elini sıkıca tuttum.

"Hadi benimle gel," dedim birlikte sokağa doğru ilerlerken. "Sen ve ben, birlikte olağanüstü bir maceraya atılacağız."

15

Madelyn Darcy-Witt'le bir sonraki karşılaşmamız oğlunu okuldan aldığım günden aşağı yukarı bir hafta sonra yaşandı. Ertesi gün kapımı çalıp bana teşekkür etmesini bekledim ama neyse ki alt kat sütlimandı. Salı gününe kadar hiçbir şey olmadı, o gün yürüyüşten dönerken bir numaralı dairenin perdelerinin hafifçe hareketlendiğini fark ettim ve on dakika sonra, kendi daireme çıkıp ayakkabılarımı çıkarmış, su kaynatmak için ısıtıcıyı çalıştırmıştım ki kapı çaldı. Kimin geldiğini gayet iyi bildiğimden derin bir iç çektim ve günün geri kalanında beni rahat bırakmasını umdum, ancak beni apartmanın girişinde gördüğü için evde yokmuşum gibi davranmam pek mümkün değildi.

"Madelyn," dedim kapıyı açınca ve yüzüme sahte bir gülücük kondurdum. "Seni görmek ne güzel."

"Selam Gretel," diye karşılık verdi, iki kolunu da bana doğru uzatarak. Aşağı baktım ve içinde pahalı çikolatalar olan küçük bir kutu taşıdığını gördüm.

"Sana," dedi. "Geçen hafta Henry'yi okuldan aldığın için."

"Ne gerek vardı," dedim, hediyesini sehpanın üstüne koyarken. "Yardımcı olabildiysem ne âlâ."

"Evet, ama senden böyle bir şey istememeliydim. Benim saçmalıklarıma bulaşmak zorunda kalmamalıydın."

Seçtiği kelimeler ve onları sanki bir senaryodan okuyormuş gibi davranması beni şaşırtmıştı. Rahatsızlığım yerini endişeye bıraktı,

onu içeri davet edip oturmasını söyledim ama çay koymadım. Fazla kalsın istemiyordum.

"İyi misin canım?" diye sordum, karşısına otururak. "Söylemem-de bir sakınca yoksa, biraz tuhaf görünüyorsun."

Ürperdi ve elleriyle kollarını ovuşturdu. "Bir şeyim yok," dedi. "Pek iyi uyuyamadım, herhâlde ondan."

"Öğle uykusu pek de iyi bir fikir değil," dedim. "Uyku düzenini bozuyor. İhtiyacın olan, her gece sekiz saat uyumak ve düzenli egzersiz yapmak."

Gülümsedi ama karşılık vermedi.

"Ya Henry?" diye sordum, "O nasıl?"

"Ah, gayet iyi. Okulda şimdi. Endişelenmene gerek yok, onu ben alacağım." Gülüşü bir çeşit histeriye bulanmış gibiydi.

"Endişelenmemiştim," dedim.

"Ona yemek verdiğin için de teşekkür etmem gerek."

Kaşlarımı çattım. "Gerek mi? Ne demek istiyorsun?"

"Yani... işte ona çay falan vermişsin, sağ ol. Evde pek bir şey yoktu. Eve servis yapanlara çok fazla bel bağlıyorum, hem sipariş vermeyi de unutmuşum. Alex evde daha çok yemek pişirmem gerektiğini söylüyor."

"Belki de Alex daha çok yemek pişirmeli," diye önerdim. "Bana kalırsa konu ocağı yakmaksa erkekler de en az kadınlar kadar yetenekli. Evet, bunu bir yerlerde okuduğumdan eminim."

"Hayır, böyle bir şeyi asla yapmaz," dedi, kafasını iki yana sallayarak. "Böyle ufak tefek ev işleri için fazla yoğun."

"Çocuğu için yemek pişirmenin neresi ufak tefek bir ev işi, pek anlayamıyorum," dedim.

"Her neyse, birkaç günlüğüne yine evde değil. Paris'te mekân keşfinde. Ya da en azından bana söylediği bu."

Bir anlığına tereddüt ettim. Burnumu sokmak istemedim ama merak etmiştim. "Bunu pek de ikna olmuş gibi söylemiyorsun,"

dedim. "Sana yalan söylediğinden şüphelenmek için bir sebebin var mı?"

"Eğer..." Birazdan söyleyeceği şeyden az da olsa utanmış gibi duruyordu ama üstesinden gelmeyi başardı. "Eğer evde şarabın varsa birer kadeh içmeye ne dersin? Ya da bana gidebiliriz."

"Daha öğle yemeğimi bile yemedim canım," dedim, hafifçe gülerek. "Henüz öğlen oldu."

"Tabii ya, haklısın."

Yine de kararımdan dönmemi umarak bana bakmaya devam etti, ancak günün bu saatinde içmeye hiç niyetim yoktu ve onu cesaretlendirmek de istemiyordum.

"Gitsem iyi olacak," dedi sonunda, yine de kalkacakmış gibi görünmüyordu.

"Madelyn, sen iyi misin?" diye sordum. "Sarsılmış gibisin."

"İyiyim. Aslında pek de iyi sayılmam. Dürüst olmak gerekirse, geçen hafta korkunç bir hata yaptım. Ki bu yüzden Henry'yi okuldan almanı istedim. Hani Alex'e söyleme demiştim ya."

"Söylemedim de. Söyleyen okuldu. Telefonlarını açmadın."

"Öyle. Yine de..." İkna olmuş gibi durmuyordu ve bu beni epey bir sinirlendirdi. "Aptalcaydı, biliyorum, yine de açıklamam gerek."

"Bana herhangi bir açıklama yapmak zorunda değilsin," dedim, neyi kastettiğini merak ediyordum, ama her yeni bilgi beni ilişkilerinin derinlerine çekmekten başka işe yaramayacaktı.

"Bence zorundayım," dedi. "O hâlde gelip oğlumu almanı istediğimi görünce berbat bir anne olduğumu düşünmüşsündür. Üstelik içkiliydim de. Gerçi bunu zaten anlamışsındır."

"Yani," dedim, öyle olduğu gayet belliydi. "Ne oldu?"

"Eski bir arkadaşa rastladım," dedi, bana değil yere bakarak, ellerini gergin bir şekilde birbirine geçirip ayırıyordu. "Bir hafta falan önceydi. Tamamen tesadüfiydi, bunu planlamamıştım. İletişimde

kaldığım insanlardan biri değil. Oxford Caddesi'ndeki bir kitapçıdaydım, bir baktım ki orada. Karşımda."

"Kendisi eski bir erkek arkadaş falan mı?" diye sordum.

"Evet," dedi. "Yüz yıl kadar önceden tabii. Birlikte tiyatro okuluna gidiyorduk ama dürüst olmak gerekirse arkadaşım Jerome, pek de iyi bir aktör değildi, bu yüzden yönetmenliğe geçti. Orada resmen kendini buldu. West End'de birkaç oyun yönetti ve yakın zamanda da ilk filmini çekti."

Filmin adını söyleyince epey etkilendim. Adını duymuş, gazetelerde hakkında çıkmış bir dizi olumlu eleştiri okumuştum. Her zaman ilgimi çeken Raj döneminde geçtiği için filmi Heidi'yle sinemada izlemiştik.

"Onlarca yıl önce ikimiz çok yakındık," diye devam etti. "Ama ben ona pislik yaptım, anlarsın ya. Hepsi bu."

Kaşlarımı çattım. "Pislik derken?" diye sordum.

"Onu aldattım."

"Ah, anlıyorum."

Omuz silkti.

"Alex o zamanlar tam bir kaşar olduğumu söylüyor," dedi sözlerine devam ederken, bir yandan da sanki üstlerinde derdinin dermanı yazıyormuş gibi duvar kâğıtlarına bakıyordu. "Sanırım haklı da."

"O sıralar kaç yaşındaydın?" diye sordum.

"On sekiz ya da on dokuz. Öyle bir şey."

"Bildiğim kadarıyla o yaştaki gençler daldan dala atlar," dedim. "Bu onları herhangi bir şekilde ucuzlaştırmaz. Büyümenin bir parçası."

"Alex öyle söylemiyor," dedi. "Her neyse, Jerome'u tekrar görmek çok hoştu. İçki içmeyi teklif etti ve birlikte birkaç saat geçirdik, eski zamanlardan bahsettik, ortak tanıdıklarımızı yâd ettik."

"Peki, aranızda olmaması gereken bir şey yaşandı mı?" diye sordum. "Tüm bunların sebebi bu mu?"

"Ah, hayır," dedi, başını sallayarak. "Hayır, öyle bir şey değil. Zaten artık gey olduğu için benimle o şekilde ilgilenmiyordu. Yani, aslında sanırım her zaman öyleydi ama o sıralar kadınlarla birlikte oluyordu, artık olmuyor. Her neyse, mesele şu ki, çok iyi anlaştık, eski zamanlardaki gibiydi, sonra bana şey sordu..." Gözlerini şöyle bir kapadı ve parmakları koltuğun minderine dokunmaya başladı. "Yeni filmi için oyuncu seçtiğini ve filmde tam bana göre bir rol olduğunu söyledi. Hatta bu yüzden aklında olduğumu ve benimle nasıl iletişime geçebileceğini düşündüğünden bahsetti, bunun da o an yaşadığımız gibi tesadüfen karşılaşmamızdan başka yolu yoktu. Seçmelere katılıp katılmayacağımı sordu."

"İyi ama bu harika bir haber Madelyn," dedim keyiflenerek. "Umarım kabul etmişsindir."

"Ettim. Ama etmemeliydim işte. Yani Alex'le konuşmadan etmemeliydim."

"İyi de eğer bunu istiyorsan..."

"O benim kocam Gretel." Sözleri yine kulağa kendi düşüncelerinden çok bir papağan tarafından tekrar edilen kelimelerden ibaret gibi geliyordu. "Önce ona danışmadan böyle kararlar almamalıyım."

"Ah, hadi ama. 1950'lerde miyiz?" dedim. "Verdiğin her kararın onun onayına ihtiyacı yok."

"Her neyse, kabul ettim, seçmelere gireceğimi söyledim," dedi, bu sözlerimi göz ardı ederek. "Sonra ertesi gün ofisine gittim ve başka bir aktörle okuma yaptım. Gayet iyiydi. Şaşırtıcı biçimde iyiydi. Gergindim tabii, ne de olsa böyle bir şeyi o kadar uzun zamandır yapmıyordum ki. Ayrıca senaryo öyle zekice yazılmıştı ki onu canlandırmak çok keyifliydi. Role bayılmıştım. Sonrasında Jerome'un da keyfi yerindeydi. Henüz bir karar veremediğini, danışması gereken yapımcılar falan olduğunu ama bir kez daha gelip aynı yeri okumamı çok istediğini söyledi. Yani öyle başrol falan değildi, yan roldü, ama iyi oynarsan dikkat çekeceğin türden bir rol. Tabii eskiden ne

olursa olsun dikkat çekerdim, ama artık öyle olmuyor. Hele ki kendimi bırakıp bu kadar kilo aldıktan sonra."

Kadının vücudunda gram yağ bulunmadığını söylemeye bile gerek yok.

"Her neyse, oradan çıktığımda sanki bulutların üstünde yürüyordum. Derken Alex öğrendi."

Sustu.

"Ona söyledin mi?" diye sordum.

"Hayır, bana gelen e-postalardan birini okumuş."

"Kocan bunu sık sık yapar mı?"

Cevabı düşünüyormuş gibi dilini ağzının kenarına bastırdı. "Laptopumu açık unutmuş olmalıyım," dedi. "Geçerken gördü herhâlde."

Karşılık vermedim. Bu bana pek mümkün gelmemişti.

"Ve bundan pek memnun olmadı, öyle mi?" diye sordum sonunda.

"Olmadı."

"Bana soracak olursan, sevgi dolu bir koca, karısının küçük de olsa ailesinden bağımsız bir başarı ve mutluluk elde etmesine çok sevinir."

"Alex o şekilde düşünmüyor," dedi. "Arkasından iş çevirdiğimi söyledi, oysa böyle bir şey yapmadım. Jerome'a gerçekten de tesadüfen rastladım. Yine de ona söylemeden seçmelere gittiğim için sanırım haklı. Yanlış yaptım."

"Ya da böyle bir fırsatı kendi kendine değerlendirmek istedin, hiçbir baskı altında hissetmeden," dedim. "İşler yolunda giderse ona iyi haberi verebilirdin."

"Artık pek de bir önemi yok," dedi. "Rolü başkasına verdiler."

"Neden?"

"Alex bunu yapmamam gerektiğini söyledi. Haklı tabii. Çok utanç verici olabilirdi. Yani, bana baksana, bir zamanlar olduğum zayıf kız değilim artık, hem kamera da birkaç kilo ekliyor. Ekranda fil gibi görüneceğim kesin. Küçük düşmemi istemedi."

"İyi de, böyle de harcanıyorsun canım," dedim kibar bir dille.

"Ne kadar naziksin, ama hayır. Neyse, onun haklı olduğunu biliyordum ama Jerome'u aramaya da utanıyordum, bu yüzden benim yerime Alex aradı, hatta yakın zamanda birlikte çalıştığı gelecek vadeden bir aktris için seçme bile ayarladı, sonunda da rolü o kız kaptı. İşte Henry'yi unuttuğum gün de o gündü. Öğrendiğimde canım biraz sıkılmıştı, ben de bir şişe açıverdim. Sonra bir şişe daha. Benim hatamdı ve Alex'e haksızlık ettim."

"Henry demek istedin herhâlde."

"Bir daha asla böyle bir şey olmayacak. Berbat bir anneyim. Gerçekten. Zindana kapatılsam yeri."

Söylediklerine karşı çıkma fırsatı bile bulamadan hızla kalktı, oturduğum yerde irkildim.

"Artık gideyim," dedi. "Çikolata getirmek istemiştim. Bir de özür dilemek."

"Yardım edebildiğime sevindim," dedim, artık ben de ayaklanmıştım, onu kapıya kadar geçirdim. Ona söylemek istediğim daha bir sürü şey vardı ama doğru zamanmış gibi durmuyordu. Bir yanım kalmasını, duvarlarımın himayesine girmesini istiyordu. Diğer yanımsa derhâl merdivenlerden inip kapısını kapatmasını ve beni bir daha asla rahatsız etmemesini.

"Teşekkürler Gretel," dedi giderken, geri dönüp iki yanağıma da öpücük kondurarak beni şaşırttı. Bana sarıldığında burnuma parfümü geldi ama onun altında bayat bir koku yatıyordu, sanki birkaç gündür yıkanmıyordu da vücut kokusunu duş alma zahmetine girmek yerine deodorantla bastırıyor gibiydi. Merdivene ilerlerken veda etmek için elini kaldırdı, o sırada giysisinin kolu dirseğine kadar açıldı. Heidi kendi kapısını açmış, onun gidişini izliyordu.

Madelyn gözden kaybolurken, "Onun koluna ne olmuş öyle?" diye sordu Heidi. "Fena zedelenmiş."

16

Hugo'nun elini sıkıca tutup kordon boyunca hızla geri döndüm, sonra da Sidney'e geri dönen gemi için iki bilet satın aldım. Oğlan ara sıra evinin olduğu tarafa baktı, ama neyse ki yabancının birinin, yanında annesi ya da babası yokken onu gemiye bindirmesinden endişelenmiş gibi görünmüyordu. Birkaç kez yavaşlamamı istedi, ne var ki şimdiye dek Cynthia deliye dönmüş ve oğlunu aramaya başlamış olmalıydı. Bu yüzden peşimizden gelirse diye hâlâ iskelede olma riskini göze alamazdım.

Söylediğine göre Hugo daha önce pek çok kez vapura binmişti ve üst katta, seyahat yönünde oturmayı tercih ediyordu.

"Babamı görmeye mi gidiyoruz?" diye sordu, köprü ufukta belirirken.

"Bu akşam değil," diye karşılık verdim. "Baban bu akşam geç vakte kadar çalışacak ve anneni yemeğe çıkaracak. Bu yüzden benden sana göz kulak olmamı istediler."

Kaşlarını çattı, şüphelenmeye başlamıştı. "Ama annem seni tanımıyor ki," dedi.

"Tabii ki tanıyor, biz eski arkadaşız."

"Ama sen bizim evin dışında bayıldığında," diye devam etti, peşini bırakmaya niyeti yoktu, "annemle sen birbirinize isimlerinizi söylediniz."

"Şey, babanla ben eski arkadaşız demek istedim," diye karşılık verdim, ki bu da yalan sayılmazdı. "O benden rica etti."

"Ama gittiğimizi anneme söylememiz gerekmez miydi?"

"Ah, yerinde olsam bunu kafama takmazdım. Duş alıp süslenmek istiyordu zaten. Bunu büyük bir macera gibi düşün Hugo. Hoşuna gitti mi? Kaptan Kanca olduğunu ve şehri ilk kez keşfettiğini hayal et."

"Kâşif olmayı çok isterim," dedi büyük bir coşkuyla, sözlerinin beni bir anda zamanda vahşice geri götürmesine şaşırmıştım.

"Kâşif olmak isteyen bir kardeşim vardı," dedim, vapurun yararak ilerlediği sulara bakıp.

"Ee, başardı mı peki?"

"Hayır."

"Neden?"

"Başına kötü bir şey geldi."

Şimdi bana bakıyordu, gözleri merakla açılmıştı.

"Ne oldu?" dedi nefes nefese.

"Öldü," dedim.

"Ah! Küçük müydü?"

"Evet. Senden biraz büyüktü ama çok değil. Onu kaybettiğimizde dokuz yaşındaydı."

"Komşumuz Bayan Hamilton da geçen sene öldü," dedi, ayakkabılarına bakarak. "Köpeğiyle oynamama izin verirdi ama cenazesinden sonra biri gelip köpeği götürdü."

"Yazık olmuş," dedim. "Yine de güzel bir yere gittiğinden eminim."

"Babamdan doğum günüm için köpek istedim."

"Ee, alacak mı dersin?"

Omuzlarını silkip derin bir iç çekti, gören de tüm dünyanın yükü omuzlarında sanırdı.

"Eve ne zaman döneceğiz?" dedi sonunda.

"Aslına bakarsan Hugo, bu akşam eve dönemeyeceksin," dedim. "Benimle kalacaksın. Şehirde."

Kaşlarını çattı. "Geceyi sende mi geçireceğim?" diye sordu.

"Evet. Sorun olmaz, değil mi?"

"Ama daha önce hiç evimden başka yerde kalmadım," dedi, kafası fena hâlde karışmış gibiydi. "Buna iznim var mı ki?"

"Evet. Bunu özel bir ödülmüş gibi düşün. Daha sonra tüm arkadaşlarına anlatabilirsin."

Sustu, tüm bunları kafasında tartıyormuş gibi bir hâli vardı. İçten içe olup bitenlerden şüphelendiğini, öte yandan hepsinin de bir nedeni olması gerektiğini kabullenmeye hevesli olduğunu düşünüyordum. Çocuklar yetişkinlere genelde güvenirlerdi, bunu biliyordum, onların yaptıkları planların en iyisi olduğunu düşünürlerdi. Yetişkinlerin güvenilmesi gereken son kişiler oldukları düşünülürse bu ne büyük bir ironiydi böyle.

Circular Quay'e yanaşınca tekrar elini tuttum ve gözünü boyamak için dondurmacıya götürdüm, bu onu epey neşelendirdi. Buradan Kent Sokağı'na çok yol yoktu, eve vardığımızda Hugo masaya oturdu, ben de ona bir bardak süt verdim. Cait'in çoktan işe gittiğini umuyordum ama hâlâ evdeydi ve odasından çıkar çıkmaz mutfakta beş yaşında bir oğlan çocuğu görünce şaşırmıştı. Yine de bu beni endişelendirmediği gibi planlarımın bozulmasına da neden olmadı, hatta kaçınılmaz bir şekilde oğlanın bedenini bulacak kişi o olacağından en azından böylece adını öğrenecek diye düşündüm.

"Ee bu kim?" diye sordu, suratında yarım yamalak bir gülümsemeyle bir çocuğa, bir bana bakıyordu.

"Hugo," dedim, sonra da onu odama götürüp sesimi çocuğun bizi duymaması için alçalttım. "Annesi bizim mağazada çalışıyor. Son zamanlarda kocasıyla arası iyi değilmiş, bu gecelik çocuğa bakmamı rica etti."

"Senden mi?"

"Ne varmış?" diye sordum, kaşlarımı çatarak.

"Yani, çocuklar hakkında pek bir şey bilmezsin de ondan."

"Ne kadar zor olabilir ki?" diye sordum. "Bebek değil. Beş yaşında. Hatta neredeyse altı. Erkenden uyuyacaktır, sonra onu yatırırım."

"Nerede yatacak peki?"

"Burada. Benimle. Sabah olunca da götüreceğim."

"Tuhaf bir anlaşmaya benziyor," diye karşılık verdi. "Çocuğa bakacak kimi kimsesi yok muymuş?"

"Yok herhâlde," dedim, beni daha fazla zorlamayacağını umuyordum, neyse ki öyle oldu, işe gitmeden önce mutfağın yolunu tutup oğlanla birkaç dakika sohbet etti. Aşağıdan gelecek telefon sesini duymak için kulak kabarttım, kesin çok uzun sürmeyecekti. Cynthia oğlunu ararken bıraktığım notu bulacak, sonra da işyerinden Kurt'u arayacaktı, sonrasını da o devralacaktı. Acaba zarfın üstündeki Kotler soyadını görünce ne düşünmüştü? Kocası bunu ona nasıl açıklayacaktı? Oğlu kaçırıldığı için paniğe kapılmış olabilirdi ama bu onu daha çok korkutacaktı. Ve zarfın içinden not falan çıkmayacaktı. Sadece bir telefon numarası. Planım nihayete ermeden onunla son bir kez daha konuşmak istiyordum. Cynthia'nın polisi aramak için ısrar ettiğini hayal ettim, ancak Kurt başına gelebilecek belanın farkında olduğundan meseleyi ona bırakmasını söyleyecek kadar sağduyulu kalırdı.

Yemeğimizi yedikten sonra, "Artık eve gidebilir miyim?" diye sordu Hugo, o sıra onu oyalamak için birkaç oyuncak ya da çocuk kitabı almadığıma pişman oldum.

"Gidemezsin, anlattım ya," dedim, onu gereksiz yere korkutmamak için sesimi elimden geldiğince yumuşak çıkarmaya çalışarak. Sonuçta çocuğa hiç yoktan acı çektirmek gibi bir niyetim yoktu, onu mutfağa taşıyıp yere serdiğim battaniyenin üstüne, hemen yanıma yatırmadan önce uyumasını bekleyecektim. İşte o zaman gazı açacak ve fırının kapağını açık bırakacaktım. Her ikimiz için de gayet uygun bir son gibiydi. "Sadece bir gecelik. Yarın gidip annene tüm olan biteni anlatabileceksin."

Şimdi biraz mahzun ve hüzünlü görünüyordu, gözünden akan birkaç damla yaşı sildi. O an hemen yan evin zemin katında oturan küçük kız aklıma geldi. Bir köpeği vardı ve Hugo da köpekleri çok

sevdiğinden bahsetmişti. Acaba kız, Hugo'nun köpeğiyle oynamasına izin verir miydi?

"Hadi alt kata inelim," dedim, elinden tutarak. Dışarı çıkıp çitin ilerisine baktım, komşum dost canlısı labradora top atıyordu.

"Sarah!" diye seslenince kız bana baktı. "Bu, arkadaşım Hugo. Seninle biraz oynamasına izin verir misin? Köpekleri çok seviyor da?"

Sarah, çocuk bakış açısıyla, yabancı birinin ona katılmasını isteyip istemediğinden emin değildi, ama Hugo köpeği görür görmez öyle heyecanlandı ki Sarah izin vermek zorunda kaldı. Birlikte bahçede koşturmalarını izledim, çocuğa yapabileceği bir şeyler bulduğum için rahatlamıştım.

"Birazdan dönerim," dedim ve yukarı çıktım. Bir gün önce aldığım bant rulolarını getirip mutfak pencerelerini ve havalandırma boşluklarını güzelce bantladım. Odanın tamamen hava geçirmez hâle gelmesi uzun sürmedi. Sonra birkaç yedek battaniye getirip yere serdim. Zamanı gelince onu yatıracağım yer burasıydı. Kapıyı kapatıp kilitleyecek, onu kollarıma alacaktım, sonra birlikte uzanıp uyuyakalacaktık.

Sonun yakın olduğunu bilmek, tuhaf ve insanı özgür kılan bir histi. Rahatlamış ama aynı zamanda korkmuştum. Cennete inanıp inanmadığımı bilmiyordum ama cehennemden emindim. Bir zamanlar içinde yaşıyordum.

Derken telefon çaldı.

Zil sesiyle birlikte kalbim âdeta tekledi. Yanına gittim, derin bir nefes aldım ve ahizeyi kaldırdım, ama tek kelime etmedim.

"Alo?" dedi karşıdaki, hafifçe gülümsedim. Bu yeni ülkeye uyum sağlamak için elinden geleni yapıyordu, ama aksanı kendini hâlâ belli ediyordu.

"Kurt," dedim sonunda, sesimin titremesini zar zor engellemeye çalışarak.

"Gretel," dedi. "Sen olduğunu biliyordum."

17

Eleanor'dan gelen telefon beni şaşırtmıştı, izin gününde öğle yemeği için bir arkadaşıyla Piccadilly'de buluşacağını, sonrasında onunla görüşmek isteyip istemeyeceğimi soruyordu. O, Caden ve ben öğle yemeğinde bir araya geleli sadece birkaç gün olmuştu. Mesafeli görünmek istemediğimden davetini kabul ettim ve saat üçte Fortnum&Mason'a gitmek için taksi tuttum. Giriş kapısına aynı anda vardık, arka taraftaki çay bahçesi kısmına geçerken havadan sudan sohbet etmemiz gerektiği için biraz tuhaf hissettim. Eleanor önce kadın giyim bölümünden geçmemiz için ısrar etti, buradaki kıyafetlerin üstümde "tek kelimeyle muhteşem" duracaklarını söylemek istemişti, gerçi bazıları otuzlarında ya da kırklarındaki kadınlara göreydi, yüzlük ihtiyarlara göre değil.

"Tek kelimeyle muhteşem göründüğüm yıllar epey geride kaldı," dedim nihayet oturduğumuzda, bir yandan da menüyü karıştırıyordum. "Artık daha çok *yaşına göre iyi* ile *temiz giyimli* ifadelerini tercih ediyorum."

"Hadi ama," dedi Eleanor, kendimi yerişimi elini sallayarak uzaklaştırmaya çalıştı. "Sizin yaşınıza geldiğimde yarınız kadar bile güzel görünsem çok mutlu bir kadın olurum. Ve Caden da çok sevinir."

"Ah canım," dedim, hafifçe gülümseyerek. "Şansın yaver gitmez de benim yaşıma gelirsen o sırada Caden neredeyse yüz on yaşında olur, o hâldeyken bu konu hakkında en ufak fikrinin bile olmayacağını garanti edebilirim."

"Haklısınız," dedi. "O zaman ben de belki diğer yolu denerim. Doksan dokuz yaşındayken kendime yirmi iki yaşında bir sevgili bulurum."

Henüz o kadar yaşlanmadığımı belirtme gereği duymadım.

"Beni davet etmen çok hoş," dedim, siparişlerimizi verdikten sonra.

"Sizi daha yakından tanımak istiyorum Bayan F.," dedi. "Sonuçta kayınvalidem olacaksınız."

"Bu doğru."

"Diğerleriyle de iyi geçinir miydiniz? Caden'ın ilk üç karısından söz ediyorum."

"Kimisiyle," dedim. "İlk karısı Amanda iyi biriydi. Diğer ikisini çok yakından tanımıyorum. Geriye dönüp baktığımda bunun en doğrusu olduğunu görüyorum. Boşu boşuna enerji sarf etmiş olacaktım."

"Dördüncü karısı olacağıma inanamıyorum Bayan F.," dedi, gerçi bu gerçek yüzünden ölüp bitiyormuş gibi de durmuyordu.

Eleanor'un hoşuma giden samimi bir tarafı vardı, bu yüzden eş seçimi konusundaki merakımı dile getirmemde bir sorun olmayacağını düşündüm.

"Biraz kişisel bir soru sormamın sakıncası var mı?" dedim.

"Benim yaşımda birinin neden oğlunla evlendiğini soracaksın."

"Yani, Caden'ı gücendirmek istemem tabii," dedim. "Birçok harika özelliği var ama sonuçta gençliğinin baharında sayılmaz, neticede sen gencecik bir kadınsın."

"Kırk dört yaşındayım!"

"Tatlım, gençsin işte."

"Teşekkür ederim, ama öyle hissetmiyorum," diye cevap verdi, şimdi çok daha ciddi sayılırdı. "Çoğu erkek için görünmez gibiyim. Yine de bunu bana soran ilk kişi sen değilsin. Arkadaşlarım da aynı şeyi merak etti. Arkamdan dedikodumu yaptıklarına da eminim. Bunu anlamalarını bekleyemem."

"Neyi anlamalarını?"

"Onu sevdiğimi."

Söylediğinin üzerine düşünerek başımı salladım. Garson çaylarımızı ve çöreklerimizi getirdi, yeniden konuşmaya başlamak için onun gitmesini bekledim. "Onu sevdiğin için mutluyum," dedim. "Ve bunu pazar günkü buluşmamızda da gördüm. Ama tam olarak neyini seviyorsun?"

"Bir anne için tuhaf bir soru değil mi bu?" dedi. "Onu sevmiyor musun?"

"Tabii ki seviyorum. Ama bir anne çocuğunu her zaman sever, öyle değil mi? Sonuçta insanın içine işliyor."

"İkinizin yıllar boyu mücadele ettiğinizi biliyorum," dedi, gözlerimi kaçırmak için küçük reçel kavanozlarına baktım ve oğlumun ona çocukluğunun ne kadarını anlattığını merak ettim. O yılı düşünmemeye çalışsam da bunca zaman sonra bile Caden'ı rahatsız eden bir şeyler olduğunu anlamak zor değildi. Bunu böyle görmek hiç hoşuma gitmese de kadınlarla ilişkileri üstünde talihsiz bir etki bıraktığından emindim. Psikoloğun biri için bulunmaz nimet olabilirdi.

"Annelik için," diye karşılık verdim nihayet, sesim daha çok derin bir iç çekiş gibi çıkmıştı, "biçilmiş kaftan sayılmazdım. Savaşta yaşadıklarım... zihnime pek iyi gelmedi. Sana bir şey söyleyebilir miyim? Kimseye, kocama bile itiraf etmediğim bir şey."

Meraklı bir şekilde öne eğildi, acaba bunu neden yapıyordum? Belki de ondan hoşlanmaya başlamıştım.

"Ben Avustralya'dayken," dedim. "Korkunç bir şey yaptım."

"Ne yaptın?" diye sordu, çaylarımızı koyarken.

"Çocuk kaçırdım."

Arkasına yaslandı, gözleri kocaman açılmıştı. "Ne yaptın?" diye sordu.

"Çocuk kaçırdım," dedim. "Küçük bir oğlan çocuğu."

"Peki bunu neden yaptın?"

"Babasını çok önceden tanıyordum. Hayatıma büyük kayıp getiren bir şeyin parçasıydı. Sevdiği birini kaybetmenin ne demek olduğunu anlamasını istedim."

"Savaş sırasında mı oldu bu?"

Başımla onayladım.

"Ama onu geri götürdün, değil mi? Çocuğu diyorum."

"Ah evet. Ertesi gün."

"Yani sadece bir geceliğine alıkoydun? Bu o kadar da kötü bir şey değil. Yani, harika değil tabii ama..."

"Mesele şu ki Eleanor, aslında onu geri götürmeyecektim."

"Onunla ne yapacaktın peki?"

"Onu öldürecektim. Kendimi de."

İtirafımın onun için hiç de sarsıcı olmamasına şaşırdım. Belki de yıllarca aldığı tıp eğitimi bu tür şeylere karşı bağışıklığını artırmıştı. Kimbilir hastanedeyken ne korkunç şeyler görmüştü.

"Ama belli ki yapmamışsın."

"Yapmadım."

"Eh, bu da bir şey sayılır. Adı neydi? Çocuktan bahsediyorum."

"Hugo. Hugo Kozel."

"Peki siz..." Etrafına bakındı ve belki birileri bizi dinliyordur diye sesini alçalttı. "Hapis yattınız mı?"

"Hayır," dedim. "Hafifletici sebepler vardı diyelim. Hem babası, karısının isteğine karşı çıkıp beni polise ihbar etmedi hem de ben birkaç gün sonra Sidney'den ayrılıp İngiltere'ye yelken açtım ve buraya yerleştim. Avustralya'da kalmak çok tehlikeli olacaktı."

"Polis peşinize düşeceği için mi?"

"Polis en son dert ettiğim şeydi. Yaptıklarım için beni bulup cezalandırabilecek başkaları vardı. Onlarla karşılaşmak... eh, epey bir tatsızlığa yol açabilirdi."

Bir yandan çayını yudumlarken söylediklerimi düşündü. "Caden'ın bunlardan haberi var mı?" diye sordu.

"Kimse bilmiyor," dedim. "Tabii oğlanın babası dışında, zaten o da şimdiye dek ölmüştür. Benden büyüktü. Bir de çocuk vardı tabii, gerçi o da o zamanlar beş yaşındaydı, hatırlamıyordur herhâlde."

"Peki, bana niye anlatıyorsunuz?"

"Çünkü benim berbat bir anne olduğumu anlamanı istiyorum, belki de Caden'ın kadınlar konusundaki başarısız girişimlerinin sebebi..."

"Üç kez evlenmiş yahu," diye itiraz etti.

"Bu, başlı başına bir başarısızlık değil mi?" diye sordum. "Yani sürdürebilme konusundaki beceriksizliği? Kaba olmak istemem, elinden gelenin en iyisini yaptığını biliyorum ama her seferinde iyi başlasa da sonunda hep bir başına kalıyor. Bunların hepsi benim hatam mı diye düşünüyorum. Çünkü yanında değildim. Çünkü onu bir başına bıraktım."

"Bana onu neden sevdiğimi sordunuz," dedi Eleanor, öne eğilip ellerimi ellerinin içine alarak. "Bunun bir sebebi, yarattığınız adamdan kaynaklanıyor olmalı. O nazik biri Bayan F. Ve eğlenceli. Üstelik benimle ilgileniyor da. Hayatımla ilgili sorular soruyor ve cevap verdiğimde beni dinliyor. Laf olsun diye değil. Çok çalışkan biri ve buna hayranım. Bir erkekte ihtiyaç duyduğum şey bu. Öte yandan beni güvende hissettiriyor. Para konusunda umutsuz vaka, sanırım ikimiz de bunun farkındayız ama onun dışında tam bir lütuf."

Tam anlamıyla tanımadığım oğlum hakkında ettiği sözlerin gözlerimi yaşlarla doldurduğunu fark ettim. Belki o kadar da berbat bir anne değildim. Yoksa Edgar müthiş babalığıyla beni telafi mi etmişti? Cevabını bilmek zordu.

"Onu neden terk ettiniz peki?" diye sordu. "Yani istemiyorsanız anlatmak zorunda değilsiniz tabii. Ama eğer isterseniz dinlemekten memnun olurum. Bana onun hakkında biraz daha fikir verebilir."

Üzerine düşünüp derin bir iç çektim. Belki de bunu nihayet göğsümden söküp atmak bana büyük bir rahatlama sağlayacaktı. Neredeyse boşalmış çay fincanlarımıza baktım.

"Bir kadeh şarap içmeye ne dersin Eleanor?" diye sordum.

18

Tabii ki onu katiyen öldüremezdim. Kendimi de. O kadar cesur olsaydım uzun zaman önce Paris'teyken kaldığımız odanın tavanından bir halat sarkıtır, sonra boynuma geçirip ayaklarımın altındaki tabureyi tekmeleyerek canıma kıyardım. Kurt benimle görüşmek istediğinde bunu hemen kabul ettim. Ne de olsa on iki yaşımdan beri tek istediğim onun yanında olmaktı. Son karşılaşmamızın üstünden on yıl geçse de belli ki bazı şeyler hiç değişmiyordu.

O gece şehre gelmek istedi ama Hugo'nun sabaha kadar benimle kalacağını söyleyerek ona karşı çıktım; sonra da normalden çok daha erken kalkıp banyoya girdim ve saçlarımı yıkayıp makyaj yaptım; genelde kendimi bu şekilde şımartmazdım. Hafif, yazlık bir elbise giydim; üstünde büyük beyaz puantiyeleri olan sarı bir kumaştandı ve hatlarımı en iyi şekilde ortaya çıkardığının farkındaydım. Aynaya baktığımda karşımda gördüğüm Gretel değil, annemin gençliği, henüz bir çocukken Berlin'de yaşadığımız, güzelliğinin zirvede olduğu zamanlardaki hâliydi. Kardeşim doğmadan önceki zamanlar. Şu diğer yer var olmadan önceki zamanlar. Tüm bunlardan önceki zamanlar.

Saat onda Dandelion adındaki küçük bir kafede buluşmaya karar verdik; Kent Sokağı'ndan çok uzakta sayılmazdı. Ben yokken Hugo'yla Cait ilgilenecekti, neyse ki çocuk iyi bir gece uykusunun ardından rahatlamış görünüyordu. Cait'in onu birkaç saat içinde babasına kavuşturacağını söylediğimde çok heyecanlandı.

"Annesinin sizin mağazada çalışan kadınlardan biri olduğunu söylemiştim," dedi Cait, kulaklarıma küpe takıp dudaklarımdaki ruju tazelerken.

"Doğru," dedim. "Ama onu babası alacak."

"Peki tüm bunlar ne demek?" diye sordu, beni tepeden tırnağa süzerek. "Bu hazırlık da neyin nesi? Gören de biriyle çıkacaksın sanır."

"Hoş görünmek suç mu?" diye sordum, sesimi biraz yükselterek. Aynı anda hem gergin hem de heyecanlı ve endişeliydim, kendimi açıklama gereği duymuyordum. Tek istediğim açık havada olmak ve aklımdakileri toparlamaktı.

"Tamam tamam," dedi ellerini havaya kaldırarak. "Kafamı koparmana gerek yok, sadece sordum."

"Kusura bakma," dedim. "Sadece... kafam biraz karışık, hepsi bu."

"Neden çocuğun babasıyla kahve içmeye gittiğini anlamıyorum," dedi, şaşkınlığı alnındaki kırışıklıklardan belli oluyordu. "Gretel gerçekten de burada tuhaf bir şey var, umarım sen..."

"Bana güven, olur mu?" dedim, yalvarırcasına. "Sana her şeyi bu akşam anlatacağım, söz veriyorum."

Yirmi dakika sonra kafede oturmuş Kurt'u bekliyordum. Ona ilk göz koyduğum an aklıma geldi, şu diğer yere varışımızın üstünden sadece birkaç saat geçmişti ki jilet gibi üniformalı hâliyle kendini yeni komutanına tanıtmak için babamın ofisine yürüyordu, hayatımda ilk kez birine arzu duymanın ne demek olduğunu işte o an anlamıştım. Tabii henüz on iki yaşındaydım ve erkekleri öyle pek de düşündüğüm yoktu, ama o upuzun boylu ve yakışıklıydı, sarı saçları geriye taranmıştı; daha önce hiç bu kadar güzel birini görmediğimden emindim. Tanrı'nın huzurunda olmak gibiydi.

Babam bizi tanıştırmış, Kurt da bana buz gibi bir kayıtsızlıkla bakmıştı. Ona selam vermek, elini sıkmak, kendi elimin onunkinin

içinde olmasının nasıl bir his verdiğini öğrenmek istiyordum, ancak sanki nasıl konuşulduğunu unutmuş gibiydim. Bunun yerine odadan çıkıp üst kata koştum ve kafam karmakarışık hâlde, nefes nefese, kendime bunun çocukluğumdan beri kitaplarda okuduğum şey olduğunu söyledim. Bu gerçekti. Tüm bunlar gerçekti.

Bu anıların içinde öylesine kaybolmuştum ki kapının açıldığının ve içeri giren müşterileri haber veren küçük zilin çaldığının bile farkına varmamıştım. İçeri girdi, en uçta, pencere kenarındaki masada oturduğumu görene dek etrafına bakındı. Başını yana eğip birkaç saniye bana öylece baktı, yüzünde yarım yamalak bir gülümseme vardı, derken kahve siparişi vermek için tezgâhın arkasındaki kızla konuştu. Üstünde her gün bankaya giderken giydiği resmî kıyafetler yoktu, beyaz bir pantolon ve manşetleri kıvrılmış açık yakalı bir gömlek giymişti. Teninin bronzlaşmış rengi ona çok yakışmıştı. Benim gibi onun da bugünkü görünüşüne özen gösterdiğini düşündüm. Fincanını aldı ve ağır ağır bana doğru yürüdü.

"Gretel," dedi, uzanıp tuttuğu elimi dudaklarına götürerek. "*Du wirst es vielleicht nicht glauben, aber ich habe immer geahnt...*"[9]

Lafını kesip, "Hayır," dedim; ana dilimi duymak içimde aniden bir dehşet dalgasının yükselmesine sebep olmuştu, birinin bizi duyabileceğini düşünüp korktum. "Hayır, lütfen Almanca konuşma. İngilizce devam edelim. Her zaman İngilizce."

Gözlerini gözlerime dikti, orada tanıştığımız ilk günden beri beni büyüleyen o güzellik ve zalimlik yine karşımda duruyordu.

"*Wie du möchtest,*"[10] dedi, karşıma geçerken. "Belki bana inanmayacaksın ama günün birinde karşılaşacağımızı biliyordum."

"Demek beni düşündün?"

"Öyle sık sık olmasa da bazen. Ya sen?"

"Sık sık değil," diye yalan söyledim. "Ama bazen evet."

---

9 Belki buna inanmayacaksın ama ben her zaman... [Ç.N.]

10 Nasıl istersen. [Ç.N.]

Başını sallayıp kahvesinden bir yudum aldı. Konuşmayı başlatan taraf olmanın sorumluluğunu üstümden atmak için ben de aynısını yaptım.

"Oradan çok uzaktayız..." diye söze başladı, devamını getirmesine izin vermeden sözünü kestim.

"Sakın söyleme," dedim. "O kelimeden nefret ediyorum. Asla kullanmıyorum."

"İyi de bir şekilde adlandırmamız lazım."

"Ben diğer yer diyorum."

"Kardeşin. Doğru hatırlıyorsam ona Out-With diyordu."

Ölmüş kardeşimden bahsedince mideme aniden kramp girdi.

"Out-With," diye tekrarladı usulca, başını iki yana sallayıp belli belirsiz güldü. "Çok saçma, değil mi?"

"Teğmen Kotler," diye lafa girdim, hafif hafif titredikleri için ellerimi kucağıma koydum, huzursuzluğumun farkına varmasını istemiyordum.

"Eğer ben şu diğer yerin adını anamıyorsam sen de uzun zaman önce geride bıraktığım bir isimle bana seslenemezsin. Teğmen Kotler diye bildiğin kişi artık yok. Savaşın sonlarına doğru Almanya'da bir yerlerde öldü. Benim adım Kurt Kozel."

"O zamanlar sana Kurt demek münasebetsizce geliyordu," dedim. "Annemle babam seninle hep rütbenin gerektirdiği saygıyla konuşmam gerektiğini söylüyorlardı."

"Ama onlara hiçbir zaman boyun eğmedin."

"Şimdi sana nasıl hitap edeceğimi bilmiyorum. Kozel kulağa sahte geliyor."

"Kurt diyebilirsin," dedi. "Ne var ki her ne kadar bu nostaljik anıları konuşmaktan zevk alsam da sohbet koyulaşmadan önce bana şunu söylemelisin: Hugo nerede? Oğlum nerede?"

"Güvenli bir yerde," dedim. "Bir arkadaşımın yanında. Konuşmamız biter bitmez onu sana getireceğim."

"Ona zarar vermedin, değil mi?"

"Bir çocuğa asla zarar vermem," dedim.

"Bunu hangimiz yapabiliriz ki?" dedi gülümseyerek; ifademin sertleştiğini hissettim.

"Alaycılığı bir tarafa bırakırsan sevinirim."

"Kara mizah," dedi, omuz silkerek. "Hepsi bu."

"Komik değil."

"Galiba haklısın. Ama eğer onun kılına..."

"Kurt, o iyi, bunu sen de biliyorsun. Onu getireceğim. Konuştuktan sonra."

Kahvesine şeker koyup yavaş yavaş karıştırmadan önce bunu kabul etmiş ve az da olsa rahatlamış göründü.

"Pekâlâ," dedi sonunda. "O hâlde sen de benden ne istediğini söyle. Para mı lazım? Fazla param yok."

"Senin paranı istemiyorum."

"Söylesene, beni nasıl buldun?"

"Şans eseri. Aslında seni aramıyordum. Bunun için binlerce kilometre öteye gitmezdim. Aslına bakarsan, bu yılın başında Sidney'ye taşındım. Bir akşam Fortune of War'da oturmuş arkadaşımla konuşurken tanıdık bir ses işittim. Bu sesi bir yerlerden tanıyor olmalıydım. Tüm bunlardan kurtulduğumu sanıyordum ama..."

"Ben de öyle."

"Ama oradaydın işte. Dünya umurunda değilmişçesine içki siparişi veriyordun."

"Sonra?"

"Sonra peşine düştüm. Bir akşam o barda hemen yanına oturdum."

"Hatırlıyorum," dedi. "Birilerinin beni izlediğinin farkındaydım ama kim olduğundan bihaberdim. Belki mahkûmun biri ya da bir avcı. Senin olacağın aklımın ucundan bile geçmedi. Yine de bir not bıraktım, gördün mü onu?"

"Tel örgü çizimi," dedim.

"Evet."

"Neden bunu çizdin?"

"Her zaman bana o dönemi anlatan bir simge gibi gelmiştir de ondan. Hangi tarafta olursa olsun her birimizin hatırlayacağı bir şey."

"Yerini bulurlar diye hiç korktun mu?"

"Elbette," diye karşılık verdi. "Ama yakalanmaya niyetim yok Gretel. Her daim tetikteyim. Sanırım hayatımın sonuna dek de öyle kalacağım."

"Geçen akşam seni Manly'ye dek takip ettim ve beni fark etmedin. Ne istediğimden emin değildim. Ta ki oğlunu görene dek."

"Annesi sabaha kadar aklını kaçırdı," diye anlattı. "Polisi aramasın diye yapabileceğim tek şey buydu."

"Ona nasıl engel oldun?"

Belli belirsiz gülümsedi, beni içine çekecek kadar güçlü, zalim ve de hisli gülümsemesiyle. "Cynthia fikirlerime karşı çıkmaması gerektiğinin farkında," dedi, kelimelerini özenle seçiyordu.

"Ona zulmediyorsun," dedim, bu bir tespitten çok soruydu.

"Hayır, öyle düşünmüyorum," diye karşılık verdi. "Karımı seviyorum. Ne var ki geleneksel bir yanım da var. Evin direğinin erkek olduğuna inanıyorum. Baban da aynı şekilde düşünürdü."

"Senin babamla alakan yok," dedim.

"Evet yok, benim adım onunki gibi utançla anılmayacak. Ne de olsa dümenin başında o vardı, değil mi? Kırklı yaşlarında, yetişkin bir adam. Oysa ben... ne deniyordu ona? Çırak. Kostümcülük oynayıp bir şekilde kucağına düşmüş gücün keyfini çıkaran genç bir oğlan. Senin baban bir canavardı. Bense canavarın çırağı."

Ona baktım. Kastettiğim bu değildi ama ona karşı çıkmak o kadar zordu ki.

"Yine de," diye devam etti sözlerine. "Cynthia'nın da sabrının bir sınırı var ve eğer daha fazla gecikirsem polisi aramasına engel olamam."

"Söyledim ya onu sana geri vereceğim," dedim. "Ben yalan söylemem."

"Tabii ki söylersin," dedi, kahkaha patlatarak. "Geçirdiğin yedi sene boyunca her gün yalan söylemek zorunda kalmış olmalısın. Sahi, buradaki adın ne?" Cevap verdim ve bir kez daha güldü. "Demek sen de benim gibi adını korudun. Ve tıpkı benim gibi soyadını değiştirdin. O kadar da farklı sayılmayız, ne dersin?"

"Soyadımı kullanmamın imkânı yoktu," dedim.

"Nerede değiştirdin? Avusturalya gemisinde mi?"

"Hayır. Savaş biter bitmez. Berlin'den çıkmak güvenli hâle geldiğinde annemle ikimiz Paris'e geçtik."

"Ee, nasıldı peki?"

"Pek iyi sayılmaz," dedim, usturanın anısı aklıma düşünce kafamın tepesinde hafif bir sızlama hissettim, alnımdan süzülen kanı, yoluk yoluk ve çirkin saç tutamlarını hatırladım. "Geçmişi düşünmemeye çalışıyorum."

"O zaman sanırım başarısız oldun?"

"Evet. Sanki sen olmadın da..."

"Olmadım," dedi. "Ne de olsa aklına koyduğunu yapan insanlardanım."

Dışarıyı izlemek için pencereye baktım, özgüvenini nasıl kıracağımdan emin değildim. Önümüzden ikişerli sıralar hâlinde el ele tutuşmuş öğrenciler geçiyordu, güneşten korunmak için kafalarına kocaman şapkalar geçirmişlerdi. O kadar masum görünüyorlardı ki.

Bir süre sonra, "Hayatta kalabileceğimi sanmıyordum," dedi, sesi şimdi biraz daha sakin çıkıyordu. "Baban beni ön cepheye göndermişti."

"Hatırlıyorum."

"Nedenini de hatırlıyor musun?"

Hatırlıyor ya da hatırladığımı sanıyordum, ama o söylesin diye bekledim.

"Yanlış anımsamıyorsam büyükbaban ziyaretinize gelmişti. Akşam yemeği için aileyle birlikte sofraya oturmaya davet edilmiştim. O sırada öz babamın Reich'ı benimsemek konusunda çekingen davrandığını ağzımdan kaçırdım. Şimdi hatırladın mı?"

"Pavel'i ölümüne tekmelediğin aklımda."

"Kimdi o?"

"Garsonumuz. Adı buydu, Pavel."

"Ha, evet. Şu Yahudi," dedi. "Bana karşılık vermişti sanki."

"Hayır, tek kelime etmemişti. Muhtemelen çok korkmuştu. Tek yaptığı masaya biraz şarap dökmekti."

Kurt gülümsedi. "Birini şarap döktü diye öldüresiye tekmelediğimi hiç sanmıyorum."

"Ama yaptın," dedim. "Dün gibi aklımda. Annem müdahale etsin diye babama yalvarmıştı, ama o da hiçbir şey söylemeden öylece oturup yemeğine devam etmişti."

Kurt masa örtüsüne bakıp elini üzerinde gezdirdi. Onu dikkatlice izliyordum. Tuhaf bir şekilde bu anı çelişkiye düşmesine neden olmuştu.

"O günü hiçbir zaman unutmadım," dedim, sözcükler boğazıma diziliyordu. "Daha önce gözlerimin önünde böyle bir şey yaşanmamıştı."

"Yine de sürgüne gönderildiğimde ağlamıştın."

"Evet, ağladım," diye itiraf ettim. "Kafam karmakarışıktı. Sana karşı hislerim vardı, sadece bunlarla başa çıkacak olgunlukta değildim, derken sen o şeyi yaptın ve..."

"Senin deyiminle şu diğer yerde pek çok şey yaşandı," dedi. "Ama babamın yaptıklarından ötürü ben de cezalandırıldım. Senin hiçbir zaman ödemediğin bir bedel olduğunu da belirtmem gerek. Komutana sadıktım ama o beni gönderdi. Sırf bu yüzden. Ne yani, başkaları öğrenirse bunun, üzerinde kötü bir etki yaratacağını mı düşünüyordu?"

"Bilmiyorum," dedim. "Aldığı kararları bana anlatmazdı."

"Gerçek şu ki, bana biçtiği ceza ölümdü. Ve çok korktuğumu itiraf etmeliyim. Ne de olsa çocuk sayılırdım. Ama ölmedim. Etrafımdaki askerler teker teker yere yığıldı ama ben dayandım. Görüyorsun ya beni öldüremediler. Bir kez vuruldum ama o da omzumdan. Sonrasında Berlin'e geri gönderildim, bana masabaşı bir iş verdiler. Benim için iyi bir görevdi. Sonucunda böyle bir ortamda çalışacağımı bilseydim çok daha önce birinin beni vurmasını isterdim. Hatta sana bile sorabilirdim."

"Peki, tutuklanmadın mı?" diye sordum. "Sonrasında yani. Savaş bitince."

Başını hayır anlamında salladı.

"Müttefiklerin yolda olduklarını biliyorduk tabii," dedi. "Savaş hattını yarıp geçmeleri an meselesiydi. Führer neredeyse her gün benim görev aldığım binaya geliyordu, giderek daha fazla çöküyor ve mantığını yitiriyordu. Öfkesine şahit olmak korkutucuydu. Etraftakilerin çoğu ondan uzak durmak için elinden geleni yapıyordu, ama onu izlemek benim hoşuma gidiyordu."

"Neden?" diye sordum.

"Beni büyülüyordu," diye karşılık verdi Kurt, omuz silkerek. "Yani, hepimizi büyülemişti, hatırlasana."

"Hatırlıyorum," dedim, doğruydu: Bunu yapmıştı.

"Öte dünyadan bir şeyin huzurunda olmak gibiydi. O yüzden ben de uzaktan izleyip ondan bir şeyler öğrenmeye çalıştım. Derken bir gün sığınağına çekildiği haberini aldık. Birkaç subayı da onunla gitmişti, sekreterler, aşçılar falan. Bir gün gözlüğünün masasında kaldığına dair bir not aldım, ona ulaştırmam gerekiyordu. Düşünebiliyor musun, Hitler'in gözlüğü! Kaptığım gibi binadan çıktım, ordular çoktan yaklaşmaya başlamıştı. En fazla bir ya da iki gün içinde bizi bozguna uğratacakları belliydi; koşmaya başladım. Sonra da kaçabildiğim kadar hızlı kaçtım."

"Peki nereye gittin?"

"Kuzeye, önce Danimarka'ya doğru, sonra oradan İsveç'e. Birkaç yıl orada kaldım, kimliğimi, sesimi, aksanımı değiştirdim. Avustralya'ya taşınma fırsatı çıkar çıkmaz da değerlendirdim. Yepyeni bir başlangıç yapmak için iyi bir yol gibi görünüyordu."

"Ve onlardan kurtulabilmek için," dedim.

"Kimlerden?"

"Adını listelerine yazanlardan. Seni bulup adaleti yerine getirmek isteyenlerden."

"Böyle birileri varsa bile Teğmen Kotler'in peşindeler," dedi. "Güzeller güzeli karısı Cynthia ve oğluyla sakin bir hayat süren uysal bankacı Kozel'i umursamazlar. Onlardan burada da var tabii. Nazi avcılarından bahsediyorum. Ama Kuzey ve Güney Amerika'ya kıyasla sayıları çok daha az. Sanırım Avustralya'yı unuttular."

"Günün birinde hatırlayacaklar," dedim.

"Belki de. O zaman sen ne yapacaksın peki?"

"Ben mi?"

"Dönen onca dolabın içinde ben önemsiz kalıyorum. Öte yandan sen..."

"Bunların hiçbiriyle bir alakam yok," diye karşı çıktım, öne doğru eğilerek. "Henüz çocuktum."

Tek kaşını kaldırdı.

"Baban dönemin en adı çıkmış toplama kampının komutanıydı," diye karşılık verdi. "Ve o kampın lağvedilişinden bugüne kadar geçen süre içinde yetkililere teslim olmayı reddettin."

"Bu, annemin kararıydı, benim değil."

"Elbette. Her zaman bir bahane vardır. Yine de mahkemenin seninle konuşmak isteyeceği aklına gelmiyor mu?"

"Ne diye benimle konuşsunlar? Onlara ne anlatabilirim ki?"

"Bilmem. Herhangi bir şey. En ufak bilgi kırıntısı bizim o insanlara..." Kendini durdurup dudağını ısırdı. "Öyle değilmiş gibi

yapabilirsin Gretel," dedi bir süre sonra, "ama sen de en az benim kadar şüpheli sayılırsın. Ve senin de herhangi birimiz kadar suçlu olduğunu göstermenin bir yolunu elbet bulacaklardır. Yaşın ne kadar küçük olursa olsun."

İçimde bir duygu karmaşası hissettim. O kadar uzun zamandır kendimi masum olduğuma ikna etmeye çalışıyordum ki... Oysa söylediklerinde haklıydı. Orada yaşadığım süre içerisinde sadece Pavel değil pek çok Yahudiyle karşılaşmıştım ve onlara nasıl davranıldığına ve hayatlarının nasıl sona erdiğine dair pek çok şey biliyordum. Tüm bunları yetkililere anlatabilirdim. Ama olur da beni yakalarlarsa Kurt'un o gün Berlin'de yaptığının aynısını yapacağımdan emindim. Kaçardım.

Elini gömleğinin cebine götürdü ve küçük çerçeveli bir gözlük çıkardı, sapları ince, camları yuvarlak ve ufacıktı. Gözlüğü masaya, hemen önüme koydu. Ne demeye çalıştığını anlamadan baktım, derken dank etti ve dehşete düşüp nefes verdim.

"Onun gözlüğü müydü?" dedim, kafamı kaldırarak.

"Evet."

"Ve bunca yıldır saklıyorsun. Neden?"

Omuz silkti. "Belki de anı olsun diye?" dedi. "Tüm bunların bir rüya olmadığını bana hatırlatması için. Gerçek olduğunu ve bir zamanlar çok güzel bir şeyin parçası olduğumu bana hatırlatsın diye. Güzel demişken, ne kadar da çekici bir kadına dönüşmüşsün," dedi, uzanıp parmağıyla yanağımı okşayarak. Gözlerimi kapattım. Bir zamanlar o elin tenimde gezindiğini hissedeyim diye kırık camların üstünde yürüyebilirdim.

"Takmak ister misin?" diye sordu usulca, doğruca ona baktım, etrafımda ondan başkasını ne görüyor ne duyuyordum.

"Ne?"

"Gözlüğü diyorum. Denesene. Derler ya, dünyaya onun gözlerinden bak."

Başımı eğip gözlüğe baktım ve elimin ona doğru uzanışını izledim. Führer'in gözlüğü. Parmağımın ucuyla ona dokundum, neredeyse tenime değer değmez bir tür şok dalgası yayar diye bekliyordum. Midem bulandı. Heyecanlandım. Bayılacak gibi oldum. Güçlü hissettim.

"Denesene Gretel," diye tekrarladı Kurt, öne eğilmişti, sesi âdeta fısıltı gibi çıkıyordu.

"Yapamam," dedim.

"İstiyorsun. Biliyorum."

"Hayır."

Gözlüğe bakarken zaman durmuştu sanki. Sesi zihnimde yankılanıyordu. Birbirine çarpan topukların çıkardığı ses. Babamın yüksek sesle adını haykırışı.

Tekrar uzandım, ellerim gözle görülür şekilde titriyordu, gözlüğü saplarından tutup kaldırdım. Onu elimde tuttuğum için kendimi iğrenç ve utanç verici şekilde ayrıcalıklı hissediyordum.

Takabilir miydim? Buna cesaretim var mıydı? Derken bir anda gözlük suratımdaydı ve ağzımdan bir ses, zevkle dolu bir iç çekiş ya da dehşetli bir inilti çıkıverdi.

"Büyüleyici, değil mi?" diye sordu Kurt, artık her yer bulanıktı çünkü numarası benim için çok yüksekti. "Bana ne hissettiğini söyle."

Kelimelere dökmek hiç kolay değildi. İnsanı saran bir otorite, korku ve suçluluk duygusuydu bu.

"Varlığını hissedebiliyorsun, değil mi?"

"Her zaman. Ama hiç şimdiki kadar çok olmamıştı."

"Peki, nasıl hissettin?"

"İğrenç. Tiksinç. Utanç içinde."

"Ama aynı zamanda?"

Ona baktım.

"Doğruyu söyle Gretel."

"Heyecanlı," diye fısıldadım.

Gülümsedi, uzanıp nazikçe gözlüğü suratımdan çıkardı ve tekrar masanın üstüne, aramıza koydu.

"Onu özlemediğini söyle," dedi alçak sesle, öne eğilmişti. "Tüm bunları görebilmiş olmasını, zafer kazanmamızı istemediğini söyle. Düşünsene, şimdi nasıl bir dünyada yaşıyor olurduk. Her şey ne kadar da farklı olurdu. Bunu öyle çok isterdim ki. Reich'ın, tıpkı onun söz verdiği gibi bin yıl sürmesini. Kendine karşı dürüst ol Gretel. Sen de bunu istedin, değil mi?"

19

Eleanor ile geçirdiğim öğleden sonranın ardından Winterville Court'a döndüm; Henry merdivende oturmuş kitap okuyordu. Bu kez elindeki *Define Adası* değildi, şimdiye dek bitirmiş olmalıydı, şimdi *Uçan Otomobil*'e dalmıştı. Günümüz kitaplarından ziyade klasik çocuk romanlarına ilgi duymasına hayran kalmıştım, acaba okuduklarını ona annesi ya da babası mı yoksa okul kütüphanecisi mi temin ediyordu? Beni görünce kafasını kaldırdı ve karşısında nihayet sorumluluk sahibi bir yetişkin bulmanın rahatlığı ve suratında beliren mahcup gülümsemeyle bir şeyler geveledi.

"Selam Henry," dedim.

"Merhaba Bayan Fernsby."

"Merdivende oturmanın bir sebebi var mı? Gerçi benim için hava hoş. Rahatsan otur tabii. Sadece merak ettim."

Anlatmak istemiyor gibiydi ama sonra gözlerini kaçırmak için parmaklarına odaklanarak pes etti. "Annem biraz kestiriyor," dedi. "Kapıyı çalıp da onu uyandırmak istemedim."

İçimi çektim, Madelyn içeride kimbilir ne hâldeydi?

"Peki okuldan nasıl geldin?" diye sordum.

"Yürüyerek."

"Tek başına mı?"

Başını salladı.

"Buna iznin olmadığını sanıyordum."

"Başka çarem yoktu," dedi. "Beni almaya kimse gelmedi."

Bir numaralı daireye baktım ve içimden çocuğun başına yolda neler gelebileceğini geçirdim.

"Bana gelmek ister misin?" diye sordum, bir an için düşündü ve sonra başını hayır anlamında salladı.

"Burada iyiyim," dedi. "Birazdan uyanır."

"Peki," dedim, meseleyi uzatmaya niyetim yoktu. Merdivene yöneldim, geçebilmem için yer açtı. Yukarıya çıkınca arkama, kendisiyle ilgilenen kimsesi olmayan bu küçük yaratığa baktım. Yaşına göre küçük ve yapayalnız görünüyordu. Acaba sınıfındaki oğlanlar ufak tefek olduğu için onunla dalga geçiyorlar mıydı?

"Sana bir bardak süt getireyim mi?" diye seslendim. "Ya da bisküvi falan?"

"Hayır, teşekkürler," dedi, kafasını kaldırmadan, ben de yoluma devam ettim. Onun yaşındaki bir çocuğun teklif edilen ikramı reddetmesi alışılmadık şeydi ama bunun üzerinde fazla durmayacaktım.

Daha eve gireli birkaç dakika olmuştu ki kapım çaldı, kararını değiştirdiğini düşünüp gülümsedim. Ama kapıyı açtığımda karşımda Henry'yi değil Heidi Hargrave'in torununu buldum.

"Oberon," dedim, onu gördüğüme şaşırmıştım. "Merhaba."

"Bayan Fernsby," diye karşılık verdi, sesinde soğukluk vardı. "Biraz konuşabilir miyiz?"

Başımı sallayıp söze başlamasını bekledim, ama o omzumun üstünden içeri bakmakla yetindi, belli ki benimle özel olarak konuşmak istiyordu, isteksizce geri çekildim ve onu içeri buyur ettim. Yürüyüşündeki bir şey bana babamı hatırlatıyordu ve bu, çok rahatsız ediciydi.

Kapıyı kapatırken, "Merdivenlerde küçük bir çocuğun oturduğunun farkında mısınız?" diye sordu.

"Adı Henry," dedim. "Burada oturuyor. Evet, sana nasıl yardımcı olabilirim?"

"Sizinle görülecek bir hesabım var," dedi. Tam ona oturmasını teklif edecektim ki vazgeçtim. Derdi tartışmaksa onu içeri aldığım gibi kovalamaktan da mutluluk duyacaktım.

"Öyle mi?" diye sordum. "Nedir acaba, söyler misin?"

"Büyükannem onu Avustralya'ya taşınmaktan vazgeçirdiğinizi söyledi."

"Doğru söylemiş," dedim, hak vererek.

"Neden acaba?"

"Bunun berbat bir fikir olduğunu düşünüyorum da ondan," dedim. "Onun torunu olabilirsin Oberon ama ben onu senden çok daha uzun zamandır tanıyorum. Heidi'nin hayatı burada. Arkadaşları burada. Bana dünyanın öbür ucuna taşınmanın iyi bir fikir olup olmadığını sordu, ben de ona oranın kültürüne, insanına ve iklimine alışamayacağını, Winterville Court'ta kalmasının daha iyi olacağını söyledim. Ona yalan söylememi mi tercih ederdin?"

"Burnunuzu sokmamanızı tercih ederdim."

"İyi de gelip yardımımı isteyen sendin! Peki, adamın biri doğalgaz idaresinden geldiğini söylese ve eve girmek istese ama kimliğini göstermeyi reddetse o zaman da burnumu sokmamamı mı tercih ederdin?"

Gözlerini devirdi, onu böyle görünce suratına bir tokat yapıştırmak istedim.

"Aynı şey değil ki," dedi. "Ben gaz idaresinden gelen biri değilim. Onun torunuyum. Ben sadece onun için en iyisini istiyorum."

"Ve buna karar verecek kişi de sensin, öyle mi?" diye sordum.

"Evet, öyle," dedi. Parmağını şakağında döndürerek, "İyice tozuttu," diye ekledi. "Kendisi için neyin iyi olacağını bilemiyor."

"Neyse ki ben biliyorum," diye karşılık verdim.

"Bu meseleye karışma, olur mu?" dedi, sesi öfkeliydi ve artık benim de sinirim zıplamaya başlamıştı. Erkeklerin zorbalığına maruz kalmaktan bıkmıştım. İlk nefesimden beri hayatım boyunca buna katlanıyordum.

"Sonsuza dek yaşamayacak," dedim sertçe. "Derdin buysa eğer, merak etme, zamanı gelince mirasına kavuşacaksın."

"Bunun parayla ilgili olduğunu mu düşünüyorsun?" diye sordu, berbat bir oyuncuydu. Hakarete uğramış gibi görünmeye çalışması boşunaydı.

"Evet, öyle düşünüyorum," dedim. "Gerçi ben de doksan bir yaşındayım, rezalet! Benim de kafam pek yerinde sayılmaz. Şimdi sakıncası yoksa çıkabilir misin? Yapacak işlerim var da."

Ters ters baktı, kızgın ve hatta yaralıydı, ona haksızlık edip etmediğimi düşündüm.

"Tabii ya, eminim öğleden sonra bir sürü randevunuz vardır," dedi.

"Kabalaşmaya gerek yok," diye karşılık verdim.

"Özür dilerim," dedi, kapıyı açarak. "Kötü bir niyetinizin olmadığının farkındayım ama bundan sonra işimize karışmamanızı rica ediyorum," diye devam etti. "Kendi büyükannem için neyin daha iyi olduğunu bildiğimi düşünüyorum."

"Hı hı," diyerek onu uğurladım ve kapıyı arkasından kapattım, ama önce Henry'ye baktım, hâlâ tam olarak bıraktığım yerde oturuyor, ancak şimdi olan biteni izlemek için yukarı bakıyordu, belli ki yükselen seslerden rahatsız olmuştu. Muhtemelen hayatında bu tür durumlarla çokça karşılıyordu.

Kendime çay demleyip birkaç saat bir şeyler okudum, sonra da radyoyu açıp haberleri dinledim. Tam akşama ne yiyeceğimi düşünmeye başlamıştım ki aklıma bir şey takıldı. Hayır, bu mümkün olamaz, diye düşünerek vazgeçtim ama çok geçmeden meraklı, hatta endişeli bir tavırla kapımı açıp bir kez daha aşağıya baktım.

Hâlâ oradaydı.

"Henry!" diye seslendim, yukarı baktı. Ağlamıştı, anlaşılıyordu ama yanaklarını ve gözlerini sildi; ne kadar üzgün olduğunu görmemi istemiyordu. "Sen hâlâ orada mısın?"

"Kapıyı çaldım," dedi üzgün, "ama cevap vermedi."

"Ay yok artık," dedim iç geçirip ve aşağı indim. Bu kadarı da fazlaydı ama. Gidip kapıyı kendim çaldım, öyle şiddetli yumruklamıştım ki eminim yan apartmandan bile duymuşlardır.

"Bayan Darcy-Witt!" diye seslendim mümkün olduğunca yüksek sesle. "Madelyn! Orada mısın? Kapıyı açar mısın lütfen?"

İçeriden hiç ses gelmiyordu. Ayaklarının ahşap zeminde çıkardığı sesi işitebilmek için kulağımı kapıya dayadım.

"Madelyn!" diye seslendim tekrar, kapıya bir kez daha vurarak. "Madelyn, kapıyı aç!"

Hâlâ hiç ses yoktu.

Henry'ye döndüm, yüzünde kaygılı bir ifade vardı. İlk defa sağ elinin kenarında büyükçe bir bandaj olduğunu fark ettim.

Yarasına dokunmak için elimi uzatarak, "Buraya ne oldu?" diye sordum ama hemen kolunu çekti.

"Yandım," dedi.

"Nasıl?"

"Fırında."

Daha fazlasını sormak için ona baktım ama buna gerek var mıydı, emin olamadım. Kapıyı bir kez daha yumrukladım, derken üst kattan Heidi kapısını açtı ve aşağı baktı.

"Gretel," diye seslendi. "Neler oluyor?"

"Zavallı çocuk kapıda kaldı," dedim. "Annesi... bilmiyorum ki... kapıya bakmıyor işte."

Şimdi Heidi de aşağı iniyordu. Görünüşe göre iyi günlerinden birini geçiriyordu.

"Saatlerdir burada oturuyor," dedim.

"Anahtarın yok mu senin?" diye sordu Heidi, oğlana dönüp.

"Kendi anahtarım olmasına izin vermiyorlar," dedi, gözlerinin yine yaşla dolduğunu görebiliyordum.

Heidi kaşlarını çattı, derken bir aydınlanma ânı yaşamış gibi yüzü aydınlandı. Uzanıp elini kapı pervazının üstünde gezdirdi. Tozdan başka bir şey çıkmadı, pisliği bana doğru üfledi. Öksürdüm ve elimi yüzümün önünde salladım.

"Ne yapıyorsun yahu?" diye sordum.

Cevap vermek yerine kapının önünde duran saksıya döndü ve elini toprağın içine daldırdı. Yeniden dışarı çıkardığında elinde gümüşi bir anahtar tutuyordu.

"Bay Robertson her zaman buraya bir yere yedek anahtar bırakırdı," dedi zafer kazanmış bir edayla, anahtarı bana uzatarak.

"Bay Richardson," diye düzelttim, anahtarın üstündeki kiri silerken. "Sence işe yarayacak mı? Taşındıktan sonra kilidi değiştirmemişler midir?" Anahtarı tekrar ona uzattım.

"Öğrenmenin tek bir yolu var," dedi ve anahtarı kilide sokup çevirdi. Kapı açılıverdi.

"Oh be!" diye haykırdım. "Aferin sana Heidi!"

Yüzü gülüyordu, yaptığından memnundu ve sanki evin sahibi kendisiymiş gibi içeri girdi. Oysa ben davet edilmeden girmeye pek de hevesli değildim ama Henry ayağa fırlayıp benden önce içeri koştu. Peşinden gidip oturma odasında durdum ve etrafa baktım. Her şey olması gerektiği gibi görünüyordu. Henry çantasını olduğu gibi fırlatıp mutfağa daldı. Sonuçta acıkmış olmalıydı. Heidi'nin nereye gittiğini görmemiştim ama daha onu arama fırsatı bulamamıştım ki yatak odalarına açılan koridorda ortaya çıktı.

"Gretel," dedi, yüzü kireç gibiydi. "Ambulans çağırsan iyi olur."

20

"Onunla benim de tanıştığımı biliyor musun?"

Kurt gözlüğü gömleğinin cebine geri koyarken tek kaşını kaldırdı.

"Kiminle?" diye sordu.

"Führer'le."

Bana inanmışa benzemiyordu.

"Gerçekten," dedim. "Berlin'e akşam yemeğine geldi. Babama, bizi oraya göndermeyi buyuran yeni emirlerini verdiği geceydi. Onu etkilemek için Fransızca konuşabildiğimi söyledim. Bana bakıp, ne gerek var, diye sordu. Aklıma bir cevap gelmemişti."

"Ben onunla hiç konuşmadım," diye karşılık verdi Kurt, sesinde pişmanlık vardı. "Masamın önünden geçip benim oturduğum tarafa doğru baktığında bile doğrudan ona seslenmeye cesaret edemedim."

"Onu satabilirsin, biliyorsun değil mi?" dedim, başımla gözlüğü işaret ederek. "Buna bir servet ödeyebilecek zenginler var."

"Günün birinde olabilir," diye cevapladı. "Belki de emeklilik ikramiyesi olarak düşünmeliyim."

Yıllardır görüşmeyen iki eski arkadaş gibiydik ve sanki konuşmamız gerçek değildi. Kafede, tezgâhın gerisindeki kadının dışında birkaç kişi daha vardı; esas kimliklerimizin ardındaki gerçeği bilselerdi ne yaparlardı acaba? İçimde onlara bunu söylemek isteyen tuhaf bir arzu vardı, tıpkı bir uçurumun kenarından bakarken hissedilen tehlike duygusuna benziyordu; daha önce aklımdan intihar etme

düşüncesi geçmemiş olsa da aşağı atlamak için karşı konulmaz bir istek duyuyordum.

"Bana ailenin geri kalanından bahsetmedin," dedi bir süre sonra. Ona baktım, sanki uykudan yeni uyandırılmışım gibi kafamı hafifçe salladım. "Baban asıldı, değil mi?"

Başımla onayladım.

"Bir yerlerde okumuştum," dedi. "Ya sen..."

"O zamana kadar saklanmayı başarmıştık," dedim. "Biz de aynısını okuduk."

"Üzüldün mü?"

"Babamdı o."

"Peki ya annen?"

Omuz silktim. "Sadece hayatta kalmaya odaklanmıştı."

"O da seninle Avustralya'ya geldi mi? Oğluma bakan kişi o değil, öyle değil mi?"

"Annem öldü," dedim.

Bunu duyduğuna şaşırmış gibiydi.

"Gerçekten mi? Oysa ne kadar gençti."

"Hiçbir zaman atlatamadı."

"Neyi?"

"Tüm bunları."

"Sanırım sana, neler olup bittiğine dair hiçbir şey bilmediğini söyledi."

Başımla onayladım.

"Bu mümkün değil," diye devam etti. "Biliyordu. Hepsi biliyordu. Bunu başlatan onların nesliydi. Bedelini ödeyense bizimki oldu."

"Umarım kendini kurban yerine koymuyorsundur," dedim. Başını hızla iki yana salladı.

"Hayır, öyle demek istemedim," dedi. "Ama..."

"Ama ne?"

"Ama hayatımla ilgili bilinçli bir karar verdiğimi de hatırlamıyorum. Her şey önüme serildiğinde öyle genç bir yaştaydım ki."

"Yaptıkların," diye başladım söze, ama derin bir nefes alıp ellerini yumruk yapınca devam edemedim, konuşmayı çevirip daha önce yaptığı gibi ondan çok da farklı sayılmayacağım gerçeğiyle yüzleşmeme sebep olmasından korktum.

"Ya kardeşin?" diye sordu bir an sonra. "Benden pek hoşlanmazdı, değil mi?"

"Doğru."

"Sahi adı neydi? Unuttum."

Gözlerimi yumdum, güçbela yutkundum. Kardeşimin adını asla anmadım. Buna dayanamazdım. Bunu bir daha sormamasını umuyordum.

"Ah, bir dakika," dedi, parmaklarını şıklatarak. "Hatırladım." Laf ağzından çıktığında, o iki hecenin yüksek sesle söylendiğini işitmek içimi ürpertti. "Nerede o? Savaşmak için çok küçüktü, dur tahmin edeyim, bir yerlerde öğrenci olmalı. Kitap okumaya bayılırdı, değil mi? *Define Adası*'nı elinden düşürmezdi. Defalarca okuyup dururdu."

"Çok severdi," dedim.

"O hâlde, haklıyım, değil mi?"

"O da öldü," dedim ve ilk kez yüzünde bir şaşkınlık, hatta dehşet ifadesi belirdi.

"Gerçekten mi?" diye sordu. "Nasıl?"

Başımı iki yana salladım. "Bunu anlatamam."

Yüzümü eğip masaya baktım ve bir an için önümde duran bıçağı kaptığım gibi doğruca gözüne sapladığımı hayal ettim. Karşılık verme fırsatı bulamadan olup biterdi. En fenası da daha önce elimi öpen dudaklarını tenimde hissetmem ve bunu tekrar yapmasını istememdi.

"Pekâlâ," dedi sonunda. "Sanırım artık bir karar vermemiz gerekiyor, öyle değil mi?"

"Neymiş?" diye sordum.

"İkimiz de buradayız ve birbirimizin sırlarını biliyoruz. Ee, bu konuda ne yapacağız?"

"Sence de bu açık değil mi?" diye sordum.

"Benim için değil."

"Yaptığının bedelini ödemelisin."

"Ne yapmışım peki?"

"Sen daha iyi bilirsin..."

"Ne yaptığımı düşündüğünü biliyorum. Ama bunu senin anlatmanı istiyorum."

"Sen de tüm bunların bir parçasıydın," dedim. "Hem de büyük bir parçası."

"Neyin parçası?" dedi, sesinde belirgin bir öfke yatıyordu. "Baksana Gretel, daha kendi düşüncelerini kelimeye dökmekten acizken baban ne diye gidip seni eğitmesi için Bay Liszt'i tuttu, hiç anlamıyorum."

"Annemin dönen dolaplardan haberi olduğunu söyledin," dedim ona. "Ama sen de biliyordun. Ve sen de hiçbir şey yapmadın. Hatta onayladın."

"Öldürmeyi diyorsun."

"Evet."

"Her şeyi olduğu gibi söylemekte ne diye zorlanıyorsun? Tüm bu örtbas niye? Yahudilerimiz vardı. Gaz odalarımız vardı. Krematoryumlarımız vardı. Öldürdük. Kardeşinin adını söylemeyeceksin. Tüm bunların hiçbirini söylemeyeceksin..."

"Yeter!" diye karşı çıktım, alnım tiksintiyle kırışmıştı. "Bunları başından beri biliyordun."

"Elbette biliyordum. Oraya gönderilmemin sebebi buydu zaten. İmhaları kolaylaştırmaya yardım için oradaydım."

"Bunların yanlış olduğunu hiç mi düşünmedin?"

Alnı kırıştı. Düşünmemek için elinden geleni yaptığı bir konu olduğunu söyleyebilirdim.

"İlk başta... zordu," dedi. "Ben de insanım. Ama zamanla unutmuş gibiydim..."

"Neyi unutmuş gibiydin?"

"Onların da insan olduklarını."

"Bundan zevk aldın."

Başını iki yana sallayıp, "Hayır," dedi.

"Aldın. Hatırlıyorum."

"Ben elimdeki gücün varlığından zevk aldım. Aynı zamanda heyecan verici ve korkutucuydu. Ne yapmamı isterdin? Ben bir askerim. Asker dediğin emirlere itaat eder. Karşı çıksaydım askerden atılıp kurşuna dizilirdim. Sadece on dokuz yaşında bir çocuktum. Hayatımdan o kadar kolay vazgeçecek değildim. Yanlış hatırlamıyorsam beynim yıkanmıştı. Deutsches Jungvolk'a katılmaya zorlandığımda daha on yaşındaydım. Dört yıl sonra da *Hitlerjugend*'ın[11] bir parçasıydım. Bir halttan haberim yoktu. Bana ne söyleniyorsa onu yapıyordum, hepsi bu. Sonra da rütbelerim birer birer yükseldi, ta ki tam bir SS subayı olana dek."

"Babanın buna karşı olduğunu söylemiştin..."

"Babam siliğin tekiydi," dedi, sesi artık iyice yükselmişti. "Aciz bir adam. Onun gibi olmak istemiyordum. Ondan çok daha güçlü olmak istiyordum. Bu yüzden de sorunun çözümü gözüme çok da kötü görünmedi."

"Hangi sorun?" diye sordum.

"Yahudi sorunu işte. Çok iddialı bir konuydu. Hatta muhtemelen gerçekten başarılı olamayacak kadar iddialıydı."

"Hiç pişmanlık hissetmiyor musun?"

"Kaybettiğimiz için pişmanım," dedi. "Askeriyedeki kariyerimin devam etmesini isterdim. İşler farklı gitseydi çok yükselebilirdim.

---

11 Hitler Gençliği: Genç Alman erkeklere nasyonal sosyalist ilkeleri öğretmek amacıyla kurulan, doğrudan Hitler'e bağlı örgüt. [E.N.]

Olan bitene hâlâ şaşırıyorum. Birkaç yıl boyunca her şey mükemmeldi. Sen de savaşı kazanmamızı istemez miydin?"

Ne cevap vereceğimi bilemez hâlde ona baktım.

"Dürüst ol Gretel. Tek parmak şıklatmanla müttefikleri yenebileceğini bilseydin bunu yapmaz mıydın? O zaman annen, baban, kardeşin, hepsi şimdi yanında olurdu. Herkes sana hayran olurdu, müthiş güçlü ve nüfuz sahibi bir babanın kızı. Hayatın nasıl olurdu, bir düşünsene. Söylesene, imkânın olsa bunu yapmaz mıydın?"

"Yapmazdım," dedim. "Yapamazdım."

"Yalan söylüyorsun."

"Hayır."

"Söylüyorsun. Bunu gözlerinde görebiliyorum. Ahlaki bir üstünlük kurmak için böyle konuşuyorsun ama ben tek kelimesine bile inanmıyorum." Uzanıp bileğimi yakaladı. "Kaybettiğin ne varsa geri almak için o parmağı şıklatırdın Gretel, milyonlarca canı alacak olsan da. İstediğin kadar inkâr et, bunun yalan olduğunu adım gibi biliyorum."

Elimi geri çektim. Bileğimi tuttuğu yer sızlıyordu, sol elimin parmaklarıyla ovaladım.

"Sadece benim hakkımda konuşmak istiyorsun çünkü olaylardaki rolünle yüzleşmeye katlanamıyorsun," dedim.

"Alakası yok. Vicdanımın rahat olduğunu sanıyorsan yanılıyorsun. Değil. Hiçbir zaman da olmayacak. Ne var ki beni kontrol etmesine izin vermiyorum."

"Zalimin biriydin."

"İtaat ediyordum."

"O çocuklar..."

"Tabii ki çocuklara karşı daha anlayışlı olmalıydı," dedi, gözlerini devirerek. "Şu melek çocuklar. Umurumda mı sanki?"

"Bir keresinde seni duymuştum," dedim.

"Neyi?"

"Kardeşimle mutfaktaydın. Parti için bardakları yıkasın diye başka bir çocuk getirmiştin. İşi layıkıyla yapmak için parmaklarının yeterince küçük olduğunu söylemiştin. Çocuk bir şey yiyordu. Sanırım dolaptan. Kardeşim vermişti ama o istemedi, sen de çocuğa yumruk attın. Olsa olsa dokuz yaşındaydı ve sen onun suratını yumrukladın."

Kurt omuz silkti. "Hatırlamıyorum," dedi.

"Şimdi senin de bir oğlun var. Nasıl bir his?"

"Hugo'nun adını ağzına alma sakın."

"Ya Hugo o trenlerden birinde olsaydı?"

"Kes sesini," diye tısladı.

"O gün merdivende durmuş dinliyordum. Öyle korkmuştum ki aşağı inip seni durduramadım."

Öne eğilip, "Benden ne istiyorsun Gretel?" diye sordu, yüzünü öfke bürümüştü. "Yere çöküp ağlamamı mı bekliyorsun? Bunu yapsam bile şovdan öteye geçmez. Senin acınası suçluluk duygunu yatıştırmak için sahnelenmiş bir oyundan ibaret olur. Günlerimi bunları düşünerek geçirmek istemiyorum."

"Sen ve senin gibiler karşı çıksalardı. Sen buna direnseydin..."

"Hayal âleminde yaşıyorsun," dedi, arkasına yaslanıp yeniden soğukkanlılığını ele alarak. "İnsanın kendi türündekilere yardım etmekten başka bir amaç için var olmadığını öne süren ütopik bir rüya. Doğal olan bu değil, anlamıyor musun?"

"İyi de neden?"

"Buna uygun değiliz de ondan. Her şey daha okul sıralarında birbiriyle kavga eden oğlanlarla başlıyor. 1940'larda Reich, nefretini akıtacak bir topluluk buldu. On yıl sonra bugünse avlananlar biziz. İçimizden birini yakaladıklarında bütün dünya işlediğimiz suçları duysun diye bizi mahkemeye çıkarırlar, ama esasında tek istedikleri bizi kurşuna dizmek, asmak, ellerinden gelen her şekilde bizi öldürmek. Her birimiz hayatta kalmaya çalışıyoruz. Sen de herkes gibisin.

Yoksa neden buraya gelesin ki? Avustralya'ya. Evinden bu kadar uzağa. Gerçek şu ki, aslında sen de yakalanmaktan korkuyorsun."

Haklıydı ama bunu kabullenmekten nefret ediyordum.

"Her günü babamın yaptıklarıyla geçiriyorum," dedim.

"Ah, hâlâ masum olduğunu mu iddia ediyorsun? Trenlerin gelişini gördün. İnsanların vagonlara bindirilişini izledin. Öyle çok baraka vardı ki, doldurdukça doldurduk, ön kapılardan kimsenin çıktığını görmediniz. Ve şimdi de gelmiş bana, hem de bana, bunların hiçbirini sorgulamadığını mı söylüyorsun? Yanan bedenlerin kokusu, bunun hiç mi farkına varmadın? Küllerin tepemize kara kar gibi yağdığı günler, o zamanlar ne yapıyordun, evin içinde bebeklerinle mi oynuyordun?"

Gözlerimin dolduğunu hissediyordum.

"Bilmiyordum," dedim.

"Bana istediğin kadar yalan söyle, ama bakalım kendine yalan söylemeye ne kadar devam edeceksin? Neden burada olduğunu biliyorum. Ruhunu kaplayan tüm suçu bana yıkmak istiyorsun. Ama bunu yapamazsın Gretel çünkü bunu reddediyorum. Başa çıkmam gereken kendi suçlarım var."

"Eğer iyi bir şey yapabilirsem," dedim ısrarla. "Telafi etme şansı bulsam..."

Başını iki yana salladı. "Aptalın tekisin," dedi. "O zamanlar da kafasızın biriydin, şimdi de öylesin. Şimdi, bu konuşmanın nasıl sonuçlanacağını bana söyleyecek misin, yoksa tahmin yürüteyim mi?"

"Sana bakmak, seninle konuşmak, sonra da seni ihbar etmek istedim," dedim, dimdik oturuyor, soğukkanlılığımı yitirmemeye çalışıyordum. "Kim olduğunu söylemek için polise gideceğim."

"Ve tutuklanıp yargılanacağım. Sonra da muhtemelen yıllarca hapis yatacağım. Bunu istediğinden emin değilim."

"İşlediğin suçların bedelini ödemeni istiyorum."

"Sen kendininkilerden kaçarken mi? Ama o zaman vicdanındaki başka bir ölüm olacağım. Bunun ne kadar yoğun bir his olduğunu anlamadığımı sanma. Hiçbir şeye benzemez. Hayat vermenin harika bir şey olduğunu mu düşünüyorsun? Elbette öyle. Ama can almak kadar heyecan verici değil."

Pencerenin dışındaki hareketlilik dikkatimi çekti. Cait ve Hugo sokağın karşı tarafından ilerliyorlardı. Orada durmaları için elimi kaldırdım, Cait anlayıp başını salladı. Kurt da başını sokağa doğru çevirdi, oğlunu görünce el salladı ve rahatlayarak derin bir nefes aldı. Tam da o sırada kafenin kapısı açıldı ve içeri iki polis memuru girdi, tezgâha yönelip duvarda asılı menüyü incelemeye başladılar.

"Ne tesadüf," dedi Kurt, onlara bakıp bana doğru gülümseyerek. "Perişan hâldeki ruhunu arındırma fırsatın ayağına geldi desene. Onları sen mi çağırırsın, ben mi yapayım? Her şeyi anlatabilirsin. Kaçmayacağım. Her şeyi itiraf edeceğim, yeter ki sen de kendi yaptıklarının sorumluluğunu al. Cesurca konuştun Gretel, ama işte hayatını yönlendirecek an gelip çattı. Onları buraya çağırıp kim olduğumuzu anlatmak birkaç saniyelik iş. Çağır bizi tutuklasınlar ve uluslararası hukuk sisteminin bizi nasıl da avucunun içine aldığını birlikte izleyelim. Benim için kaçınılmaz olarak ölümle sonuçlanacak bir yol. Ya senin için? Eh, kimbilir... Yine de neler yaşayacağını izlemek hayli ilginç olacak."

"Ama ben masumum," diye karşı çıktım.

"Bu doğru olsa bile ne önemi var. Artık hayatın senin olmaktan çıkacak. Babanın hayatta kalan tek çocuğu, yaşadığı dehşetin ardından tükenmiş hâldeki dünya tarafından öylece aklanacak mı sanıyorsun? Fotoğrafın birkaç gün içinde gezegendeki tüm gazetelerin ön sayfalarını süsleyecek ve inan bana, sana benden çok daha fazla ilgi gösterilecek. Hakkımda bir süre konuşacaklar ama seninle ilgili kitaplar yazılacak. Senin istediğin hep buydu, değil mi?" diye sordu, uzanıp ellerimi ellerinin içine alarak. "Bir şekilde birbirimize bağlanmamız. Ah Gretel, o zamanlar isteseydim sana neler yapabilirdim,"

diye ekledi, geçmişi düşünerek. "Dilediğimi yapmama izin verirdin ama görünüşe göre az da olsa ahlaklıymışım."

"Ama bu şekilde değil," dedim, ellerimi çekerek.

"Hayatın mahvolur, onunki de," dedi, başıyla pencerenin diğer tarafındaki oğlunu göstererek. "Ve eğer günün birinde çocuğun olursa onun hayatı da." Uzanıp parmağını usul usul yanağımda gezdirdi. "Yaralarının izi öyle güzel ki Gretel," dedi. "Belki bazılarını ailen açtı, bazılarının da sebebi benim. Ama doğru an geldi. Hayatın boyunca ıstırap çektiğini söylüyorsun, şimdi bunu hafifletebilirsin. Pişmanlıkla dolup taştığını söylüyorsun, işte sana içini boşaltma fırsatı. Hayatım senin ellerinde. Tıpkı yıllar önce tüm o masum insanların hayatının benim ellerimde olduğu gibi."

Kendimi ona öylece bakarken yakaladım. Söylediği her şey doğruydu. Onu ifşa edebilirdim ama bunu yaparsam kendimi de ifşa etmiş olacaktım. Yapmak istiyor muydum? Sırf intikam almak için kendi hayatımı feda edebilir miydim? Tekrar sesini duyana kadar saatler geçmiş gibiydi.

"İşte, buradayız," dedi, ayağa kalkarak. "Görünüşe göre ikimiz de aynıyız. Dünya yaptıklarımızdan dolayı ikimizi de affetmeyecek, o hâlde açığa çıkmanın ne anlamı var?"

Ben de ayağa kalktım, hiç hesapta yokken öpüşmeye başladığımızı fark ettim. On iki yaşından beri hasretini çektiğim bir öpüşmeydi bu, dudaklarımız ayrılırken, ona sarılırken, ne var ne yok unutabileceğimi anladım. Derken, başladığı gibi hızlı şekilde bitti. Bir adım geri çekildi, nazikçe selam verip gülümsedi.

"Elveda Fräulein Gretel," dedi. "Bir kez daha yanınızda olmak büyük zevkti ama bu, sondu. Bir daha görüşmeyeceğiz."

Kafeden kayıtsız bir tavırla çıkışını, yanlarından geçerken polislere günaydın demesini izledim. Sonra yolun karşısına geçti, söylediği şeye kahkahalarla gülen Cait'le iki çift laf ettikten sonra oğlunun elinden tutup yol boyunca ilerleyerek gözden kayboldu.

*

Aradan kırk sekiz saat geçmemişti ki sabah erken kalktım, mutfak masasına Cait'e yazdığım bir özür mektubu ve bir aylık kira bıraktım. Sonra da Circular Quay'ye gidip Southampton'a doğru yola çıkacak gemiye bindim. Avustralya'dan ayrılmadan önce yaptığım son şey, Cynthia Kozel'e mektup göndermek oldu. Ona ailemin Berlin'i geride bıraktığı sabahtan Kurt'un Dandelion'dan ayrıldığı âna kadar aramızda geçen ne var ne yok her şeyi anlattım. En ufak bir ayrıntıyı atlamadım, kim olduğumu, ailemi, Kurt'un katıldığı faaliyetleri. Elbette geriye dönüp baktığımda, bir kez daha sorumluluktan kaçtığımı, cezalandırılıp cezalandırılmayacağıma karar verme işini bir başkasına bıraktığımı ve beni ifşa etmesi hâlinde kendi hayatını da perişan etme ihtimalini ortaya çıkaracağını görüyordum. Karşılığında kocasını ihbar etmeyeceğimden kim emin olabilirdi ki?

Dünyanın öbür ucundan Sidney'ye gelirken geçmişi geride bırakmak için elimden gelen her şeyi yapmıştım, ama artık bunun imkânsız olduğunu biliyordum. Fransa, Avustralya, İngiltere ve hatta Mars, nerede olursam olayım Kurt'un bahsettiği o güzel yara izleri beni hep o diğer yere sürükleyecekti. Ondan asla kaçamazdım.

ARA FASIL
ÇOCUK
POLONYA 1943

Annem karşı çıktı ama babam ısrarcıydı.

Artık on iki yaşıma bastığıma göre yaptıklarını anlayabileceğimi söylüyordu, ne de olsa *Jungmädelbund*'un bir parçasıydım, ama ne büyük bir talihsizliktir ki, annemin deyişiyle Polonya'da "sürgünde" olduğumuzdan toplantıların ya da etkinliklerin hiçbirine katılamamıştım. Yatak odamın duvarında asılı Trude Mohr fotoğrafını bana veren babamdı ve Führer babam için neyse o da benim için öyle bir idoldü. Hâlâ Berlin'de yaşıyor olsaydık babamın yüksek mevkisi sayesinde kesin örgütte lider konumuna yükselir, *Untergauführerin* ya da *Ringführerin* olurdum, ne var ki şu diğer yerde üzerinde herhangi bir güç uygulayacağım tek kişi kardeşimdi.

O sabah daha önce hiç giyme fırsatı bulamadığım mavi etek ve denizci yakalı bluzdan oluşan üniformamı giymiştim. Saçlarımı tararken, kardeşim, "Neden sen gidebiliyorsun da ben gidemiyorum?" dedi.

"Çünkü ben on iki yaşındayım, sense daha dokuz yaşındasın," dedim.

"Ama ben erkeğim. Yani daha önemliyim."

Gözlerimi devirdim. Onunla tartışmak bir işe yaramazdı.

"Babamın işiyle ilgili senin anlayamayacağın meseleler var," diye devam ettim, bu konuda ondan fazla şey bilmesem de bilgiçlik taslamaya kararlıydım. "Günün birinde, biraz daha büyüdüğünde anlayacaksın, ama o zamana kadar..."

"Üf, kapa çeneni Gretel," diyerek beni tersledi, yatağından sıçradı ve ayaklarıyla yeri dövdü. "Dünyanın en gıcık ablasısın!"

"Asıl sen kapa çeneni!" diye karşılık verdim, ondan sıkılmıştım, kardeşim hayal kırıklığıyla bağdaş kurmuş yerde otururken ben de süslenmeye döndüm. Ne kadar tartışsak da birbirimizle geçirdiğimiz zaman başkalarıyla geçirdiğimizden fazlaydı.

"Zannettiğinden fazlasını biliyorum," dedi, sesi şimdi alçak ve gizemli çıkıyordu.

"Gerçekten mi?" diye karşılık verdim.

"Sana orada neler olup bittiğini anlatabilirim ama bana hayatta inanmazsın."

"Nerede?" diye sordum.

"Tel örgünün diğer tarafında."

"Orası bir çiftlik," dedim ona. "Bunu sana daha önce de söyledim."

"Orası çiftlik falan değil," dedi.

"Ne o zaman?" Ona bakmak için döndüm, acaba ne kadarını biliyordu diye merak ediyordum. Geldiğimizden beri ikimiz de vaktimizin çoğunu orada ne işimizin olduğunu, buranın ne işe yaradığını ve ayrılmamıza ne zaman izin verileceğini bulmaya çalışarak geçirmiştik.

"Bilmiyorum," diye itiraf etti sonunda. "Ama öğreneceğim."

Başımı iki yana sallayıp ayağa kalktım ve eteğimi düzelttim. Görünüşümden gayet memnundum, aşağı inmeden önce annemin Guerlain Shalimar parfümünden boynuma ve bileklerime biraz sıkmayı planlıyordum.

"Hiçbir şey bildiğin yok," dedim, onu bir başına bırakarak. "Şimdi uslu bir çocuk ol ve biz yokken anneme iyi bak."

Aşağıya inerken odasından seslendiğini duydum.

"Yine de orası bir çiftlik değil!" diye haykırdı. "O kadarından eminim."

*

Teğmen Kotler bizi üstü açık bir arabayla kampın girişine götürdü, ancak ön koltukta oturan babam evraklarından birini okumaya daldığı için kısa yolculuk süresince hiç konuşmadık. Bariyerler, geçmemiz için kaldırıldı ve askerler hemen hizaya girip avazları çıktığı kadar bağırarak o bilindik selamı verdiler. Odamdaki aynaya karşı bu hareketi defalarca tekrarlayarak kendimce mükemmelleştirmiştim, babam sadece kepine şöyle bir dokunmakla yetinirken ben askerlere hararetle karşılık vermiş, Kurt'un dikiz aynasından bana dudaklarında hafif bir gülümsemeyle bakmasına neden olmuştum.

Zabitlerin bulunduğu binalardan birinin önünde durduk, babam içerideki adamlardan biriyle konuşurken bana arabada beklememi söyledi. Binanın içinde gözden kaybolduğunda Kurt'a ön tarafa, yanına gelip gelemeyeceğimi sordum. Omuzlarını silkmeden önce babamın az önce çıktığı merdivene doğru hafif bir endişeyle baktı.

"Nasıl istersen," dedi. Hemen dışarı fırladım ve öndeki uzun koltukta hemen yanına yerleşip vücutlarımızın birbirine oldukça yakın durmasına izin verdim. Otururken eteğimi bir parça yukarı çekmeyi ihmal etmedim, böylece biçimli olduğunu düşündüğüm dizlerim açığa çıkıyordu. Bir sigara yakıp camdan dışarı bakmadan önce gözlerinin dizlerime kaydığını fark ettim.

"Burada olmaktan memnun musun Kurt?" diye sordum, aramızdaki sessizlik dayanılmaz bir hâl alınca. Buna son verecek kişinin o olmadığı açıktı.

"Mesele memnun olmak ya da olmamak değil Gretel," dedi. "Mesele benden istenenleri yerine getirmem."

"Peki burada olmasaydın, savaş falan da çıkmasaydı, şimdi ne yapıyor olurdun?"

Bunu düşündü ve sonra sigarasından bir nefes daha çekti. "Sanırım üniversiteye giderdim," dedi. "On dokuz yaşındayım, bu yüzden orada olmalıymışım gibi geliyor."

"Baban gibi yani."

"Babam gibi falan değilim ben."

Kurt'un bize yemeğe davet edildiği ve üniversite profesörü olan babasının Nasyonal Sosyalist hükümetin politikalarıyla kişisel anlaşmazlıkları sebebiyle savaş başlamadan bir yıl önce, 1938'de Berlin'i terk edip İsviçre'ye gittiğini açıkladığı o can sıkıcı akşamdan bu yana eve bir gerginlik çökmüştü.

"Gerekçesi neymiş?" diye sormuştu babam, yemek yerken sesi hiç de doğal olmayan bir biçimde sakin çıkmış, sorduğu sorunun altında yatan tehlikeyi bastırmıştı. "En ihtişamlı zamanındaki ve hayati ihtiyaçlar içindeki Almanya'yı, hepimizin üzerine düşeni yapması gereken ulusal uyanışımız sırasında terk etmesinin sebebi neymiş?"

Kurt bu açıklamayı planlayarak yapmamış, ne cevap vereceğini şaşırmıştı; babasıyla hiçbir zaman yakın olmadıklarını, zaten pek çok konuda anlaşamadıklarını ve kendisinin Parti'ye karşı sadakatinin asla sorgulanamayacağını iddia etse de artık olan olmuştu. Masadaki gerginlik, bize yemek servisi yapması için tel örgünün diğer tarafından getirilen adamlardan biri olan garson ona hizmet ederken hata yapınca doruğuna ulaştı. Önce şarap döküldü, sonra da kan. Acımasız bir karşılaşmaydı. Ben gözlerini kapatmaya çalışırken kardeşimin çığlık attığını hatırlıyorum. Annem Kurt'u durdurması için babama yalvardı, ama babam onu görmezden geldi ve kayıtsız bir şekilde yemeğine devam etti.

"Peki, üniversiteye gitseydin," dedim, "ne okumak isterdin?"

"İktisat sanırım," dedi. "Para kavramı ilgimi çekiyor, onu nasıl kullandığımız ve onun bizi nasıl kullandığı. Savaş bitince Maliye Bakanlığında çalışmak ve zamanla Reich'ın iktisatçılarından biri olmak istiyorum. Önümüzde yeniden inşa etmemiz gereken bir dünya olacak ve elbette tek yapmamız gereken onu yönetmek olmayacak, aynı zamanda yok ettiğimiz ülkeler için de planlar yapmalıyız. Biraz çetrefilli olacak."

"Bırakalım, çürüyüp gitsinler," dedim, hoşuna gitmek istiyordum. "Bize karşı çıkmaya cüret ettikleri için."

"Olmaz Gretel," dedi, başını iki yana sallayarak. "Zafer tevazu gerektirir. Tarih boyunca yaşamış büyük liderleri düşün: İskender, Julius Caesar... Fethettikleri yerleri hiçbir zaman aşağılamaya çalışmadılar ve Führer de bu isimlerin arasında. Bu ulusların, Reich içerisindeki yeni statülerini kabul etmeleri bir ya da iki nesil sürebilir ve ben de burada bir rol oynayabileceğimi düşünüyorum." Bir an durdu ve bembeyaz dişlerini göstererek sırıttı. "Generaller gelir ve gider, ama iktisatçılar... işte gerçek güç onlarındır."

Başımı salladım. İyi bir fikir gibi görünüyordu. Berlin'de kocaman bir evde yaşadığımızı, Reich'ın tüm önemli isimleri ve eşleriyle birlikte Führer'in de katılacağı abartılı partiler düzenlediğimizi hayal ettim. Her biri babalarına hayran beş ya da altı çocuğumuz olacaktı ve hepsi de davranışlarıyla onu onurlandıracaktı. Bunun gerçekleşmesi için birkaç yıl daha geçmesi gerektiğini biliyordum ama o zamanı iple çekiyordum.

Kalbim göğsümde hızla atarken beceriksiz ve utangaç bir şekilde sağ elimi uzattım ve onun sol elinin içine yerleştirdim. Bunu yapmama izin verdi, geri çekmedi ama dönüp de bana bakmadı. Bunun yerine sigarasını tüttürerek kampı izlemeye devam etti. Parmakları nihayet benimkileri kavradığında daha önce yaşamadığım türden heyecan dolu bir an yaşadım ve yüzünün değiştiğini, dudaklarında hafif bir gülümsemenin belirdiğini, bana bakarken dilinin ucunun göründüğünü, gözlerinin vücudumda gezindiğini fark ettim. Orta parmağı, birbirine kenetlenmiş ellerimizin içinde avucumun içini okşayarak gidip gelmeye başladı, iç çekerek arkama yaslandım. Bunun gerçek olduğuna inanmakta güçlük çekiyordum. Oraya vardığımdan beri hasretle beklediğim şey tam da buydu.

"Kurt," dedim. Hayatımda ilk kez arzunun ne demek olduğunu anlamıştım.

Derken elini çekti, gözlerimi açıp gerçek dünyaya döndüğümde babamın binadan çıkıp bize doğru yürüdüğünü gördüm. Ön koltuğa geçtiğimi fark etmemiş gibiydi, peşinden gelmemi işaret etti. Arabadan biraz dengesizce inerken sağ elimin içine, Kurt'un parmağının dokunduğu yere baktım. Sapkın gibi yavaşça yüzüme götürdüm, kokusunu içime çektim, sonra da öptüm.

Dönüp yüzünde okuyamadığım bir ifadeyle beni izleyen genç teğmene baktım. Paylaştığımız bu yakınlaşmadan hemen pişman olmadığını umuyordum. Artık bir sırrımız vardı ve bu fikir beni ne kadar heyecanlandırsa da onu belki de korkutuyordu. Sigarasını bitirdi ve tek hareketle izmariti çakılların üstüne fırlattı.

"Pekâlâ Gretel," dedi babam yürürken, önümdeki şey dikkatimi çekti. "Hiçbir zaman buradan korkma. Dünya burada yeniden doğacak. Burayı hasta hayvanların uyutulmak üzere getirildikleri bir yer olarak düşün, böylece artık saygın kadınlar ve adamlar için bir tehdit oluşturmazlar."

"Tamam baba," dedim. Bir köşeyi döndük, kampın kuzeyinden bir demiryolu hattı geçiyordu, sağımdaysa gözün görebildiğinden çok daha ileriye uzanan, üstünde uzun kulübelerin arka arkaya sıralandığı devasa bir arazi vardı.

"Buraya böyle geliyorlar," dedi, demiryoluna doğru başını sallayarak. "Ve onları buraya yerleştiriyoruz."

"Kimleri baba?"

"*Juden.* Ve şurada da," diye ekledi, tek sıra hâlinde ağır ağır yürüyen ve her biri önündeki odun dolu el arabasını iten bir grup adamı göstererek. "Burada geçirdikleri süre boyunca işe yaradıklarından emin oluyoruz. Reich'ın tembelliğe tahammülü yok. Biz tabiri caizse bu insanları besliyoruz, ama onların da ekmeklerini kazanmak için çalışmaları gerekiyor. Haksız mıyım?"

"Herkes çalışmak zorunda," diye karşılık verdim. "Führer çalış-

manın bizi özgürleştireceğini söylüyor. Her bir erkek, her bir kadın ve her bir çocuk katkı sağlamalı, ekmek bedava değil."

"Kesinlikle öyle Gretel," dedi, saçımı okşayarak. Gülümsedim, onu memnun etmek hoşuma gidiyordu.

"Peki, şurası ne?" diye sordum, bulunduğumuz yerden yaklaşık beş yüz metre ilerideki taş binayı göstererek. Çetin bir havası vardı.

"Oraya oda diyoruz," dedi babam. "Görmek ister misin?"

Başımı salladım.

"Hem de çok," dedim.

"Şansımıza bugün kullanılmıyor."

"Ne işe yarıyor?"

Gülümsedi. "Harika bir şeye," dedi. "Gel, seni götüreyim de gör. Günün birinde burayı kendi çocuklarına anlatacaksın. Yine de korkma tamam mı? Burayı bir çeşit..."

Genç bir asker koşarak yanımıza gelip de babamın kulağına bir şeyler fısıldayınca cümlesi yarım kaldı. Kaşlarını çatıp başını salladı, sonra bana döndü.

"Sen burada kal Gretel," dedi. "Birkaç dakika içinde döneceğim. Berlin'den arıyorlar, cevap vermeliyim."

"Tamam baba."

Ofise geri dönerken arkasından baktım, sonra tekrar etrafımı izlemeye koyuldum. Nereye dönsem mavi beyaz çizgili üniformalar giymiş insanlar görüyordum. Erkekler ve kadınlar vardı ama aralarında hiç çocuk yoktu. Herkes bitkin, cansız ve tükenmiş hâldeydi. Pislik içindeydiler, midemi bulandırıyorlardı. Nasıl oluyordu da kendilerine daha iyi bakamıyorlardı? Önümde uzanan tarlalarda ayaklarını sürüye sürüye dolaşan insanları saymak imkânsızdı. Bin kişi miydiler? Yoksa iki bin mi? Sanki hepsi de doğrudan bana bakıyordu, varlığım onlara korku salıyordu; ağzımdan çıkacak tek bir söz ölüm ile yaşam arasındaki farkı belirleyecekmiş gibiydi.

İşte tam da o sırada depoyu gördüm.

*

Ne zaman bu sahneyi hafızamdan silmeye çalışsam aklıma düşen depo, araziye serili barakalardan daha büyük sayılmazdı; ama konaklama amaçlı kullanılan yerlerden farklı bir işlevi olduğu belliydi. İzlediğim insanların görüş alanından çıkmak için deponun yan tarafına koştum, sonra da kapıyı açıp içeri girdim. Burası serin ve sessizdi, çatıyı oluşturan suntaların arasındaki boşluktan birazcık ışık sızıyordu. Bir an için yalnız kalmayı umarak orada durdum. Burayı sevmedim, dedim kendi kendime. İçeri girmeyi isteyen bendim, ama hayır, beni korkutuyordu.

Etrafa bakındım, gözüm karanlığa alışınca buranın üniformaların depolandığı yer olduğunu fark ettim. Askerlerin üniformalarının değil, mahkûmların. Mavi beyaz, gri beyaz. Ayakkabılar. Sarı yıldızlar. Pembe üçgenler. Acaba neden herkes aynı şekilde giyinmek zorundaydı? Buraya gelirken üstlerinde olan kıyafetleri neredeydi?

Derken gözden uzaktaki bir köşeden bir ses geldi, endişeyle o tarafa baktım. Bu bir fare miydi? Meraklanmıştım. Yoksa bir sıçan mı? Ya da çok daha fenası?

"Kim var orada?" diye sordum, alçak sesle. İşitilecek kadar yüksekti, ama dışarıdakilerin benim orada olduğumu anlamalarına yetmezdi.

Bir anlığına her yere sessizlik çöktü, ancak bu hakiki bir sessizlik sayılmazdı. İçinde gizli bir hazine barındırıyordu. Gözlerimi kısıp karanlığın içine bakarak temkinli adımlarla ilerledim.

"Merhaba?" diye fısıldadım. "Her kimsen ortaya çık!"

Daha fazla sessizlik, derken üniformaların arkasından hafif bir hışırtı duyuldu ve ortaya küçük bir oğlan çocuğu çıkıverdi. Ben ona baktım, o da bakışlarını yere çevirdi.

Bir an için ikimizden de çıt çıkmadı. Sonunda daha büyük ve yetkili olduğum gerçeğini ortaya koymaya kararlı bir şekilde sesime kavuştum.

"Selam," dedim.

"Selam," dedi küçük çocuk.

Yüzünde kederli bir ifadeyle yere bakıyordu. Üstünde tel örgünün diğer tarafındakilerin hepsinin giydiği çizgili pijamalar vardı, başında da çizgili kumaştan bir kasket duruyordu, ne var ki onu çabucak çıkarıp bana yalvarırcasına göğsüne bastırdı. Ayakkabı ya da çorap giymemişti ve ayakları çok pisti. Üniformasına sarı bir yıldız dikilmişti.

"Sen kimsin?" diye sordum.

"Shmuel," dedi.

"Burada ne arıyorsun Shmuel?" diye sordum, adı dilime yabancı gelmişti. Onun kadar özenli telaffuz edemediğimi fark ettim.

"Saklanıyorum," dedi.

"Kimden?"

"Herkesten."

Ona şöyle bir baktım ve içimde ona karşı bir sempati belirdi. İnsanın içini acıtacak kadar zayıftı, gözleri neredeyse yuvalarından fırlayacaktı. Kasketinin, ellerinin arasında nasıl da titrediğini görebiliyordum, onun da aynı şeyi yapıp sakinleşeceğini umarak yere oturup bağdaş kurdum. Çok geçmeden yüzünde utangaç bir ifadeyle suratıma bakarak karşıma geçti.

"Kaç yaşındasın Shmuel?" diye sordum.

"Dokuz," dedi. "Doğum günüm on beş nisan, 1934."

Kaşlarımı çattım. Bu, kardeşimin doğduğu gündü. Başka bir yerde ya da zamanda ikiz olabilirlerdi.

"Sen kaç yaşındasın?" diye sordu.

"On iki."

"Büyükmüşsün."

"Çok da sayılmaz."

"Dokuzdan büyüksün işte."

"Evet," dedim. "Ama on iki yaşında olunca kendini büyük hissetmiyorsun. Hâlâ kimsenin umursamadığı ya da kulak asmadığı biri gibi hissediyorsun."

"Ben asla on iki olamayacağım," dedi usulca.

Sözcükleri bedenimi ürpertti. Ne diye on iki yaşına basamasındı ki? Bir an gelmiş, hepimiz on iki yaşına girmiştik, o da girecekti. Bundan emindim.

"Adım Gretel," dedim en sonunda.

"Sanırım orada yaşıyorsun," dedi.

"Nerede?"

"Onunla. Diğer tarafta."

"Kiminle?"

Bu sinir bozucu çocukla konuşmak ne kadar zordu.

"Ziyaretime geliyor."

"Kim?" diye sordum.

"Çocuk."

Başımı iki yana salladım, gitmeli miydim acaba?

"Sen burada gördüğüm tek çocuksun," dedim.

"Bizden fazla kalmadı."

"Diğerleri nerede?"

Burnundan derin bir nefes verdi, sonra cevabı bulmak için deponun içinde göz gezdirdi.

"İlk geldiğimizde çok daha fazlaydık," dedi. "Ailemle geldiğimizde yani. Trende bizden çok vardı. Ama sonra onları götürdüler."

"Kim götürdü?"

"Askerler."

"Peki, nereye götürdüler?"

Bana öyle delici bir bakış attı ki gözlerimi kaçırmaktan başka çarem kalmadı.

"Seni neden götürmediler?" diye sordum.

Ellerini uzattı. "Parmaklarım," dedi, "çok küçük ve ince. Bazen mermi kovanlarını temizlemek için benim gibi birini alıkoyduklarını söylediler. Günlerimin çoğunu böyle geçiriyorum. Ne var ki büyüdükçe onları temizleyemez hâle geleceğim. Yiyecek yemek yok, bu

yüzden ölebilirim. Ama yemek olsa bu kez de şişmanlayabilirim. O zaman yine ölürüm."

"Saçmalama," dedim. "Kimse senin yaşında bir çocuğun ölmesine göz yummaz."

Omuz silkti ve başka tarafa baktı, bana karşı çıkmaya ne mecali vardı ne de bu umurundaymış gibi duruyordu.

"Yakında hepsi bitecek," dedim ona, güven verici konuşmak istiyordum. "Savaşı kazanmak üzereyiz. Bunu başardığımızda her şey normale dönecek. Sadece o zaman eski hâline göre çok daha iyi bir normal olacak."

"Bana zarar verecek misin?"

"Ne diyorsun?" Acaba delirdi mi, diyerek ona baktım. "Tabii ki sana zarar vermeyeceğim."

"Beni ihbar mı edeceksin?"

"Neyini ihbar edeceğim ki?"

"Ara sıra burada saklandığımı."

"Bunu kime söyleyeceğim?"

"Teğmen Kotler'e."

Ona bakıp kafamı iki yana salladım. "Kimseye söylemeyeceğim Shmuel," dedim.

"O hâlde gidebilir miyim?"

Bana yalvaran gözlerle bakıyordu, bir yanım kalmasını, burasıyla ilgili bilmediğim şeyleri anlamama yardım etmesini istiyordu, ancak babam beni arıyor olmalıydı ve beni yanımda bu çocukla, burada bulursa sorun çıkardı. Biraz benim için ama en çok da onun için.

"Gidebilirsin," dedim.

Ayağa kalktı ve kapıya yönelmeden önce kasketini bir kez daha kafasına yerleştirdi.

Dışarı çıkmak için kapıyı açmadan önce, "Ona gelip beni tekrar bulmasını söyle," diye fısıldadı. "Her zamanki yerimizde."

"Kime?" diye sordum.

Kardeşimin adını söyleyince anladım. Ormanı keşfe çıktığını söyleyip ortadan kaybolduğu öğleden sonraları geldiği yer burasıydı. Tel örgüye doğru geliyordu. Shmuel'le buluşuyordu. Bana söylemediği için kızgındım, kendimi şaşkın ve incinmiş de hissediyordum. Benim hiç arkadaşım yokken o kendine bir tane edinmişti.

"Ona söyleyeceğim," dedim sonunda. "Elveda Shmuel," diye ekledim.

"Elveda Gretel," diye karşılık verdi.

*

Birkaç ay sonraydı. Kurt çoktan gitmiş, cepheye gönderilmişti, ben de onun öldürüldüğüne dair sarsıcı bir inançla kalakalmıştım. Elbette kardeşim onun gönderilmesine çok sevinmiş, bu konuda benimle acımasızca dalga geçmişti.

Ve bu yüzden ondan nefret ediyordum.

Ondan öyle nefret ediyordum ki sonunda bana Shmuel'le olan görüşmelerini anlattığında konuşacak bir arkadaş bulmasının harika bir şey olduğunu düşünüyormuş gibi davrandım.

Ve Shmuel'in babasının ortadan kaybolduğunu, çocuğun onu aramak için kendisinden tel örgünün altından geçmesine yardımcı olmasını istediğini söylediğinde bunu mutlaka yapması gerektiğini söyledim. Arkadaşlar bunun içindir, dedim ona.

"Peki, ya fark edilirsem?" diye sorunca başımı iki yana salladım.

"Orada bir depo var," dedim. "Arkadaşın nerede olduğunu biliyor. Tüm üniformaları orada saklıyorlar. Senin için fazladan bir tane alabilir, sen de onunla buluşunca üstünü değiştirirsin. O zaman kimse seni fark etmez."

Yakalansın istiyordum.

Başı derde girsin istiyordum.

Belki de Kurt gibi uzaklara gönderilsin istiyordum.

"Tehlikeli olmaz mı?" diye sordu.

"Tabii ki hayır. Babasını bulmasına yardım edebilirsin."

Kararsızdı ama korkak gibi görünmek de istemiyordu.

"Peki," dedi. "Bunu yapacağım. Yarın ona söylerim."

Benim için bunların hepsi birer şakadan ibaretti. Ondan intikam almak için aklıma gelen önemsiz bir yoldu.

*

Sadece birkaç gün sonra annem odamın kapısını açtı, gergin görünüyordu ve korkmuştu.

"Gretel," dedi. "Kardeşini gördün mü? Onu hiçbir yerde bulamıyorum."

ÜÇÜNCÜ KISIM
NİHAİ ÇÖZÜM
LONDRA 2022 / LONDRA 1953

1

Marie Antoinette aklını yitireli epey olmuştu ve ben de şu anda, hiç de alışık olmadığım şekilde, bir grup yaşlının yaşadığı bir emekli evinde gerçekleşen cinayeti çözmelerini konu alan bir kitap okuyordum ki Winterville Court'un arka kapısı açıldı ve yaklaşan ayak seslerini işittim. Meşe ağacının altında otururken adımların kararlılığında belli bir kötü niyet sezdim ama yine de kafamı kaldırıp bakmamak için kendimi zorladım. Ne zaman ki ziyaretçim tam karşıma geçip dikilmeye başladı, ancak o zaman elimdeki kitabı bıraktım.

"Bay Darcy-Witt," dedim. "Sizi görmek ne güzel."

Daha önceki karşılaşmalarımıza kıyasla çok daha rahat giyinmişti, üstünde epey pahalı görünen uçuk sarı bir şort ile beyaz bir polo tişört vardı. Ayakkabılarıysa Londra'daki dayalı döşeli bir dairenin arka bahçesinden ziyade lüks bir yatın güvertesinde giyilebilecek türdendi. İntihara teşebbüs ettiğini düşünmeme yol açacak kadar fazla uyku ilacı alan karısı için ambulans çağırmamın üzerinden bir hafta geçmişti, yine de o günden beri Henry'yi okula bırakmak ve oğlanı eve geri getirecek genç bir kadın tutmak için her gün gelip gitse de bir kez olsun üst kata çıkıp da Madelyn'in hayatını kurtardığım için bana teşekkür etmemiş, kadının durumu hakkında beni bilgilendirmemişti. Neyse ki yanlarında bir casusum vardı: Henry. Oğlan fırsat buldukça yukarı gelmeye başlamıştı. Ziyaretlerini büyük bir memnuniyetle karşılıyordum, altımdaki daireye çocuk taşınacak diye

ödümün patladığı zamanlardan çok farklı bir yerdeydim. Meğer asıl tedirgin olmam gereken, yetişkinlermiş.

"Bayan Fernsby," dedi, "Madelyn'in bugün akşama doğru eve geleceğini bilmek istersiniz diye düşündüm."

"Bunu duyduğuma sevindim," diye karşılık verdim. "Daha iyi, değil mi?"

Gülümsedi ama tek kelime etmedi ve banka, yanıma oturdu. Buraya üç kişi rahatça sığardı, ne var ki belki de iriyarı, kaslı ve uzun boylu olduğundan yanında kendimi sıkışmış hissettim. Bu şekilde dibimde oturması bana bir tür taciz gibi geldi, bu yüzden sosyal mesafe günlerini özledim diyebilirim. Ayağa kalksam mı, diye geçirdim içimden ama üstümde herhangi bir nüfuzu olduğunu düşünmesini istemedim.

"Daha iyi demek biraz fazla iyimser olabilir," dedi. "Ama onu hastanede daha fazla tutmak istemiyorlar. Sonuçta bir kazaydı. Aslında bu kadar çok hap almak istememişti. Bazen kafası karışıyor."

"Eh, o hâlde kafasının bir kez daha karışmamasını umalım."

"Karışmaz," dedi. "Bir kere bugünden itibaren herhangi bir ilaca erişimi olmayacak. Bunun kontrolü bende olacak."

"Olur tabii," diye karşılık verdim.

Kafasını hafifçe çevirerek bana baktı ve belli belirsiz gülümsedi, sanki küçük bir çocukla dalga geçiyordu.

"Kulağa imalı konuşuyormuşsunuz gibi geliyor," dedi.

"Hiç de bile. Sadece size göre kaza olan şeyden önce..."

"Bana göre mi?"

"İşte, öncesinde sanki biraz..."

Acaba bu cümleyi nasıl bitirmeliyim diye temkinli davranıyordum.

"Sanki biraz ne?"

"Sanki biraz korkmuş görünüyordu," dedim meydan okurcasına, aramızdaki mesafeyi korumak için oturduğum yerde biraz kıpırdandım. "Bana korkmuş bir kadın gibi göründü."

"Ne müthiş bir kelime seçimi," dedi, başını sallayarak. "Sizin gibi, ömrünü lüks içinde geçirdiğini düşündüğüm birinin bu kelimenin anlamını bilip bilmediğini hep merak etmişimdir. Ben hiçbir şeyim olmadan büyüdüm, bunu biliyor muydunuz?"

"Nereden bileyim?"

"Babam annemi dövüp dururdu, ikisi de alkolden öldü. On yedi yaşıma kadar yetimhaneden yetimhaneye dolaştım, bunun neye benzediğini ve oralarda neler döndüğünü bilmek istemezsiniz. Sahi, gerçek korkunun ne olduğuna dair en ufak fikriniz var mı acaba?"

Gülmemek için kendimi zor tuttum.

"Sevgili dostum," dedim güçlü bir sesle. "Korkunun ne demek olduğuna hayal bile edemeyeceğiniz şekillerde tanık oldum. En çılgın rüyalarınızda, beyaz perdede art arda sıralanan en etkileyici filmlerde bile, şahit olduğum travmaları anlamaya yaklaşamazsınız. Korkunun ne olduğuna dair en ufak fikrim var mıymış? Maalesef, birçok insanın hayatı boyunca sahip olmayacağı kadar fikrim var."

Bana bakmak için döndü, belki de verdiğim cevabın duygusallığı ilgisini çekmişti. Sarf ettiğim sözlerden hemen pişman oldum. Çok ileri gitmiştim, bu belliydi ve başardığım tek şey onu meraklandırmaktı. Yaşımı başımı almıştım elbette, gençliğime ve yetişkinliğime musallat olan ifşa olma korkusu tamamen ortadan kalkmamışsa da çoktan azalmıştı, ama yine de... Kendimi bu şekilde riske atmak bana göre değildi. Koluma doğru şöyle bir baktı ama üstümde uzun kollu bir kıyafet vardı.

"Biliyor musunuz?" diye sordu. "Aslında size inanıyorum. Söylesenize Bayan Fernsby, neler gördünüz? Ya da neler yaptınız mı demeliyim? Çocukluğunuzu nerede geçirmiştiniz siz?"

Gitmesini umarak uzaklara baktım, beni bir daha rahatsız etmemesini ve seksenlik hafiyelerimle baş başa bırakmasını istiyordum.

"Size yardım edebileceğim bir şey var mı Bay Darcy-Witt?" Elimden geldiğince soğuk bir ses tonuyla konuşmuştum, başını salladı.

"Mesele şu ki, buraya taşındığımızdan beri karımla arkadaş olduğunuzun farkındayım," diye söze başladı, ama araya girdim.

"Arkadaş sayılmayız," dedim. "Genelde tüm komşuların yaptığı gibi tanıştık, hepsi bu. Bildiğiniz üzere birkaç kez konuşmuşluğumuz da var, ama arkadaş demek için yeterli olacağını sanmam. Aslına bakılırsa onu çok az tanıyorum. Onun da beni tanıdığı söylenemez."

"Sanırım sizi tanıyan çok az insan var," dedi. "Kartları kapalı oynamaktan hoşlanıyorsunuz."

"İskambil oyunlarını sevmem Bay Darcy-Witt. Kumarbaz değilim."

"Cidden bana Alex desene. Bay Darcy-Witt'i söylemesi çok uzun sürüyor. Gerçi sen boşboğazın biri olduğun için konuşmaktan çekinmezsin."

"Çok kaba birisiniz," dedim yeterli bir aranın ardından.

"Hayır, sadece açıksözlüyüm, hepsi bu," dedi. "İkisinin arasında fark var. Her neyse, Madelyn'le aranızdaki ilişki ne türden olursa olsun artık buna bir son vermenizi istiyorum. Koridorda karşılaştığınızda merhabalaşmanızda sakınca yok ama daha fazlası olmasın. Sağlığını sormana gerek yok. Oyunculuğa dönme konusundaki saçma sapan hırsları hakkında tavsiye vermek de yok..."

"İyi de, istediği buysa neden yapmasın?" diye sordum. "Kocaların karılarının ne yapıp ne yapamayacaklarını belirlediği geçmiş bir çağda mı yaşıyoruz?"

"Ha bu arada artık evimize de girme," diye devam etti. Tıpkı benim yaptığım gibi o da sorumu görmezden gelmişti. "Kilitleri değiştirdim tabii, önceki kiracıdan aşırdığın anahtarlar artık işe yaramayacak."

"Anahtar falan aşırdığım yok benim," diye karşı çıktım. "Bay Richardson yedek anahtarını saksının dibine bırakmış. Ayrıca onu bulan da Heidi Hargrave'di, ben değil. Bu arada ona bir teşekkür borçlusunuz. O olmasaydı karınız şimdiye ölmüş olabilirdi."

"Ayrıca oğlumla yan yana gelmeni de istemiyorum."

"Henry. Onun bir adı var."

"O senin derdin değil. Madelyn ve Henry bana ait. Madelyn senin manevi kızın olmadığı gibi Henry de manevi torunun değil."

"Sizi temin ederim Bay Darcy-Witt, izninizle saygıda kusur etmek istemem, ikisi için de böyle bir rol üstlenmek niyetinde değilim. Kendi kendime geçirdiğim sakin bir hayatım var. Bu, her zaman böyleydi. Aileniz ve bitmek bilmeyen dramlarınızla kapıma dayanan sizsiniz, ben değilim. Kafesteki kuşunuzla birbirinizi perişan etmeniz beni hiç ilgilendirmiyor. Henry'ye gelince, bana gelmekten hoşlanıyorsa, kendi evinde bulamadığı huzuru benim evimde buluyorsa, o zaman ben de..."

Bir anda uzanıp sol bileğimi kavradı. Morartacak kadar değil ama acıtacak kadar sıkıyordu.

"Bırak beni!" dedim, bu saldırı karşısında şaşırmıştım. "Canımı yakıyorsun!"

"Çok konuşuyorsun Bayan Fernsby," dedi, alçak sesle konuşuyor ancak zehir akıtıyordu. "Neye katlanamıyorum biliyor musun? Sıçtığımın çenesini kapamak bilmeyen kadınlara. Ve sen de bir türlü çeneni kapatmıyorsun."

Ona bakakaldım. Gözlerimin gerisinde yavaş yavaş yaşlar birikmeye başlamıştı, nadir yaşadığım bir bozum hâli; genelde pek duygusal bir kadın değilimdir. Yine de ona daha fazla meydan okumamaya karar verdim. Madelyn'in nasıl hissettiğini anlamaya başlamıştım. Ve Henry'nin de. Baskın bir erkek için en gözü pek ruhlara bile korku aşılamak ne kadar da kolaydı.

"Sadece birbirimizi anladığımızdan emin olmak istiyorum, hepsi bu," diye devam etti. "Sen ailemin peşini bırak, ben de senin peşini bırakayım."

Elimi çekerken, "Bırak beni!" diye tekrarladım. Ona beni korkutup kaçırma zevkini yaşatmamaya kararlıydım. Buraya ilk ben

oturmuş, kimseyi rahatsız etmeden sakin sakin kitabımı okuyordum ve o gittiğinde burada kalan da yine ben olacaktım.

Neyse ki ayağa kalkıp bana sanki onu hayal kırıklığına uğratıp güvenini sarsmışım gibi baktı.

"Ayrıca," diye ekledim, sesimin titrediğini işitmekten nefret ediyordum. "Kimse sana ait falan değil. İnsanlar..."

"Evet, konu kapandı," diye sözümü kesti, sesi yorgundu, yürümeye başlarken bir yandan da gözlerini ovuşturuyordu. "Söylediklerimi aklından çıkarma."

Kapıya ilerlerken arkasından baktım, derken yarı yolda tekrar bana döndü.

"Fernsby," dedi. "Alışılmadık bir soyadı, değil mi?"

"Kocamın soyadıydı."

"Seninki neydi peki?" diye sordu. "Kızlık soyadın yani, neydi?"

Cevap vermedim ama yüzüme hücum eden kanı hissedebiliyordum. O da ona cevap vermek istemediğimi hissediyordu. Ne cevap vereceğimi bildiğimden değil. Elbette bir soyadım vardı, doğduğumda, Berlin'de ve şu diğer yerde kullandığım soyadım. Derken Paris ve Sidney'de kullandığım Guéymard çıkageldi. Ve Londra'ya ilk geldiğimde fazla Fransız görünmemek için Wilson vardı, Edgar beni bu soyadımla tanımıştı. Başka bulmuş muydum? Zar zor hatırlayabiliyordum. Hayatım kullanılıp atılmış kimliklerle öylesine doluydu ki bu aşamada gerçekte kim olduğumu hatırlamak neredeyse imkânsızdı.

"Boş ver," dedi, tekrar arkasını dönerek. "Nasılsa bulurum. Çok ilginç bir kadın olduğunu düşünüyorum Bayan Fernsby. Dünyaya karşı yeterince dürüst olmayan biri. Bir yapımcı ve senaryo yazarı olarak bu ilgimi çekiyor."

2

Londra'ya vardığımda görüşüp konuştuğum ilk kişi Kraliçe oldu.

Noel'den kısa bir süre önceydi ve neredeyse bir haftadır İngiltere'deydim; gemiyle Southampton'a gelmiş, karadaki hayata yeniden uyum sağlamak için birkaç gün orada kalmayı tercih etmiştim. Ruh hâlim yılın başında Avustralya'ya giderkenkinden çok farklıydı. Ne de olsa o zamanki yolculuk, yeni bir hayata başlamanın iyimserliğiyle doluydu. Sadece sekiz ay sonra Avrupa'ya geri dönüşüm bunun imkânsızlığının kanıtı niteliğindeydi. Yol boyunca birkaç genç erkek ve kadın bana dostça yaklaşmak istedi, ancak hepsini tek tek reddettim; Cait Softly ile yaptığım gibi birilerine bağlanmak istemiyordum. Artık yalnız kalmayı tercih ediyordum.

Londra'nın merkezine 23 Aralık'ta trenle vardım, bavulumu yolcu salonu boyunca taşırken bir tarafta toplanmış kalabalığı ve insanları dikkatle izleyen bir grup polis fark ettim. Epey yağmurlu bir öğleden sonraya adım atmaya hevesli olmadığımdan tüm bu telaşın nedenini anlamak için yanlarına gittim ve hayretler içinde Kraliçe'nin Edinburgh Dükü, üniformalı iki adam ve birkaç nedimeyle birlikte peronda yürüdüğünü gördüm. Adamlardan biriyle konuşuyordu, ancak ben bu beklenmedik karşılaşmadan ötürü öyle şaşırmıştım ki selam verdim, Kraliçe de başını bana doğru çevirip gülümseyerek merhaba dedi ve mutlu Noeller diledi. Çok güzeldi, mükemmel bir teni vardı, rolünün bilincindeydi, ama öte yandan bunun saçmalığından da bir parça utanıyor gibiydi. Çoğu Londralı gibi, ki artık ben de

kendimi onlardan biri gibi görüyorum, Kraliçe'yi o zamandan beri pek çok kez gördüm; ben sokakta yürürken bir araba konvoyunun içinde yanımdan geçip gidiyordu, ancak aklımda hepsinden çok bu anı kalmıştı.

Elizabeth ve benim ortak bir noktamızın olduğu doğruydu tabii. O akşam ucuz bir otele yerleşmek için ilerlerken acaba benim kim olduğumu bilseydi ne tepki verirdi diye düşündüm. Evet, belki ikimizin de babası savaşta hayatını kaybetmemişti ama her ikisine de veda eden savaşın kendisiydi. Babamın ölümünü onun babasının ölümüyle kıyaslayamayacağımı biliyordum, yine de ikimiz de geride kalan kızlardık; birimiz İngiliz Milletler Topluluğu'nu ve laf dinlemeyen bir aileyi yönetiyordu, diğerimizse cebindeki birkaç kuruşla beş parasız ve kimsesizdi.

İlk zamanlar İngiltere'nin havasına uyum sağlamakta epey zorlandım. Ben de öyle aman aman sıcak bir iklime doğmamıştım ama Sidney bana güneş ışığının lezzetini tattırmıştı, oysa burada her gün soğuk, ıslak ve sefil görünüyordu. Ucuz otellerde geçirdiğim birkaç günün ardından Portobello Yolu'ndaki ortak kullanımlı bir apartmanda kalacak yer buldum. Ev sahibesi zemin kattaki dairesinden kiracıları idare ediyor, üst katlardaysa beş kız, üç kata yayılmış beş yatak odasında yaşıyordu; hepimizin ortasında da tek bir ortak tuvalet bulunuyordu. Her akşam saat yedide tatsız tuzsuz yiyecekler veriliyor, eğer o saatte orada değilsek yemek köpeklere gidiyordu. Oradan nefret ediyordum ama daha iyisine param yetmiyordu. Kendimle kalmayı tercih ettiğimden diğer kızlar beni çekingen buluyorlardı.

Cynthia Kozel'in ona verdiğim bilgi doğrultusunda harekete geçmemeye karar verdiğini varsaymam için yeterince zaman geçmişti, çünkü kapıma dayanan ne bir polis oldu ne de benimle röportaj yapmak isteyen bir gazeteci sokakta karşıma dikildi. Rahatlamaya başladım ve ifşa olma ihtimalini hayatıma katmakla doğru şeyi yaptığım,

bunun gerçekleşmemesinin benim suçum olmadığı konusunda kendimi ikna etmeye çalıştım. Elbette böylesine acınası bir üçkâğıda kanacak kadar aptal değildim ve suçluluk duygum içimde kaynamaya devam ediyor, yüzeye çıkıp muazzam bir hasara yol açacak zamanı bekliyordu.

Bayan Brilliant'ın mağazasındaki deneyimim sayesinde Harrods'ta iş bulacak kadar şanslıydım ve çok geçmeden yöneticim tarafından daha üst kademelere tavsiye edildim. Maaş bordrolarının muhasebesiyle ilgili bir akşam kursuna katıldım ve büyük bir memnuniyetle terfi edip ofise geçtim, burada çalışan iki kız daha vardı, birlikte çalışanların haftalık ücretlerini düzenledik; izin günlerinin, tatillerin ve bugün artık insan kaynakları departmanının bir parçası gibi kabul edilen çeşitli konuların muhasebesini tuttuk. İşi çok seviyordum; rakamların zarafetini, hesaplarımı denkleştirme gereğini, sahip olduğum göreceli yetkiyi ve bununla birlikte gelen sorumluluk duygusunu seviyordum.

Elbette zor anlar da yaşanıyordu. Doğrudan bağlı olduğum yöneticinin adı Bayan Aaronson'dı, sessiz ve etkin bir kadındı. Tanışır tanışmaz onu sevdim, o da bana her zaman büyük nezaketle davrandı, ben ofis hayatının belirli rutinlerine alışmaya çalışırken sabrını yitirmedi. Bahar gelip de havalar güzelleştiğinde kendisi daha kısa kollu bluzlar giymeye başladı ve bir öğleden sonra çalışanlardan birinin maaşında yaptığım bir hatayı anlatmak için bana doğru uzandığında kolundaki numaralardan oluşan dövmeyi gördüm ve oturduğum yerde irkildim. Beklenmedik zamanlarda meydana gelen böylesi anlar beni perişan ediyordu. Bunların sanki günlük hayatta huzur ve mutluluk içinde yaşayabileceğimi, ancak bu dehşetteki payımı asla unutmamam gerektiğini hatırlatmak için Tanrı'nın bizzat kendisi tarafından bana gönderildiğini hissediyordum. Ne de olsa benim suçluluk hissim de tıpkı Bayan Aaronson'ın koluna kazılı rakamlar gibi ruhumun derinliklerine işlemişti.

"Korkmana gerek yok tatlım," dedi, betimin benzimin attığını görünce. "Onları gizlemeyi reddediyorum. İnsanların bu numaraları görüp hatırlamaları gerek."

"Ya aileniz?" diye sordum, sözcükler boğazıma düğümlenmişti.

"Hepsi öldü," dedi, yüzünde keder ile boyun eğme karışımı bir ifade belirdi. "Annem babam, büyükannem ve büyükbabam, iki erkek ve bir kız kardeşim. Artık sadece ben varım. Ama şimdi şu maaş konusuna dönsek iyi olur. Zavallı adam hak ettiği paradan mahrum kalmasın."

Nasıl cevap vereceğimi bulamadım ama o gece kaldığım eve dönerken İngiltere'ye geldiğimden beri ilk kez hüngür hüngür ağladım. Kendime zarar veremeyeceğimi bilmeme rağmen böyle gecelerde sabah uyanmamak için dua ederek uykuya dalardım.

Bu sırada hem David'le hem de Edgar'la Harrods'ta çalışırken tanıştım. İlk konuştuğum, önceki hafta kendisine bir pound fazla ödeme yapıldığını söylemeyen bir tezgâhtarı bulmak üzere mağaza katında, erkek takım elbiselerinin bulunduğu kısımdan geçerken beni durduran Edgar'dı. Yalancı genci bulmak için etrafıma bakınırken mavi takım elbiseli bir adam bana yaklaştı ve sanki ben yoldan geçen bir dolmuşum gibi elini kaldırdı.

"Pardon, hanımefendi," dedi. "Burada mı çalışıyorsunuz?"

"Evet," diye karşılık verdim. "Ama ne yazık ki mağaza katında değil. Dilerseniz size bir tezgâhtar bulayım."

"Aslında, alışverişe gelmedim," dedi. "Bir arkadaşımı arıyorum. Belki onu tanıyorsunuzdur: David Rotheram. Birlikte akşam yemeği yiyecektik. Onu görmemişsinizdir, değil mi?"

Başımı iki yana salladım. David'i tanıyordum, tam da bu katta müdür yardımcısıydı, departmanda hızla yükselmişti ama nedense hiç denk gelip de sohbet etmemiştik. Ofisteki tüm kızlar Danny Kaye'e benzediği için ona vurulmuştu; birkaç kez benim tarafıma istekli görünen bir gülümsemeyle bakmış olsa da ben buna karşılık

veremeyecek kadar utangaçtım ve ikimiz de henüz konuşmak için bir sebep bulamamıştık.

"Bay Rotheram genelde buralarda bir yerlerde pusuya yatar," dedim, etrafa bakınmak için kafamı sağa sola çevirirken, kullandığım fiildense ağzımdan çıkar çıkmaz pişman oldum. Edgar gülmeye başladı.

"Pusuya yatar ha?" dedi. "Öyle bir söylüyorsun ki duyan da adamı kötü niyetli biri sanır."

"Hayır, öyle demek istemedim," diye cevap verdim, biraz kızarmıştım. "Ben sadece... Özür dilerim. Ona bunu söylemeyin, olur mu? Yanlış anlayabilir."

"Dudaklarım mühürlendi," dedi, ağzını fermuarla kapatırmış gibi yaparak, gülümsedim. Ortalama bir yakışıklılığı olsa da sıcak bakışları ve sevimli bir yüzü vardı, kalem bıyığı belli bir *joie de vivre*[12] sahibi olduğunun nişanı gibiydi. Sol kulağının hemen altından inen yara izini savaşta edinip edinmediğini merak ettim, ama bu fikri hemen kafamdan attım, çünkü benden olsa olsa bir iki yaş büyüktü, dolayısıyla mücadelenin en hararetli olduğu dönemde en fazla on dört yaşında olmalıydı. Derken arkadaşının yaklaştığını gören Edgar, "Hah, işte geliyor!" dedi ve ben de dönüp David'in yürüyüşünü izledim.

"Edgar," dedi, ağzı kulaklarındaydı. "Beklettiğim için üzgünüm."

"Hiç sorun değil. Arkadaşın Bayan..."

"Wilson," dedim.

"Bayan Wilson bana eşlik etti."

"Şanslısın desene," dedi David, bana bakıp gülümseyerek. "Ne de olsa Bayan Wilson'ın daha önce bana eşlik ettiği görülmedi. Dahası beni görmezden geliyor gibi."

"Hayır, hiç de bile," dedim, bunu dile getirmek bir yana, nasıl böyle bir şey düşünebildiğini merak etmiştim.

12 Yaşama sevinci. [E.N.]

"Eh, pek konuştuğumuz söylenemez, değil mi?"

"Pek fırsatımız olmadı da ondan."

"İkinizi yalnız bırakayım mı?" diye sordu Edgar. "Meseleyi konuşup halledebilirsiniz."

"Hiç gerek yok," dedim.

"Sizi aşağılara getiren şey nedir Bayan Wilson?" diye sordu David. "Normalde ayaktakımına pek karışmazsınız."

"Bir adam arıyorum," dedim.

"Yok artık Bayan Wilson!"

"Tezgâhtarlardan birini, Bay Deveney'yi."

"Şimdi o tıfıl hödükle konuşacaksınız ama beni yok sayacaksınız, öyle mi?"

Ne diyeceğimi bilemez hâlde ona baktım. Hazırcevaplık konusunda hızına yetişmem mümkün değildi.

"Güzel bir fırça istiyor," dedim sonunda. "Bay Deveney'den bahsediyorum. Ben de bunu yapmak için buradayım."

"Ne yaptı ki?"

"Söylemesem daha iyi."

Başını salladı, konuyu devam ettirmeyip mağazanın karşı tarafını gösterdi. Teşekkür ettim, Edgar'la vedalaştım ve yoluma devam ettim, henüz fazla uzaklaşmamıştım ki David peşimden koşup kolumu yakaladı.

"Kusuruma bakmayın Bayan Wilson," dedi özür dileyen bir ifadeyle. "Az önce biraz kabalaşmış olabilirim. Komik olmaya çalışıyordum ama yanlış anlaşıldı."

"Sizi göz ardı ettiğimi düşünmenize sebep olan nedir, bunu merak ediyorum doğrusu," dedim. "Bunu hiçbir zaman yapmadım."

"Hayır, kesinlikle hayır," diye karşılık verdi. "Doğrusu bunu yapan aslında bendim."

"Neden ki?" dedim, kaşlarımı çatarak.

"Aptalca bir şey söylerim diye. Utanç verici duruma düşüp de be-

nim tam bir gerzek olduğumu düşünmeyin diye. Gerçi şimdi tam bunu yapmışım gibi duruyor."

Kanın yüzüme hücum ettiğini hissettim. Benimle flört mü ediyordu yoksa? Birisi böyle bir şey yapmayalı o kadar uzun zaman olmuştu ki işaretleri anlayabileceğimden bile emin değildim.

"Sorun değil," dedim, aynı anda hem gitmek hem kalmak istiyordum.

"Yani aptal olduğumu düşünmüyorsunuz, öyle mi?"

"Herhangi bir şey düşündüğümü söyleyemem."

"O hâlde sizi bir gün cin tonik içmeye davet etsem gelir misiniz?"

"Benim cin tonik sevdiğimi de nereden çıkardınız?"

"Çoğu kız sever."

"Ben çoğu kız değilim."

"Peki o zaman, ne içersiniz?"

"Bira," dedim. Ki bu doğruydu, Alman'dım ne de olsa.

Kaşlarını çattı. İçinden bunun pek de kadınsı bir tercih olmadığını geçirdiğini fark edebiliyordum, ama umurumda bile değildi. Beni olduğum gibi kabul etmeliydi.

"O hâlde sizi bir gün bira içmeye davet etsem gelir misiniz?"

Yüzünü tekrar bana çevirmeden önce dönüp Edgar'a baktı.

"Mesele şu ki, eğer bunu şimdi sormazsam, arkadaşımın soracağından eminim ve o benden on kat daha erkek sayılır, bu yüzden şansımı kaybederim."

Önce Edgar'a sonra da David'e baktım. Benimle ilgilenen iki adam. Kitap olsa iyi bir tersköşe denebilirdi.

"Perşembe akşamı," dedim. "Saat altıda gelip beni muhasebe bürosundan al, sakin bir yerlere gideriz."

Ardından, konuşmada elde ettiğim avantajı kaybetmemek için doğruca ofise seğirttim, son derece mutlu bir şekilde biraz kıkırdayarak yerime geçtim. Saatler sonra yatağa girdiğimde sahtekâr Bay

Deveney'nin peşine düşmeyi unuttuğumu fark ettim; yine de bunu kafamdan atıp aldığı fazla paranın onda kalabileceğine karar verdim. Bana müthiş bir iyilik yapmış olabilirdi, o yüzden her kuruşunu hak etmişti.

3

Hayatım boyunca bir arkadaş çevresi oluşturmaya direndim, bu kendi tercihimdi, ama şimdi beni dinleyecek güvenilir birilerine ihtiyaç duyduğumdan bunun eksikliğini hissediyordum. Bahçede Alex Darcy-Witt'le aramızda geçen konuşma beni epey korkutmuş ve tedirgin etmişti, bunu birine anlatmak istiyordum. Bir zamanlar böyle durumlarda Heidi'nin kapısını çalabilirdim ama o günler artık geride kalmıştı.

Oturma odamda oturmuş telefon rehberimi karıştırıyor, daha fazla isim kayıtlı olmadığı için içten içe pişmanlık duyuyordum. Parmağım bir an için Caden'ın numarasının üstünde gidip geldi, ama komşularla yaşadığım tatsızlığı evi satıp beni emekli evine yerleştirmek için bir bahane olarak kullanabilir diye korkup bundan vazgeçtim. Tek seçeneğim kalmıştı: Eleanor.

Şaşırtıcı şekilde iki saatten kısa sürede evimdeydi, sabahki randevularını yeniden programlamıştı, çünkü görünüşe göre ben "herkesten önce" geliyordum. Taksiyle gelmişti, bunu biraz abartılı bulmuştum, ama yanında iki kahveyle kek de getirmişti.

"Ne zahmet ettin," dedim, kekleri tabaklara koyarken, gerçi getirdiğine de sevinmiştim.

"Ah, hepimiz ara sıra şöyle küçük bir ödülü hak ederiz Bayan F." dedi, Edgar'ın koltuğuna yerleşirken. Kendime engel olamayarak gülümsedim, bu kadından gerçekten hoşlanmaya başlamıştım. "Ee, ne var ne yok? Telefonda sesiniz sıkkın geliyordu?"

"Öyle," dedim. "Aslına bakarsan, tavsiyeye ihtiyacım var. Bir konuda endişeliyim ama kendime ya da başkalarına gereksiz yere zorluk çıkarırım diye müdahale etmeye de çekiniyorum."

"Pekâlâ," dedi, "bana nasıl yardımcı olabileceğimi söyleyin." Tıp eğitiminin ön plana çıktığı görülebiliyordu.

"Ve açıkçası bunun aramızda kalmasını istiyorum."

"Söylemenize bile gerek yok."

"Caden bile bilmemeli."

"Tamamdır."

"Mesele komşularım," diye başladım. "Alt katıma taşınan aile."

"Gürültü mü çıkarıyorlar?"

"Hayır hayır, öyle bir şey değil," dedim, başımı iki yana sallayarak. "Mesele adam, yani ailenin babası. Şiddete meyilli olduğunu düşünüyorum. Karısına ve oğluna karşı yani."

Geriye yaslandı ve burnundan derin bir nefes aldı. Yüzünde bu konuda tecrübeli olduğuna dair bir ifade belirdi, bunun üzerine iyice rahatladım, doğru kişiye güvenip açılmıştım.

"Neler olduğunu anlatın hadi," dedi.

Söyleneni yaptım. Tanık olduğum her şeyi hatırlayabildiğim tüm ayrıntılarıyla anlattım, bu sırada bir kez olsun araya girmedi ya da beni sorgulamadı, sessizce beni dinlemesinden epey hoşnuttum.

"Bu adamın hoşuma gitmeyen bir yanı var," dedim. "Derken bu sabah bir şey daha oldu."

"Dinliyorum," dedi, kahvesinden bir yudum alarak.

"Posta kutuma bakmak için aşağı indim," diye başladım. "Dış kapıdan girerken görmüşsündür, sağ taraftaki duvarda duran beş kutu. Her daire için bir kutu var. Artık bana pek mektup gelmiyor, yine de her sabah kontrol etmek hoşuma gidiyor, işte ne olur ne olmaz diye. Hiçbir şeye burnumu soktuğum falan yoktu, gerçekten, kulağa işgüzar ihtiyarın teki gibi geliyor olsam da bunu yapmıyordum, sade-

ce posta kutuları Darcy-Witt'lerin kapısına o kadar yakın ki içeride gümbürtü kopunca bunu duymamak imkânsız."

"Ve sanırım kopuyordu," dedi Eleanor.

"Evet."

"Tartışıyorlar mıydı?"

"Alex, çocuğa bağırıyordu," dedim. "Ona berbat şeyler söylüyordu."

"Ne gibi?"

Biraz kızardım. Hatırlamak can sıkıcıydı.

"Hadi söyleyin," dedi Eleanor, kibar bir dille. "Öğrenirsem daha iyi anlarım."

"O sıçtığımın yatağına bir daha işerse onu o boktan pencereden sallandıracağını söylüyordu," dedim, bunu anlatırken yere bakıyordum. Ağzımdan böyle kelimeler dökülmesinden nefret ederdim, ama adamın öfkesini Eleanor'a tam anlamıyla aktarabilmem için bu gerekliydi. "Çocuğa artık dokuz yaşına bastığını ve lanet olası bir bebek olmadığını, her siktiğimin sabahı onu uyandırmak için odasına girdiğinde boktan bir sidik kokusuyla karşılaşmak istemediğini söyledi. Oğlanın ağladığını duyabiliyordum, derken berbat bir ses çıktı, ardından bir çığlık ve sonra her şey sessizliğe gömüldü."

"Nasıl bir sesti bu?" diye sordu Eleanor.

Etrafa bakındım. Bunu açıklamanın tek bir yolu vardı. Ayağa kalkıp sehpanın yanına geçtim ve elimi tahtanın üstüne hızla indirince yerinden fırladı, ardından koltuğuma geri döndüm.

"Ona vurdu mu?" diye sordu.

"Öyle olmalı. O kadar korkmuştum ki alt katta durup bekleyemedim, dışarı çıkıp beni orada görecek diye ödüm koptu, ancak hiçbir şey olmamış gibi davranmak niyetinde de değildim. Bu yüzden yukarı çıkıp ayakkabılarımı ve paltomu giyip dışarı çıktım. Henry ve Madelyn'in her sabah okula giderken bekledikleri otobüs durağına yürüdüm. Orada en aşağı yirmi dakika bekledim, derken onu

gördüm. Çocuktan bahsediyorum. Tek başınaydı, başı önde bana doğru yürüyordu. Yanıma vardığında ona seslendim, başını kaldırdı, irkilmiş ve dehşete düşmüş bir hâli vardı. Ağladığı çok belliydi. Yanağı da kıpkırmızıydı. Korkunç görünüyordu."

"Pislik herif," dedi Eleanor, ellerini yumruk yaparak. "Peki onunla konuştunuz mu? Henry'yle yani?"

"Ona iyi olup olmadığını sordum, başını sallamakla yetindi ve hiçbir şey söylemedi. Konuşmak istemediği çok belliydi. Aslında niyetim onu sıkıştırmaktı, ama tam o sırada otobüsü çıkageldi ve ben sokakta durmuş arkasından bakarken o hızla otobüse atlayıp en arka sıraya geçti. Ne var ki otobüs hareket ettiğinde arkasını dönüp bana baktı, yüzünde... yüzünde..."

Kendime engel olamadım. Ağlamaya başladım. Eleanor hemen gelip yanımdaki sandalyeye oturdu ve kollarını omzuma doladı. Sarılmak ne kadar da rahatlatıcı bir histi. Edgar'ın ölümünden beri başka bir insanın kollarının beni sarmaladığını sanmıyorum.

"Sakin olun," dedi. "Bana anlattığınız çok iyi oldu."

"Ne yapmam gerektiğini bilmiyorum," dedim, cebimdeki mendili çıkarıp yüzümü kurularken. "İkisine de kötü davrandığından eminim ama bunu birilerine söylemeye çekiniyorum. Öyle tehditkâr bir duruşu var ki. Anlattıklarımı kimseye söylemeyeceksin, değil mi?"

"Bunu yapmamı istemediğiniz sürece hayır," dedi. "Ama bu mesele hakkında bildiğim birkaç şey var. Bir arkadaşımın kocası yumruklarını konuşturmayı pek severdi ve arkadaşımın onu terk edecek cesareti bulması yıllar sürdü."

"Ama bunu başardı değil mi?" diye sordum, ona umutla bakıyordum, Madelyn'in de Henry'yi yanına alıp aynı şeyi yapabileceğini düşünüyordum. "Sonunda onu terk edebildi yani?"

"Evet," diye karşılık verdi.

"Eh, hiç yoktan iyi."

"Tabii sonra onu takip edip hastanelik etti, orası ayrı."

Oturduğum yerde sarsıldım. Böylesi bir şiddet tüylerimi diken diken ediyor, beni dehşete düşürüyordu. Beni zamanda geriye götürüyordu.

"Kimseye söylemeyeceğine söz ver," dedim.

"İstemiyorsanız elbette söylemem," dedi. "Ama onlara zarar vermeye devam etmesine göz yumamayız. Bir şey yapmalıyız."

"Biliyorum ama biraz düşünmeliyim. Ve bununla nasıl başa çıkacağıma karar verene dek o herifin peşimden gelmesine sebep olacak herhangi bir risk almak istemiyorum. Sana güvenebilirim, değil mi Eleanor?"

"Kesinlikle," dedi. "Söz."

"Sana şu anlattığım şey," dedim tereddütle. "Fortnum&Mason'da hani. Caden daha çok küçükken neden hastanede yattığımla ilgili konu, ona anlatmadın, değil mi?"

"Hayır," diye karşılık verdi. "Size anlatmayacağımı söyledim, verdiğim sözleri tutarım."

"Teşekkür ederim canım," dedim. "Sana güvenebileceğimi biliyordum. Aslında geçmişi kurcalamaktan nefret ederim. Orada acıdan başka bir şey yok."

4

David'e, beni arzuyla tanıştıran Kurt'a ya da bana annemle yaşadığım bunaltıcı birliktelikten kaçma fırsatı veren Émile'e âşık olduğumdan çok farklı bir şekilde bağlanmıştım.

David'in ikisiyle de hiçbir ortak yanı yoktu. Diğer ikisi son derece ciddi mizaçlıyken şansıma David bir hayli eğlenceliydi ve ben bunun hakkında hiçbir şey bilmiyordum. Oturup siyaset ya da tarihten bahsetmez, ânı yaşar, geçmişi de geleceği de konuşmayı reddederdi. Birlikte bir sürü tiyatroya, konsere ve komedi gösterisine gittik. London Palladium'da Eddie Fisher'ı, Royal Albert Hall'da Jo Stafford'ı dinledik, hem de doğum günümde. İkimiz de Harrods'ta çalışmamıza rağmen mesai saatleri dışında işten bahsetmezdik, çünkü dedikodu da iş arkadaşlarımızın özel hayatları da onu fazlasıyla sıkardı. Clapham'deki bir evin üst katında küçük ama konforlu bir dairesi vardı ve dışarıda geçirdiğimiz gecelerin ardından beni her zaman oraya yatmaya götürürdü. Seks konusunda hiçbir çekincesi yoktu, yaşıtı genç erkekler gibi utangaç ya da kaygılı değildi ve hayatın fiziksel yanını da coşkuyla kucaklıyordu. O dünyayla ilgili neredeyse hiç deneyimim olmadığı için cinsel bir ilişkiden ne beklediğime dair de bir fikrim yoktu ama dokunuşunu arzulamam çok uzun sürmedi. Ne kadar toy olsam da karşımda belli ki ne yaptığını çok iyi bilen bir genç adam vardı.

Bir gece coşku dolu bir sevişmenin ardından, "Benden önce kaç kız arkadaşın oldu?" diye sordum. Oturup yastığına yaslanmış sigara içiyordu, ben de yanında uzanıyordum.

"Gerçekten öğrenmek istiyor musun?" diye sordu, başını arkaya yaslayıp hafifçe gülümseyerek, bir yandan da havaya kusursuz duman halkaları savuruyordu.

"Eğer söylemek istersen evet."

"Gelgeç kız arkadaşları mı soruyorsun yoksa sevgilileri mi?"

"Fark eder mi ki?"

"Tabii ki. Resmen kız arkadaşım dediğim sadece üç kız oldu. Onların dışında..." Bir süre bunu düşündü. "Bilmem ki, yatağa girdiğim belki de onlarca kız daha vardır."

Belki bazı kızlar bu itiraftan hoşlanmayabilirdi ama beni azıcık bile rahatsız etmemişti. Tam tersine bu kadar deneyimli olması hoşuma gitmişti, sadece beni nasıl tatmin edeceğini bildiği için değil yanındayken kendimi sonunda bir yetişkin gibi hissettiğim için de. Zamanımın çoğunu aralarında geçirdiğim adamlardan, mağazanın deposunda çalışan gergin oğlanlardan, katları yöneten ve emri altındaki kızları aşağılayan kibirli züppelerden ya da çıplak bir vücudun yanında olmaktansa ellerinde birer hesap makinesiyle genellikle evlerinde oturan veyahut da ofislerinde salınan ana kuzularından çok daha dünyeviydi.

"Ya sen?" diye sordu, tek omzunun üstünden doğruca gözlerimin içine bakıyordu. "Kaç erkekle birlikte oldun?"

"Sadece bir," dedim. "Daha çocuk sayılırdı."

"Ciddi olamazsın."

"Ciddiyim."

"Neden bu kadar az? Birçok fırsatın olmuştur."

Ne tecrübesizliğimden memnun olmuş ne de daha önce deneyimlediğim için skandal yaratmıştı. Aksine masumiyetim merakını uyandırmış, hatta bunun için bana acımıştı.

"Ben böyle yetiştirilmedim," dedim dürüstçe ama ilgisizce başını salladı.

"Herkes aynı şeyi söylüyor," dedi. "Ne büyük vakit kaybı. Oysa seni isteyen herhangi bir yetişkinle dilediğince yat, ben böyle

düşünüyorum. Hayat oyun oynamak için çok kısa. Son on beş yıldan çıkarılacak bir ders varsa bu olmalı."

Akşamları bara gittiğimizde en yakın arkadaşı Edgar da kaçınılmaz olarak peşimize takılırdı, bunu dert etmezdim, ne de olsa onunla da en az David'le olduğum kadar keyifli vakit geçirirdim, üstelik ikisi birbiriyle çok samimiydi. Aslına bakılırsa arkadaşlıklarına müdahale etmeye ya da onları ayırmaya çalışsam bile vazgeçilen kişi Edgar değil, ben olurdum gibime geliyordu.

Edgar'ın neden bir kız arkadaşı olmadığını merak ettiğimden, hep birlikte Mayfair'deki Guinea'ya gittiğimiz bir gece onunla ilgili önemli bilgiler edindim.

"Bir zamanlar bir kız vardı," dedi David. "Adı Millicent mıydı, Wilhelmina mıydı, öyle gudubet bir şeydi. Edgar neydi ya şu kızın adı? Hani senin deli olduğun?"

"Agatha," dedi Edgar, içkileri tazelemek için barda bekliyordu. David'in kalabalık bir ortamda böylesine özel bir soruyu bağırarak sormasına, Edgar'ın cevap vermeye karşı çıkmayışına ve erkek arkadaşımın o zavallı kızın adını bu denli karıştırmasına gülmeden geçemedim.

"Hah Agatha," dedi David, Edgar üç içkiyi masaya koyup da yeniden yerine geçerken; erkeklere birer ellilik bana da bir otuz üçlük. Gerçi ben de ellilik istemiştim ama barmen bunu reddetmiş ve ısrar edersem bizi bardan atmakla tehdit etmişti. "Şehvetli bir anda Agatha diye haykırdığını hayal edebiliyor musun?" diye devam etti David. "Her şeyi mahvederdi, öyle değil mi?"

Edgar bile güldü. "Aslına bakarsan o kıvama gelemedik bile," diye itiraf etti. "Agatha evlenmeden önce sevişmeye karşıydı."

İkisi kadar tecrübeli görünmeye çalışarak iltifat edip araya girmeye çalıştım.

"Nasıl oldu da senden uzak durabildi?" dedim. Edgar gururu okşanmış şekilde bana gülümsedi.

"Bana baksana sen!" diye haykırdı David, gülerek.

"Hiç de fena parça değil, ne dersin?"

"Kesinlikle, erkeklere meylim olsa kaçırmazdım."

Söylediği beni şaşkına çevirdi ama bir şey demedim.

"Zavallı Agatha," dedi David. "Zaten senin için yeterince iyi sayılmazdı. Sana biraz daha hayat dolu biri lazım."

"Bu aralar hoşlandığın biri var mı?" diye sordum, tuhaf bir şekilde kızardı.

"Var gibi," dedi.

"Bunu bana söylemedin!" dedi David.

"Ee, neden gidip ona çıkma teklif etmiyorsun?"

"Sevgilisi var. En iyileri hep kapılmıştır."

"O zaman ayır onları," dedi David. "Araya gir ve neyin ne olduğunu göster."

"Olmaz," dedi Edgar, başını iki yana sallayarak. "Hayır, bunu yapamam. Zaten kabul etmez."

Sonra konuyu değiştirdik ve ancak David tuvalete gittiğinde tekrar açtık.

"Yeni biriyle tanışırsan çift olarak dışarı çıkabiliriz," dedim. "Eğlenceli olur, ne dersin?"

"Agatha'yla çıkarken bunu denemiştik," dedi. "Pek de iyi gitmemişti."

"Niye ki?" diye sordum.

"David'den hoşlanmamıştı," dedi. "Hatta ona katlanamıyordu."

Kaşlarımı çattım. Birinin David'in büyüsüne kapılmamasını aklım almıyordu. Yakışıklıydı, görmüş geçirmişti ve eğlenceliydi.

"Kafayı yemiş olmalı," dedim.

"Ah, hep aynı hikâye," diye karşılık verdi. "Bu tip kızlar her yerde. Erkekler de aynı şekilde. Bu konuda pek konuşmazlar ama ne düşündüklerini bilirsin."

"Ne konuda?"

"Yani, böylelerini... bilirsin işte." Rahatsız görünüyordu.

"Böylelerini ne?" diye sordum, kafam iyiden iyiye karışmıştı. Nereye varmak istediğini anlayamıyordum.

"Onun gibileri sevmezler."

"Onun gibileri mi?"

Öne eğilip sesini alçalttı. "Yahudileri pek sevmezler," diye açıkladı. "Galiba bu tip şeyler hep vardı. Böyle önyargılar. Bilirsin işte. Bağnazlar her yerde. Ve savaş da pek yardımcı olmadı. Hatta işleri iyice berbat etmişe benziyor. Sonrasında olanları, toplama kamplarını falan okudukça herkes rahatsız oldu. Mesele bunların artık haberlerde söylenmesi. Bir sürü insan cevap istiyor. Kimileri böyle bir şeyin hiç yaşanmadığını, tamamen bir gösteri olduğunu söylüyor ama ben buna inanmıyorum, ya sen? Fotoğrafları gördüm. Bu konu hakkında bazı kitaplar okudum. Aslına bakarsan haftaya Empire'da bir belgesel gösterilecek. Tarihle ilgilenir misin? Ben çok severim. Bu benim uzmanlık alanım. Günün birinde üniversitede bu alanda ders vermek istiyorum. Ah, sohbeti bütünüyle sabote ediyorum, değil mi? Tek kelime etmene fırsat vermedim. Sahi sen iyi misin Gretel? Söylememde sakınca yoksa betin benzin atmış gibi. Bira yüzünden mi yoksa? İstersen sana daha hafif bir şey getirebilirim?"

Kafamı hayır anlamında salladım. Mesele bira değildi. O âna kadar "kanım dondu" lafının ne demek olduğunu hiç anlamamıştım, Edgar konuştuğu sırada olan tam da buydu. Vücudumun her zerresi ürperdi, kollarımdaki ve ensemdeki tüyler diken diken oldu, kusmak üzereydim. Tabii ya, David bir Yahudiydi. Ve eğer bu kadar aptal, dünyadan bu kadar bihaber olmasaydım bunu en başından, daha ismini duyduğumda anlayabilirdim. Ama bir an olsun aklıma gelmemişti. Sadece cazibesine ve bana yatakta yaşattığı hazza odaklanmıştım.

"David," dedi Edgar, David elinde daha fazla içkiyle gelip masaya

ilişti̇ğinde. "Ben de tam Gretel'e gelecek hafta Empire'da gösterilecek belgeselden bahsediyordum. Gideriz, değil mi?"

"Tabii ya, çok isterim," dedi. "Gerçi ben Edgar gibi tarih delisi değilim ama," dedi, bana dönüp, "yine de bu belgeseli merak ediyorum. O sikik Nazilerin gerçekte neye benzediklerini görmek istiyorum."

"Pardon David," dedi Edgar. "Umarım ben..."

"Sorun değil," dedi David, dönüp arkadaşına gülümseyerek. "Sadece Gretel'e hayatımın o kısmından bahsetme fırsatım pek olmadı, hepsi bu."

"Hangi kısımdan bahsediyorsun?" diye sordum.

"Başka zaman anlatırım," dedi. "Bu gece sadece eğleneceğiz."

5

Doksan bir yaşındaki birinin az arkadaşının olması alışılmadık bir durum değil, ne de olsa zamanla tanıdıklarımızın çoğu ölüp gidiyor ama dokuz yaşındaki bir çocuğun bu kadar yalnız olması şaşırtıcı. Buraya taşındıklarından beri Henry'yi yaşıtı bir çocukla birlikte görmemiştim ve bunun sebebini merak etmeye başladım. Acaba okulda arkadaş edinmekte zorlanıyor muydu, yoksa eve birilerini getirmesine izin verilmiyor muydu?

Oysa düzenli olarak bahçeye çıkıp kitap okuduğunu görüyordum. Eleanor'un ziyaretinden birkaç gün sonra, bir akşamüzeri pencereden dışarı baktığımda çocuğun okuduğu kitaba dalmış olduğunu fark ettim ve yanına gitmeye karar verdim.

"Selam Henry," dedim, ona yaklaşırken. Başını kaldırıp gülümsedi ve kitabı kucağına bıraktı.

"Merhaba Bayan Fernsby," dedi.

"Geçen gün durakta konuşma fırsatı bulamadık."

Kafasını çevirdi, belki de o sırada ne kadar tuhaf davrandığını hatırlamak istemiyordu. Bu süre zarfında yanağındaki kızarıklık da solmuştu.

"Okula geç kalmıştım," diye açıkladı.

"Üzgün görünüyordun."

Bir süre sessiz kaldı, cevap vermek istemiyordu.

"Yanına oturabilir miyim?"

Başını sallayıp oturduğu bankta kenara kaydı.

"Burada, güneşin altında oturmaktan daha çok keyif aldığım başka şey yok," dedim, memnun bir iç çekişle yanına otururken. "Londra'nın göbeğinde böyle bir yere sahip olmamız büyük şans, değil mi?"

"Ben parkı tercih ederim," dedi, muhtemelen Hyde Park'ı kastediyordu.

"Arkadaşlarınla oraya gidiyor musun?" diye sordum, başını hayır anlamında sallayarak karşılık verdi.

"Buna iznim yok," dedi.

"Niye ki?" diye sordum.

"Hem kimle gideceğim?"

Kaşlarımı çattım. "Yaşıtın birkaç arkadaşın vardır."

Bunu düşünürken alnı kırıştı. "Okulda birlikteyken keyif aldığım çocuklar var," dedi. "Ama onları sadece okulda görüyorum."

"İyi de bu çok saçma," dedim. "Senin yaşında bir çocuğun gün boyu sağa sola koşturup duran arkadaşları olmalı. Annene şikâyet edebileceğim bir sürü gürültücü, sinir bozucu yaramazdan bahsediyorum."

Ona bakıp sırıttım, o da hafifçe gülümseyerek karşılık verdi. Kendine ait bir çetesi olması fikri hoşuna gitmişti.

"Bu arada annen nasıl?" diye sordum. "Hastaneden geldiğinden beri onu görmedim."

Bir numaralı dairenin kapısını çalmak için aşağı inmeye çekinmiştim ve bunun sebebi sadece Alex Darcy-Witt'in beni uyarmış olması değildi. Uzun süre hastanede kaldıktan sonra anneliğe dönmenin ne kadar zor olabileceğine dair deneyimliydim ve benim esaretim Madelyn'inkinden daha uzun sürmüş olsa da yaşananlardan ötürü utanç içinde olduğunu varsayıyordum. Ayrıca kocasının benimle konuşmaması için onu uyardığını da düşünüyordum. Tıpkı oğluyla bir daha konuşmamı istemediğini bana söylediği gibi.

Ne var ki ben bu buyruğunu göz ardı ediyordum.

"Çok fazla uyuyor," dedi.

"Onunla ilgilenen birileri var mı evde?"

Kaşlarını çattı, soru kafasını karıştırmıştı. "Onunla ben ilgileniyorum," diye karşılık verdi.

"İyi de sen daha çocuksun," dedim. "Eğer annenle sen ilgileneceksen seninle kim ilgilenecek?"

Omuz silkti. Birkaç yıl içinde bu söylediğime alınacak ve kimsenin bakımına muhtaç olmadığı konusunda ısrar edecek yaşa geleceğinden hiç kuşkum yoktu, ancak şimdi kapısını çalacak kimsesi olmadığından biraz sıkıntılı görünüyordu.

"Henry," dedim, bir yandan kimsenin bizi izlemediğinden emin olmak için pencerelere göz gezdirirken. "Senin için sorun olmazsa ciddi bir konuşma yapmak istiyorum. Ve ne söylersen söyle aramızda kalacağına söz veririm. Ancak bana gerçeği söylemen lazım. Bunu yapabilir misin?"

"Zaten ben her zaman gerçeği söylerim," dedi çocuk.

"Bundan eminim."

"Yoksa babam bana kızar."

"Benim de konuşmak istediğim konu, baban," dedim. Şimdi uzaklara bakıyordu ve seçtiğim kelimelere dikkat etmem gerektiğinin farkındaydım, yoksa onu korkutup kaçırabilirdim. "Babanı seviyorsun, değil mi?"

"Evet," dedi, başını sallayarak.

"Sana iyi davranıyor mu?"

Biraz düşündü. "Bir keresinde beni Disneyland'e götürmüştü," dedi. "Orayı işleten kadınla çalışıyor, o yüzden de her sıranın en önüne geçmeme izin verdiler."

"Bu harika," dedim. "Ben oraya hiç gitmedim. Çok şey mi kaçırdım?"

"Kesinlikle," diye karşılık verdi.

"Peki annene de iyi davranıyor mu?" diye devam ettim.

Bu kez cevap vermesi biraz daha sürdü. "Annemin çok aptal olduğunu söylüyor, onu asla dinlemediğini ve öğrenmesi gerektiğini anlatıyor."

"Annen bana hiç de aptalmış gibi gelmedi," dedim. "Hatta bence epey ilgi çekici biri, aklında pek çok fikir olan bir kadın. İfade etmek istediği ama belki de fırsatını bulamadığı bir sürü düşüncesi var. Aktris olmak istiyor, bunu biliyor muydun? Aslında babanla tanıştığında da zaten öyleymiş."

"Anneler çalışamaz," dedi Henry. "Babam öyle söylüyor. Annelerin evde kalıp kendilerinden bekleneni zamanında yerine getirmeleri ve onları ilgilendirmeyen meselelere burunlarını sokmamaları gerekir."

Kaşlarımı çattım. Bu öyle yetişkinlere ait bir cümleydi ki bir yerlerden duymuş ve şimdi, tıpkı biz çocukken kardeşimin yaptığı gibi, bana aktarıyordu.

"Peki, kendilerinden bekleneni zamanında yerine getirmezlerse ne olur?" diye sordum.

"O zaman..." Gerisini telaffuz etmekte zorlandı. "Sonuçlarına katlanır," dedi nihayet.

"Anlıyorum," dedim. "Peki ya sen, sen de sonuçlarına katlanıyor musun? Yaramazlık yaptığında örneğin?"

Başıyla onayladı.

"Ne gibi sonuçlardan bahsediyorsun?"

İstemsiz bir şekilde sağ elini sol kolunun üstüne koydu, sıcak bir gün olmasına rağmen uzun kollu tişört giydiğini fark ettim. Giysisinin kolunu kıvırmak umuduyla uzandım ama elini hemen geri çekti.

"Yapma," dedi.

"Lütfen."

"Hayır."

"Bana göster," diye ısrar ettim. "Sana zarar vermem." Onu sıkıca tutmuştum ve hızla giysisinin kolunu yukarı kıvırdım. Kollarından biri birkaç gün önce oluşmuş gibi duran büyükçe bir çürükle

kaplıydı ve etrafı hiç de hoş görünmeyen sarılıklar ve morluklarla bezeliydi. "Ne oldu buraya?" dedim. "Kim yaptı bunu?"

"Düştüm," dedi kolunu hızla geri çekip yarasını kapattı.

"Başına epey fazla kaza geliyor desene?" dedim.

"Düştüm," diye tekrarladı, artık sesini yükseltmişti ve çok daha ısrarcıydı.

"Ya sana inanmadığımı söylersem?"

"Ama bu doğru!"

"Bunu sana kim yaptı Henry? Sana kim zarar veriyor? Bana söyleyebileceğini biliyorsun."

"Kimse bir şey yapmadı!" diye bağırdı Henry. "Düştüm, hepsi bu."

Binanın arka tarafından bir kapı açıldı ve Madelyn göründü. Yüzündeki ifadeden oğluyla konuşmamdan pek de memnun olmadığı anlaşılıyordu.

"Ona bir şey söylediğimden bahsetme," diye fısıldadı Henry, nefesini verirken.

"Zaten söylemedin ki," diye belirttim. Ben de sesimi alçaltmıştım. "Lütfen," dedim. "Bilmem gerekiyor. Eğer bana anlatırsan bunun olmasını engelleyebilirim."

Banktan sıçrayarak indi ve tam karşıma dikildi. Dış kapının girişinde duran Madelyn içeri girmesi için ona seslendi.

"Anlatamam," dedi. "Biri öğrenirse neler yapacağını anlattı."

"Neyi öğrenecek ki?"

Annesine doğru baktı ve sonra bana dönüp, "Canımızı nasıl yaktığını," dedi.

İçimi çektim, yavaş yavaş açılmasını sağladığımı hissediyordum. Annesi içeri girse de sohbetimize devam etsek, diye umuyordum, ama çocuk artık hem tedirgin hem de kendisiyle çatışıyormuş gibi duruyordu. Benden kaçmak istiyordu, bu gayet aşikârdı, öte yandan onu asla bırakmayayım istiyordu.

"Peki ne yapacakmış?" diye sordum. "Biri öğrenirse ne yapacağını söyledi?"

"Henry!" Madelyn artık bağırmaya başlamıştı, Henry ona bakmak için döndü. Ama yanımdan ayrılmadan önce öne eğildi ve kulağıma bir şey fısıldadı.

Bu kadar tüyler ürpertici bir şey duymayalı epey olmuştu.

6

Doğal olarak belgeseli izlemek için öyle çok da hevesli değildim ama David de Edgar da çok istekliydi ve David'le olan ilişkimde hâlâ her ânı beraber geçirmek istiyordum. Bu da benim aptallığım sayılırdı çünkü zaten bana bağlılığı aşikârdı.

Filmin adı tek kelimeden oluşuyordu: *Darkness*[13]. Biteli sekiz yıl olmasına rağmen hâlâ her gün en çok konuşulan konu savaştı. O yıllarda yaşananları anlatan ilk kitaplar yayımlanmaya başlamıştı, tarihçilerse ancak önümüzdeki onlarca yılda yapacakları araştırmaların yüzeyini kazımakla yetiniyorlardı. Edgar da bu tarihçilerden biriydi elbette. İkinci Dünya Savaşı zamanla başlıca uzmanlık alanı hâline gelecekti; en ünlü eseri, ödülleri silip süpüren ve onu akademik çevrelerde ünlü biri yapan üç ciltlik bir anlatıydı.

Işıklar söndüğünde aklımda bir tek gözlerimi kapatıp ekranda olan biteni görmezden gelmek vardı, ama tabii ki seslendirme, planlarımı suya düşürdü. Artık izlemekten başka seçeneğim kalmamıştı.

Film Avusturya'nın ilhakına varan yıllara genel bir bakışla başladı, ardından Bay Chamberlain'in Münih'e gelip Hitler'le görüşmesi ve "zamanımız için barış" beyanına yönelik safça güveni ve geri dönmesiyle devam etti. Ardından Yahudilere ait tüm pasaportların geçersiz kılınması ve hepsinin üzerlerine kan kırmızısı mürekkeple

13 Karanlık. [E.N.]

J harfi damgalanarak yeniden düzenlenmesi geldi. *Kristallnacht*[14]. Polonya'nın işgali. Tanklar. Führer'in insanı hipnotize eden konuşmaları. Yakın geçmişle ilgilenen seyirciler ekranda savaşa giden İngiliz ordusu belirince tezahürat yaparak izlemeye devam ettiler.

Çok geçmeden Obersalzberg yani Hitler'in inziva yerinin bulunduğu Kartal Yuvası göründü ve Leni Riefenstahl tarafından çekilmiş, hafta sonu için bir araya gelen Reich'ın üst düzey isimlerinin olduğu kamera kaydı gösterildi. Bunların arasında elbette Hitler'in kendisi de vardı; Himmler, Goebbels, Heydrich, Eva Braun. *Hitlerjugend* üniforması giyen genç bir çocuk peynir ve kraker dolu tepsileri taşırken hizmetçilerden biri de şarap kadehlerini elden ele dolaştırıyordu. Bir bütün olarak bakıldığında bu insanlar birlikte olmaktan keyif alıyor gibiydiler. Her birinin kim olduğunu, ne yaptığını ve gelecekte ne yapacağını bilmiyor olsaydık onlara bir dağın tepesinde temiz havanın ve yüce gönüllü ev sahibinin cömert misafirperverliğinin tadını çıkaran neşeli bir grup arkadaşmış gibi bakabilirdik. Ancak tam da o sırada anlatıcı, *Nihai Çözüm* hakkındaki pek çok konuşmanın orada yapıldığını söyledi. Ekranda şemalar boy göstermeye başladı. Mahkûmları yerleştirmek için tasarlanmış kulübelerin şemalarıydı bunlar. Gaz odalarının taslakları. Krematoryum çizimleri.

Seyircilerden artık çıt çıkmıyordu ve salonun bazı yerlerinden insanların burunlarını çektiklerini duyabiliyordum. Birkaç kişi, izledikleri şeyle baş edemediğinden dışarı çıkmak için ayaklandı. Ne de olsa pek çok insan sevdiklerini kaybetmişti.

Bir ara Edgar, "İyi misin?" diye fısıldadı, korkudan neredeyse koltuktan zıplayacaktım, ekranda izlediğim şeye öyle odaklanmıştım ki.

"İyiyim," dedim ben de fısıltıyla. "Niye?"

---

14 Kristal Gece: 1938'de Nasyonal Sosyalist Parti tarafından 9 Kasım'da düzenlenen ve Yahudilere ait ev, işyeri ve sinagoglara yapılmış kanlı saldırıların gerçekleştiği gece. [E.N.]

"Ellerin," dedi, aşağıya baktım. Kolçakları öyle bir sıkmıştım ki! Bakar bakmaz o âna kadar hissetmediğim bir acı hissettim, kan akışını sağlamak için parmaklarımı açıp kapadım. Hiçbir şey söylemeden Edgar'a şöyle bir gülümsedim ve onun yaptığı gibi ben de ekrana döndüm.

Çok geçmeden karşımıza Yahudileri Avrupa'nın farklı yerlerinden kaderlerine doğru taşıyan trenlerin görüntüleri, yüzlerdeki korku, bakışlarındaki o saf güven ve çocukların endişesi çıktı. Kamplara varışları ve askerler tarafından farklı gruplara ayrılışları gösterildi; erkekler şu tarafa, kadınlar ve çocuklar başka tarafa; emirlere itaat etmeyen çıkarsa diye tüfekler hazırda bekliyordu. Ailelerin suratında bir arada kalmak için duydukları o çaresiz istek vardı.

İzlemesi çok zordu ama parçası olduğum şeyi hatırladıkça gözlerim ekrana kilitleniyordu. Sabahları görevlerini yerine getirmek için dışarı çıkan adamların koşuşturmaları, son anlarını nefes darlığı içinde geçirecekleri odalara doğru ağır ağır ve dehşet verici yürüyüşleri. Bacalardan çıkan duman, etraftaki ağaçların ve çimenlerin üstüne iğrenç bir kül yığıyordu. Mahkûmların suratlarındaki çaresizliği görünce yüzümü çevirdim, işte o sırada David'in hemen yanımda ağladığını fark ettim. Gözyaşları yanaklarından süzülüyor, ikide bir onları silmek zorunda kalıyordu. Elimi uzattım ama beni itti.

Derken şaşırtıcı bir şekilde müzik değişiverdi ve daha neşeli bir hâl aldı, ben de tekrar filme baktım. Anlatıcının sesi Nazilerin ara sıra dünyaya kampların hiç de berbat yerler olmadığını, orada barındırılan "misafirlere" büyük bir nezaketle davranıldığını anlatmak için çeşitli filmler yayınladıklarından bahsetmeye başladı: Çocuklar taştan taşa atlayıp oyunlar oynarken, erkekler ve kadınlar gülümseyip sohbet ederken, kitap okurken, güneşin tadını çıkarırken ve sosyalleşirken müthiş bir memnuniyet içinde gösteriliyordu. Tüm bunları izlerken, filmin bu kısmının çekildiği yerin bana tanıdık geldiğini fark ederek içimde artan bir huzursuzluk hissettim.

Burası, diğer yerdi.

Uzun zaman önce unuttuğum bir anı zihnimde canlandı; kampa gönderilen bir grup yapımcı, rollerini daha inandırıcı şekilde oynayabilmeleri için diğerlerinden daha sağlıklı duran Yahudileri ayırmış, yıkayıp beslemişti. Oradaki tüm ekipmanlardan, kameralardan, gürültüden, ışıklardan etkilenmiştim. Günün birinde bir film yıldızı olabileceğimi düşünmüştüm.

Tam o sırada yine bir ses duyuldu.

Babam.

Mahkûmlara üç öğün sıcak yemek, kütüphane erişimi ve en iyisinden sağlık hizmeti sunulduğunu anlatan sahneyi seslendiriyor, bu sırada İngilizce altyazı da ona eşlik ediyordu. Onlar için bir futbol ligi bile kurulduğunu söyledi. Bu da herkesin sağlıklı ve zinde kalması için önem verdiği projelerden biriydi. Bunu teyit etmek istercesine ekrana futbol oynayan bir grup genç adam çıkıverdi; top ağlara gönderildi, golü atan genç adam zafer sevinciyle kollarını açıp takım arkadaşlarını kucaklamak için koştu. Hiçbir halttan anlamayanlar için bu, gözümüzün önünde sürüp giden normal bir hayattı.

Babamın o aşina olduğum tonlamasını duyunca zar zor nefes alabildim. Cümlelerinin arasında hafifçe yutkunurdu, mikrofona alışık değildi ve hatta ondan korkuyor bile olabilirdi.

Bir süre sonra kamera evimize döndü ve böylece onu ilk kez gördüm. Ofisinde oturmuş masasının başında çalışıyordu. Orada kaldığımız süre boyunca o odanın önünden defalarca geçmiş, ancak nadiren içeri girmiştim, çünkü o odaya girmenin kesinlikle yasak olduğunu ısrarla söylemişti. Bir süre sonra sahne yine değişti. Şimdi oturma odasındaydı ve birazdan olacakları düşününce midem altüst oldu.

Ve işte orada, bin ya da çok daha fazla seyircinin önünde, tüm ailem yemek masasında oturuyordu: Babam, annem, kardeşim ve ben. Dördümüz de sevgili Führerimiz Adolf Hitler için kadeh kaldırıyorduk. Kamera ağır ağır birimizden diğerine geçti. Önce babam, son

derece gururlu ve saygıdeğer görünüyordu. Sonra annem, güzel, huzurlu ve sakin bir hava yayıyordu. Ardından ben. Dimdik oturuyor, ilginin tadını çıkarıyordum. Kameranın arka tarafına bakıyordum, yanlış hatırlamıyorsam Kurt bizi izliyordu, sahnenin ilerleyişini izlerken hiç şüphesiz bunun bir parçası olmayı umuyordu. Nefesimi tuttum. Acaba David ya da Edgar beni tanıyacak mıydı? Aradan on bir yıl geçmişti ve o çekim sırasında sadece bir çocuktum, yine de tanınma ihtimali dehşete kapılmama sebep oldu.

Derken, hiç hesapta yokken, kapana kısılmış bir hayvandan çıkıyormuş gibi hafif bir inleme sesi işittim. Korkunçtu, insanlık dışıydı ve yaşayan hiç kimsenin çıkarmaması gereken bir sesti. Yakınlarda bir yerden geliyor gibiydi ve tuhaf bir şekilde insanların bakışlarının bana döndüğünü fark ettim.

"Gretel," dedi Edgar, sesi endişeli, hatta korku doluydu. "Gretel, neyin var?"

Ses benden geliyordu, en derinlerimde bir yerlerden, sevgili küçük kardeşimin neşeli yüzünü ekranda görmemle başlamıştı. Üstünde bir gömlek, içinde de atlet vardı, sessizce yemeğini yiyor, gözleri ara sıra yukarı bakıyor, bu sırada kameraya gülmemeye çalışıyordu.

Kardeşim. Ölmüş kardeşim. Adını anamadığım kardeşim.

"Gretel," dedi bu kez David. "Gretel, sessiz olsana..."

Ancak bana bir şey söylemek için artık çok geçti. Zar zor ayaklandım ve dışarı çıkabilmek için insanları bacaklarını toparlamaları için zorladım. Kapıları iterek açtım, kendimi önce lobiye sonra da dışarı attım.

Yolda bir otobüs vardı.

Çok hızlı.

Düşünmeye zaman yoktu.

Kendimi otobüsün önüne attım.

7

"Ee neymiş peki?" dedi Eleanor, öne eğilip ellerimi tutarak. "Çocuk ne dedi?"

Derin bir nefes aldım. Söylediği şey, günlerdir aklımdaydı ve bu süre zarfında içim panik, öfke ve dehşetin berbat bir karışımıyla dolmuştu. Ne var ki böylesine korkunç kelimeleri dillendirme fikri de beni en az sessiz kalmak kadar korkutuyordu. Gözlerimi kapattım, onları söylediğimde yüzünde beliren ifadeye tanık olmak istemiyordum.

"Babası ona, eğer evlerinde olup biteni tek bir kişi bile öğrenirse bir gece Henry ve annesi uyuyana kadar bekleyeceğini, her ikisinin de üstüne benzin döküp onları ateşe vereceğini söylemiş."

"Daha neler!"

Gözlerimi tekrar açtım. Eleanor elindeki su bardağını düşürdü ve tek eliyle ağzını örttü. Dökülen suyu fark etmesi birkaç dakika sürdü, neyse ki bardak eski bir halının üstüne düşmüştü, kurulamak için havlu bez getirme teklifini elimi sallayarak reddettim.

"Bayan F.," dedi. "Polise gitmelisiniz. Onlara anlatmalısınız."

"Biliyorum," dedim. "Bunu yapmam gerektiğini biliyorum ama..."

"Aması maması yok!" diye haykırdı. "Onları ölümle tehdit etmiş." Sesi belki de sadece acil serviste çalışmış ve o kapıların ardındaki kimi kadın ve çocuğun ne hâlde olduğunu bilen bir kadından çıkabilecek şekilde yükseldi. "Böyle oluyor. İşte hep böyle boktan şeyler oluyor. Özür dilerim... Küfretmek istememiştim."

"Önemli değil."

"Sadece... Erkekler, kontrol edemedikleri için kadınları öldürüyor. Erkekler çocuklarını öldürüyor, çünkü eşlerinin onları ellerinden alma ihtimaline tahammül edemiyorlar. Ve bir şekilde kazanıyorlar. Polise söylemeniz gerekiyor, bırakın bununla onlar ilgilensin. Yoksa bunun nasıl sonlanacağı aşikâr."

Başımı salladım. Haklıydı elbette. Ama bu korkunç aile dramına daha fazla dâhil olma fikrinden nefret ediyordum, sadece müdahalemin sonucunda Alex Darcy-Witt'i daha fazla şiddet kullanmaya teşvik edebileceğim için değil, aynı zamanda seksen küsur yıldır adalet sistemiyle herhangi bir etkileşimde bulunmaktan kaçınmışken şimdi onunla haşır neşir olma ihtimalinden hoşlanmadığım için.

"Eğer onlara bir şey olursa," diye devam etti Eleanor, "ve sen hiçbir şey yapmazsan, bu suçluluk duygusuyla nasıl yaşarsın?"

Ona baktım. Kızcağızın her gün yaşadığım vicdan muhasebesinden haberi yoktu.

"Bayan F.," dedi. "Bayan F., iyi misiniz? Kusura bakmayın. Sizi korkutmak istememiştim, sadece..."

"Sorun yok canım. Sadece... evet. Suçluluk duygusu. Evet, anlıyorum tabii."

Hayatın boyunca ıstırap çektiğini söylüyorsun, şimdi bunu hafifletebilirsin. Kurt bana o gün Sidney'deki kafede böyle söylemişti, ne de olsa onu ihbar edemeyeceğimi biliyordu, çünkü onun hayatını bitirmek kendi hayatımı bitirmek demekti. *Pişmanlıkla dolup taştığını söylüyorsun, işte sana içini boşaltma fırsatı. Hayatım senin ellerinde.* Cynthia Kozel'e gönderdiğim mektubun üstünden onlarca yıl geçmiş ve elime hiçbir şey geçmemişti. Tahmin ettiğim gibi onu fırlatıp atmış olmalıydı.

Ve artık tüm çekincelerime rağmen, Eleanor'a bir kez güvendiğime göre geri adım atma şansım yoktu. Böylece kendimi Kensington Merkez Karakolu'na yürürken ya da yürütülürken buldum; Eleanor

masanın gerisindeki polise endişelerimizin sebebini kısaca anlattı; bekleme salonuna geçmemizi söylediler. Orada kaldığımız bir saatin büyük kısmında buradaydık, derken genç bir adam çıkageldi ve kibarca bomboş bir koridor boyunca kendisini takip etmemizi söyledi. Bizi küçük bir sorgu odasına götürdü, burada biz masanın bir tarafına polis memuru da diğer tarafına geçti ve kendisini Dedektif Kerr olarak tanıttı.

"Önce isimlerinizle başlayalım," dedi ve ona söyledik. "Birbiriniz neyi oluyorsunuz?"

"Bayan Forbes gelinim olacak," dedim, bu sırada sesimde alışılmadık bir gurur tınısı vardı. "Birkaç hafta içinde oğlumla evlenecek."

"Ne iş yapıyorsunuz Bayan Forbes?" diye sordu.

"Kalp cerrahıyım," diye karşılık verdi, adam bir an için kaşını kaldırdı, etkilenmiş görünüyordu.

"Öyle sanıyorum ki siz de emeklisiniz Bayan Fernsby?"

"Doksan bir yaşındayım dedektif, evet tahmininiz doğru."

Adreslerimizi ve telefon numaralarımızı da yazıp gülümsedi. "Pekâlâ," dedi. "Sizi buraya hangi rüzgâr attı?"

Nereden başlamak gerektiğine karar vermesi güçtü, ne var ki ta en başından anlatmalıyım, diye düşündüm; Bay Richardson'ın ölümünden ve Small Tasarım'dan Alison Small'un gelişinden.

"O kadar geriye gitmenize gerek olduğunu sanmıyorum Bayan F.," dedi Eleanor kibarca, ancak Dedektif Kerr başını iki yana salladı.

"Ne kadar ayrıntı anlatırsanız o kadar iyi," diye karşılık vermesi hikâye anlatma yeteneğime güvenimi artırdı ve Darcy-Witt ailesinin üç üyesiyle de tanışmamdan haklarında yaptığım pek çok gözleme ve birbirlerine verdikleri zararlarla aralarındaki etkileşime kadar ne var ne yok her şeyi hatırlayabildiğim tüm detaylarıyla aktardım. Konuştukça karşımdaki polis memurunun giderek daha fazla endişelendiğini görebiliyordum. Özellikle de gayet net bir şekilde hatırladığım, Heidi'nin Madelyn'in yatak odasından çıkıp

da bana ambulans çağırmamı söylediği kısma geldiğimde. Sözlerim biterken Henry'nin kulağıma fısıldadığı o korkunç kelimelerden bahsetmediğimi fark ettim ve Eleanor'dan onları benim yerime söylemesini istedim. Bunu yapar yapmaz dedektif irkildi ve bana baktı, dehşete kapılmıştı.

"Bu doğru mu Bayan Fernsby?" diye sordu. "Çocuk tam olarak bunları mı söyledi?"

"Aşağı yukarı," dedim. "Eleanor *hepsini ateşe vereceğini* söyledi, aslında söylediği, *üstlerine benzin döküp onları ateşe vereceğiydi.* İkisi de aynı kapıya çıkıyor, ama sanırım benim mümkün olduğunca eksiksiz anlatmamı istiyorsunuzdur. Ve 'üstlerine' derken çocuğu da kastediyor tabii. 'Her ikisi' derken de eşinden ve oğlundan bahsediyor."

"Evet, bu önemli bir ayrım," dedi ve bunu bir kenara not etti. "Çocuğun kullandığı kelimelerin bunlar olduğundan kesinlikle eminsiniz, değil mi?"

Doğrudan bana bakıyordu, aklından neler geçtiğinin farkındaydım. Sürekli bir gizem peşinde koşan ve onu bulduğunda Bayan Marple gibi dibine kadar deşmek isteyen biri olup olmadığımı düşünüyordu. Ya da belki de onun gözünde biraz olsun ilgi çekebilmek için aşırıya kaçan bir hikâye uyduran yalnız ve yaşlı bir kadındım. Bu şekilde düşünmesi son derece makuldü. Böyle yapmasaydı, işini doğru yapıyor olmazdı, diye düşündüm. Öte yandan ne gördüğümden, neye tanık olduğumdan ve Henry'nin bana ne söylediğinden emindim.

Eleanor ve ben sessizce beklerken Dedektif Kerr not almaya devam etti. Eleanor'a şöyle bir baktım, cesaret veren bir gülümsemeyle karşılık verip elimi sıktı. Derken tam tahmin ettiğim gibi dedektif sorgunun en çok korktuğum kısmına geçti.

"Bana kendinizden biraz daha bahseder misiniz Bayan Fernsby?" dedi.

"Elbette," dedim. "Ne öğrenmek istiyorsunuz?"

"Öncelikle nerede doğdunuz? Burada, Londra'da mı?"

Sadece bir anlığına tereddüt ettim. Karakola gelirken tam anlamıyla dürüst olmaya karar vermiştim. Gereksiz hiçbir bilgi vermeyecek ama yalan da söylemeyecektim.

"Hayır," dedim. "Berlin'de doğdum. 1931 yılında."

"Ah," dedi, şaşkınlıkla tek kaşını kaldırarak. "Hiç aklıma gelmezdi. Aksansız konuşuyorsunuz."

"Orta Avrupa'dan ayrıldığımda on beş yaşındaydım," dedim, neden bir ülke ya da şehir söylemek yerine bu kadar genel bir konum belirttiğimi sormamasını umarak.

Kafasından hızla hesap yaptığını görebiliyordum, onu sorma zahmetine sokmadan ben söylemeye karar verdim.

"Savaş bittiğinde," dedim. "Çatışmalar sona erince annemle birlikte oradan ayrıldık."

"Büyükbabam da savaşa katılmıştı," dedi.

"Öyle mi?" diye sordum. "Umarım hayatta kalmıştır."

"Kaldı evet. Kraliyet Hava Kuvvetleri'ndeydi."

Başımı sallamakla yetinip devamını getirmedim. Savaş hikâyelerini karşılaştırmak gibi bir niyetim yoktu.

"Her neyse," dedi. "O hâlde İngiltere'ye 1945'te geldiniz? Ya da 1946'da?"

"Tam öyle değil," dedim. "Barış sağlandığında annemle birkaç yıl Fransa'da kaldık. O ölünce ben de Avustralya'ya gittim. Temiz bir başlangıç için, anlıyorsunuz ya. Ama orası bana göre değildi. Bir yıl bile dayanamadım."

"Nedenini sorabilir miyim?"

"Hiç Sidney'e gittiniz mi dedektif?"

"Gittiğimi söyleyemem."

"Çok sıcak bir yer," dedim. "Beni çok bunalttı. Ayrıca yemekler de bana pek uymadı."

İnanmış gibi görünüyordu, birkaç not daha aldı.

"Tüm bunların konuyla gerçekten ilgisi var mı dedektif?" diye sordu Eleanor, kibarlığını korumaya çalışıyordu, ama sesi biraz sinirli çıkmıştı. "Bayan Fernsby'nin alt katında yaşananlarla bir alakası olmasa gerek?"

Şöyle bir düşündü. Bir kadının kendisini sorgulamasından rahatsız olacak türden bir adama benzemiyordu, sonra kafasını salladı.

"Evet, sanırım haklısınız," dedi. "Kusura bakmayın, sadece geçmişle ilgili biraz bilgi toplamaya çalışıyorum, hepsi bu. Biraz tarih meraklısıyımdır da. Özellikle de savaş yılları."

"Kocam gibi," dedim, gereksiz bilgi vermeme kararımı bozarak.

Dedektif Kerr gözlerini kıstı ve bir an için düşündü. "Kocanızın Edgar Fernsby olma ihtimali yoktur, değil mi?" dedi ve ben başımla onayladım.

"Öyleydi," dedim. "Onu tanıyor musunuz?"

"Elbette. Tüm kitaplarını okudum. Müthiş bir tarihçiydi."

"Ne kadar sevindirici."

"Hatta bir keresinde onunla tanışmıştım," diye devam etti. "Bir edebiyat festivalinde. Bana kitabını imzalamıştı."

"Dedektif..." dedi Eleanor, sesindeki gerginlik fark ediliyordu, keşke araya girmeseydi, diye düşündüm. Bu genç adam ölmüş kocamı biraz daha övse çok mutlu olurdum.

"Ah, pardon. İşimize geri dönelim," dedi Dedektif Kerr, şimdi yerinde doğrulmuş boğazını temizliyordu.

"Önemli olan, baba Darcy-Witt'in aileye zarar vermesini engellemek," diye devam etti Eleanor, meselenin üstüne gitmemesini umuyordum.

"Tabii ki, onunla konuşacağım," dedi.

"Benim adımı bu işin dışında tutabilir misiniz?" diye sordum, öne eğilerek. "Tüm bunlara mümkün olduğunca az dâhil olmak istiyorum da."

"Tabii, bunun için uğraşırım," dedi, kalemin kapağını takarak.

"Ama hiçbir şeyi garanti edemem. Kendinizi tehlike altında hissediyor musunuz?"

Cevabı düşündüm. Aslında hissediyordum, ama Alex Darcy-Witt yüzünden yaşadığım yerden olup "güvenli ev" gibi yerlere ya da artık dedektifin aklında ne varsa oraya gönderilmeye niyetim yoktu. Yaşamım boyunca adımı yeterince değiştirmiştim zaten.

"Kesinlikle hayır," dedim. "Kapımda güvenlik kilitleri var, gelse bile içeri almam."

"En güzeli," dedi, ayağa kalkarak. "Bize gelmekle doğru olanı yaptınız."

İkimizin de elini sıktı ve koridor boyunca bize eşlik edip güvenlik kartıyla kapıyı açtı.

"Peki, ya babanız?" diye sordu. "Babanız savaşa katılmış olmalı, öyle değil mi?"

Kafamı iki yana sallayıp gülümsedim. "Babam ben henüz küçük bir kızken öldü," dedim, başımı sallayarak vedalaştım ve sokağa çıktım.

Yalan söylemeyeceğime söz vermiştim ve konuşmanın en sonunda bile bu karara sadık kaldığımı hissettim.

8

Uyandığımda kendimi hastanede buldum, oraya nasıl geldiğimi kesinlikle hatırlamıyordum. Oturmaya çalıştım ama vücudumu hareket ettirmek canımı fazlasıyla yakıyordu, o yüzden etrafa bakınmak için başımı çevirmekle yetindim. Serviste beş yatak daha vardı, ancak sadece ikisi doluydu ve her ikisinde de uyuyan kadınlar vardı. Boğazımı temizleyerek Edgar'ı uyandırdım, o da yanı başımdaki koltukta uyuyakalmıştı.

"Gretel," dedi, yüzünde bir rahatlama belirdi. Çarşafın üstünde duran elimi tuttu, sonra hemen bıraktı, bunu hiç beklemiyordum.

"Ne oldu?" diye sordum, kafam karışmıştı ve endişeliydim. "Neden buradayım?"

"Bekle," dedi ayağa fırlayıp koridora çıkarak. "Gidip hemşireyi çağırayım. O her şeyi anlatır."

Vücudumu sabit tutmaya çalışıyordum. En ufak bir hareket bile dayanılmazdı, derken birkaç dakika sonra yanında hemşireyle çıkageldi.

"Bayan Wilson?" dedi kadın. "Benim adım Hemşire Fenton."

"Neredeyim ben?" diye sordum. "Ne oldu?"

"Kaza geçirdiniz. Ne olduğunu hatırlıyor musunuz?"

"Biraz," diye karşılık verdim, sinemaya gidişimiz yavaş yavaş zihnimde beliriyordu, filme verdiğim beklenmedik tepki de.

"Neyse ki ciddi bir yaralanmanız yok," diye devam etti. "Kırık ayak bileği, birkaç kırık kaburga, hepsi bu. Bileğiniz de sargıda.

Şanslıymışsınız. Neyse ki otobüs tam zamanında direksiyonu kırmış, yoksa ölebilirdiniz."

Keşke ölseydim, diye düşündüm, o zaman bu cehennemden sonsuza dek kurtulabilirdim. Hemşire çizelgesine notlar aldı ve Doktor Harket'ın birazdan beni görmeye geleceğini söyledi.

"Burada ne kadar kalacağım?" diye sordum.

"Birkaç gün daha," dedi. "Daha fazla süreceğini sanmam."

Hemşire çıktığında birkaç dakikalığına tavana baktım, derken Edgar'ın hâlâ yatağımın yanında durduğunu fark ettim. *Neden o?* diye düşündüm. *David nerede?*

"David'in bugün işe gitmesi gerekti," dedi, aklımdan geçenleri sezmiş gibi. "Nöbetleşiyoruz."

"Ne için nöbetleşiyorsunuz?" diye sordum.

"Yanında kalmak için."

Ona gülümsedim, yaptığı iyilikten ötürü minnettardım, ama yine de benim için bunca zahmete girmesine şaşırmıştım. David olsa hadi neyse. Sonuçta onunla sevgiliydik. Ama Edgar?

"Çok iyisin," dedim.

"Hiç de bile."

"Eminim vaktini harcayacak çok daha önemli işlerin vardır."

"Hiçbir şey bundan daha önemli olamaz," dedi. "Senin için inanılmaz endişelendim."

Ona gülümsedim, o da uzanıp bir kez daha elimi tuttu, ta ki biraz mahcup olup tekrar çekinceye kadar.

"Ne oldu öyle?" diye sordu, sesi sakin ve şefkat doluydu. "Bizi ne diye öylece bırakıp gittin? Miden falan mı bulandı?"

"Film," dedim. "Sinirimi bozdu, hepsi bu."

"Hepimizin sinirlerini bozdu. Özellikle de David'in, ama..."

"Böylesi bir acıya şahit olamazdım," diye devam ettim. "bakamazdım."

"Anlıyorum."

"Söylesene," dedim. "Filmin bir yerinde David'e baktığımı hatırlıyorum. Çok öfkeliydi."

"Kesinlikle." Bir an için durdu, tekrar konuşmaya başladığında biraz tereddüt etmiş gibiydi. "Sana anlattı, değil mi?"

"Neyi?"

"Ailesini."

"Çok değil," diye karşılık verdim. "Yetim olduğunu biliyorum ama onun dışında onlardan pek söz etmiyor. Sordum da ama bu konuda çok ketum."

"O hâlde bunu anlatmak bana düşmez."

Ona bakarken içimde giderek artan bir huzursuzluk belirdi.

"Bu her neyse," dedim, "bilmek istiyorum."

Ayağa kalkıp pencereye doğru yürüdü, sokağa bakıyordu, alnı kırışmıştı, acele ettirmek istemediğimden ses çıkarmadım. Sonunda bana doğru dönüp tekrar oturdu, bu kez yatağımın kenarına ilişmişti, beklediğimden çok daha samimi bir hareketti bu. Ona yer açmak için örtünün altındaki bacaklarımı hareket ettirdim. Edgar'ın hislerini anlamak kolaydı, oysa David çok daha karmaşık biriydi.

"David, İngiliz değil," dedi en nihayetinde. "Bu kadarını biliyorsun, değil mi?"

"Hayır," dedim, şaşkınlıkla. "Onun Londralı olduğunu sanıyordum."

"Hayatının büyük bir kısmını burada geçirdi, evet, ama aslında Çekoslovakya doğumlu. Naziler Prag'ı işgal etmeden hemen önce oradan ayrılmış. Henüz bir çocukmuş, sanırım on bir ya da on iki yaşlarındaymış. Büyükannesi ile büyükbabası yaklaşmakta olan tehlikeyi fark edip ülkeyi terk ediyorlarmış, onu da yanlarında götürmüşler. O sırada ablası hastanedeymiş, apandisi alınıyormuş, anne babası, kızlarını da alıp birkaç hafta sonra peşlerinden gelme niyetindeymiş. Ne var ki bu hiçbir zaman gerçekleşmemiş tabii."

"Onlara ne oldu?" diye sordum, aptalın biri bile cevabı tahmin edebilirdi.

"Treblinka kampı..." diye karşılık verdi.

Başımı salladım. Dönüp yan tarafta uyuyan kadına baktım, keşke ben de dünyadan böylesine kopmuş olsaydım.

"Her neyse, büyükannesiyle büyükbabası onu buraya getirmiş," diye devam etti Edgar. "O zamanları pek hatırlamıyor. Ya da hatırlıyorsa bile bundan bahsetmiyor. En azından bana. Bunu birkaç yıl önce sadece bir kez anlattı, o zamandan beri de bir daha konusu açılmadı. O günden sonra birkaç kez konuşmak istediysem de buna izin vermedi. Senin bilip bilmediğini hep merak ettim."

"Bilmiyordum," dedim, bunun gerçek olup olmadığından emin değildim. Acaba bir yanım başından beri bundan şüpheleniyor ve bununla yüzleşme cesaretini bulamıyor muydu?

"Belki de sana söylemesem daha iyi olurdu," dedi. "Sadece filmden sonra ne kadar duygusallaştığını görünce anlatmam gerektiğini düşündüm. Bunu yapan o olsaydı anlayabilirdim. Ama sen? Ölebilirdin Gretel. Neden böyle bir şey yaptın? Seyircilerden biri..."

Sözünü bitirmek yerine başını iki yana salladı.

"Ne?" dedim. "Seyircilerden birine ne olmuş?"

"Bunu kasten yapmışsın gibi göründüğünü söyledi. Kendini otobüsün önüne atmışsın. Sanki... sanki altında kalmak istiyormuşsun gibi."

Bakışlarımı tekrar tavana çevirdim, griyle beyaz arası iç karartıcı bir renkti ve üstünde yüzlerce çatlak vardı. Böyle bir anda bunu düşünmek çok saçmaydı ama tek düşünebildiğim, en son yıllar önce boyanmış olması gerektiğiydi. Gözlerime dolan yaşları fark ettim ve çok geçmeden yanaklarımdan aşağı inmeye başladılar. Mümkün olduğunca çabuk sildim gözlerimi.

"Bu doğru değil," dedim sonunda. "Yönümü şaşırdım Edgar, hepsi bu. Bunalmıştım da."

"Ben de böyle olmasını umuyordum," diye karşılık verdi, sesi rahatlamış çıkıyordu. "Senin gibi biri ne diye böyle bir şey yapsın ki?"

"Benim gibi biri mi?" diye sordum.

"Senin gibi muhteşem biri," dedi. "Zekisin, eğlencelisin, güzelsin. İnanılmaz büyüleyicisin. Yaşamayı istememek için bir sebebin yok ki. Bilmediğim bir şey varsa orası başka tabii." Bana bakıyor, biraz utanmışa benziyordu. "Ne saçma bir şey söyledim," diye ekledi, söylediğine karşılık vermeye niyetim olmadığı anlaşılınca. "Zaten seni çok az tanıyorum, değil mi? Hakkında bilmediğim binlerce şey olmalı." Duraksadı, sesi biraz çatallanmıştı. "Daha doğrusu milyonlarca."

Ona tekrar baktım, söylediklerinin samimiyeti beni şaşırtmıştı ve aynı samimiyet gözlerinde de görülebiliyordu. Arkamı dönerken, Ah Edgar, diye geçirdim içimden. Daha önce bana böylesi bir ifadeyle bakan olmamıştı, ne Kurt ne Émile ne de David; oysa bu bakışı çok iyi biliyordum.

Ve bunun kimseye faydası olduğu görülmemişti.

9

Paket kapımın önünde öylece duruyordu, epey pahalı bir ambalaj kâğıdına sarılıydı, etrafında kurdele, üstünde de özenle yerleştirilmiş bir fiyonk vardı. Ayrıca bir kart iliştirilmişti ve üzerinde tanımadığım bir el yazısıyla *Gretel Fernsby* yazılıydı. Paketi aldım ve kimin neden böyle bir şey bırakmış olabileceğini anlamadan baktım. Doğum günüm değildi, hatta birkaç hafta sonraydı, ayrıca son zamanlarda kimseye iyilik yaptığımı da hatırlamıyordum. Çantamdan anahtarımı çıkardım, tam içeri girecektim ki Heidi'nin kapısı açıldı ve kafasını dışarı uzattı.

"Gretel," dedi, nefes nefese. "Sonunda geldin, seni bekliyordum."

"Ne oldu?" diye sordum. "Her şey yolunda mı?"

Beni eve çağırdı, istemesem de karşı çıkmadım. Oysa televizyonun karşısında mayışmayı iple çekiyordum ama onu reddetmek mümkün değildi. İçindeki her neyse hediye paketini sehpanın üstüne koydum ve endişeyle bir sağa bir sola volta atıp durduğu salona kadar peşinden gittim.

"Sorun ne?" diye sordum.

"Oberon," dedi. "Onunla Avustralya'ya gelemeyeceğimi söyledi."

"E bu iyi bir şey değil mi?" dedim, koltuğa oturup aynısını onun da yapmasını işaret ederek. "Zaten gitmek istemiyordun."

"Evet ama bensiz gideceğini söylüyor. Bana kim bakacak?"

"Buradayken sana baktığını mı düşünüyorsun?" diye sordum.

"Eh, arada bir ziyaretime geliyor," dedi, torunu hakkında en ufak eleştiriyi duymazdan geliyordu.

"Hatırladığım kadarıyla öyle sık sık geldiği söylenemez."

"Ama ondan başka kimsem yok," dedi. "Edgar ve sen hep çok yardımseverdiniz tabii, ama..."

"Edgar artık aramızda değil Heidi," dedim. "Hatırlıyorsun, değil mi?"

"Ah, tabii ya," diye katıldı. "Konferansa gitti, değil mi? New York'a?"

Başımla onayladım. Gerçeği söylesem elime hiçbir şey geçmeyecekti.

"Onu çok özleyeceğim, bu yüzden çok endişeliyim, hepsi bu," diye devam etti.

"Eh, tabii ki," dedim ona. "Bir uyum süreci geçireceksin. Ama sana söz veriyorum ki iyi olacaksın. Birbirimize göz kulak olacağız, sen ve ben. Kimsenin bizi Winterville Court'tan çıkarmasına izin vermeyeceğiz. Caden da yakınlarda aynı şeyi denedi, biliyorsun, ben ne yaptım? Kulağından tuttuğum gibi geri gönderdim." Tabii bir de 100.000 poundluk çek vardı, ama şimdi bundan bahsetmeye gerek yoktu.

Pek rahatlamış gibi durmuyordu ama elimden fazla bir şey gelmiyordu.

"Her neyse, yapmam gerekenin ev dönüşümü olduğunu söyledi."

"Kim?" diye sordum.

"Oberon."

Kaşlarımı çattım, etrafa bakındım, buraya girip çıktığım bunca yılda değişen çok da bir şey yoktu. Ne diye evi dönüştürmesini istiyordu ki? Hem neye dönüştürecekti?

"Anlamıyorum," dedim. "Boyatmaktan falan mı bahsediyor? Yoksa yeni eşyalar almaktan mı?"

"Hayır hayır," dedi, başını iki yana sallayarak. "Doğru düzgün

anlatabilecek miyim bakalım. Evi Üçüncü Taraf denen bir şeye satabileceğimi, onlardan aldığım paranın bir kısmını Oberon'a verebileceğimi, böylece onun da gidip Sidney'de kendine bir ev alabileceğini, bu sırada benim de ölene kadar dairemde kalabileceğimi ve kimseye tek kuruş vermem gerekmediğini söyledi. Ev hâlâ benim olacakmış. Yani en azından bana böyle anlattı. Bu doğru mu?"

"El değişimi," dedim, onu düzelterek, bu konu hakkında hazırlanmış planları gazetede okumuş, bunun birtakım alçakların uydurduğu bir tür dolandırıcılık olduğunu düşünmüştüm.

"Şu şeyi koruyabilmek için çok iyi bir yöntem olduğunu söyledi, neydi adı..." Doğru kelimeyi bulmaya çalışırken yüzünü buruşturdu.

"Ev üzerindeki hakkını?" diye tahminde bulundum.

"Hah, evet. Hakkını koruyabilmek için çok iyi bir yolmuş."

"Koruyup ona vermek için mi?"

Omuzlarını silkerek, "Paraya düşkün biri değilim," dedi. "Bu konuyu Edgar'la konuşup bana onun ne düşündüğünü söyleyebilir misin? Kulağa biraz eski kafalı gelecek ama erkeklerin bu konularda kadınlardan daha bilgili olduğunu düşünüyorum. Sence de öyle değil mi?"

"Pek sayılmaz, hayır," dedim. "Yine de tavsiyesini almak istersen bunu ona sorar, sana haber veririm. Yine de onaylayacağını pek sanmıyorum."

"Sağ ol Gretel," dedi. İkimiz de ayağa kalktık, beni kapıya kadar geçirdi. "Sen çok iyi bir dostsun. Her zaman bana göz kulak oldun, değil mi? Buraya taşındığın ilk günden beri."

Bu doğruydu. Onu hiçbir zaman ihmal etmemiştim.

"Sen olmasaydın yitip giderdim," diye ekledi, sesi biraz hüzünlüydü.

Benim için pek de alışıldık olmayan bir şekilde uzanıp yanağına bir öpücük kondurdum, sonra da daireme dönmek için koridoru geçtim, eve girer girmez çay yapmak üzere su ısıtıcısını çalıştırdım.

Pencereye doğru yürüdüm, aşağıdaki banklardan birinde kitabını okuyan Henry'yi görürüm umuduyla dışarı baktım ama bahçede kimse yoktu. Yine de bahçeye geçilen kapının açıldığını işittim, oğlanın çıkıp çıkmayacağını görmek için bekledim, ama hayır, dışarı çıkan, üstüne parlak sarı bir eşofman geçirmiş Madelyn'di. Hastaneden döndüğünden beri yollarımız kesişmemişti, birkaç gün önce polise verdiğim ifadeden sonra da evlerine uğramaya cesaret edememiştim.

Bahçenin ortasına doğru ilerleyişini izledim, derken durdu, kafasını geriye atıp gözlerini kapadı, temiz havayı içine çekiyormuş gibi görünüyordu. Kollarını iki yana açıp yavaş yavaş dönmeye başladı, bir kez, iki kez, üç kez, sonra dengesini yitirdi, sanırım başı dönmüştü ve lotus pozisyonu alıp yere oturdu. Ellerini dizine koydu ve hareketsizleşti. Galiba yoga yapıyordu, benim bugüne dek hiç denemediğim bir şeydi. Kendimi onu izlerken buldum, acaba yeniden genç ve esnek olmak nasıl bir şeydi? Derken ısıtıcının düğmesinden tık sesi geldi ve çaydanlığı ocağa koymak için mutfağa gitmek üzere arkamı döndüm.

Henüz yerime oturmuştum ki evin önüne bırakılmış beklenmedik paketi Heidi'nin evinde bıraktığımı fark ettim. Her ne kadar oraya dönmeyi hiç istemesem de içinde ne olduğunu görmek için sabırsızlanıyordum, bu yüzden tekrar koridora çıkıp kapıyı çaldım.

"Sanırım bir şey unuttum," dedim, kapıyı açtığında, sehpanın üstündeki paketli hediyeyi göstererek.

"Ah Gretel," dedi, beni gördüğüne memnun gibiydi. "Ne iyi ettin de geldin. Öyle endişeliyim ki. Mesele Oberon. Onunla Avustralya'ya gidemeyeceğimi söylüyor."

"Evet, biliyorum canım," dedim iç çekerek. "Bunu konuşmuştuk. Edgar'a anlatacaktım, hatırlıyor musun?"

"Ah evet," dedi isteksizce, evime dönmek için yürümeye koyulduğumu görünce hayal kırıklığına uğramıştı. Kendimi fazla suçlu hissetmemeye çalışarak ona bir kez daha veda ettim ve eve girdim.

Yerime geçtim, paketin üstündeki fiyonk ve kurdeleyi çıkardım ve ambalaj kâğıdını dikkatle açmaya koyuldum. O kadar şatafatlıydı ki birine hediye vereceğim zaman kullanmak üzere saklayabilirdim. Acaba Caden mı göndermişti? Sonra bunun olmayacağını düşündüm, çünkü o zaman kartın üstünde *Anneme*, yazardı. Acaba Eleanor mu dedim. Ama o da *Bayan F.* yazardı. Zaten kâğıdı çıkarıp da paketin içindekini görür görmez bunu gönderenin ikisi de olamayacağını anladım.

Biri, Oberon'un deyimiyle isimsiz bir Üçüncü Taraf bana bir kitap göndermişti.

Titreyen ellerimle onu önümde tuttum, bu ne anlama geliyordu? Sonra kitabın adını dikkatle okudum: *Nihai Çözüm: Hitler'in Yahudileri Yok Etme Planı.*

Endişeyle açıp sayfaları karıştırdım. Edgar'ın yazdığı türden bir popüler tarih çalışması değil, daha çok akademik bir metindi, ancak kitabın üçte biri ve üçte ikisine denk gelen yerlerinde sekizer sayfalık iki set fotoğraf vardı. Hızla hepsini gözden geçirirken babamın yüzüyle karşılaşmam çok uzun sürmedi. Kitabı öyle sert kapattım ki çıkan sesten ürktüm. Tam o sırada telefonum çaldı. Susmasını umarak baktım, bu akılalmaz mesajın anlamını kavramak için yalnız kalmak istiyordum, ama telefon çalmaya devam etti, öyle ısrarcıydı ki cevap vermekten başka çarem yoktu.

Ahizeye öfkeyle, "Efendim?" dedim, belki on saniyelik bir sessizlik oldu, derken biri konuşmadan önce boğazını temizledi.

"Hediyemi alıp almadığını kontrol etmek istemiştim," dedi Alex Darcy-Witt. "Sana bazı mutlu anları hatırlatacağını düşündüm."

10

Taburcu olacağım sabah David elinde bir demet çiçek, yüzünde kocaman bir gülümsemeyle çıkageldi. Edgar gibi o da düzenli aralıklarla ziyaretime gelmişti, ancak hem onun çalışma saatleri hem bulunduğum servisin koşullarının özel konuşmalara uygun olmaması sebebiyle gerçek anlamda birlikte vakit geçirmemiz pek mümkün olmamıştı. Hâlâ tam anlamıyla rahat hareket edemiyordum, tavrını küçümseyici bulduğum ve yaralarıma karşı kayıtsız kaldığını düşündüğüm Doktor Harket bana ıkına sıkına ağrı kesici vermişti. Öte yandan David'i öpmek için yatağımda doğrulduğumda tüm ağrılarım yok oluyor gibiydi. Her zaman kendimizi en iyi hissettiğimiz yere, evindeki yatağına dönebilmeyi iple çekiyordum.

"Bir fikrim var," dedi, her zamanki kadar kendinden emin durmuyordu. "Hâlâ tam iyileşmemişken kendi kendine bakabileceğini sanmıyorum. Birinin seninle ilgilenmesi gerek."

"Ah, merak etme, iyi olacağım," dedim, elimi sallayıp sağlığımla ilgili endişelerini savuşturarak. "Nasılsa bir haftaya kalmaz işe dönerim. Beni soruyorlar mı?"

"Hem de her gün ama endişelenecek bir şey yok. İyileşmek için ne kadar zamana ihtiyacın varsa acele etmeden hepsini değerlendirmeni sana söylememi istediler. O yüzden ben de bu süreçte yanıma taşınırsın diye düşündüm?" dedi; ona şaşkınlıkla baktım. Yüzünde hafif bir mahcubiyet vardı, onu reddedebileceğimden endişe ediyordu.

"Gerçekten mi?" diye sordum.

"Evet."

"Bunu söylemeni beklemiyordum."

"Eh, beni bilirsin. Sürprizlerle doluyum."

Bir an için düşündüm.

"Ama evli değiliz," dedim, omuz silkerek karşılık verdi.

"Bunun bir önemi var mı?"

Aslına bakılırsa yoktu. Yaşadığım onca şeye bakınca aklıma David'le ilişkimi yasallaştıran bir kâğıt parçası ya da başkalarının ahlaki yargıları kadar önemsiz bir şey gelmiyordu.

"Peki apartmandakiler?" diye sordum. "Bunu sorun etmezler mi?"

"Ederlerse etsinler. Çok istiyorlarsa gidip ihbar etsinler. Hadi ama! Yıl olmuş 1953, 1800'lerde yaşamıyoruz ya. Hem günün birinde evlenirsek bunun sonsuza dek sürmesini istemez misin?"

"Elbette isterim."

"Öyleyse önceden denememizde fayda var. Bakalım birbirimize göre miyiz? Kimbilir belki de yemek yiyişim, gülüşüm ya da horlamamla deli ederim seni."

Birlikte yaşama fikri beni çok mutlu etti, öte yandan endişelendirdi de. Ne de olsa ikimiz de bugüne dek geçmişimizi birbirimizden saklamayı tercih etmiştik. Ona karşı tamamen dürüst olmadan böyle bir karar verebileceğimden emin değildim. Émile'e ya da Cait'e asla gerçeği söylememiştim. Ve elbette geçmişimdeki dehşeti, Yahudi birine anlatmamıştım.

Aslına bakılırsa bu konuda tam anlamıyla dürüstçe konuşabildiğim tek kişi Kurt'tu.

"Sorun ne Gretel?" diye sordu David, tereddüdümü fark etmişti. Sanırım kollarımı boynuna dolayıp birlikte oynayacağımız evciliğe balıklama dalmamı bekliyordu. Ne de olsa bugüne dek birlikte bir geleceğe dair epey beklentili görünmüştüm.

"Hiç," dedim. "Sadece..."

"Sadece ne?"

Başka bir şey söyleyemeden Hemşire Fenton, taburcu olmadan önce Doktor Harket'ın benimle konuşmak istediğini söyledi. David başını salladı, teklifine karşı yeterince hevesli görünmediğim için kırgın, koridora çıktı. Bense yatakta mutsuz oturmuş, yapmam gerekenin ne olduğunu düşünüyordum. Çok geçmeden doktor geldi.

"Bayan Wilson," dedi, mahremiyet sağlamak için yatağın etrafındaki perdeyi çekerken, oysa buna hiç gerek yoktu, çünkü diğer yataklardaki kadınlar konuştuklarımızı zaten rahatça duyabilirlerdi. "Kendinizi nasıl hissediyorsunuz? Eve dönmeye hazır mısınız?"

"Daha iyiyim," dedim, dimdik oturarak, beni burada daha fazla tutmasını istemediğimden çektiğim ıstıraptan dolayı yüzümü buruşturmamaya çalıştım. "Kaburgalarım hâlâ biraz sızlıyor ama önceki kadar değil ve bacağım da..."

"Giderken size koltuk değneği vereceğiz," dedi. "Uzun süre kullanmak zorunda kalmayacaksınız ama kemiğiniz kaynayana kadar hareket etmenizi kolaylaştırır. Sormamın sakıncası yoksa koridordaki genç adam neyiniz oluyor?"

"Bunun bir önemi var mı?"

"Olmasaydı sormazdım," dedi, sesi tuhaf bir biçimde sertti.

"Kendisi arkadaşım olur," dedim, David'in kimliği neden bu kadar önemliydi, anlamadım.

"Erkek arkadaş demek istediniz sanırım."

"Evet."

"Anlıyorum." Perde koridoru görmesine engel olsa da dönüp o tarafa baktı. "Peki şu arkadaşınızla evli değilsiniz herhâlde, öyle mi?"

"Değiliz," dedim. "Niye ki? Bu bir sorun mu?"

"Belli ki iffetiniz konusunda son derece özgür fikirlisiniz, öyle

değil mi Bayan Wilson?" dedi. "Gerçi sizin neslinizin çoğu böyle. Savaştan sonra her yer cehenneme döndü. Tabii yargılamak benim haddime değil."

Neden bahsettiğini anlamıyordum, ona bakmaya devam ettim. Kafamın karıştığını fark edip gözlerini devirdi, toyluğumdan sıkılmış gibiydi.

"Hamilesiniz Bayan Wilson," dedi içini çekerek. "Bebeğiniz olacak."

Hiçbir şey söyleyemedim. Bunu hiç beklemiyordum.

Kaşını kaldırıp, "Bilmiyor muydunuz?" dedi. "Aklınıza hiç gelmedi mi?"

"Hayır," dedim.

"Tüm bunların," belli belirsiz bir hareketle beni işaret etti, "bebekten kurtulmak için düzenlediğiniz beceriksiz bir hamle olduğunu sanmıştım."

"Tabii ki hayır," dedim, sesim kısık ve sakindi, bunun benim, David ve geleceğimiz için ne anlama geldiğini bulmaya çalışıyordum. "Sizi temin ederim, bununla bir alakası yoktu."

"Mesele şu ki, kadınların çoğu hamile olduklarını anlarlar. Her şeyden önce bariz fiziksel değişimler gözlenir."

"Eh, belli ki ben fark edemedim," dedim, artık iyice sinirlenmeye başlamıştım. "Ne kadarlık?"

"Birkaç ay," diye karşılık verdi. "Genç adamın sizin namusunuzu teslim edip çocuğu meşrulaştırmak için yeterince vakti var. Hemşire Fenton sizin için kadın doğumcudan randevu alacak. Bir an önce muayeneye gitmelisiniz. Bebek dikkatsizliğiniz yüzünden zarar görmediği için çok şanslısınız Bayan Wilson. Ya da şanssız mı demeliydim? Tüm bunlara nasıl baktığınıza göre değişir tabii."

Perdeyi tekrar açtı ve koridordaki koltuktan hevesle fırlayan David'e baktı. Orada dururken öyle yakışıklı görünüyordu ki, çiçekler de hâlâ elindeydi. Yıllar sonra Caden'a hamile olduğumu öğrenip

de Edgar'a söylediğimde o çiçekler aklıma geldi. Yıldız çiçekleri. O günden beri yıldız çiçeklerinden nefret ederim.

"Ona benim söylememi ister misiniz?" diye sordu Doktor Harket. "Başka bir erkekten duyması daha iyi olabilir, ne dersiniz? Servisin ortasında size bağırmasını istemeyiz. Sonuçta düşünmemiz gereken başka hastalar da var."

"Ne diye bana bağırsın ki?" diye sordum, şaşırmıştım.

"Yaptığınız aptallık yüzünden," dedi.

Sağlığım yerinde olsaydı ona tokadı basardım. Tabii tüm bunların benim suçum olduğuna, bir şekilde tek başıma çocuk yapmayı başardığıma ve eline kadın eli değmemiş zavallı, masum bir adamı baştan çıkardığıma inanıyordu. Ancak şu anda doktora karşı öfkemi düşünecek durumda değildim. Kendimi iyi hissetmiyordum. Asla çocuk doğurmayacağıma, babamın soyunu sona erdirmek için üstüme düşen görevi yerine getireceğime yeminler etmiştim.

"Teşekkürler ama ona kendim söylemeyi tercih ederim," dedim, sesim buz gibiydi, onaylamayan bakışlarını üstüme yağdırdı.

"Nasıl isterseniz," deyip çıktı, arkasından David içeri girdi.

"Gidelim mi?" diye sordu.

"Hadi," dedim, doğrulmaya çalışarak. "İki dakika beklesene, giyineyim."

"Bana mı gidiyoruz?" dedi umutla, düşündüm.

"Önce bana uğrayalım," dedim. "Konuşmamız gereken bir şey var. Birkaç şey aslında. Sonra, eğer hâlâ yanına taşınmamı istersen, gelirim. Olur mu?"

Kaşlarını çattı. "Önemli bir mesele sanırım," dedi.

"Öyle. Ama baş başa kalana kadar beklese iyi olur."

"Tamam," dedi. "Ama söz veriyorum Gretel, bana seni istemememe neden olabilecek hiçbir şey söyleyemezsin. Benim de sana anlatmam gerekenler var. Geçmişimle ilgili. Ailemle ilgili. Onlar hakkında yeterince açıksözlü olmadığımın farkındayım ama bu benim

için zor bir mesele. Sana kendi hikâyemi anlatacağım, sen de bana kendininkini anlatabilirsin. Ve sonra her şeye yeniden başlayabiliriz. Yeni hayatlarımıza en baştan başlarız. Ne dersin?"

Söylediği kadar basit olmasını umarak başımı salladım, ne var ki içten içe işlerin bu şekilde ilerlemeyeceğinin farkındaydım.

11

Başka şansım yoktu, onunla yüzleşmek zorundaydım.

Sabah erken kalktım ve zihnimi boşaltmak için Hyde Park'ta uzun bir yürüyüşe çıktım; ardından sanki benim savcı onun da sanık sandalyesinde oturacağı bir mahkeme salonuna çıkacakmışım gibi giyindim. Yatak odamın boy aynasında doksanlarındaki yaşlı bir kadının görünebileceği kadar soğukkanlı ve güçlü görünüyordum, yansıttığım bu etkiden epey memnundum, niyetim sadece ufacık bir kırılganlıkla donatılmış sağlam bir görüntü sergilemekti. Alex Darcy-Witt benim hakkımda ne biliyorsa ya da bildiğini düşünüyorsa, hayatta kalabilmem için keşfettiği şeyi kimseye söylememesi gerekiyordu, Caden'ın can güvenliğinden bahsetmiyorum bile.

Bir numaralı dairenin kapısını açan Madelyn oldu, beni gördüğüne inanılmaz sevinmiş gibiydi. Kollarını etrafıma dolayıp beni kucaklamasından dehşete düştüm diyebilirim. En coşkulu anlarda bile fiziksel temastan çok hoşlanmam, bu yüzden uzun bedeni beni sarmaladığında neredeyse kanım dondu.

Nihayet geri çekildiğinde, "Gretel!" diye haykırdı. Geride bıraktığı kırışıklıkları düzeltmek için elimle elbisemi düzelttim. "Seni görmek çok güzel! Ben de ne zamandır biraz dedikodu yapmaya sana gelmek istiyordum."

"Seni görmek de öyle Madelyn," diye karşılık verdim, bu aşırı samimiyetin ardında kimyasal etkisi olup olmadığını merak etmiştim. Oturup şarap içerek arkadaşımın saçını örerken bir yandan da

boşanan ünlüleri çekiştirmek gibi bir alışkanlığım yoktu. "Aslında ben eşini görmeye geldim. Bay Darcy-Witt evde mi?"

"Daha gelmedi," dedi, etrafına bakınıp parmağını alt dudağının üstüne götürerek, söylediği gerçek mi yoksa ziyaretçilere sıkması istenen bir palavra mıydı, bundan tam olarak emin değil gibiydi. "Ama yoldadır. İçeride beklemek ister misin?"

Dediğini yapmaya karar verdim. Dönüp evde tek başıma beklemek iyice gerilmeme sebep olacaktı, arabası ya da tuttuğu taksi gelinceye dek pencerenin önünde boşu boşuna vakit kaybedecektim. Hem böylece Madelyn'le iki çift laf etmek için de fırsat bulmuş olurdum. İçeri girdim, bu ev bir sanat galerisinin giriş salonunu andırıyordu. Acaba gün boyunca içerideki hiçbir şeyi rahatsız etmeden, bir odadan diğerine nasıl girip çıkıyordu?

"Otursana," dedi Madelyn, ben de öyle yaptım ve ilk karşılaşmamızda oturduğum kanepeye kuruldum.

O hemen karşımdaki koltuğa geçerken, "Daha iyi misin?" diye sordum.

"Ah evet," dedi başını çılgınca sallayıp. "Aslına bakarsan Gretel, hepsi korkunç bir yanlış anlaşılmadan ibaretti. Bu meseleye karışmak zorunda kaldığın için çok üzgünüm. Sana karşı öyle mahcup hissediyorum ki. Alex o kadar çok uyku hapı aldığımı fark etmediğim için süzme bir salak olduğumu söyledi. Ama yeterince hızlı etki etmiyorlardı, ne yapayım? Ben de aldıkça aldım. Sonunda da kaç tane içtiğimi unuttum."

"Ah, ne kadar da kibar biri!" dedim. "Hâlbuki hastaneden yeni taburcu olmuş birine biraz daha şefkatli davranırsın, ama nerede!"

Dediğimi duymazdan gelerek, "Alex şu küçük kutulardan almam gerektiğini söylüyor, hani üstünde haftanın günleri yazan küçük plastik kutuları diyorum," diye devam etti. "Her ilacı ayrı bir bölmeye koyuyorsun ve böylece asla karıştırmıyorsun."

"Biliyorum," dedim, başımı sallayarak. "Bende de var."

"Niye ki, hasta mısın?" diye sordu, son derece endişeli görünüyordu.

"Doksan bir yaşındayım," dedim, yarım ağız gülerek. "Benim yaşımdaki bir kadının günü atlatabilmesi için belirli miktarda takviye alması gerekiyor."

"Sen yaşlı değilsin Gretel," dedi gözlerimi devirmeme sebep olan ısrarcı bir tavırla.

"Ben yaşlılığın tanımıyım Madelyn," dedim. "Aksiymiş gibi davranmaya lüzum yok."

Gülmeyi bıraktı, kırılmış görünüyordu.

Çok geçmeden, "Alex benim fazla konuştuğumu söylüyor," dedi.

"İnsan dediğin fazla konuşabilir mi yahu?" diye sordum. "Sonuçta söyleyecek bir şeyin varsa, o zaman..."

"Alex, konuşmadan önce düşünmem gerektiğini söylüyor."

"Alex ne çok şey söylüyor, değil mi?"

"Ve aklıma gelen yarım yamalak fikirlerin kimsenin umurunda bile olmadığını söylüyor. Tam bir kaçık gibi gevezelik etmeye başladığımda hem kendimi hem de onu utandırdığımı da. Sanırım haklı. Daha dikkatli olmaya çalışıyorum."

Koridordan bir ses geldi ve Henry ayakları çıplak, üstünde Jules Verne'in *Seksen Günde Devri Âlem* kitabının kapağı olan bir tişörtle beliriverdi. Beni görünce irkildi, bu normaldi, çünkü gözü mosmordu. Ne yazık ki bunu gördüğüme hiç şaşırmamıştım.

"Henry, sana odanda kalmanı söylemiştim," dedi Madelyn ve ayağa kalkıp çocuğa doğru yürüdü.

"Merhaba Bayan Fernsby," dedi, yüzünde endişeli bir ifade vardı.

"Selam Henry," dedim. "Bakıyorum da yine savaşa gitmiş gibisin. Sahi, ne zaman savaşmıyorsun ki? Tıpkı bir Orta Çağ şövalyesi gibisin, yol boyunca köylülerle başın belaya girip duruyor."

Eli kendiliğinden epey hassas görünen sol gözüne gitti, dokunmamak için direndi, elini tekrar indirdi ve yere baktı.

"Uyurgezer," diye açıkladı Madelyn. "Banyo kapısına çarpmış. Aklın alıyor mu?"

"Kesinlikle hayır," diye karşılık verdim.

"Odana dön Henry," dedi, oysa Henry onu duymazdan gelip tişörtünü gösterdi.

"Bu kitabı okudunuz mu Bayan Fernsby?"

"Okudum," dedim. "Yıllar yıllar önce. Ayrıca aynı yazarın *Denizler Altında Yirmi Bin Fersah* kitabını da okudum."

"İsmi güzelmiş," dedi.

"Evde bir kopyası olmalı," diye karşılık verdim. "Çıkınca bakarım, bulursam sana ödünç verebilirim."

"Henry odana dedim!" diye tekrarladı Madelyn, sesi gereksiz yüksek çıkmıştı, Henry bu kez boyun eğdi. Yatak odasının kapısının kapandığını işittim.

"Ona bağırmana lüzum yoktu canım," dedim. "Sadece konuşuyordu, hepsi bu. Kitaplardan hoşlanması sence de güzel değil mi? Bugünlerde dışarıda gördüğüm çocukların hepsi kafalarını cep telefonlarına gömmüş geziyorlar. Kitap okumayı seven bir çocuğa rastlamak harika."

"Laf dinlemiyor," dedi, gözlerini ovuşturarak, belli ki oğlundan da, hayatından da, günlerini geçirmek için sıkışıp kaldığı hayal kırıklığıyla dolu tüm bu evrenden de gına gelmişti. "Alex onun disipline ihtiyacı olduğunu ve benim ona yumuşak davrandığımı söylüyor."

"Buna katılabileceğimi sanmıyorum," dedim. "Yani söylediği iki şeye de."

"Bunun nasıl bir şey olduğunu bilmiyorsun," diye mırıldandı.

"Gayet iyi biliyorum," dedim. "Benim de bir oğlum var, hatırlasana."

"Günümüz çocukları farklı," dedi. "Alex diyor ki, çocukken hele bir laf dinlemesin babası onu pişman edermiş ve işte o sertlik sayesinde bugün olduğu adam hâline gelebilmiş."

"Nasıl bir adammış peki?" diye sordum.

Bana bakıp kaşlarını çattı. "Nasıl yani?"

"Gayet basit bir soru sordum. Kocan nasıl bir adam? İyi biri mi?"

Bana bakmaya devam etti, söyleyecek söz bulamıyordu.

"Sadece soruyorum," diye devam ettim, "çünkü ondan korkuyor gibisin."

"Ondan korkuyor muyum?" dedi, şimdi tüm oyunculuk yeteneğini sahneye koymuş gülüyordu, dürüst olmam gerekirse herhangi bir ödül alabilecek türden bir yetenek söz konusu değildi. "Ne diye ondan korkayım ayol?"

"Eh, Henry çok sık yaralanıyor, değil mi?" diye sordum. "Hem şimdi okulda olması gerekmiyor mu? Ne de olsa salı sabahı saat on bir."

"Alex gözü iyileşene kadar onu hiçbir yere göndermememi söyledi."

"Gözü morardı diye dersi dinleyemeyecek mi?"

Uzaklara bakarak, "Şişi insin diye bekliyor, hepsi bu," dedi. Ellerini birbirine kenetlemişti ve parmaklarını durmaksızın birbirlerinin üstünden geçiriyordu.

"Önce kırık bir kol, sonra çürük bir diz, şimdi de mor bir göz," dedim. "Ah, bir de yanık vardı, değil mi? Tabii bu arada senin de başına türlü talihsizlikler geldi, yanılıyor muyum?"

Kafasını tekrar kaldırıp iki yana salladı ve, "İyiyim ben," dedi.

"Sana inanmıyorum," diye karşılık verdim. "Bahse varım, bu güzel hava için fazla kalın duran eşofman üstünü çıkarsam kollarının baştan aşağı çürük içinde olduğunu görürüm. Haksız mıyım?"

Cevap vermeye fırsat bulamadı çünkü kapıdan bir anahtar sesi geldi ve Alex içeri girdi. Bir an için durdu, bir birimize bir diğerimize bakıp iç geçirdi, sanki bu ânın kaçınılmaz olduğunu hissetmiş gibiydi.

"Bayan Fernsby," dedi, bir kez daha onun sahasına girdiğim için bıkkın bir hâldeydi. "Sizi görmek ne güzel. Yine. Burada."

"Bay Darcy-Witt," dedim, ayağa kalkıp dimdik durarak. "Sizinle biraz konuşmak istiyorum. Mümkünse baş başa."

Neredeyse cesaretime hayran kalmıştı.

"Sanırım bu konuda fazla seçeneğim yok," dedi. "Bahçede bir gezintiye ne dersiniz?"

"Harika," diye karşılık verdim ve yanından geçip arka kapıya doğru yürüdüm. Hemen peşimden gelmedi, arkamdan gelen fısıldaşmayı işitebiliyordum; Madelyn'le konuşmaya dalmıştı. Ne konuştuklarını öğrenmek için can atıyordum ama yoluma devam ettim. Kapıyı açar açmaz güneş içeri hücum etti ve beni bir an için kör etti. Harika, sadece mutlu anılarla dolması gereken türden bir bahar öğleden sonrasıydı.

12

Nereden başlayacağımı bilemiyordum ama bunun için doğduğum şehri, Berlin'i seçtim; bir gün akşam yemeğine katılan bir davetli ve onun hanım arkadaşı, babama yeni görevini bildirip de benim ve tüm ailemin hayatını sonsuza dek değiştirene kadar on iki yıl boyunca orada yaşamıştım.

"Berlin mi?" diye sordu David, yatak odamdaki koltuğa çökerek. Hemen karşısındaki yatağa oturdum, titrememek için kendimi zor tutuyordum. Konuşurken yüzüne bakmak istemiyordum. Sevgisinin yavaş yavaş yok oluşunu izleme fikrine dayanamıyordum. Hikâyemi yüksek sesle, boş bir odada anlatırcasına aktarmak daha kolaydı. "Ama Fransa'da doğduğunu söylemiştin."

"Biliyorum, yalan söyledim. Aslında 1946 yılına dek, yani savaş bittikten birkaç ay sonrasına kadar Fransa'yı hiç görmemiştim."

"Ama Rouen'da yaşadın, değil mi? En azından bu kadarı doğru?"

"Evet, altı yıl kadar. Ama daha sonra. Fransa'ya gelişimizin ilk yılında annemle birlikte Paris'te kaldık. Rouen'a ancak başkentte yaşamak imkânsız hâle gelince taşındık. Ve sonra da annem ölür ölmez Avustralya'ya gittim."

"Pekâlâ," dedi, başını sallayarak. "Demek Alman'sın." Sesinde bir miktar şüphe, korkuyla karışık hoşnutsuzluk vardı.

"Evet," diye onayladım. "1946'dan beri hiç gitmemiş olsam da. Ve oraya dönmek gibi bir planım olmasa da."

"O zaman savaş sırasında Almanya'da değildin?"

"Tamamında değil, hayır."

Rahatlamış görünüyordu. "Demek sen de kaçabildin," dedi. "Olan bitenin parçası değildin. Ailenin yaptığı çok cesurca bir hareketmiş. Yakalanmış olsaydın..."

"David, lütfen dinle."

"Ama benim de bu konuda bildiklerim var," dedi, öne eğilerek. Ellerimi avuçlarına almaya çalıştı ama izin vermedim. "Sana ailemden pek bahsetmediğimin farkındayım. Etmeliydim. Onlara neler olduğunu senin de bilmen gerek."

"Bir kısmını biliyorum zaten," dedim. "Aileni ve ablanı en azından. Treblinka'yı."

Şaşkınlıkla bana baktı.

"Sen bunu nasıl..."

"Kötü bir niyeti yoktu, inan. Senin hakkında endişelendiğimi bildiği için bana anlattı, ailen ya da neler olup bittiği hakkında hiç konuşmadığın için. Ve sonra, o gece, o berbat filmi izlemeye gittiğimizde..."

"Kötü bir niyeti olmayan kim?" diye sordu, sesi biraz yükselmişti. "Sana bunları kim anlattı?"

"Edgar," dedim.

Kaskatı kesildi, yüzünde şaşkınlıkla öfke karışımı bir ifade belirdi. "Edgar sana ailemi mi anlattı?" diye sordu.

"Her şeyi değil," diye karşılık verdim. "Sadece ana hatlarını, hepsi bu. Başına bunların gelmesine çok üzüldüm David."

Bir süre hiçbir şey söylemedi, duyduklarını değerlendiriyordu. "Bunu yapmamalıydı," dedi nihayet. "Onun hikâyesi değildi."

"O senin arkadaşın. Seni önemsiyor."

Belli belirsiz homurdandı. Hiç memnun olmadığının farkındaydım ama yine de konuyu uzatmak istemediği belliydi. Ayağa kalktı, pencereye doğru yürüdü, derken komodinimin üstündeki Seugnot mücevher kutusunu gördü.

"Ne güzelmiş," dedi, ona doğru uzanarak, belki de konuyu tamamen değiştirmek niyetindeydi.

"Elleme lütfen," dedim, sesim korku içinde yükselmişti, içindeki fotoğrafı görmesini istemiyordum. Eğer ben bakamıyorsam o da bakamazdı. "Kırılabilir."

Dönüp bana baktı, sesimdeki ısrar dikkatini çekmiş olmalıydı ama uzatmayıp yerine koydu.

Koltuğuna geri dönerken, "Sana ne anlattı?" dedi. Ben de Edgar'ın söylediklerini tekrarladım; Nazi işgalinden önce büyükannesiyle büyükbabasının kendisini İngiltere'ye götürdüklerini, ailesinin peşlerinden geleceğini, ancak bunu başaramadığını... ne biliyorsam hepsini anlattım.

"Ya ablam?" dedi. "Ablamı unuttun."

"Tabii, o da var," dedim. Elimden geldiğince şefkatli bir sesle konuşmaya çalışıyordum. "Bana söylediğine göre ablan hastanedeymiş. Apandisi alınacakmış, öyle mi?"

"Hayır," dedi, kafasını iki yana sallayarak. "Ona öyle söyledim, ama bu doğru değil."

Devam etmesini bekledim.

"Ona ailemin ne yaptığını anlatmak istemedim. Ne kadar aptal olduklarını da."

Sessizliğimi korudum.

"Ablamın adı Dita'ydı. En azından bunu söylemiş olsa bari."

"Söylemedi."

"Piyano çalardı," diye devam etti, anılar onu gülümsetmişti. "Çok yetenekliydi. Benim müzikle aram pek iyi sayılmaz. Babam hep müzisyen olmamı isterdi ama bende müzik kulağı yok. Oysa Dita, bir şarkıyı bir kez duymayagörsün, oturur aynısını kusursuz çalardı. Konserlere katılırdı; çocuk konserlerine tabii, ama herkes onun ne kadar yetenekli olduğunu hemen fark eder, önünde yatan muazzam gelecekten dem vururdu. Ününe ün katacak çok mühim

bir resitale katılması gerekiyordu ve ailem sahne alması için geride kalması konusunda ısrar etti. Ninemle dedem akıllarını kaçırdıklarını, hep birlikte gitmemiz gerektiğini söyledi, ama kabul etmediler. Annem bir noktada pes etmiş olmalıydı ama babam çok inatçı biriydi. Gururlu bir adamdı. Kızını kalabalık bir seyirci kitlesinin önünde çalarken dinlemek istiyordu. Böylece üçümüz yola koyulduk, onlar da dört gün sonra İngiltere'ye geleceklerdi. Fakat bu hiçbir zaman gerçekleşmedi. Konser oldu mu, onu bile bilmiyorum. Ninem uzun süre başlarına ne geldiğini bulmaya çalıştı ama dedem de ninem de her şeyden habersiz onların boş mezarlarına gidip durdular. Ancak çok sonra, Treblinka'nın kayıtları açıklandığında ve geride kalan ailelerle iletişime geçildiğinde akıbetlerini öğrenebildim. Gerçi bunu zaten çok önceden tahmin etmiştim."

Gözyaşlarına engel olamıyordu ama onları siliverdi. Ona bakmaya yüzüm yoktu. Hissettiğim suçluluk duygusu içimde bir yerlerde iyice yükseliyor, beni ortadan ikiye bölmekle tehdit ediyordu.

"Onları hâlâ rüyamda görüyorum," dedi, tüm ıstırabına rağmen gülümsüyordu. "Rüya diyorum ama," diye ekledi, "kâbus desem daha doğru. Onlarla birlikte olduğumu görüyorum, gaz odalarında çırılçıplak..."

"David, ne olur sus!" diye yalvardım.

"Alevler içinde yanıyoruz."

"David!"

"O rüyalarda kendimi insan gibi bile hissetmiyorum. Ama zaten bize tam da böyle hissettirdiler, değil mi? Sanki insan değilmişiz gibi."

Zihnimdeki bir anı, babamın ofisindeyiz. "O insanlar mı? Eh, onlar insan sayılmaz. En azından bizim anladığımız şekilde değil."

"Ben sadece Polonya semalarında süzülen bir ruhum, insandan ziyade bir fikir. Bulutlara karışan rasgele düşünceler yığınıyım."

"Sus artık! Lütfen sus!" diye yalvardım, ellerim sımsıkıydı. Çığlık çığlığa bağırmak istiyordum. Ailemin yaptıklarının ve yıllar boyunca sakladığım şeyin sonucundaki hakikat işte buydu.

Bedeninin en derinlerinden yayılan dolu dolu bir iç çekti. Bir şey söylemedim. Yeniden konuşmaya başladığında sesi öyle kısık çıkıyordu ki ne dediğini duymak için kendimi zorlamam gerekti. Bana bakmıyordu.

"Onun bir asker olduğunu söyleyeceksin, değil mi?" diye sordu. "Baban. Savaştığını söyleyeceksin. Onlar için."

"Evet," diye itiraf ettim. Daha fazla rol yapamazdım.

"Tahmin etmiştim. Belki yanılıyorumdur, diye umsam da."

"Askerdi evet," dedim. "Ama savaşmadı."

"Eh, bu da bir şey. Yani sanırım," diye karşılık verdi, yüzünde umut ışıltısı belirmişti. "Ofis personeli falan mıydı? Ya da şoför?"

Cevap vermedim, aramızdaki sessizlik öyle boğucu bir hâl aldı ki koltuğundan fırlayıp pencereye doğru yürümeye başlayınca olduğum yerde irkildim. Sırtı bana dönüktü, sokağa bakıyordu.

"Affet beni Gretel," dedi sonunda.

"Affetmek mi?" diye sordum ve ayağa kalkıp ona doğru ilerledim. Hiç aklımda yokken elim içimde büyüyen bebeği korumak için istemsizce karnıma gitti. "Seni ne için affetmem gerekiyor ki?"

"İçimdeki tüm bu öfke için. Bunlardan bahsetmek benim için çok zor. O insanlar... Yaptıkları... Hepsinin ölmesini istiyorum. Hâlâ oralarda bir yerlerdeler; Avrupa'da, Güney Amerika'da, Avustralya'da. Birçoğu hâlâ yargılanmayı bekliyor. Bazen hayatımın geri kalanını bu şekilde, onları avlayıp haklayarak geçirmem gerektiğini düşünüyorum."

Bana bakmak için döndü. Çektiği acı yüzüne yansımıştı.

"Sorun şu ki, seni hâlâ seviyorum," dedi, sanki bunu itiraf etmek bile işkence gibiydi. Bana doğru uzandı, sonra kollarını geri çekti. Artık bana dokunmak istemiyordu, aramızdaki ilişki başladığından

beri ilk kez ellerini bedenimden uzak tutabilmişti. "Tüm bunlar senin hatan değil. Yani, ne de olsa baban ofisin birinde çalışan, alçakgönüllü bir memurdu. Başka ne yapmış olabilir ki? Bunun için seni suçlayamam."

"Mesele bundan çok daha karmaşık."

"Ama şu an bunu düşünemem. Kabullenip düşünmemiz gereken çok fazla şey var. Günün birinde bir çocuğumuz olursa ona ne diyeceğiz? Büyükbabasının yaptıklarını ona nasıl izah edeceğiz?"

"Bu gerekli mi?" diye sordum.

"Elbette," dedi, volta atmaya başlamıştı. "Gizemler ve yalanlarla yaşayamam."

"Peki, bunun ne faydası olacak?"

Omuz silkti, belki o da emin değildi.

"Biraz zamana ihtiyacım var," dedi nihayet. "Mantıklı bir zemine oturtana kadar. Herhâlde ondan nefret ediyorsundur?"

"Kimden?" diye sordum.

"Babandan."

Bunu bir süre düşündüm. Gerçeğin sadece bir kısmını paylaşmak hiç paylaşmamakla aynı şeydi. "Küçük bir kızken onu çok severdim," dedim. "Öleli sekiz yıl oldu ama... elimde değil, ara sıra onu hâlâ özlüyorum. Ne yaptığını, nasıl bir yaşam sürdürdüğünü biliyorum... ama beni çok severdi David. Bunu sana anlatmam mümkün değil. Onu sadece bir günlüğüne geri getirebilseydim, sadece bir saatliğine geri getirebilseydim..."

Bir an için bana vuracağını sandım. Hızlı hızlı nefes alıp veriyordu, gözlerini sıkıca kapattı.

"Eve gitmeliyim," dedi. "Şu an seninle bunu konuşamam. Seni suçlamıyorum Gretel. Yemin ederim, suçlamıyorum. Babanı seviyor olmanı da anlıyorum, bu çok doğal ama..."

"David, sana söylemem gerekenlerin hepsini dinlemedin ki," dedim, konuşma kendi geçmişimden uzaklaştıkça içime daha fazla dert

oluyordu. "Sen bana aileni anlattın. Şimdi sıra benimkinde. Birlikte bir geleceğimiz olacaksa, ki bunu her şeyden çok istiyorum, olan biten ne varsa bilmen gerek."

"Dahası da mı var?" diye sordu, gergindi. "Daha fazla ne olabilir ki? Babanın o hayvanlar için çalışan düşük rütbeli bir memur olduğunu bilmekten daha kötü ne olabilir?"

Yatağın kenarına oturup başımı ellerimin arasına aldım.

"David, lütfen oturur musun?" dedim, söyleneni yaptı. "Senden bir ricam daha var ve bunu yaparsan hayatım boyunca senden başka hiçbir şey istemeyeceğim."

"Dinliyorum," dedi.

"Hikâyemi baştan sona dinlemeni istiyorum, sözümü kesmeden. Ve bitirdiğimde, her şeyi duyup da beni yaşayan herkesten daha iyi tanıdığında işte o zaman yanımda kalıp kalmayacağına karar verirsin. Bunu yapabilir misin David? Beni dinleyecek misin?"

Başıyla onayladı. "Dinleyeceğim," dedi.

"1931 yılında Berlin'de doğdum," dedim. "Annem ve babamla yaşıyordum, ben doğduktan üç yıl sonra da erkek kardeşim dünyaya geldi. Mutlu bir aileydik. Babam sandığın gibi sıradan bir memur değildi, Reich subayıydı. Üst rütbeli bir subay. Elbette sadece küçük bir çocuktum ve gün içinde neler yaptığını bilmiyordum. Savaş devam ediyor, babam eve çok nadir uğruyordu ama bunun bizi öyle fazla etkilediği yoktu. Derken bir öğleden sonra kardeşimle ben okuldan eve döndüğümüzde başı hep yerde gezen hizmetçimiz Maria'nın kardeşimin odasında onun eşyalarını dolaptan çıkarıp dört tahta kasaya tıktığını görünce şaşırdık. Hatta kardeşimin arka tarafa sakladığı, onların kendine ait olduğunu ve kimseyi ilgilendirmediğini söylediği eşyaları bile..."

13

Alex Darcy-Witt bahçede bana katıldığında, "Geçenlerde polis beni ziyaret etti," dedi. Bir uçtan diğerine yavaş yavaş yürürken o da bana eşlik etti. Birimiz toplama kampı komutanının kızı, diğerimiz oğlunu döven bir baba değilmişiz de son derece sıradan insanlarmışız gibi, güneşin altında keyifli bir gezintiye çıkmıştık sanki.

"Öyle mi?" dedim, sakinliğimi korumaya çalışarak.

"Öyle. Ama sanırım bundan haberin vardır."

"Evet, bunu tahmin etmiştim," dedim, "ama bu kadar hızlı davranacaklarını düşünmemiştim. Sanırım bana haber verme gereği görmediler."

"Onlara şüphelerinden bahsedenin sen olduğunu bana söylemediler," diye devam etti. "Ama sanırım sendin. Haklıyım, değil mi?"

"Öyle," dedim, sesimi elimden geldiğince kontrol altında tutmaya çalışıyordum, ki bu sandığım kadar zor olmadı. "Keşke polise daha önce gitseydim. O zaman Henry'nin gözü morarmazdı. Ve ona söylediğin korkunç sözleri işitmezdi. Zavallı çocuk sürekli dehşet içinde."

"Uyurgezer," diye ısrar etti Alex. "Uykusunda gidip..."

"Alex," dedim derin bir iç çekerek, onu susturmak için elimi kaldırdım. "Hadi ama. Yeter artık."

Yarım ağız gülümseyip başını salladı.

"Buraya gelmediler, biliyor musun?" dedi biraz sonra. "Polisi diyorum. Winterville Court'a gelmediler. Peki, nereye geldiklerini biliyor musun?"

Başımı hayır anlamında salladım. "En ufak fikrim yok," dedim.

"Soho'daki ofisime. Habersiz. Merdivenleri, şey gibi, ah, nasıl desem, bir grup SS subayı gibi çıktılar ve asistanlarımdan birine benimle konuşmak istediklerini söylediler. Los Angeles'tan epey ünlü biriyle telefondaydım. Kim olduğunu duymak ister misin?"

"Korkarım film yıldızlarıyla çalışman beni zerre etkilemiyor Alex. O yüzden hayır. Vaktini boşa harcama."

Sahiden, diye düşündüm. Böyle tantanaları umursamamı mı bekliyordu? Hadi ama yahu, ona bir keresinde Adolf Hitler'in elini sıktığımı, Eva Braun'uysa yanağından öptüğümü söylemek isterdim. Goebbels'in çocuklarıyla oynamış, Gudrun Himmler'in doğum günü partisine katılmıştım.

"Ofisime," diye tekrarladı. "Tüm anlaşmalarımı yaptığım yere. Çalışanlarımın en ufak meselenin bile dedikodusunu yaptığı yere. Her ikisi de benden genç olan bir dedektif ve yardımcısı en ufak bir uyarıda bile bulunmadan gelip beni, karım ve çocuğumla ilişkim hakkında sorgulamak istediklerini söyledi. Sonra da istersem orada konuşabileceğimizi ya da beni zorla karakola sürükleyebileceklerini de eklediler."

"Peki, sen hangisini seçtin?" diye sordum.

"Bunun bir önemi var mı?"

"Merak ettim sadece."

"Karakola gitmeyi tercih ettim, işlerin resmî bir şekilde ilerlemesi için. Ve avukatıma yanıma gelebilecek kadar zaman kazandırmak için. İçlerinden biri, yani polislerden biri Yahudiydi. Bu muhtemelen seni rahatsız ediyordur. İşin ironik tarafı, benim böyle önyargılarımın olmaması."

"Doğru, sen öfkeni kadınlardan ve oğlan çocuklarından çıkarmayı tercih ediyorsun." Bankın yakınına geldiğimizde, "Şuraya oturalım mı, ne dersin?" diye sordum. "Yani, ben zaten oturacağım da sen de istersen buyur."

"Ben de oturayım," dedi, bankta hemen yanıma ilişerek. "Hediyemi aldın mı?"

"Aldım aldım. Ama maalesef ne anlama geldiğini pek çıkaramadım."

"Gretel," dedi gülümseyerek, benim lafımı bana çarptırma sırasını eline geçirdiği için keyifliydi. "Hadi ama. Yeter artık."

"Tarih ilgi alanım, doğru," diye devam ettim, onu umursamayarak. "Belki de bunu sana Henry söylemiştir; ilk karşılaşmamızda Marie Antoinette hakkında bir biyografi okuyordum. Ve kocam Edgar tanınmış bir tarihçiydi. Ama savaş hakkındaki kitapları pek tercih etmem. Zaten bunu bizzat yaşadım."

"Hem de dibine kadar, değil mi?"

Ona doğru döndüm, artık oyun oynamanın bir gereği yoktu.

"Sanırım her şeyden haberdarsın?" diye sordum.

"Evet," dedi, başını büyük bir azametle sallayarak. "Ve dürüst olmak gerekirse Bayan Fernsby, Matmazel Guéymard, Bayan Wilson ya da Fräulein..."

Derken soyadımı, babamın şu meşhur adını söyledi, annemle birlikte 1946'da Berlin'den Paris'e giden trene bindiğimizden beri kullanmadığım soyadımdı bu.

"Bana sadece Gretel diyebilirsin," dedim içimi çekerek. "Böylesi daha kolay."

"Dürüst olmak gerekirse Gretel, her şey bir yana, acayip etkilendiğimi itiraf etmem gerek," diye devam etti. "Filmlerimden bazılarını izlediğin için zaten biliyorsundur, o dönem inanılmaz ilgimi çekiyor ve şimdi burada, gerçekten o ortamda yaşamış birinin yanında..."

"Çok uzun zaman önceydi," dedim.

"Şöhret delisi biri değilim, benim işimde bunun bir anlamı yok ama gerçek yıldızlara hayranım."

"Ne saçma bir laf."

"Seninle bunu konuşmak istiyorum."

"Hayatımın o dönemini kimseye anlatmadım."

"Kimseye mi?"

Düşündüm.

"Sadece iki kez," diye yanıtladım.

"Peki, kime?"

"Çok uzun zaman önce, 1953'te David Rotheram diye bir adama. Ve sonra tabii kocam olacak kişiye, Edgar'a."

"Ee, nasıl karşıladılar?"

"Bu seni hiç ilgilendirmez."

"Hadi, anlat bana."

"Hayır," dedim.

"Neden?"

"Artık bir önemi yok da ondan. Hepsi geçmişte kaldı. Hem bunları nereden öğrendin? Doksan bir yaşındayım ve daha önce bunu başarabilen olmadı. Bu yüzden kusura bakma ama nasıl becerdiğini merak ediyorum."

Omuzlarını silkti ve bakışlarını bahçenin ortasına dikti. "Benim işim bu," dedi. "Daha doğrusu insanlara yaptırdığım şey. Araştırma. Hikâyelerin altını deşip insanların geçmişini araştırmak. Tabii dünya artık senin gençliğindeki gibi değil. Bugün artık tek yapman gereken bir bilgisayarın başına oturup biraz zaman ayırmak, sonra bir bakmışsın düşmanların hakkında pek çok bilgi edinmişsin. Başta sadece senin hakkında daha fazla şey öğrenmek istemiştim çünkü sen de evimin içinde olan bitenle ilgileniyordun. Ancak bir hikâye diğerine bağlandı, derken diğeri ötekine. Araştırmacılardan biri çıkmaza girdiğinde işi diğerine paslıyordum."

"O zaman hikâyenin tamamını bilen kimse yok?" dedim.

"Hayır. Hayatına ait her bir parçayı farklı kısımlar hâlinde ele geçirdim. Sonra da hepsini kendim bir araya getirdim. Karşıma çıkan

şey inanılmazdı. İngiliz Film Enstitüsü'nün arşivine gittim ve orada *Darkness* adında bir film buldum. İzledin mi?"

"Bir keresinde sinemada izlemiştim," dedim. "Sonrasında sokağa koşup kendimi otobüsün altına atmıştım."

Bunu duyduğuna şaşırmış gibi göründü.

"Neyse ki başarısız olmuşsun," dedi.

"Gerçekten mi? Neden?"

"Çünkü senin bir hapishane hücresinde ölmen gerekiyor."

Söylediğini iyice düşündüm. Buna karşı çıkamazdım. "Bunu biliyorum," dedim usulca.

"Savaşı kazanmış olmayı isterdin, değil mi?"

Tek kaşımı kaldırdım. Apaçık ortada olan bir gerçeği çocuğun birine açıklıyormuşum gibi, "Ah, Bay Darcy-Witt," dedim, "savaşın kazananı yoktur."

"Kendini suçlu hissetmiyor musun peki?" diye sordu.

"Bunu sen mi soruyorsun?"

"Benim davranışlarımı kendininkilerle kıyaslayamazsın."

"Küçücük bir çocuktum," dedim.

"Savaş bittiğinde gidip yetkililere teslim olsaydın işte o zaman bu, çok daha inandırıcı bir yanıt olurdu," dedi. "Adaletin sağlanmasına yardımcı olabilirdin. İhbar edebileceğin onlarca insanı bir düşünsene! Anlatabileceğin hikâyeleri! Yitirilmiş tüm o hayatlar, gaz odalarında öldürülmüş milyonlarca insan; isteseydin hepsinin intikamını az da olsa alabilirdin. Ailelerine bir parça huzur getirebilirdin. Ama hayır, bunun yerine kendi güvenliğini ön plana aldın."

"Herkes aynı şeyi yapar."

"Kendini suçlu hissetmiyor musun?" diye tekrarladı. Ayağa kalkıp bahçenin diğer ucuna doğru yürüdüm. Başımı soğuk duvara bastırıp gözlerimi kapadım. Kanın bedenimde hızla dolaştığını, nefes almakta güçlük çektiğimi hissedebiliyordum. Arkamdan geldi, ona doğru döndüm.

"Tüm bu bilgilerle ne yapacaksın?" diye sordum. "Kendim için sormuyorum. Birilerine anlatırsan evet acı çekeceğim, tabii ki çekeceğim. Ama başkaları da var..."

"Tek bir telefonla," dedi, "seni dünyanın en meşhur kadını yapabilirim."

Başımı salladım. "Biliyorum," dedim. "Ama bir oğlum var." Başka bir konu daha vardı. Caden ve Eleanor geçen akşam beni çağırıp sürpriz bir haber vermişlerdi. "Ve yakında baba olacak," diye ekledim. "Nişanlısı mükemmel bir kadın. İkisi için de beklenmedik bir gelişme, bunun için çok yaşlı olduklarını düşünüyorlardı, sevinçten çıldırdılar. O yüzden sadece beni mahvetmekle kalmazsın, oğlumu, nişanlısını ve torunumu da harcarsın. Üstelik hiçbirinin suçu yok."

Çenesini okşayarak, "Karar vermek çok zor," dedi. "Seni ifşa etmek isterdim, gerçekten. Parmaklıklar ardında ölmen gerektiğini düşünüyorum. Ama kendimi de düşünmek zorundayım. Polise gidip de hakkımda sıraladığın suçlamalar..."

"İnkâr mı edeceksin?" diye sordum. "Zavallı karına yaptığın, psikolojik işkence. Çoğu zaman doğru düzgün düşünemiyor bile. Bugünlerde hayatın gerçekleriyle yüzleşmeyi reddeden insanlar neyle kafayı buluyorlarsa karın da onlardan medet umuyor. Onun kendine ait bir hayatı olması fikrine katlanamıyorsun diye tüm hırslarından feragat ediyor. Ve ona zarar veriyorsun. Ona zarar veriyorsun Bay Darcy-Witt. Onu dövüyorsun."

"Ama görsen, o kadar can sıkıcı olabiliyor ki," diye karşılık verdi, sanki bu verebileceği en mantıklı cevapmış ve aklı başında herkes bunu anlayabilirmiş gibi kollarını salladı. "Bu kadının ne kadar sinir bozucu olabileceğini asla tahmin edemezsin. Kesinlikle dinlemiyor. En büyük sorunu bu."

"Sen de bu yüzden onu dövüyorsun, öyle mi?"

Omuz silkti. "Aynısını köpeğe de yapardım."

"Ya oğlun?"

"Disipline ihtiyacı var."

"Kolunu kırmışsın yahu!"

"Tamam, biraz aşırıya kaçtım, kabul ediyorum."

"Morarttığın göze ne demeli? Benzin döküp yakmaya?"

"Bana cevap veriyor. Buna tahammülüm yok. Bu benim ailem Gretel. Bana aitler, tıpkı senin babana ait olman gibi. Kimsenin buna karışmasına izin vermem. Hele ki senin gibi bir insanın. Gerçi sana insan denir mi, onu da bilmiyorum. Bana istediğin kadar küçümseyerek bakabilirsin ama bakışlarındaki tiksintinin bir kısmını da kendine yansıt, neden bunu yapamıyorsun?"

Cevap vermedim. Ne diyebilirdim ki? Haklıydı.

"Pekâlâ, bir önerim var," dedi.

"Dinliyorum."

"*Dehşet dengesi* nedir bilir misin?"

Başımı salladım. Soğuk Savaş zamanlarından hatırlıyordum. Amerika ya da Rusya'nın nükleer bombalarını birbirlerine fırlatmaları ne kadar saçma olurdu; birbirlerini haritadan silerken tüm insanlık da ölürdü.

"Bilirim," dedim.

"Eh, işte bizim yaşadığımız da tam olarak bu. Ben seni mahvedebilirim sen de beni mahvedebilirsin. O yüzden bundan sonra birbirimizi rahat bırakmamız en kolayı. Hatta evi satıp Madelyn ve Henry'yi başka bir yere bile götürebilirim. Ama o zamana kadar bizimle ilişki kuramaz, hakkımızda en ufak bilgi alamazsın. Sadece alt katında yaşayan bir aile oluruz. Ne daha fazlası ne de daha azı."

"Karşılığında sen ne yapacaksın?"

"Sırrını saklayacağım. Ölümünden sonra bile. Oğlunu ve torununu rahat bırakacağım. Sonuçta bunların hiçbiri onların hatası değil. Ee ne dersin Gretel, anlaştık mı?"

Uzaklara bakıp söylediklerini düşündüm. Kafamı kaldırıp yüzünde endişeli bir ifadeyle bizi izleyen Heidi'nin olduğu pencereye

baktım. Bay Darcy-Witt'le aramızın pek de iyi olmadığını muhtemelen anlamıştır. Ama onu görmezden gelip tekrar Alex'e döndüm ve elimi uzattım. Hem zaten başka şansım var mıydı?

"Anlaştık," dedim.

*

Madelyn'i yine dövdüğünde sanırım bunu onu incitmekten çok benimle alay etmek, anlaşmamıza sadık kalıp kalmayacağımı anlamak için yaptı. Cumartesi akşamı geç bir vakitti, yatmaya hazırlanıyordum ki alt kattan seslerin yükseldiğini ve bir tartışma koptuğunu işittim. Çabuk bitmesini umarak gözlerimi kapadım, ancak birkaç dakika sonra bir kapı çarpıldı ve ardından binanın arka tarafına doğru koşan küçük ayakların sesini işittim. Ayağa kalkıp arka tarafa bakan pencereye yürüdüm; Henry bahçenin köşesinde, loş ışığın altında oturuyordu. Dizlerini çenesine kadar çekmiş, kollarını da dizlerine sarmıştı, yüzü ellerinin arasındaydı. Onu rahat bırakmak, söz verdiğim gibi bu işin dışında kalmak istedim, ama yapamadım. Hayatım boyunca çok fazla acıya tanık olmuş, kimsenin elinden tutmamıştım. Karışmak zorundaydım.

Kendimi korumaya yönelik tüm içgüdülerimi bir kenara bırakarak aşağı indim, Darcy-Witt'lerin salonundan gelen bağrışmaları göz ardı etmeye çalışarak arka bahçeye çıktım. Henry başını kaldırdı, babasının geldiğini düşünmüş olacak ki birden tedirgin oldu, sonra karşısında beni görünce rahatladı.

"Henry?" dedim. "İyi misin?"

"Ondan nefret ediyorum," diye karşılık verip ağlamaya başladı. Yanına oturdum, kolumu omzuna attım, bunu yapmamla birlikte yüzünü içgüdüsel bir hareketle göğsüme yasladı. Caden'ın küçüklüğünden beri ufak bir çocuğa bu denli yakın oturmamıştım. "Keşke ölse."

Belki başka biri, böyle korkunç bir şey söylediği için çocuğu azarlardı ama babaların evlatlarına yaşatabilecekleri travmalar hakkında iyi kötü bir şeyler biliyordum.

"Şimdi ne diye kızdı sana?" diye sordum.

"Ödevlerimi yapmam gerekiyordu," dedi. "Ama onun yerine kitap okuduğumu görüp küplere bindi."

"Vaktiyle kitapları yakarlardı," dedim alçak sesle.

"Kim?"

"Boş ver."

"Kim?" dedi tekrar. "Kim ne diye kitap yakar ki?"

"Kötü insanlar," dedim. "Ölüp gittiler. Yani, en azından çoğu. Kitaplardan korkuyorlardı. Fikirlerden korkuyorlardı. Hakikatlerden korkuyorlardı. Hâlâ da korkan insanlar var. İşler pek de değişmiyor."

"Aptallar," dedi Henry, burnunu biraz çekerek.

"Hem de çok aptallar. Seni sık sık dövüyor, değil mi?"

Belli belirsiz bir hareketle başını salladı, onu kendime çektim.

"Onu durdurmanın bir yolu yok mu?" diye sordum; sorum çocuğa değildi, elbette buna bir cevap veremezdi, sorum evreneydi. Herif bir şekilde polisi kandırıp her şeyin yolunda olduğuna ikna etmeyi başarmıştı. Herhâlde onlara iyice bir yağ çekmiş, Winterville Court'ta neler olup bittiğini daha fazla araştırmamaları için ya nüfuzunu ya da nüfuzlu bağlantılarını kullanmıştı, bu yüzden de olduğu gibi devam edebileceğini düşünüyordu. Ve gazetelerde sık sık okuduğum üzere erkekler davranışlarına göz yumulduğunda bunu yapıyordu. Ta ki eşlerini ve çocuklarını öldürene dek. Bu sırada komşular şaşırmış gibi yapar, onun her zaman çok sakin, hoş bir adam olduğunu söylerlerdi.

Kapı aralığından çıkan Madelyn bize baktı. Çenesinde, dudağının sol kenarının hemen altında kan vardı, gözleri de donuk bakıyordu.

"Henry," dedi. "Hadi içeri. Geç oldu. Yatman lazım."

"Ama istemiyorum," dedi. "Bir daha asla o eve gelmeyeceğim."

"İçeri gir dedim!" diye haykırdı, aniden öfkelenmişti ve öyle bir bağırmıştı ki ikimiz de sıçradık. Çocuk yerinden fırladı ve olabildiğince hızlı bir şekilde binanın içine koştu. Biraz bekleyip ayağa kalktım ve Madelyn'e baktım.

"Günün birinde seni öldürecek," dedim. "Biliyorsun, değil mi?"

Derin bir iç çekti. "Ne olur bir an önce olsun," dedi ve arkasını dönüp oğlunun peşinden içeri girdi.

Oturduğum yerde birkaç dakika boyunca kalakaldım, kendime kızdım, komşumdan nefret ettim, hatta tüm bunların devam etmesine izin verdiği için karısından tiksindim, gerçi kadının adama karşı koyamayacak kadar dehşete kapılmış olduğunun da farkındaydım. Huzursuzca içeri girdim, Alex Darcy-Witt'in kapıda beni beklediğini görünce irkildim. Gömleğinin kolları kıvrılmıştı, yumruklarını sıkıp bırakıyordu. Buram buram terliyor ama sanki ailesine yaşattığı ıstıraptan keyif alıyordu.

"Kendine engel olamıyorsun, değil mi?" diye sordu.

"Üzgünüm," dedim. "Ama çocuğu dışarıda öyle üzgün görünce sakinleştirmek istedim."

"Sana ondan uzak dur dedim. İkisinden de."

"Bir daha olmayacak," dedim. "Söz veriyorum."

Bana doğru yaklaştı, nefesindeki viski kokusunu alabiliyordum. Acaba onlara saldırmadan önce ne kadar içmişti? İçtikçe şiddete daha kolay başvurabilir hâle mi geliyordu?

"Seninle ne yapacağım Gretel?" diye sordu, sakince. "Hiç laf dinlemiyorsun, değil mi? Baksana, bir arkadaşım var. Yani aslında pek çok harika dostum var. Ama bu dediğim önemli bir gazeteci. Her zaman muhteşem haberlerin peşindedir. Eğer seni dünyanın en ünlü kadını yaparsam muhtemelen onu da dünyanın en meşhur gazetecisi yapmış olurum. Acaba diyorum, onu bir arasam mı? Oğlunun adı ne demiştin? Caden'dı değil mi? Ne sıradışı bir isim. İzini bulmak zor olmayacaktır. Ah, şimdiden basının evinin dışında kamp kurduğunu görebiliyorum. Onu soru yağmuruna tutan muhabirleri de tabii. Şu arkadaşı arasam mı Gretel? Ne dersin? Buna hemen bir son verebiliriz. Ya da uzak durmayı mı tercih edersin?"

"Bir daha karışmayacağım," dedim.

"Güzel," dedi, evine geri dönerken. "Çünkü seni son kez uyarıyorum."

İçeri girdi, Henry'ye seslendiğini işittim, derken birkaç dakika sonra ona bir kez daha vurmaya başladığında çocuğun çığlıkları yükseldi. Kapıya koştum ama yapabileceğim hiçbir şey yoktu. Henry'nin çığlıklarını bastırmak için ellerimle kulaklarımı kapadım. Sonra da yukarı çıktım, tepedeki basamakta neredeyse tökezliyordum. Keşke düşseydim. Geriye yuvarlanıp ölsem ne kolay olurdu. Benim yaşımda bir kadının kurtulma şansı olmazdı. Madelyn'in bu dünyadan öbürüne geçme isteğini anlıyordum, üstelik orada karşılaşacağım ceza ne olursa olsun.

14

David tam da ondan istediğim şeyi yaptı. Ona hayatımın hikâyesini anlatırken çıtını bile çıkarmadı. Her şeyi anlatmak bir saatten fazla sürdü, ki yine de atladığım şeyler oldu. Örneğin kardeşimin ölümündeki payımı anlatmadım. Yüksek sesle dile getiremediğim tek şey buydu, adını söyleyemediğim gibi.

Bitirdiğimde aramızdaki sessizlik sonsuzluk gibi geldi, ona bakmaya cesaret edemedim. Sonunda buna daha fazla dayanamadım.

"Konuşsana," dedim. "David, bir şey söyle."

Karşılık verdiğinde sesi sönük ve yumuşaktı. "Ne diyebilirim ki?" diye fısıldadı. "Buna cevap vermemi sağlayacak sözcükleri nereden bulabilirim?"

Ona baktım. Yüzü solgun ama sakin görünüyordu.

"Nesin sen?" diye sordu. "Sen insan mısın?"

"Ben Gretel'im," dedim, sevgisini yitirmediğime inanmak için çırpınıyordum. "Âşık olduğun Gretel."

"Yo, o olamazsın," dedi, başını iki yana sallayarak.

"Ben o yaşamın içine doğdum," diye açıkladım. "Bunu istemedim. Seçmedim. Babamın kim olduğuna ben karar veremezdim."

"Ama onun kanı senin damarlarında dolaşıyor."

"Bu, onun gibi olduğum anlamına gelmez."

Aniden yüzünde dehşet dolu bir ifade belirdi, vücudu spazm geçirir gibi oldu, başını başka tarafa çevirdi ve birden yere kustu. Yüzünü

temizlemek için uzanıp masadan bir bez almaya çalışırken irkilerek ayağa fırladım. Ona bunu yapan bendim.

"Üzgünüm David," dedim. "Ama ben sana âşığım ve..."

"Adımı ağzına alma," dedi, elini yüzünün önünde sallayarak. Ona yaklaşmak için bir adım attığımda korkudan geriye doğru tökezledi, ayakkabısı kusmuğun içinde kaydı ve yuvarlanıp yere düştü, ellerini dehşete düşmüş hâlde öne uzatmıştı. "Yaklaşma bana," diye yalvardı. "Dokunma."

Ağlamaya başlamıştım. İnsanların daha önce bana küçümseyerek baktıkları olmuştu; yattığımız o gece Émile, geçmişim yüzünden bana lanetler yağdıran Parisli komşularım, hatta Sidney'deki o son karşılaşmamızda Kurt bile. Ancak daha önce kimse bana korku dolu gözlerle bakmamıştı. David sanki tek bir sözümle geçmişin tüm iblislerinin yeraltı dünyasından çıkıp geleceğini ve onu bugüne dek bir şekilde şansı yaver gittiğinden kaçabildiği kaderine sürükleyeceğini düşünüyordu. Ona zarar vermek niyetinde olmadığımı anlamasını umarak geri çekildim, o da duvara doğru ilerleyip benden iyice uzaklaştı.

"Bunun için beni suçlayamazsın," dedim, rica ederek. "Annem de en az başka anneler kadar acı..."

"Annenin tek umursadığı kendisiymiş. Peki ya başka annelerin çocukları? Ölen herkesin çocuğu vardı. Annen onları umursamıyordu, değil mi?"

"Bilmiyorum," dedim aciz bir sesle.

"Ya sen?" diye sordu. "Sen umursadın mı?"

Bunu düşündüm. Yalan söylemenin bir anlamı yoktu. "Hayır," dedim. "Hayır, umursamadım. O sıra değil."

"Seni oraya götürdüğünde bile mi?" diye sordu. "Neler olup bittiğini gördüğünde."

"On iki yaşındaydım!"

"Özgürlük ve esaret arasındaki farkı ayırt edebilecek kadar büyükmüşsün," diye karşılık verdi, ayağa kalkarak. "Açlık ve açlıktan

ölmek arasındaki farkı. Yaşam ve ölüm, doğru ile yanlış arasındaki farkı!"

"Biliyorum," diye fısıldadım çünkü biliyordum. Bunu uzun zamandır biliyordum.

"Hiçbir şey yapmayarak her şeyi yaptın sen! Hiç sorumluluk almayarak tüm sorumluluğu üstleniyorsun! Neyin parçası olduğunu bile bile sana âşık olmama izin veriyorsun!"

"Olacağını nereden bilirdim?"

"Yahudi olduğumu biliyordun! O kadarını biliyordun!"

"En başta bilmiyordum ki. Belki benim saflığım, bilmiyorum. Edgar bana anlatana kadar anlamadım bile ama anlatınca..."

"Ne oldu, çok geç mi dedin? Başından beri bilseydin uzak mı dururdun?"

Yanımdan geçti, aramızda belli bir mesafe kalmasına dikkat ediyordu.

"David," dedim. "Lütfen beni dinle. Seni seviyorum. Geçmişi değiştiremem ama çok daha iyi bir gelecekte yaşamak için söz verebilirim. Bana izin vermen lazım. İzin verirsen o geleceğin seninle olmasını istiyorum."

Başını iki yana sallayıp aklımı kaçırmışım gibi baktı bana.

"Sana bir daha dokunacağımı düşünüyorsan sen de en az baban kadar kafayı yemiş olmalısın," dedi. "Seninle aynı şehirde bile olmak istemiyorum Gretel, beni anlıyor musun? Değil aynı odada. Sen de onlar kadar kötüsün."

"Bu doğru değil," dedim ağlayarak, yere çöktüm. "Ben kötü biri değilim."

"Gitmem lazım."

"Lütfen gitme."

Ona içimde büyümekte olan bebeği söylemeyi düşündüm ama cesaret edemedim. Anlattıklarımdan ötürü öyle dehşete kapılmıştı ki eline bir bıçak alıp karnımı yararak onu çıkarmasından korktum.

Kapıyı açıp dışarı çıkarken, "Kâbuslarıma yenilerinin eklenmesinin mümkün olmadığını sanırdım," dedi. "Ama sen, Gretel, sen imkânsızı başardın. Onları daha da kötüleştirdin. Artık asla yok olmayacaklar."

Ona son bir kez daha bakıp gitmemesi için yalvardım.

"Benden ne istiyorsun?" diye sordum. "Ne yapmamı istiyorsun?"

"Tek bir şey," dedi, doğruca gözlerimin içine bakarak. "Baban, annen ve kardeşinle birlikte sen de cehennemde cayır cayır yan!"

Ve bunu söyleyip gitti. Onu bir daha asla görmedim.

*

Edgar'la tekrar görüşmemiz tam tamına yedi ay sonra oldu, o da onun isteğiyle.

Beni daha önce de görmek istemişti, David ona ne var ne yok anlatmıştı tabii, ama benim onunla yüzleşmeye cesaretim yoktu. O da bu yüzden ara sıra bana yazmaya başladı, David'in yeni bir yaşam kurmak için Kuzey Amerika'ya yerleştiğini de böyle öğrendim. Cevaben geçmiş yıllarımı kâğıda döktüm ve Edgar'a bu itirafımla ne yapmak isterse yapabileceğini söyledim. Polise verebilir, gazetede yayımlatabilirdi. Artık umurumda değildi. Ancak hiçbir şey olmadı, ben her gün polisin ya da Nazi avcılarının kapımı çalmasını bekledim ama gelen giden yoktu.

Şimdi evimin yakınlarındaki küçük bir kafede oturmuş sıcak çaylarımızı yudumluyorduk, o her zamanki nazik Edgar'dı. Her konuda dürüsttüm ama ona herhangi bir şey için yalvaracak da değildim. David'le son konuşmamızda içimdeki yaşam tümüyle çekilivermişti. Bunu tekrar yaşayamazdım.

Ancak şaşırtıcı bir biçimde, işlenen suçlardan ötürü arkadaşının ya da diğerlerinin yaptığı gibi beni sorumlu tutmadı. Mektubumu okuduktan sonra benden, sırf geçmişimden ötürü değil David'in başına gelenler yüzünden de nefret etmek istemiş ama kendisine rağmen bana karşı beslediği hisleri değiştiremediğini fark etmiş. Bu

yüzden beni bulmaya ve günün birinde evlenmek için onu hayatıma alıp almayacağımı sormaya karar verene dek bekleyebildiği kadar beklemişti. Beni hamile bulmayı beklemiyormuş tabii ama bu onun için hiçbir şey fark ettirmedi. Çocuğa kendi çocuğu gibi bakacaktı.

Doğru ya da yanlış, teklifini kabul ettim, çünkü yitip gitmiş hâldeydim, yalnızdım ve korkuyordum; beni incitmektense ölmeyi yeğleyecek kadar iyi bir adam olduğunu biliyordum. Ve bir zaman sonra evlendik, mutluyduk. Hiçbir adam karısına onun kadar şefkatli davranamazdı.

Onunla bir yaşam kurmayı kabul ederken ısrarcı olduğum tek bir konu vardı ve bu, taşıdığım çocukla ilgiliydi. Bu bebeği evlatlık vermekle ilgili tüm gerekli düzenlemeleri yaptığımı söyledim çünkü çocuğun geçmişimin dehşetine bulanmasını istemiyordum. Başta karşı çıktı ama kararımı verdiğimi ve bunu kabul etmeyecekse benim de onun teklifini kabul etmeyeceğimi söyledim. Ayrıca hastanenin de yardımlarıyla sevgi dolu yuvalarında bebek büyütmek isteyen çocuksuz bir aile de bulmuştum, onlara verdiğim sözden geri dönemezdim.

Çocuk 1953 Noel'inden hemen önce doğdu.

Küçük bir kız.

"Onu vermeden önce ismini koymak ister misin?" diye sordu ebe. "Bebeği evlatlık alanlar, kendilerine verdiğin hediyenin karşılığında bunu yapmanı rica ettiler. Sana çok minnettarlar."

Düşündüm. Bana böyle bir imkân verilmesini beklemiyordum ama büyük bir zevkle kabul ettim.

"Çok teşekkürler," dedim. "O zaman Bay ve Bayan Hargrave'e kızlarının isminin Heidi olduğunu söyleyebilirsiniz."

15

Hangimizin daha çok şaşırdığını söylemek güçtü: Evimde bir şeyler içme davetini alan Alex Darcy-Witt'in mi yoksa daveti kabul ettiğini gören benim mi?.

Davetimi çalışma masamda bulduğum atlas kumaş kaplı, kabartmalı, gösterişli bir karta yazdım; bunun için ne zamandır kullanılmadığından ucundaki tıkanıklığı musluktan akan sıcak suyla açtığım gümüş renkli bir dolmakalem tercih ettim. Bu kadar resmî bir şey yazmayalı çok ama çok uzun zaman olmuştu. İnsanların bu şekilde iletişim kurduğu zamanlara gittim. Sanırım artık böyle mektuplar yazan tek kişi Kraliçe'ydi.

Onu Eleanor ve Caden'ın nikâhından bir gün önce, salı akşamı saat yedide çağırmıştım ve tam vaktinde, yelkovan kararlaştırılan zamanın üstüne gelir gelmez kapı çaldı. Açık yaka gömleği ve elinde modası geçmiş talipler gibi getirdiği çiçeğiyle kapımda beliriverdi.

"Ne kadar naziksin," dedim, çiçekleri alırken; nefret ettiğim yıldız çiçekleri. Mutfağa götürüp lavabonun yanına bıraktım. Bu lanet olası mesele sona erdiğinde onları kompost kutusuna atacaktım.

"Çok da şımarma, ben almadım," dedi ve Edgar'ın en sevdiği koltuğa oturdu. O koltuğu seçeceğini biliyordum çünkü konumu itibarıyla tüm odaya hâkimdi ve Alex de otoriteyi ele geçirmek isteyen tiplerdendi. Neyse ki aynı zamanda sırtı mutfağa dönük oturmasını sağlıyordu. "Asistanıma yaptırdım. Yıldız çiçeği sever misin?"

"Nefret ederim."

"Daha da iyi."

"Yine de önemli olan düşünmen," dedim ve gülümseyerek oturma odasına döndüm. "Evet, ne içersin? Bir kadeh viski? Cin tonik?"

"Varsa buz gibi bir bira şahane gider," dedi kibarca, başımla onayladım.

"Tabii ki var," dedim. "Her türlü olasılığa karşı hazırlıklı olmayı severim."

Mutfağa geri döndüm, iki bira açtım ve ikisini de birer bardağa doldurup gümüş bir tepsiyle salona taşıdım. Bardaklarımızı tokuşturduk, hemen karşısına geçip oturdum, aramızda sadece bir sehpa duruyordu.

"Eh, bu epey medenice," dedi, koca bir yudum aldı ve alkol kan dolaşımına nüfuz ederken gülümsedi. Muhtemelen o da benim gibi uzun bir gün geçirmişti. Onunki film yıldızlarıyla uğraşarak, benimkiyse ertesi günün heyecanına hazırlanarak geçmişti.

"Birbirimizden hoşlanmıyoruz diye kibarlığı elden bırakacak değiliz ya," dedim. "Sonuçta her şeyden önce komşuyuz. Birbirimizi daha uzun yıllar boyunca tanımak zorunda kalabiliriz. Tabii evi satmazsanız."

"Öyle çok da sürmez, sanmıyorum," diye karşılık verdi. "O kadar da uzun bir ömrün kalmamıştır herhâlde? Yani, yaşına göre çok iyi görünüyorsun, ama bir ayağın da çukurda olsa gerek."

İçkimden bir yudum alırken gülümsedim. "Etkileyici bir tarzın var Alex," dedim. "Madelyn'in sana vurulmasına şaşmamalı. Kelimelerle oynamayı biliyorsun."

Kollarını iki yana açıp sırıttı. "Babamın oğluyum," dedi. "Ve sanırım sen de aynı şeyi kendin için söyleyebilirsin. İkimizin de ortak noktası."

"Muhtemelen," diye kabul ettim. "Hayatım boyunca ona hiç benzemiyormuşum gibi yapsam da onun kızı olduğum gerçeğini

değiştiremem. Onun suç ortağıyım. Oysa sen, babandan tamamen farklı bir adama dönüşebilirdin."

Alex başını salladı. "Eminim tüm bunların bir sebebi vardır," dedi. "Davet, içkiler, hoş bir sohbet. Meselenin ne olduğunu söyleyecek misin? Burada gereğinden fazla kalmak istemiyorum."

Öne eğilerek, "Sanırım seninle suçluluk duygusu hakkında konuşmak istiyorum," dedim. "Bunu bana daha önce sormuştun, hatırlıyor musun?"

"Hatırlıyorum."

"O zamandan beri bunun hakkında epey düşünüyorum. Ben de sana aynı soruyu sormalıyım. Senin içinde bir suçluluk duygusu var mı diye?"

"Artık dürüstçe konuşabiliriz, değil mi?"

"Tabii ki," dedim. "Burada sadece sen ve ben varız."

Bir süre dilini ağzının içinde dolandırarak düşündü ve nihayet konuştu.

"Onlara vurmaktan hoşlanmıyorum," dedi. "Bundan zevk aldığımı düşünme. Belki de birilerinin kocası ya da babası olmaya uygun değilimdir. Sadece başka birinin Madelyn'e yaklaşması fikrine tahammül edemiyorum. Örneğin sahnede ya da kamera karşısında. Onu kendim için istiyorum."

"Ama neden?" diye sordum. "Başkalarına ait olamayız."

"İşte burada yanılıyorsun," dedi. "Olabiliriz. Olmalıyız da. Benim karım bana aittir."

"Eşya gibi."

"Bunu sanki kötü bir şeymiş gibi söylüyorsun. Ama sen eşyalarına değer vermez misin örneğin? Ben veririm."

Bir şey diyemedim, buna nasıl cevap verilir bilemedim.

"Madelyn'e en başından beri değer verdim," diye devam etti. "Ona istediği her şeyi verdim."

"Söz hakkı hariç."

"İyi de onun fikirleriyle ilgilenmiyorum ki," dedi, söylediği dünyanın en doğal şeyiydi sanki. "Gerçek şu ki, o kadar da zeki biri değil. Yanlış anlama, eski kafalı bir kadın düşmanı falan değilim, benden çok daha zeki olan ve bütün gün dinleyebileceğim pek çok kadın tanıyorum. Ama Madelyn? Hayır. Konuşmaya değer en ufak fikri yok. Ama ona bakmak..." Gülümsedi. "Eh, onu gördün işte. Beni anlıyorsun. Karşısına geçip bütün gün ona bakabilirim. Yeter ki ağzını açmasın."

"Ondan bir tabloymuş gibi bahsediyorsun," dedim. "Ya da bir heykel."

"Heykel, evet," diye karşılık verdi, başını sallayarak. "Evet, teşekkürler. Tam anlamıyla öyle. Yine de bunu da söylemeden geçemem," diye devam etti, "son yıllarda eski hâlinden çok şey yitirdiğini hissetmemek zor. Bu yüzden kandırılmış hissediyorum. Bazen acaba boşansam daha mı iyi olur diyorum, ama bensiz o eski ihtişamına kavuşursa o zaman içerleyeceğimi de biliyorum. Buna katlanamam, anlıyorsun ya. Demem o ki, onunla öylece sıkışıp kaldım. O da aynı şekilde benimle."

"Ya Henry?" diye sordum.

"Henry güçlenerek büyüyecek," dedi. "Günün birinde ona neden böyle davrandığımı anlayacak. Onu bir erkek yapacağım."

"Sanırım bu kelimeyi nasıl tanımladığımızla ilgili çok farklı düşünüyoruz."

"Belki de."

"Ne kadar da kibar bir çocuk."

"İşte ben de tam olarak bundan kurtulmasını istiyorum. Bu kibarlıktan. Onu bu şekilde görmeye katlanamıyorum. Benim için tam bir utanç kaynağı. Sana geldiğinde oğlunu gördüm. Aşırı kilolu, sağlıksız, hiçbir tarzı yok. Onun bu hâlinden utanmıyor musun?"

"Ben kötü bir anneydim," diye itiraf ettim. "Onu hak etmiyordum. Ne eksiği varsa benim yüzümdendir. Gerçek şu ki bu kadar

iyi birine dönüştüğü için şanslıyım. Bunun için de kocama teşekkür etmem gerek."

"Ah aziz Edgar," dedi.

"Yo, aziz değil," dedim. "Ama çok iyi biri. Tanıdığım en iyi insan."

"Komutandan da mı iyi?"

"İkimiz de babamın bir canavar olduğunu biliyoruz. Bunu kabul etmek yıllarımı aldı ama gerçek bu. Annesi onu doğurur doğurmaz boğsaymış herkesin hayrına olurmuş."

"O zaman sen de olmazdın."

"Milyonlarca insanın hayatı karşılığında ödenecek küçük bir bedel."

Omuzlarını silkti. "O olmasaydı, başka biri olurdu," dedi. "Holokost ne babanla başladı ne de babanla bitti. Onun etkisini gözünde bu kadar büyütme."

"Ama çok büyük bir rol oynadı. Ve ben onun işlediği suçlar için hiçbir bedel ödemeden tam doksan iki yıl geçirdim."

"Doksan bir değil miydin?" dedi.

"Bugün doğum günüm."

Güldü. "Mutlu yıllar," dedi. "Ve sen bu akşamı benimle geçiriyorsun, öyle mi? Ne kadar da gurur verici. Oğlun alınmıyor mu?"

"Hayır, yarın evleniyor, onu nikâhta göreceğim. Aslına bakarsan bu özel geceyi seninle geçirmek istedim."

Gülümsemesi yavaş yavaş kayboldu, hazırcevap atışmamızın sonuna geldiğimizi fark ettim.

"Bana söylemek istediğin bir şey olduğundan eminim Gretel," dedi içini çekerek. "Aksi hâlde beni çağırmazdın. Beni daha iyi biri olmam için ikna etmeye mi çalışacaksın? Belki de hayatın boyunca tanık olduğun kötülükler ve kendimi bunlardan sıyırmam gerektiği konusunda bir de demeç verirsin."

"Hayır hayır," dedim. "Asla değişmeyeceğini biliyorum. Yanında kaldığı sürece karını dövüp duracaksın ama sonunda canına kıymayı

başaracak. İşte o zaman dehşete düşürüp yıldıracağın başka bir zavallı kız bulmadan önce uygun gördüğün süre boyunca etrafa yas tutuyormuşsun gibi gösteriş yapacaksın. Ve zavallı Henry, ya ona ne olacak? Muhtemelen yatılı okula gönderirsin. Onun gibi küçük ve hassas bir çocuk orada başarılı olamaz, değil mi? Ya batar ya çıkar. Ve o batacak. Bunu onda görebiliyorum. Henry'nin yaşındayken ölen bir kardeşim vardı, biliyorsun."

"Biliyorum," dedi. "Fotoğraflardan hatırlıyorum."

"Tabii."

"Ona ne oldu?"

"Başka bir oğlan daha vardı," dedim, babamın beni kampa götürdüğü o günü hatırlayarak. "Onun yaşlarında Yahudi bir çocuk. Onunla kampta tanıştım. Orada çok az çocuk vardı, o yüzden onu gördüğüme şaşırmıştım. Ama bazıları canlı tutuluyordu tabii. Tıbbi deneyler için falan."

"Bundan dünyanın en doğal şeyiymiş gibi bahsediyorsun."

Başımı iki yana sallayarak, "Hayır bunların hiçbiri doğal değildi," dedim. "Günün birinde bir depoda karşıma çıktı. Çizgili pijamaları koydukları yerde."

"Neleri?"

Başımı iki yana salladım, bu lafı sadece kardeşimle ben kullanırdık.

"Üniformaları yani," dedim. "Mahkûmların giydiği. Kimlerden bahsettiğimi anlamışsındır."

"Evet evet," dedi.

"Bana bir arkadaşının olduğunu söyledi, her gün tel örgünün arkasından gelen bir oğlan. Kardeşimi tanıyordum, maceraperest bir ruhu vardı, günün birinde kampa girip o üniformalardan birini giyeceğini biliyordum. Bunu yaptı da. Daha sonra kıyafetlerini tel örgünün yanında bulduğumuzda ne olup bittiğini anladım, ama onun ölümünde payım olduğunu aileme hiçbir zaman itiraf edemedim. O

oğlanı asla unutmadım. Adı Shmuel'di. Ne güzel bir isim, değil mi? Esen rüzgâr gibi tınlıyor. Aileme haber vermiş olsaydım her şey çok daha farklı gelişebilirdi. Seksen yıldır bunun için kendimi suçluyorum, vicdan azabı için çok uzun bir süre."

"Senin vicdanın kalabalıktan geçilmiyordur," dedi.

"Burada haklısın," dedim. Gülümseyerek ayağa kalkıp tekrar mutfağa seğirttim ve duyması için sesimi yükselterek devam ettim. "Çok uzun bir ömür yaşadım Alex ve çok berbat bir sırrım var. Kimbilir kısmen de olsa kaç kişinin ölümünden sorumlu oldum, kendi kardeşimin ölümünden kesinlikle sorumlu olduğumu biliyorum. Tüm bunların kefaretini nasıl ödeyeceğim dersin?"

Çekmecelerden birini açtım ve Bay Richardson'ın evinin satılığa çıkarıldığını öğrendiğim gün satın aldığım maket bıçağını elime aldım. Ucu keskindi, düğmesini kaydırarak bıçağı çıkardım. Uzun bıçağı elimle sıkı sıkı tuttuğum plastik sapından dışarı uzanıyordu.

"Kimseyi kurtarmayı başaramadım," diye seslendim. "Bir kişiyi bile. Karını kurtarmak için de çok geç kalmış olabilirim. Ama yemin ederim, o küçük çocuğu kurtarmak istiyorum. Henry'yi kurtarmak istiyorum. İşte o zaman belki bunca günahın kefareti az da olsa ödenmiş olur."

Ağzının içinden bir şeyler homurdandı, mutfaktan çıkıp ona arkadan yaklaştım. Bana cevap verirken dönme zahmetine bile girmedi.

"Harika düşünmüşsün Gretel," dedi. "Ama sanırım kendini kandırıyorsun. Sonuçta bunları konuştuk. Beni ifşa edersen seni ifşa ederim. Dehşet dengesi, hatırladın mı? İki de bir aynı şeyden bahsetmeye gerek yok."

Artık koltuğunun arkasındaydım.

"Hayatıma giren pek çok insan beni terk ederken aynı şeyi söyledi," dedim. "Bunun hiçbir zaman gerçekleşmeyeceğini düşünüyordum ama şimdi dönüp bakıyorum da cidden ileri görüşlülermiş.

Suçlarımın telafisi için yapabileceğim tek şey, ufacık bir şey bile olsa, onların bu dileğini gerçekleştirmek. Ne dediklerini tahmin edebilir misin? Aslında bunu sen de söyledin."

"Bilemedim," dedi. "Hatırlatsana."

"Parmaklıkların ardında gebermem gerektiğini," dedim.

SONSÖZ

Sade ama keyifli bir düğündü. Caden takım elbisenin içinde epey şık görünüyordu, üstelik son haftalarda içine sığabilmek için birkaç kilo bile vermişti. Eleanor krem rengi sade bir elbise giymişti, makyajı abartısızdı ve tırnakları da soluk pembeye boyanmıştı. Oğlumun dört düğünü içerisinde katıldığım üçüncü nikâhtı, ama muhtemelen geline düşkünlüğümden ötürü açık ara favorimdi.

Düğün bir nikâh dairesinde gerçekleşti, katılan diğer konuklar Eleanor'un anne babası ve bana kendini Marcus diye tanıtarak köpek bakım sektöründe çalıştığını söyleyen kuzeninden ibaretti. Böyle bir işkolunun olduğundan bile haberdar değildim, anlattığına göre gelişmekte olan bir girişimmiş, randevu üzerine evlere giden onlarca aracı varmış; bu minibüslerde köpekler tıraş ediliyor, yıkanıyor, baştan aşağı tımar ediliyor ve hatta tırnak bakımları yapılıyormuş.

"Müthiş yahu," dedim, acaba bu fikir ilk kimin aklına gelmişti. Keşke benzer bir hizmet insanlar için de sağlansaydı, bu bana epey zaman ve enerji tasarrufu sağlardı.

Nikâhtan sonra çok güzel bir restoranda akşam yemeği yendi, orada Marcus beni başka bir genç adamla tanıştırdı, onun için partnerim demişti, ancak bunun ortaklıkla bir alakası olduğunu sanmıyordum. Bu da aklıma Cait Softly'yi ve Sidney'de birlikte geçirdiğimiz kısa süreyi getirdi. Cait'i sık sık düşünmezdim ama Sidney'in onun için harika bir yuva olmayı başardığını ve ona veda bile etmeden çekip gittiğim için beni affettiğini umuyordum.

Makyajını temizlemek için tuvalete girip de bana rastladığında "Ee son durum ne Bayan F.?" diye sordu Eleanor.

"Son durum derken?" diye sordum.

"Dedikodular ne durumda?"

Ona şöyle bir baktım, ne demeye çalıştığından emin değildim.

"Alt komşu," dedi. "Karısını döven. Polisten haber var mı?"

"Ah," dedim. "Evet, şu dedektif beni aradı..." Adamın adını hatırlamak için kendimi zorladım.

Hafızası belli ki benimkinden çok daha iyi durumda olan Eleanor "Kerr," dedi. "Dedektif Kerr."

"Evet, işte o," diye hak verdim. "Meseleyi araştırdığını ve Bay Darcy-Witt ile konuştuğunu, her şeyin kontrol altında olduğunu söyledi."

Eleanor kaşlarını çattı. "Niye böyle bir şey söyledi ki?" dedi.

"Kimbilir?" dedim. "Alex Darcy-Witt gibi bir adamın aleyhine delil toplamak pek kolay olmasa gerek. Güçlü bağlantıları var. Acaba dedektif sadece ilgi çekmek istediğimi falan mı düşündü?"

"Bana pek dikkat çekmek isteyen biri gibi gelmiyorsunuz Bayan F.," dedi. "Tam tersine siz mahremiyetine değer veren birine benziyorsunuz."

Elbette haklıydı. Bugüne dek hakkımda daha doğru bir laf söylenmemiş olabilirdi.

"Her neyse, ikimiz de yaptığımız şeyden asla vazgeçmeyeceğimizin farkındaydık," diye devam ettim. "Ve polis her şey için çok geç olana dek müdahale etmeyecekti, ben de bu yüzden bu işe kendim bir son vermeye karar verdim."

"Nasıl?"

Bir tarafım sadece vereceği tepkiyi görmek için ona gerçeği söylemek istiyordu. *Maket bıçağıyla boğazını kestim*, diyebilirdim. *Sonra da bedenini bir zamanlar Edgar'la paylaştığımız boş odaya sürükledim. Cesedin kokmaya başlaması bir ya da iki gün süreceğinden çok geçmeden*

sonuçlarıyla başa çıkmam gerekecek. Ama önce bugünü bir atlatalım. Biliyorsun, Caden son nikâhına katılmadım diye beni asla affetmemişti.

Ama onun yerine şöyle dedim:

"İkna," dedim. "Bir konuya kafamı taktığımda ne kadar ikna edici olabileceğimi görsen şaşarsın."

Eleanor buna inanmış gibi durmuyordu. "Umarım kadın o pisliği terk edecek gücü kendinde bulur," dedi. "Bunu yapmazsa her an gerçek bir trajedi yaşanabilir."

"Hadi şimdi bunu kafana takma," dedim. "Bugün senin düğün günün. Tek odaklanmamız gereken olumlu şeyler. Ha bu arada, hazır seni yalnız yakalamışken senden ufak bir iyilik isteyebilir miyim?"

"Tabii ki. Nedir?"

"Şey, mesele şu ki, gençleşmiyorum, çok uzun bir süre buralarda olamayabilirim. Komşum Heidi, onunla tanışmıştın sanki?"

Başıyla onayladı.

"Bana bir şey olursa ona göz kulak olur musun? Bir iyi oluyor bir kötü, ama ara sıra birinin onu kontrol etmesi lazım. İyi olup olmadığına bakmak için. Ve sanırım bunun için güvenebileceğim tek kişi sensin."

"Tabii ki," dedi. "Söz veriyorum."

"Çok sağ ol canım benim," dedim ve yanağına bir öpücük kondurdum. "Hadi burada daha fazla oyalanmayalım. Düğün yemeğin. Dışarıda, restoranda misafirlerinle bir arada olmalısın. Bugün mutluluktan başka her şey geçersiz."

Partiye geri döndük. Caden geldiğim için bana teşekkür etti, kendimi yorgun hissetmeye başlayınca da eve dönebilmem için bana bir taksi çağırdı. Oysa saat çok geç sayılmazdı, daha yeni on olmuştu, ama benim artık uzun gecelere yetecek enerjim yoktu. Sabahlığımı giyip bir fincan çay içmeyi ve yatmadan önce biraz televizyon izlemeyi iple çekiyordum.

Tabii ki boş odadan uzak durarak.

Merdivenlerden çıkıp evime doğru ilerlerken Heidi'nin dairesinin kapısı açıldı ve Oberon dışarı çıktı. Bana biraz utangaç bir edayla baktı, ben de hafifçe başımı sallayıp ona selam verdim.

"Hoş bir yerde miydin?" diye sordu, şıklığımı fark ederek.

"Oğlumun nikâhı vardı," dedim. "Umarım artık bu sonuncu olur. Yani, en azından benim katılacağım."

"Sanırım sana söylemem gereken bir şey var," dedi. "Avustralya meselesi tümden iptal oldu."

"Aa," dedim. "Neden ki?"

"Taşınma masraflarımı ödemeyi reddettiler, açıkçası oraya taşınacağım diye 20.000 sterlin ödemek pek işime gelmedi. Zaten büyükannem de daireyi satmayı istemeyince..."

"Heidi bana onu ev için el değişimine zorladığını söyledi," dedim.

"Zorladım demeyelim," diye karşılık verdi küçümser bir tavırla. "Bunun iyi bir fikir olduğunu düşünmüştüm, hepsi bu. Her neyse, görüştüğüm şirket taşınma masraflarını ödemeyi reddedince ben de sinirlendim. Karşılıklı atıştık. Dönüp bakıyorum da daha düşünceli davranabilirdim."

"Anlıyorum," dedim, gülümseyerek. "O hâlde Londra'da kalıyorsun, değil mi?"

"Evet," dedi. "Hem belki de böylesi daha iyidir. Cildim o kadar sıcakta su topluyor."

"Bunu duyduğuma sevindim," dedim. "Yani cildini değil tabii... işte, ne demek istediğimi anlamışsındır. Ayrıca büyükannen de buna çok sevinecektir."

Başını sallayıp merdivenlerden inmeye koyuldu.

"Bu arada Oberon," diye seslendim, durup bana baktı.

"Efendim?"

"Üç numaralı daire yakında senin olacak, bunu biliyorsun. Sadece biraz sabırlı olmalısın. Gittiğinde onu ne kadar özleyeceğini görünce şaşıracaksın."

Bir an için bana baktı, acaba yine kabalaşacak mı diye merak ettim, ama hayır, başını sallamakla yetindi.

"Biliyorum," dedi. "Umarım daha uzun bir süre öyle olmaz."

"Kesinlikle," dedim. Anahtarımı çıkarıp eve girdim, sonra da kapıyı arkamdan kapadım. Torunumun oğlu, diye geçirdim içimden, çok güzel bir çocuk ama kafasının pek çalıştığı söylenemez.

Alex Darcy-Witt beni dünyanın en ünlü kadını yapabileceğini söylemişti, ölümü böylesi bir şöhret getirmese de bir süreliğine İngiltere'de epey bir üne kavuştum. Sonuçta kendi hâlinde bir yaşam süren doksan iki yaşındaki bir kadının başarılı bir film yapımcısının boğazını kestikten sonra rahat bir uyku çekip ertesi gün oğlunun nikâhına katıldığına, ardından iyi bir uyku daha çekerek sabah polisi arayıp yaptığı şeyi itiraf ettiğine ve gözaltına alınmayı istediğine öyle her gün şahit olunmuyordu.

Çok geçmeden Alex'in zalim ve şiddet yanlısı bir adam olduğu ortaya çıktı ve onun varlığından kurtularak dünyaya hizmet ettiğimi söyleyenler oldu. Oysa gerçek şu ki, bunu dünyanın iyiliği için falan yapmadım. Dokuz yaşındaki masum bir çocuk için yaptım. Onu kurtarmak için.

Gazeteler benim zararsız bir ihtiyar gibi göründüğüm gerçeğinden bahsedip durdu. Benim aklımı kaçırdığımı iddia ettiler, ki bu epey canımı sıktı. Avukatım bu iddiayı kabul etmem gerektiğini söyledi, ama buna karşı çıktım. İnsanların, ne yaptığımdan haberdar olduğumu, her şeyi kafamda iyice planladığımı ve sonrasında da harfi harfine yerine getirdiğimi bilmeleri benim için önemliydi. Doksan iki yıl boyunca öğrendiğim bir şey varsa o da gerçeği inkâr edip durmanın hiçbir işe yaramadığıydı.

Yine de hâkim, hafifletici sebeplerin varlığından dem vurarak beni düşük güvenlikli bir kadın hapishanesine gönderdi; mükemmel olmasa da burası oğlumun benim için düşündüğü emekli evinin

yerine geçebilirdi. Caden ve Eleanor sık sık ziyaretime geliyorlar, hamileliğinin ilerleyişini izlemek çok keyifli. Elbette doğduğunda çocukla herhangi bir ilişkim olamayacak ama en azından böylece korkunç soyundan habersiz büyüyecek. Tabii evi de Caden'a devrettim. İlginç bir şekilde onu satılığa çıkarmadı. Hatta şu aralar oraya taşınmaktan bahsediyor. Bu da beni epey mutlu ediyor hâliyle.

Büyük çocuğum Heidi de beni ara sıra görmeye geliyor, yanında bir hapishanenin içinde olduğu için büyülenmiş bir şekilde etrafı izleyen ve sonumun burası olmasına hayret eden Oberon'la. Bana düzenli olarak kitap ve dergi de gönderiyor, kötü biri değil. Ona ufak da olsa bir şey bırakmak için vasiyetimi değiştirdim. Belki zamanı geldiğinde Avustralya'ya gitmesini sağlar. İnatçının biri olduğum için mirası ancak büyükannesi öldükten sonra alabileceğini de belirttim.

"Sen gittikten sonra Winterville Court'ta bir sürü tantana oldu," dedi Heidi, son geldiğinde birkaç dakikalığına yalnız kalabildiğimizde. "İnanmayacaksın ama birinci kattaki adam öldürülmüş!"

"Biliyorum," dedim. "Hatta sanırım bunu ben yaptım."

"Hayır, sen yapmadın," dedi, başını iki yana sallayarak. "Karşımdaki dairede oturan kadın öldürmüş. Eh onu suçlayamam. Adam pisliğin tekiydi. Karısı ve çocuğuna çok kötü davranıyordu."

Boş verdim. Açıklamak bir işe yaramayacaktı. Nasılsa hiçbirini aklında tutamayacaktı.

Mahkûmiyetimden bu yana Madelyn'i de Henry'yi de ne gördüm ne de onlardan bir haber aldım, olur da bir gün ziyaretime gelirlerse ne diyeceklerini hayal etmek çok zor. Madelyn'in uzun zamandır olmadığı kadar güzel görüneceğinden emindim ama Henry babasını kaybetmenin izlerini taşıyacaktı. Bana söylediği gibi babasının ölmesini umuyor olabilirdi, ancak bunun gerçekleşme ihtimali konusunda kafası karışık olabilirdi. Umarım istemeden de olsa ona daha fazla zarar vermemişimdir. Bu beni epey bir endişelendiriyor.

Hapishanenin kendisi beni fazla rahatsız etmiyor. Birkaç arkadaş edindim, ilerlemiş yaşım sebebiyle mahkûmlar kadar gardiyanlar da bana saygılı davranıyor. Elbette yemekler berbat, akşamları bir kadeh şarabın keyfini çıkarmayı özlüyorum ama insan her şeye sahip olamıyor işte.

En sevdiğim vakit, ışıkların kapandığı zaman; koridorlar sessizleşip yatağıma uzandığımda ailemi düşünüyorum ve kendi kendime cezamın müşterek olduğunu söylüyorum. Bazı geceler affedilmek için dua ediyorum. Çoğu geceyse boşa vakit kaybetmiyorum.

Yine de şunu söylemeliyim: Üzgünüm. Alex öldüğü için değil, bu azıcık bile canımı sıkmıyor ama geri kalan her şey için üzgünüm. Bunlar çok basit sözcükler, farkındayım, üstelik kimseyi teselli etmeyecek, yine de içtenlikle söylediğimi belirtmeliyim.

Çok üzgünüm.

Ve uyumadan önce yapmam gereken son bir şey daha var.

Hücremi süslemek için evden ufak tefek birkaç eşya getirmeme izin verdiler. Edgar'ın onuncu evlilik yıldönümümüz için aldığı ve her sabah yataktan kalkınca çıplak ayaklarımı bastığım bir halı. İçlerinde *Define Adası* da olan sevdiğim birkaç kitap, son anda *Seksen Günde Devri Âlem*'i de yanıma almıştım, Henry taşınmadan önce bıraktığından bir numaralı daireden bana geri dönmüştü. Onları tekrar tekrar okuyorum ve kendimi hiç gitme fırsatı bulamadığım, ama çok farklı hayatlar yaşamış olabileceğim şehirlerde, başka pek çok soyadıyla, aynı ıstırapların altında ezilirken eşsiz maceraların tadını çıkarırken hayal ediyorum. Onları okurken Henry'yi düşünüyorum.

Ama hepsinden önemlisi, onlarca yıldır dolabımda sakladığım ve 1946'da Almanya'yı geride bıraktığımdan beri açmaya cesaret edemediğim Seugnot mücevher kutusunu getirdim. İçinde tek bir şey vardı: Kurt Kotler'in yıllar önce o güneşli günde, diğer yerdeki evimizin önünde çektiği fotoğrafım.

Hücremdeki ilk gecemde kutuyu açtım ve yatağımın yanındaki duvara yapıştırmak için fotoğrafı çıkardım. Kendime baktım, on iki

yaşımdaki hâlime, öyle masumdum ve objektifin arkasındaki yakışıklı oğlanı öyle arzuluyordum ki... Ancak o sırada şaşkınlıkla yalnız olmadığımı fark ettim. Fotoğrafta başka birileri daha vardı, daha önce orada olduklarını hiç fark etmediğim insanlar.

Arka planda kapıların dışında annemle babam konuşmaya dalmıştı. Uzaktaki köşede çizgili pijamalı üniformasıyla bir adam el arabası sürüyordu, eğilmiş ve korkmuştu, yeterince hızlı olmazsa başının belaya gireceğinden haberdar gibi görünüyordu.

Hemen sağ üst köşede Kurt'un parmağının objektifin önüne denk geldiği yerde, ufacık bir yarımküre vardı.

Ancak beni en çok şaşırtan, solumdaki boşluğu dolduran kişi oldu. Bir ağacın sağlam dallarına halatla asılmış tekerlekte biri oturuyordu. Bir yandan sallanırken bir yandan da bacakları havada uçuşuyor gibiydi. Elleri halatları kavramıştı. Yüzü sevinçle doluydu.

Kardeşim.

Seksen yıldır onun adını yüksek sesle söylemeye cesaret edemedim, bu iki hecenin üstümdeki yükünün ağırlığı altında ezilirim diye, ikimizin de parçası olduğumuz korkunç ayrıntıları hatırladıkça yıkılırım diye.

Oysa artık onun adı, her gece uykuya dalmadan dudaklarımdan dökülen son kelime; şafak sökmeden hemen önce bu dünyadan göçüp de onun kollarına koşmak ve yeniden bir araya gelmek için ettiğim dualarda. Ona ne kadar üzgün olduğumu söylediğim zaman. Onlara ne kadar üzgün olduğumu söyleyebildiğim zaman.

Şimdi ışıklar sönüp de gözlerim kapandığında, tüm hücreler sessizliğe gömülürken fısıldıyorum.

Hepsinden çok daha fazla sevdiğim çocuğun adını.

Kurt'tan, Émile'den, David'den, Edgar'dan, Caden'dan daha çok sevdiğim çocuğun adını.

Kardeşimin adını.

Bruno.

Yazarın Notu

Artık Hiçbir Yer Ev Değil'in fikri 2004 yılında, *Çizgili Pijamalı Çocuk*'un son taslağını hazırlarken aklıma geldi, onu bir gün yazacağımı biliyordum. Yıllarca bilgisayarımda *Gretel'in Hikâyesi* adlı bir dosya tuttum. Bruno'nun ablası hakkında aldığım notları, ileride nasıl bir hayatı olabileceğini, yetişkinliğinin hangi etkenler etrafında şekilleneceğini hep buraya kaydettim.

Asıl niyetim bu kitabı, hayatımın sonuna doğru, seksenli ya da doksanlı yaşlarımda, diğer yanlarımla birlikte yaratıcılığımın da artık körelmeye başladığı bir dönemde kaleme almaktı. Derken pandemi patlak verdi, karantinaya girdik ve ben de kendimi evimin arka bahçesinde bir şeyler yazmaya hazır hâlde buldum; o ânın yalnızlığı bana bunun tam zamanı olduğunu düşündürdü. Ve böylece yazmaya başladım.

Daha önce kaleme alınmış bir eserdeki karakterleri yeniden ziyaret etmek bir roman yazarı için riskli ancak heyecan verici bir deneyim olabilir, hele ki bu karakterler o yazarın kariyerinin en bilindik kitabından geliyorsa. Ancak neredeyse yirmi yıl sonra Gretel'e geri dönmek ve yazı aracılığıyla başına gelenleri keşfetmek benim için kesinlikle büyüleyiciydi. Ayrıca önceki kitabın karakterlerinden bazılarını yeniden keşfetmek, savaş sırasındaki eylemlerinin sonraki yıllarda hayatlarını nasıl şekillendirmiş olabileceğini irdelemek de öyleydi.

Yaratıcı yazarlık atölyelerinde konuşma yaparken öğrencilerime hep şu soruyu sorarım: Bana olay örgüsüne hiç değinmeden, sadece

birkaç cümleyle romanınızın konusunu söyleyebilir misiniz? Aynı soruyu *Artık Hiçbir Yer Ev Değil* için yanıtlamam gerekseydi bu romanın suçluluk duygusu, suç ortaklığı ve yas hakkında olduğunu söylerdim; etrafını saran tarihî olaylar karşısında genç bir insanın ne kadar kusurlu sayılabileceği hakkında yazılmış, böyle birinin sevdiği insanlar tarafından işlenen suçlardan kendini sıyırıp sıyıramayacağının cevabını arayan bir kitap olduğunu söylerdim.

Bunlar çoğu kitabımda değindiğim ve hakkında defalarca yazdığım meseleler. 1980'lerin İrlanda'sında yaşamış, çocukluk ve gençlik yıllarının eğitimin emanet edildiği kişiler tarafından lekelendiği bir neslin parçası olarak büyüdüğümden canavarlardan çok, canavarların ne yaptığını görüp de göz ardı eden kişilerle ilgilenmem şaşırtıcı olmasa gerek.

On beş yaşımdan beri Holokost epey ilgimi çeken bir konu oldu, okur ve yazar hayatımda da önemli bir rol oynadı. Elie Wiesel'ın konuya olan ilgimi ateşleyen *Gece* adlı romanıyla tanıştığım 1986 senesinden sonra onlarca yılım romanlar, kurmaca dışı kitaplar, filmler ve belgesellerle geçti; hep daha fazlasını öğrenmeye heveslendiğim bir tarihî dönem bu. Bu dönemi inceleyen herkes gibi son yetmiş beş yılda üretilmiş o engin edebî kütüphanede cevaplar arıyor ve bulmayı umuyorum. Yine de bu arayışın boşa kürek çekmek olduğunu da biliyorum, ne de olsa ortada bir cevap yok.

Hikâyemin ana karakteri olsa da Gretel'i sevimli bir kişilik gibi göstermeye çalışmıyorum. Çoğu insan gibi Gretel de kusurlar ve çelişkilerle dolu. Aynı anda müthiş bir nezaket sergilerken insanı dehşete düşürecek kadar zalimce eylemlerde de bulunabilir; umarım okur kitabı bitirdikten sonra onun hakkında uzun uzun düşünür, belki de onun yerinde olsa ne yapabileceğine kafa yorar. Ne de olsa tarihî bir olayın çok uzağındayken başkalarının davrandığı gibi hareket etmeyeceğini söylemek kolaydır, ancak olay esnasında böylesi temel bir insanlığı bile göstermek zorlaşır.

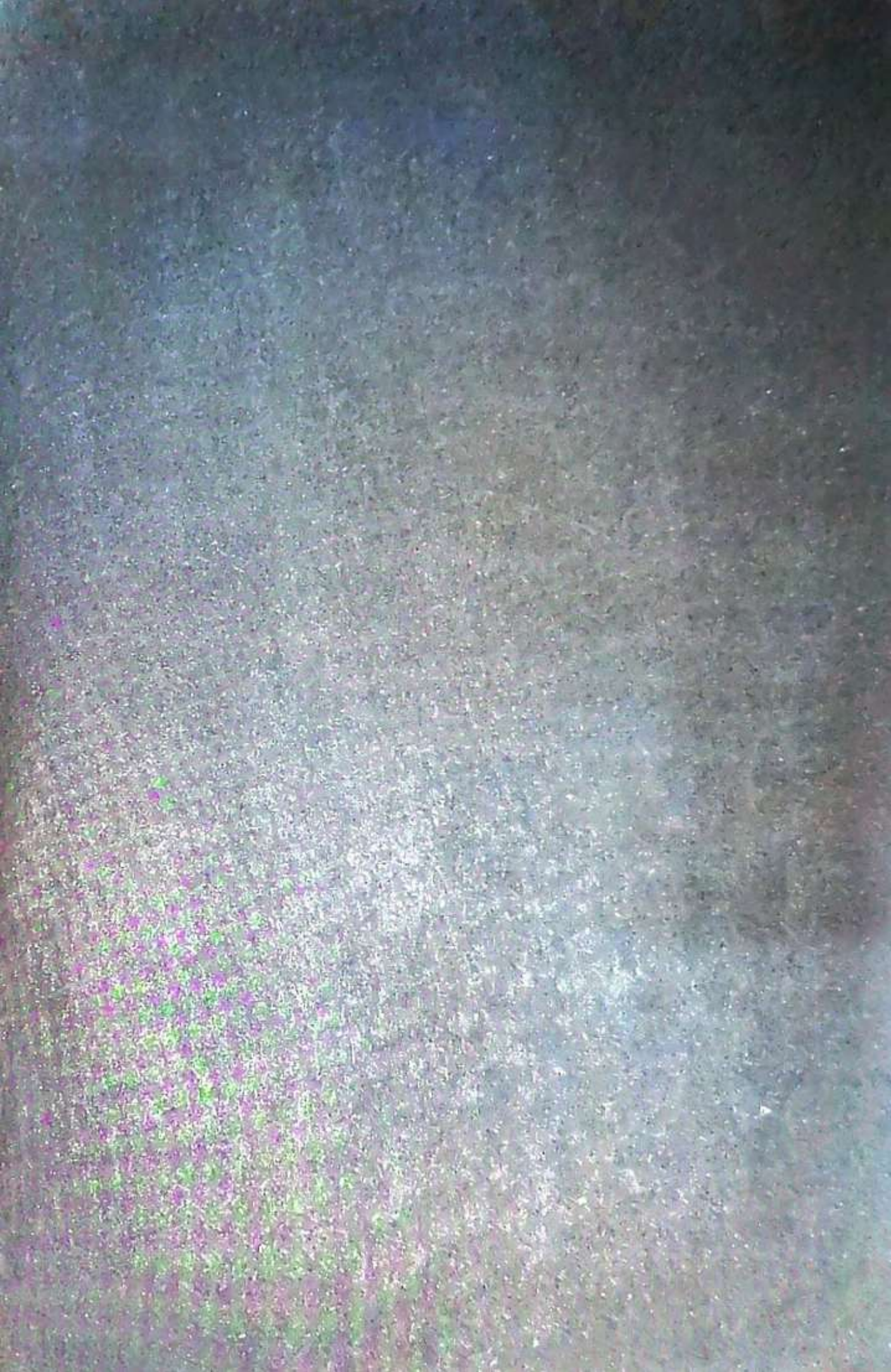
Günümüz dışında Gretel'i yeniden ziyaret etmek için üç dönem seçtim: İlki 1946 yılının Paris'i; Antony Beevor ve Artemis Cooper tarafından kaleme alınan *Paris After the Liberation, 1944-1949* (Özgürlüğün Ardından Paris, 1944-1949) isimli bilimsel çalışmaya, bana bu döneme dair kattığı bilgilerden ötürü teşekkür borçluyum. İkinci dönem Avustralya'da geçiyor, 1950'lerin başında Sidney'de. Burayı pek çok kez ziyaret etmiş bir Avustralya sever olarak Sidney'i sadece çok sevdiğim için değil aynı zamanda Avrupa'dan bir daha dönmemek üzere gidilecek kadar uzakta olduğu için de seçtim. Bunun tam da geçmişini umutsuzca silmeye çalışan Gretel gibi bir kadına uygun olduğunu düşündüm. Ve son olarak 1953 yılının Londra'sı; tahtta yaşı Gretel'inkine yakın yeni bir kraliçe, ki onun babası da savaşta esaslı bir rol oynamıştı, tabii çok daha insancıl bir roldü bu. Bu barış döneminde, aileleri akla gelebilecek en korkunç şekillerde katledilmiş, içlerinde berbat yaralar taşıyan genç bir Yahudi nesli doğmuştur. Gretel'in böylesine bir travmayla karşı karşıya gelince ne yapacağını, onların acılarına nasıl karşılık vereceğini ve sorumluluk alıp almayacağını bulmak istedim.

Holokost hakkında yazmak kolay değildir ve buna meyleden bir roman yazarı, müthiş bir sorumluluk üstlenir. Kurmaca dışı eserlerin amaçladığı eğitim yükü değildir bu, daha çok Holokost'ta hayatını yitiren her bir insanın hikâyesinin anlatılmaya değer olduğunu hatırlayarak duygusal gerçekleri ve hakiki insanlara ait deneyimleri keşfetme yükü.

Hayatındaki tüm hatalara, kötülükteki payına ve pişmanlıklarına rağmen Gretel'in hikâyesinin de anlatılmaya değer olduğunu düşünüyorum.

Okumaya değer olup olmadığınaysa okurun kendisi karar verecek.

John Boyne
Dublin, 2022

Deli
Doli

